

VILNIAUS MIESTO
SAVIVALDYBĖS
2023 METŲ ŠVIETIMO
PAŽANGOS ATASKAITA

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS 2023 METŲ ŠVIETIMO PAŽANGOS ATASKAITA

Vilniaus miesto savivaldybė ir jai pavaldžios institucijos, siekdamos švietimo pažangos miesto lygiu, vadovaujasi **Vilniaus miesto savivaldybės strateginiame plėtros plane 2024–2026 m.** (toliau – VSPP) numatytais tikslais ir uždaviniais, strateginiais rodikliais.

Vilniaus miesto savivaldybės 2023 metų švietimo pažangos ataskaitoje (toliau – Ataskaita) pristatyti apibendrinti 2023 m. Vilniaus miesto savivaldybės švietimo veiklos rezultatai ir jų kaita.

Rengiant ataskaitą remtasi Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – VMS) bei jai pavaldžių institucijų kaupiamais duomenimis, nacionalinio lygio švietimo duomenimis (pvz., ŠVIS pateikiamais duomenimis) ir kitais šių institucijų dokumentais. Ataskaitos rengimą kuravo „Edu Vilnius“, duomenis ir informaciją teikė VMS Bendrojo ugdymo, Ikimokyklinio ugdymo, Švietimo aplinkos, Sporto ir sveikatingumo ir Jaunimo skyriai, „Edu Vilnius“, Vilniaus pedagoginė psichologinė tarnyba, „Vilnius sveikiau“.

Ataskaitos rengėjai atkreipia dėmesį, kad kai kuriais atvejais yra ŠVIS ir VMS duomenų neatitikčių (pvz., mokinių ar pedagoginių darbuotojų skaičius) arba duomenų neatitikčių pačiame ŠVIS (pvz., dviejuose ŠVIS vietose pateikiama mokinių dalis pagal mokyklos mokomąją kalbą savivaldybėse nesutampa). Tokiais atvejais buvo remtasi naujaisiais pateikiamais nacionalinio lygmens duomenimis. Pažymėtina ir tai, kad dalis ataskaitai parengti reikalingų 2023–2024 m. m. duomenų ŠVIS dar nebuvo skelbiama, todėl rengėjai naudojo 2022–2023 m. m. duomenis. Aktualiose ataskaitos vietose tai yra išskirta.

Ataskaitą sudaro penkios dalys, atitinkančios VSPP išskeltus penkis strateginius tikslus. Kiekvienoje dalyje pateikiami aptariamo strateginio tikslo ataskaitinio laikotarpio rodikliai, situacijos analizė atsižvelgiant į rodiklius ir savivaldybės veiksmai aptariamam strateginiam tikslui pasiekti.

Vilniaus miesto strateginiame plėtros plane 2024–2026 m. miesto plėtros vizijai įgyvendinti švietimo srityje yra keliami šie strateginiai tikslai:

1. Sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui pasiekti aukščiausią jam mąstymo ir kompetencijų lygį.
2. Visiems vaikams užtikrinti kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumą.
3. Sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui ugdyti emocines kompetencijas ir užtikrinti palankią ugdymo įstaigų emocinę aplinką.
4. Skatinti sąmoningą sveikos gyvensenos pasirinkimą.
5. Sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui įgyti papildomų kompetencijų, įtraukiant vaikus į kokybišką ir prieinamą neformalųjį ugdymą.

TURINYS

PAGRINDINIAI VILNIAUS RODIKLIAI APIBENDRINIMAS IR REKOMENDACIJOS

I TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM VAIKUI PASIEKTI AUKŠČIAUSIĄ JAM MĄSTYMO IR KOMPETENCIJŲ LYGĮ

1.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

- 1.1.1. Nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas (NMPP) (4 kl.)
- 1.1.2. Nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas (NMPP) (8 kl.)
- 1.1.3. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas (PUPP)
- 1.1.4. Valstybiniai brandos egzaminai (VBE)
- 1.1.5. Tarptautiniai pasiekimų patikrinimai
- 1.1.6. Pedagogai

1.2. SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

1.3. REKOMENDACIJOS

II TIKSLAS: VISIEMS VAIKAMS UŽTIKRINTI KOKYBIŠKŲ ŠVIETIMO PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ

2.1 SITUACIJOS ANALIZĖ

- 2.1.1. Vilniaus miesto ugdymo įstaigų tinklas
- 2.1.2. Švietimo įstaigų rezultatų tolygumas
- 2.1.3. Bendrojo ugdymo įstaigų vadovai
- 2.1.4. STEAM ugdymo aplinkų plėtra
- 2.1.5. Mokinių, mokyklos personalo ir tėvų mokyklos vertinimas

2.2. SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

2.3. REKOMENDACIJOS

III TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM VAIKUI UGDYTI
EMOCINES KOMPETENCIJAS IR UŽTIKRINTI PALANKIĄ UGDYMO
ĮSTAIGŲ EMOCINĘ APLINKĄ

3.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

3.1.1. Mokinių ir mokytojų savijauta, požiūris į mokymą(si) ir
mokymo(si) klimatas

3.1.2. Mokinių įsitraukimas į prevencines programas

3.1.3. Pagalbos mokiniui specialistai ir mokyklų aplinkos pritaikymas
mokiniam su specialiaisiais ugdymosi poreikiais

3.2. SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

3.3 REKOMENDACIJOS

IV TIKSLAS: SKATINTI SĄMONINGĄ SVEIKOS GYVENSENOS PASIRINKIMĄ

4.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

4.1.1. Mokinių sveikata

4.1.2. Mokinių gyvenamosios aplinkos įpročiai

4.1.3. Mokyklų aplinkos pritaikymas sveikai gyvensenai

4.2. SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

4.3 REKOMENDACIJOS

V TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM VAIKUI ĮGYTI
PAPILDOMŲ KOMPETENCIJŲ, VAIKUS ĮTRAUKIANT Į KOKYBIŠKĄ IR
PRIEINAMĄ NEFORMALŲJŲ UGDYMŲ

5.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

5.2. SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

5.3 REKOMENDACIJOS

Švietimo kontekstas Vilniuje 2023 m.

Savivaldybės pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklų skaičius

Mokyklos lietuvių mokomąja kalba

Mokyklos lenkų mokomąja kalba

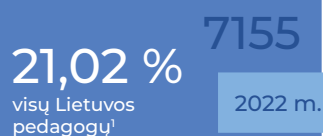
Mokyklos rusų mokomąja kalba

Kitos tautinių mažumų mokyklos (įskaitant ir dvikalbes, trikalbes mokyklas)

Pedagoginių darbuotojų skaičius

¹ 2021-2022 m. m. duomenys.
² 2022-2023 m. m. duomenys.

2022 m.
23,90 %
visų Lietuvos mokinių 82324

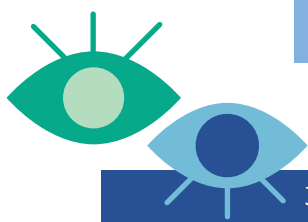
2023 m.
24,55 %
visų Lietuvos mokinių 85338

2022 m.
3476

2023 m.
5192

Mokinių skaičius (visos mokyklos, 1-12 kl.)

Mokinių užsieniečių skaičius Vilniaus mokyklose (visos mokyklos, 1-12 kl.)

3-5 metų vaikų skaičius

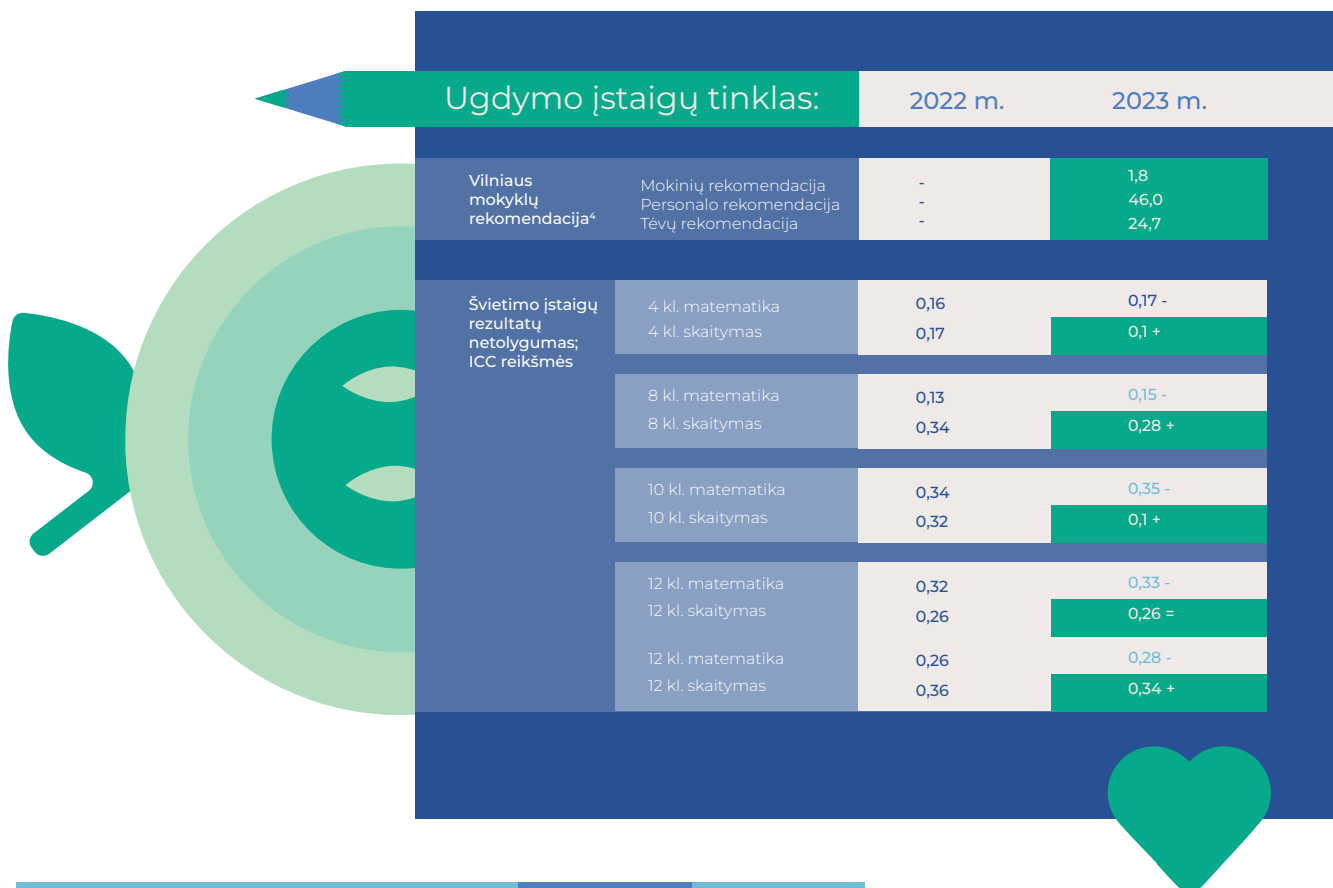
Pedagogai:
Jaunesnių nei 50 metų ir 50 metų bei vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis

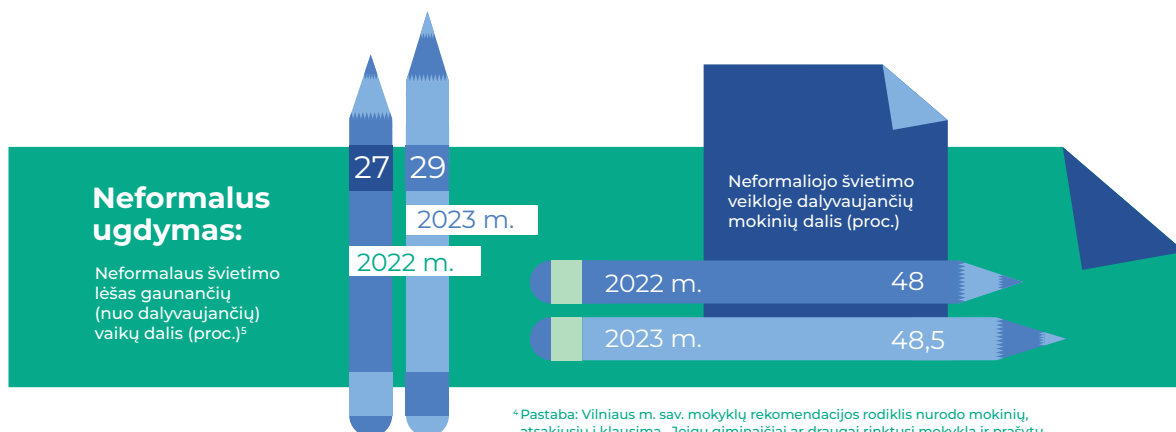
Įtrauktis ir palanki emocinė aplinka:	2022 m.	2023 m.
	Bendra savijauta mokyklose (apibendrintas mokinių vertinimo rodiklis, remiantis stebėsenos sistemos duomenimis)	-
Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis nuo visų, kuriems nustatytas pagalbos poreikis	66	66,8 +

Sveika gyvensena:	2022 m.	2023 m.
	„Subjektyvus sveikatos vertinimo rodiklis“, kuriuo matuojama mokyklinio amžiaus vaikų, savo sveikatą vertinančių kaip labai gerą ar gerą, dalis ³	77,4*
Mokinių fizinio aktyvumo įpročių rodiklis	34,3*	34,3*

³ Pastaba. Tai subjektyvus rodiklis, parodantis mokinio nuomonę apie savo bendrą savijautą.

Ugdymo pasiekimai:	2022 m.	2023 m.
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	72,7	81,8 +
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu aukštesnįjį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	12	19 +
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	59,4	65,5 +
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu aukštesnįjį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	24,7	22,6 -
Išlaikiusių 3 ir daugiau valstybinius brandos egzaminus abiturientų dalis (proc.)	65,52	69,4 +

⁴ Pastaba: Vilniaus m. sav. mokyklų rekomendacijos rodiklis nurodo mokinių, atsakiusių į klausimą „Jeigu giminaičiai ar draugai rinktųsi mokyklą ir prašytų Tavo patarimo, kiek tikėtina, kad Tu rekomenduotum x mokyklą?“ (Likerto skalėje 0-10) nuo 9 iki 10 balų, ir mokinių, atsakiusių nuo 0 iki 6 balų, procentinių dalių skirtumą.

⁵ Pastaba. Rodiklis parodo Vilniaus miesto vaikų, besimokančių pagal bendrojo ugdymo programą ir gaunančių NVŠ arba FŠPU neformalaus ugdymo krepšėlių, dalį nuo visų vaikų, galinčių gauti neformalaus švietimo lėšas.

APIBENDRINIMAS IR REKOMENDACIJOS

I TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM
VAIKUI PASIEKTI AUKŠČIAUSIĄ JAM MĄSTYMO
IR KOMPETENCIJŲ LYGĮ

Vilniaus miesto mokinių akademiniai pasiekimai 2022–2023 m. m. buvo aukštesni už šalies vidurkį, fiksuotas bendras pasiekimų pagerėjimas nuo praėjusių mokslo metų.

- ◆ Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) rezultatai Vilniuje yra geresni nei šalyje. Bent pagrindinį lietuvių kalbos pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis augo iki 81,8 proc., o matematikos – iki 65,5 proc. Aukštesnį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis padidėjo iki 19 proc., matematikos smuktelėjo nuo 24,7 proc. iki 22,6 proc.
- ◆ Valstybinių brandos egzaminų (VBE) rezultatai buvo aukštesni nei šalies mokyklų mokinių. Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių visų dalykų VBE rezultatai buvo aukštesni už kitų didžiųjų miestų vidutinius įvertinimus, išskyrus chemijos ir informacinių technologijų VBE.
- ◆ Išlaikiusių 3 ir daugiau valstybinius brandos egzaminus abiturientų dalis Vilniuje nežymiai padidėjo iki 69,4 proc. ir šis rodiklis išliko aukštesnis nei didžiuosiuose šalies miestuose. Bent vieną valstybinį brandos egzaminą išlaikiusių abiturientų dalis buvo aukšta (97,1 proc.) ir nežymiai nusileido tik Panevėžio m. sav. rodikliui.

Fiksuojamas nuosaikus pedagoginių darbuotojų skaičiaus augimas, didėjanti pilną ar didesnę etatą turinčių mokytojų dalis, mokytojų bendruomenė santykinai sensta.

- ◆ Vilniaus mieste toliau nežymiai augo pedagoginių darbuotojų skaičius ir didėjo mokytojų, dirbančių pilnu ar didesniu nei pilnu krūviu (67,32 proc.), dalis. Daugiau nei etatu dažniausiai dirba ikimokyklinio ugdymo, lietuvių kalbos, matematikos ir anglų kalbos mokytojai.
- ◆ Vilniaus mieste 2023 m. labiausiai trūko ikimokyklinio ugdymo, lietuvių kalbos, matematikos, anglų kalbos mokytojų ir pagalbos specialistų – specialiųjų pedagogų, logopedų.
- ◆ Mokykloms siekiant užpildyti laisvas darbo vietas, išlaikyti specialistus, dalis pensinio amžiaus mokytojų vidutiniškai nuo 2,5 iki 3,5 metų lieka dirbti mokykloje.
- ◆ 2023–2024 m. m. Vilniuje pirmą kartą užfiksuota didesnė 50 metų ir vyresnių mokytojų dalis. Tačiau lyginant su situacija Lietuvoje Vilniaus m. sav. mokyklų mokytojų atsinaujinimo rodiklis yra gerokai aukštesnis.
- ◆ Vyriausi bendrojo ugdymo mokytojai fiksuojami antrųjų užsienio kalbų (vokiečių, rusų k.), STEM dalykų (išskyrus informacinių technologijų) mokytojų grupėse. Mokyklose, kuriose ugdymas vyksta rusų kalba arba kitomis kalbomis, arba daugiau nei viena mokomąja kalba, mokytojai yra vyresni nei kitose mokyklose.
- ◆ Vilniuje pamažu vyksta bendrojo ugdymo mokyklų vadovų regeneracija, stebimas vadovų amžiaus vidurkio mažėjimas. 2022–2023 m. m. Vilniaus vadovų vidutinis amžius buvo 53,82 m., Lietuvoje – 54,13 m. 2023–2024 m. m. tik 2 savivaldybės pavaldumo ugdymo įstaigos neturėjo vadovo ilgiau nei 12 mėnesių, šios grupės mokyklose rodiklis gerėjo trejus mokslo metus iš eilės.

REKOMENDACIJOS:

Siekiant tiksliau įvertinti mokymo(si) sąlygas bei politikos priemonių veiksmingumą, rekomenduojama:

- ◆ Vykdyti nuolatinę pedagogų kaitos priežasčių analizę siekiant geriau įvertinti vykdomas miesto priemones, jų poveikumą ir siūlant naujas priemones.
- ◆ Įvertinti Vilniaus mokytojų pervargimo lygį, atlikti analizę, parodančią, kokia dalis mokytojų dirba daugiau nei 1,2 etatu.

Siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui pasiekti aukščiausią savo mąstymo ir kompetencijų lygį rekomenduojama:

- ◆ Svarstyti apie tikslines priemones Vilniaus m. sav. mokykloms, kurios padėtų pagerinti NMPP, PUPP, VBE rezultatus. Ypatingą dėmesį skirti ugdymo kokybės gerinimui tautinių mažumų mokyklose, nes šiose mokyklose NMPP, PUPP, VBE rezultatai yra vidutiškai žemesni nei mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba.
- ◆ Svarstyti apie tikslines ugdymo kokybės gerinimo priemones, padedančias geriau atlikti mokymo(si) sunkumų diagnostiką ir suteikti reikalingą pagalbą įveikiant mokymo(si) sunkumus bei siekiant aukštesnių rezultatų, taip pat priemones, kurios būtų nukreiptos į dalykų didaktikos tobulinimą.

Siekiant užtikrinti mokytojų bendruomenės ir švietimo įstaigų vadovų korpuso atnaujinimą rekomenduojama:

- ◆ Tęsti ir plėsti naujų pedagogų pritraukimo, palaikymo ir jų kompetencijų tobulinimo priemones. Ypatingą dėmesį skirti labiausiai trūkstamų dalykų mokytojams ir pagalbos mokiniui specialistams pritraukti.
- ◆ Inicijuoti tikslines pedagogų perdegimo prevencijos priemones, ypatingą dėmesį skiriant didesnei nei 1 etato dalimi dirbantiems specialistams.
- ◆ Tęsti ir toliau plėtoti pradedančiųjų pedagogų bei naujų ugdymo įstaigos vadovų mentorystės programą.

II TIKSLAS: VISIEMS VAIKAMS UŽTIKRINTI KOKYBIŠKŲ ŠVIETIMO PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ

Didėjant ikimokyklinio amžiaus vaikų ir mokinių skaičiui Vilniuje toliau auga nevalstybinių ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigų skaičius. Toliau nuosaikiai augo vaikų įtraukimas į ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą. Fiksuotas padidėjęs mokinių užsieniečių, atvykusių iš ne Europos Sąjungos šalių, skaičius. Pasiekimų skirtumai tarp Vilniaus miesto mokyklų išlieka netolygūs.

- ◆ Vilniuje išlieka teigiama 3–5 metų amžiaus vaikų įtraukimo į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigas tendencija – šiuo metu įtraukimas siekia 96,4 proc. Nors visuotinio įtraukimo pasiekti dar nepavyko, tačiau tendencija yra palanki, o darželius lankančių vaikų aprėptis yra didesnė nei Lietuvoje. Nedidelę dalį Vilniaus miesto savivaldybės darželių vietų užpildo vaikai, kurių deklaruota gyvenamoji vieta yra kitoje savivaldybėje, ši dalis paaugo iki 7,1 proc.
- ◆ 2015–2023 m. laikotarpiu Vilniaus m. sav. pavaldumo darželiuose pagal ugdomąją kalbą didesni vaikų skaičiaus svyravimai stebimi ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose, kur mokomoji kalba yra lietuvių arba rusų. Darželiuose lietuvių mokomąja kalba vaikų 701 padaugėjo, o darželiuose rusų mokomąja kalba – 544 sumažėjo.
- ◆ Mokinių skaičius Vilniaus mieste pasiekė 85 tūkst. Per paskutinius 2 m. m. prie šio skaičiaus prisidėjo ir gerokai išaugęs mokinių užsieniečių, atvykusių iš ne Europos Sąjungos šalių, srautas. 2023–2024 m. m. mokinių užsieniečių prieaugis sudarė 60,26 proc. Vilniaus miesto mokinių prieaugio. Didžiąją dalį mokinių užsieniečių sudarė 1–10 klasių mokiniai.
- ◆ 2022–2023 ir 2023–2024 m. m. fiksuotas gerokai didesnis mokinių skaičiaus augimas mokyklose, kurių mokomoji kalba yra rusų arba kitos (t.y. mokyklos baltarusių mokomąja kalba, dvikalbės ir

trikalbės mokyklos, kuriose bent viena iš mokomųjų kalbų – lenkų ar rusų).

◆ 2024 metais Vilniaus mokinių pasitenkinimas mokykla vidutiniškai siekė 7,5 balo. Labiausiai patenkinti savo mokykla buvo suaugusiųjų gimnazijų ir pradinių mokyklų mokiniai (įvertinę mokyklas atitinkamai 8,8 ir 8,2 balais), o žemiausiai – ilgujų gimnazijų mokiniai (įvertinę savo mokyklą 7,1 balo). Ilgujų gimnazijų mokiniai ypač prastai atsiliepė apie savo bendrą savijautą bei mokymosi klimatą.

◆ Mokyklos personalo darbuotojai ir tėvai buvo labiau patenkinti mokykla nei mokiniai. Tėvai dažniausiai teigiamai vertino pradinės mokyklas, o mokyklos personalas – suaugusiųjų gimnazijas. Žemiausių tėvų įvertinimų sulaukė ilgosios gimnazijos, o personalo darbuotojų – gimnazijos.

◆ Vilniaus mokyklų STEAM ugdymo aplinkos būklė nėra patenkinaama – daugiau nei kas trečia bendrojo ugdymo mokykla neturi laboratorijos, kas antras mokinys nėra patenkintas interneto ryšiu mokykloje, o vienam mokiniui vidutiniškai tenka vos 0,15 modernaus kompiuterio.

◆ Vieno iš keturių tėvų (ir kas antrų tėvų, kurių vaikai mokosi 12 klasėje) teigimu jų vaikai naudojami bent vieno dalyko korepetitoriaus paslaugomis. Ryškus korepetitorių paklausos padidėjimas 8 ir 12 klasėse sufleruoja apie stojamųjų egzaminų į gimnazijas ir aukštąsias mokyklas įtaką. Korepetitorių paslaugomis labiau linkę naudotis mokykla nepatenkinti tėvai.

◆ Tarp Vilniaus m. sav. mokyklų fiksuojami netolygūs mokinių pasiekimų patikrinimų rezultatai. Didelė variacija tarp mokyklų ryškėja lyginant PUPP, VBE rezultatus bei 8 kl. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) rezultatus. Variaciją rodantis rodiklis visuose dalykuose yra didesnis nei šalyje ir viršija 20 procentų. Tai rodo, kad mokinių galimybės mokytis mieste aukštesnėse klasėse nėra tolygios – mokykla, kurioje mokosi vilniečiai, daro reikš-

mingą įtaką jų akademiniams pasiekimams. 4 kl. NMPP ir 8 kl. matematikos NMPP šie netolygumai beveik perpus mažesni, o rodikliai žemesni nei šalyje.

- ◆ Mokinių pasiekimų patikrinimų rezultatai skiriasi pagal mokyklų mokomąsias kalbas. Mokyklose tautinių mažumų mokomosiomis kalbomis fiksuojami žemesni 4 kl. (išskyrus skaitymą mokyklose rusų mokomąja kalba), 8 kl. NMPP, PUPP rezultatai. Žemiausi NMPP, PUPP rezultatai buvo mokyklose rusų mokomąja kalba. Daugumos VBE aukščiausi įvertinimų vidurkiai buvo abiturientų, kurie mokosi mokyklose lietuvių mokomąja kalba, išskyrus biologijos, informacinių technologijų ir rusų k. (užsienio) VBE. Dažniausiai žemiausi VBE įvertinimų vidurkiai buvo abiturientų, kurie mokosi rusų mokomąja kalba, išskyrus chemijos ir fizikos VBE.

REKOMENDACIJOS:

Siekiant tiksliau įvertinti ugdymo įstaigų prieinamumą, galimybes rinktis ugdymo įstaigą pagal gyvenamąją vietą ir poreikius bei politikos priemonių veiksmingumą rekomenduojama:

- ◆ Atlikti platesnę analizę, dėl kokių priežasčių netolygumai tarp mokyklų išryškėja tik gimnazijos klasėse.
- ◆ Siekiant sumažinti naudojimosi korepetitorių paslaugomis mastus, atlikti išsamų tyrimą apie šių paslaugų paplitimo priežastis, pasekmes bei galimas problemos sprendimo priemones.

Siekiant gerinti ugdymo įstaigų prieinamumą ir užtikrinti galimybę rinktis ugdymo įstaigą pagal gyvenamąją vietą ir poreikius rekomenduojama:

- ◆ Tęsti ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigų infrastruktūros plėtros projektus.
- ◆ Bendradarbiauti su Vilniaus rajono savivaldybe siekiant subalansuoti ikimokyklinio amžiaus vaikų galimybes lankyti darželius pagal gyvenamąją vietą.

- ◆ Gerokai išaugus užsieniečių mokinių skaičiui, peržiūrėti Vilniaus mieste taikomas užsieniečių mokinių integracijos į bendrąjį ugdymą priemonės, pagal poreikį inicijuoti naujas ar tobulinti esamas. Spartinti bendrą užsieniečių mokinių integraciją į Vilniaus miesto švietimo sistemą. Atitinkamai nustatyti pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikius bei inicijuoti tikslinį kvalifikacijos tobulinimą.
- ◆ Numatyti kompleksines tikslines priemones švietimo situacijai ilgosiose gimnazijose gerinti: detalesnę situacijos analizę kiekvienoje gimnazijoje, tikslines lėšas ugdymo(si) ir kitoms mokyklos erdvėms atnaujinti, kvalifikacijos tobulinimo programas ar konsultacijas šių mokyklų administracijai ir mokytojams, kurios būtų skirtos ryšiui su mokiniais ir organizacijos mikroklimatui gerinti.
- ◆ Investuoti į STEAM ugdymo aplinką, įskaitant laboratorijų, prieigos prie modernių kompiuterių bei greito ir patikimo interneto ryšio plėtrą.
- ◆ Svarstyti tikslines priemones, galinčias padėti subalansuoti Vilniaus m. sav. mokyklų tinklą ir užtikrinti lygiavertes galimybes gauti kokybišką ugdymą.

Siekiant visiems vaikams užtikrinti kokybiškas ugdymo paslaugas, mažinti pasiekimų atotrūkį tarp skirtingų Vilniaus miesto mokyklų, būtina išskirti prioritetinius ateinančių metų uždavinius, numatant vidutinės trukmės paramos priemones mokykloms, patiriančioms ugdymo kokybės iššūkių:

- ◆ Įgalinti mokyklas naudoti Vilniaus miesto švietimo dalyvių stebėsenos informacinės sistemos duomenis įvertinant mokyklos situaciją, identifikuojant priežastis, lemiančias nepakankamą ugdymo kokybę. Ypatingą dėmesį skirti mokykloms, kuriose ugdymas vyksta tautinių mažumų kalba ir kuriose stebimi dideli ugdymo kokybės iššūkiai.
- ◆ Sunkumų patiriančioms mokykloms taikyti kompleksines priemones, apimančias pedagoginio personalo kompetencijų to-

bulinimą, mokymosi sunkumų diagnostikos gerinimą, vadovų lyderystės gebėjimų stiprinimą, dalykų didaktikos tobulinimą, inovatyvių ugdymo metodų diegimą, ugdymo aplinkos modernizavimą ir kitas.

III TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM VAIKUI UGDYTI EMOCINES KOMPETENCIJAS IR UŽTIKRINTI PALANKIĄ UGDYMO ĮSTAIGŲ EMOCINĘ APLINKĄ

Prasta nemažos dalies Vilniaus mokyklų mokinių emocinė savijauta rodo, kad dalyje mokyklų vyrauja negatyvi emocinė aplinka, stokojama socialinių ir emocinių kompetencijų. Įtraukaus ugdymo įgyvendinimui Vilniuje kliūčių kelia fizinis mokyklų pritaikymas ir žmogiškųjų resursų trūkumas.

- ◆ 2020 m. 2 iš 3 Vilniaus mokyklų mokinių jautėsi laimingi arba labai laimingi. Lyginant su 2016 m. ši dalis sumažėjo apie 20 proc. Mergaitės buvo vidutiniškai 8,4 proc. mažiau laimingos nei berniukai.
- ◆ 2024 m. užfiksuoti prasti mokinių savijautos mokykloje rodikliai – bene kas antras Vilniaus mokyklų mokinys teigė, kad nemėgsta būti mokykloje, kas trečias mokinys teigė, kad kiti mokiniai nėra draugiški, o kas ketvirtas mokinys mokykloje jautėsi nesaugus. Prasčiausia savijauta buvo būdinga progimnazijų bei ilgųjų gimnazijų mokiniams.
- ◆ 2022 m. suprastėjo mokinių požiūris į mokymąsi, santykis su mokyklos bendruomene – kas ketvirtas 10-tos klasės mokinys mokykloje jautėsi blogai, tik mažiau nei pusė mokinių galvojo, kad jie rūpi savo mokytojams ir kitiems mokyklos darbuotojams.
- ◆ Nors dauguma mokinių jaučia gaunantys pakankamą tėvų emocinę paramą, didžiąjai daliai mokinių sunku gauti bendramžių emocinę paramą. Nepaisant to, 4 iš 5 mokinių teigė turintys mokykloje draugų, kuriems jie rūpi.

- ◆ Mokinių, turinčių gauti švietimo pagalbą ir ją gaunančių, dalis 2023 m. buvo nepakankama – tik 66,5 proc.
- ◆ Neturinčių psichologo arba specialiojo pedagogo (logopedo) mokyklų dalis Vilniuje 2022–2023 m. m. buvo didesnė nei šalyje – nė vieno specialisto neturėjo net 19 proc. mokyklų, šių specialistų trūkumas auga.
- ◆ Vilniaus mokyklų fizinė aplinka yra nepakankamai paruošta žmonėms, judantiems neįgaliojo vežimėliais ar turintiems regėjimo negalią. 51 iš 121 Vilniaus ugdymo įstaigų nurodė, kad su neįgaliojo vežimėliu judantys asmenys į pastatą patekti neturi galimybės, 97 Vilniaus ugdymo įstaigos nurodė, kad pastate ir jo priegose asmenims su regėjimo negalia orientotis yra neįmanoma.

REKOMENDACIJOS:

Siekiant tiksliau įvertinti mokinių emocines kompetencijas ir mokyklų emocinę aplinką, politikos priemonių veiksmingumą rekomenduojama:

- ◆ Atsižvelgiant į socialinių emocinių kompetencijų svarbą mokinių akademiniam pasiekimams, darbo rinkos ir gyvenimo kokybės rodikliams, svarstyti galimybę Vilniaus miestui prisijungti prie EBPO vykdomos socialinių ir emocinių įgūdžių apklausos.
- ◆ Atsižvelgiant į aukštą Lietuvos 15-mečių mokinių vienišumo lygį karantino metu, papildyti Vilniaus mokyklų stebėsenos įrankio duomenis mokinių emocinės savijautos rodikliais, rodančiais vienišumo, streso ir nerimo lygį.

Siekiant ugdyti mokinių emocines kompetencijas, pagerinti mokyklų emocinę aplinką, padidinti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų įtrauktį rekomenduojama:

- ◆ Toliau įgyvendinti politikos priemones, skirtas mokinių emocinei savijautai gerinti, tarpusavio ryšiui bei teigiamam požiūriui į mokymąsi puoselėti (įskaitant patyčių prevencijos programas).

Ypatingą dėmesį skirti mokiniams su specialiaisiais poreikiais, besimokantiems pradinėse mokyklose, progimnazijose, pagrindinėse mokyklose bei ilgosiose gimnazijose, mergaičių emocinei sveikatai.

- ◆ Skatinti mokyklas aktyviau įtraukti mokinius į mokyklos bendruomenės veiklą planavimo ir įgyvendinimo procesus.
- ◆ Tęsti tikslinį finansavimą pagalbos mokiniui specialistų studijoms bei inicijuoti naujas priemones esamiems specialistams pritraukti į ugdymo įstaigas.
- ◆ Toliau įgyvendinti ir plėtoti pagalbos mokykloms, neturinčioms pagalbos mokiniui specialistų, priemones.
- ◆ Plėsti kompetencijų tobulinimo programas ir tikslinius projektus, skirtus padėti mokytojams ir jų padėjėjams dirbti su skirtingų ugdymosi poreikių mokiniais.
- ◆ Skirti papildomų lėšų fizinei ugdymo įstaigų aplinkai pritaikyti asmenims su specialiaisiais poreikiais.

IV TIKSLAS: SKATINTI SAŪMONINGĄ SVEIKOS GYVENSENOS PASIRINKIMĄ

Nemažai daliai Vilniaus mokinių trūksta sveikos gyvensenos įpročių, mokiniai neigiamai vertina savo sveikatą.

- ◆ 2020 m. maždaug 3 iš 4 mokinių teigiamai vertino savo sveikatą. Lyginant su 2016 m. ši dalis sumažėjo 10 proc. ir 2,4 proc. atsiliko nuo Lietuvos vidurkio. Žemiausia rodiklio reikšmė užfiksuota tarp 9-tos klasės mergaičių, iš kurių tik 60,6 proc. teigė esančios patenkintos savo sveikata.
- ◆ 2020 m. Vilniaus mokyklų mokinių fizinis aktyvumas buvo nepakankamai aukštas – tik apie trečdalis mokinių atitiko PSO rekomenduojamą fizinio aktyvumo normą, kai Lietuvos mastu ją

išpildė apie 38 proc. mokinių. Vilniuje ypač žemas fizinis aktyvumas buvo pastebimas tarp 9-tos klasės mokinių ir mergaičių. Fizinio ugdymo pamokos labai pagerino fizinio aktyvumo rodiklį – be šių pamokų fizinio aktyvumo normą siekė tik kas dešimtas Vilniaus mokyklų mokinys.

◆ Tyrimai rodo, kad prastėjantys mokinių sveikatos ir laimingumo rodikliai yra susiję su COVID-19 pandemija ir jos metu įvestu karantinu. Mokinių fizinę sveikatą bei emocinę savijautą neigiamai paveikė išaugęs ekranų laikas, tėvų distresas, sumažėjęs dalyvavimas neformaliajame ugdyme bei fizinis aktyvumas.

◆ 2022 m. išaugo Vilniaus mokyklų 10-tos klasės mokinių psichoaktyvių medžiagų vartojimo mastas. Padaugėjo kasdien cigaretes ir elektronines cigaretes rūkančių mokinių – elektronines cigaretes kasdien rūkė beveik kas penktas mokinys. Taip pat išaugo alkoholi vartojančių mokinių skaičius (iki 27 proc.), migdomųjų ar raminamųjų vaistų be gydytojo paskyrimo (iki 17 proc.) bei natūralių narkotikų (iki 8 proc.) vartojimas.

REKOMENDACIJOS:

Siekiant tiksliau įvertinti mokinių sveikatą bei politikos priemonių veiksmingumą rekomenduojama:

- ◆ Papildyti kokybiniais duomenimis, kurie leistų interpretuoti subjektyvaus sveikatos vertinimo, fizinio aktyvumo, mitybos įpročių bei mokyklų sporto infrastruktūros kiekybinius rodiklius.
- ◆ Papildyti dažniau nei kas ketverius metus surenkamais mitybos įpročių, fizinio aktyvumo bei subjektyvaus sveikatos vertinimo duomenimis. Kas metus surenkami duomenys leistų tiksliau įvertinti politikos priemonių poveikį minėtųjų rodiklių reikšmėms.

Siekiant prisidėti prie mokinių sveikos gyvensenos rekomenduojama:

- ◆ Įgyvendinti politikos priemones, skirtas mokinių sveikatai ir fiziniam aktyvumui gerinti, ypatingą dėmesį skirti mergaičių sveikatai.

- ◆ Tęsti psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevenciją, plėsti dabartinių prevencinių programų apimtį. Ypatingą dėmesį skirti ankstyvųjų paauglių alkoholio bei kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimui siekiant sumažinti vėlesnio minėtų medžiagų vartojimo riziką.
- ◆ Siekti geresnių mokinių svorio rodiklių investuojant į sveikos mitybos bei fizinio aktyvumo skatinimo programas. Planuojant politikos priemones atsižvelgti į mokinių mitybos bei fizinio aktyvumo polinkius priklausomai nuo jų lyties.
- ◆ Skatinti sveiką mitybą mokyklose, gerinti valgyklų prieinamumą, kelti maisto kokybę, mažinti patiekalų kainą.
- ◆ Tęsti sporto aikštynų atnaujinimo darbus, ypatingą dėmesį skirti suaugusiųjų gimnazijų sporto infrastruktūrai: statyti, atnaujinti arba suteikti prieigą prie kitų mokyklų sporto erdvių.

V TIKSLAS: SUDARYTI SĄLYGAS KIEKVIENAM VAIKUI ĮGYTI PAPILDOMŲ KOMPETENCIJŲ, VAIKUS ĮTRAUKIANT Į KOKYBIŠKĄ IR PRIEINAMĄ NEFORMALŲJĮ UGDYMĄ

Mokinių įtrauktis į neformaliojo švietimo veiklas apimčių progresas yra sąlyginis. SUP mokinių įtrauktis į NVŠ veiklas auga.

- ◆ Neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių vaikų dalis Vilniaus m. sav. nuo praėjusių mokslo metų padidėjo nežymiai – nuo 48 proc. iki 48,5 proc. bei išlieka nepakankama, vis dar buvo mažesnė už bendrą Lietuvos rodiklį.
- ◆ Vilniaus m. sav. NVŠ ir FŠPU programose daugiausiai dalyvauja 1–4 klasių mokiniai (50,80 proc.), kiek mažiau – 5–8 klasių mokiniai (35,43 proc.) ir mažiausiai – 9–12 klasių mokiniai (13,54 proc.). Stebimas lėtas 5–8 klasių mokinių dalies augimas.
- ◆ Vilniaus m. sav. toliau auga SUP mokinių, dalyvaujančių NVŠ ir

FŠPU programose, dalis. 2023–2024 m. m. šiose programose dalyvavo 37,91 proc. SUP mokinių.

◆ 2023–2024 m. m. Vilniaus mokyklų mokiniai buvo vidutiniškai patenkinti mokyklos organizuojamais renginiais ir popamokinėmis veiklomis (juos atitinkamai vertino 7,33 ir 7,23 balo). Prasčiausiai mokyklos renginius ir popamokines veiklas vertino ilgujų gimnazijų bei gimnazijų mokiniai, o geriausiai – pradinųjų ir suaugusiųjų klasių mokiniai.

REKOMENDACIJOS:

Siekiant tiksliau įvertinti mokinių įtraukties į neformaliojo švietimo veiklas apimčių progresą bei politikos priemonių veiksmingumą rekomenduojama:

- ◆ Įvertinti 5–8 klasių ir 9–12 klasių mokinių neformalaus švietimo ir veiklų poreikius, papildyti mokinių pasitenkinimo neformaliu švietimu rodiklius kokybiniais duomenimis apie dominančių neformalių veiklų tipus ar pobūdį.
- ◆ ŠVIS skelbiamiems duomenims apie mokinių dalyvavimą NVŠ atspindinti nepilną situaciją ir dalyvavimo apimtį, inicijuoti dalyvavimo NVŠ veiklose tyrimą, svarstyti apie papildomų rodiklių fiksavimą bent jau savivaldybės lygmeniu, atskirai išskirti visos dienos mokyklos veiklose dalyvaujančių mokinių apimtį.

Siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui įgyti papildomų kompetencijų, vaikus įtraukiant į kokybišką ir prieinamą neformalųjį švietimą, plečiant neformaliojo švietimo pasirinkimo galimybes rekomenduojama:

- ◆ Skatinti formalaus ir neformalaus ugdymo integraciją, tokiu būdu didinant mokinių motyvaciją įsitraukti tiek į formalųjį, tiek į neformalųjį ugdymą. Plėsti visos dienos mokyklos modelio projektą, integruoti formalaus ir neformalaus ugdymo turinį.

- ◆ Remiantis mokinių neformalaus švietimo poreikių vertinimu peržiūrėti, inicijuoti ir remti mokinių poreikius atitinkančių neformalaus švietimo veiklų plėtojimą, ypatingą dėmesį skirti gimnazijų ir ilgųjų gimnazijų mokiniams.
- ◆ Identifikuoti ir plėtoti gerąsias SUP mokinių įtraukimo į NVŠ ir FŠPU programas ir praktikas.
- ◆ Skirti papildomą finansavimą neformaliojo vaikų švietimo plėtrai Vilniaus mieste.

I TIKSLAS: SUDARYTI
SĄLYGAS KIEKVIENAM
VAIKUI PASIEKTI
AUKŠČIAUSIĄ
JAM MĄSTYMO IR
KOMPETENCIJŲ LYGĮ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie uždaviniai:

1. Subalansuotas dalykinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymas.
2. Individualus požiūris į kiekvieną vaiką, išmokantis mokytis ir ieškoti sprendimų.
3. Tvari, nuosekliai tobulėjanti, įkvepianti pedagogų bendruomenė.
4. Gerai informuotas ir sąmoningai savo karjeros kelią pasirenkantis mokinys.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

Rodiklio pavadinimas	Buvusi reikšmė		Esama reikšmė	Siektina reikšmė		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) metu bent pagrindinį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	73	72,7	81,8 +	80	82	83
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) metu aukštesnįjį lietuvių kalbos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	16,2	12	19 +	16	17	18
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) metu bent pagrindinį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	75,7	59,4	65,5 -	80	82	83
Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) metu aukštesnįjį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (proc.)	29,4	24,7	22,6 +	18	19	20
Abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau valstybinius brandos egzaminus (VBE), dalis (proc.)	68,2	65,52	69,4 -	84	85	86
Jaunesnių nei 50 metų ir 50 metų bei vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis	1,09	1,03	0,97 -	1,0	1,0	1,0

+ reiškia, kad 2023 m. rodiklio reikšmė yra palanki siekiant 2024–2026 reikšmių.

- reiškia, kad 2023 m. rodiklio reikšmė yra nepalanki siekiant 2024–2026 reikšmių.

◆ Vilniaus m. sav. mokyklos rodo pasiektą pažangą lietuvių kalbos ir literatūros PUPP metu. 2023 m. pagal atitinkamus rodiklius priartėta ar jau aplenkta 2024–2026 m. siektinos reikšmės.

◆ Vilniaus m. sav. mokyklos rodo dalinę pažangą matematikos PUPP metu. Aukštesnįjį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalies rodiklis 2023 m. sumažėjo, nors pranoko 2024–2026 m.

siektiną reikšmę. Bent pagrindinį matematikos mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalies rodiklio augimo tempas 2023 m. yra nepakankamas siekiant 2024–2026 m. numatytų reikšmių.

◆ Vilniaus mieste stebima tik dalinė laikančiųjų VBE pažanga. Bent 1 VBE išlaikymo rodiklis 2023 m. yra aukštas, tačiau sumažėjęs, o abiturientų, išlaikiusių 3 ir daugiau valstybinius brandos egzaminus, dalies rodiklio augimo tempas yra nepakankamas siekiant 2024–2026 m. numatytų reikšmių.

◆ Auga Vilniaus m. sav. pedagogų bendruomenė, tačiau drauge stebima senėjimo tendencija: jaunesnių nei 50 metų ir 50 metų bei vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis keičiasi ir kelia iššūkių siekiant 2024–2026 m. numatytų reikšmių.

1.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

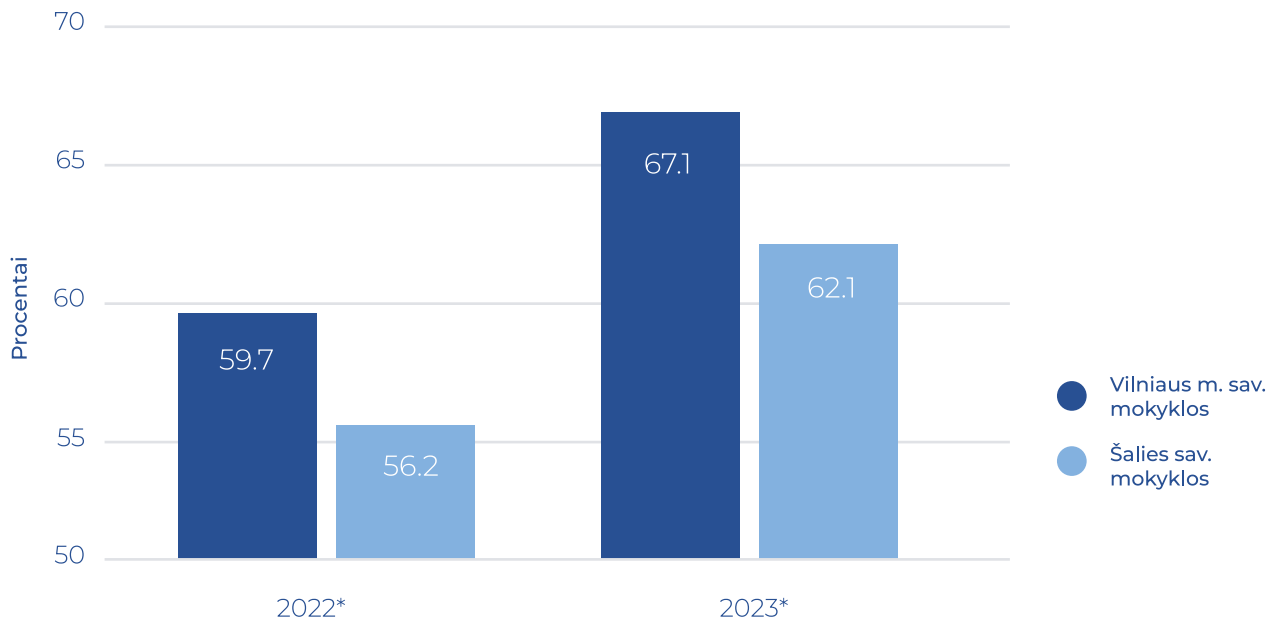

1.1.1. Nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas (NMPP) (4 kl.)

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 2023 m. NMPP skaitymo¹ ir matematikos testų 4 kl. rezultatai buvo geresni už šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų mokinių rezultatus. Skaitymo ir matematikos testų procentinio rodiklio vidurkiai buvo 4–5 proc. punktais didesni nei šalies mokyklų. Rezultatų skirtumai tarp sostinės ir šalies mokyklų yra statistiškai reikšmingi. Lyginant su 2022 m. rezultatais šalyje ir Vilniuje akivaizdžiai pagerėjo 2023 m. NMPP skaitymo testo 4 kl. rezultatai, sostinėje rezultatai pagerėjo net 7,4 proc. punkto. 2023 m. NMPP matematikos testo 4 kl. procentinis rodiklis Vilniuje šiek tiek padidėjo – 0,4 proc. punkto. 2023 m. NMPP matematikos testo 4 kl. rezultatai šalies savivaldybių mokyklose nežymiai pablogėjo.

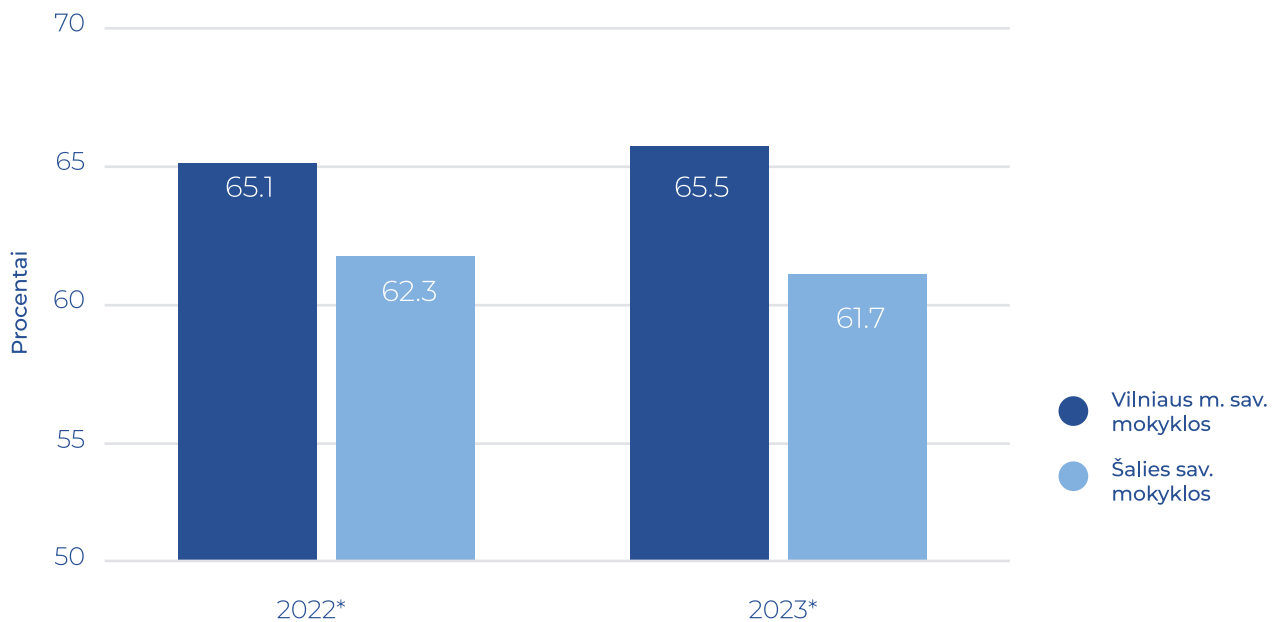
¹ 4 klasių mokiniai NMPP skaitymo testą laiko savo gimtąja kalba.

Savivaldybių mokyklų 4 kl. mokinių NMPP skaitymo procentinio rodiklio vidurkiai 2022-2023 m.

*Žymi statistiškai reikšmingus skirtumus tarp mokyklų tais metais

Savivaldybių mokyklų 4 kl. mokinių NMPP matematikos procentinio rodiklio vidurkiai 2022-2023 m.

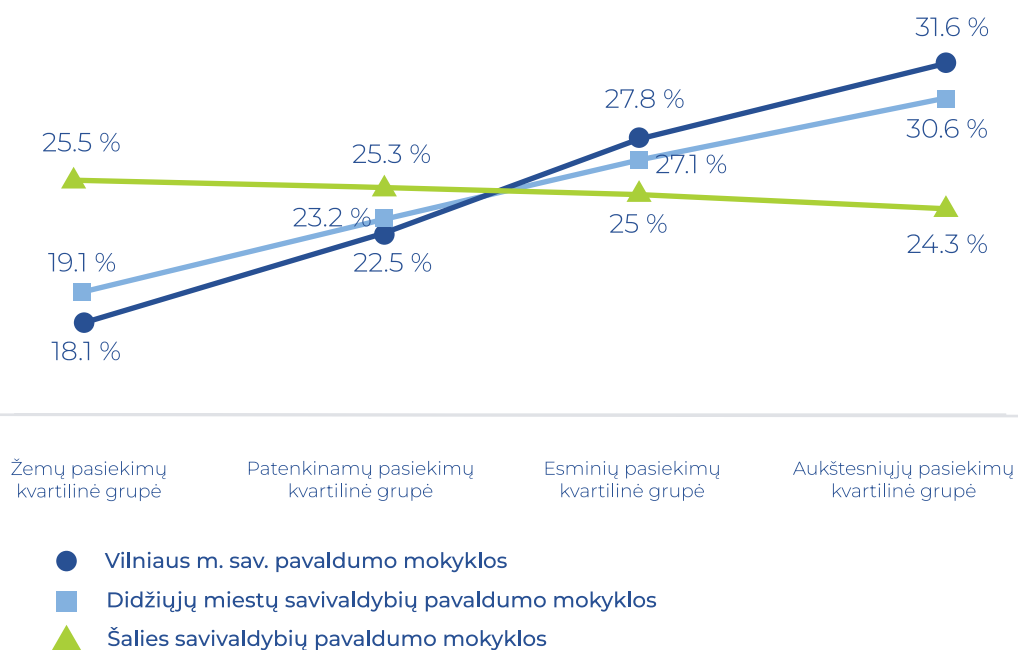

*Žymi statistiškai reikšmingus skirtumus tarp mokyklų tais metais

1 pav. Savivaldybių mokyklų 4 kl. mokinių 2022 ir 2023 m. NMPP skaitymo (savo gimtąja kalba) ir matematikos testų procentinio rodiklio vidurkiai (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų 2023 m. NMPP skaitymo ir matematikos testų 4 kl. rezultatų pasiskirstymas pagal pasiekimų kvartilines grupes pranoksta šalies mokyklas. Jis buvo kur kas geresnis negu šalies savivaldybių pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklose ir geresnis negu šalies didžiųjų miestų mokyklose. Vilniaus m. sav. mokyklose į žemų skaitymo testo pasiekimų kvartilinę grupę patenka 7 proc. punktais mažiau mokinių negu šalyje – beveik penktadalis sostinės mokinių, o šalyje – kiek daugiau nei ketvirtadalis. Į aukštesniųjų pasiekimų kvartilinę grupę sostinėje patenka kiek daugiau nei trečdalis mokinių, ir tai yra 7 proc. punktais daugiau nei šalies savivaldybių pavaldumo mokyklose.

NMPP 2023 4 kl. skaitymo testo rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes

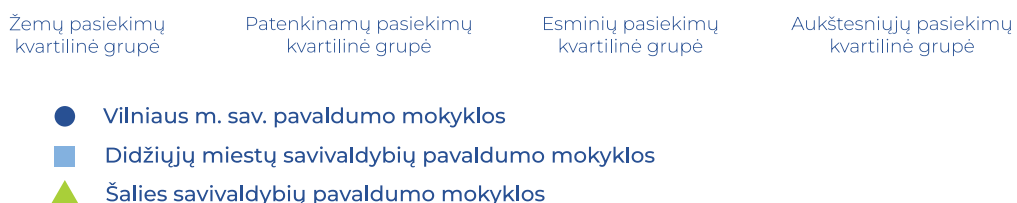
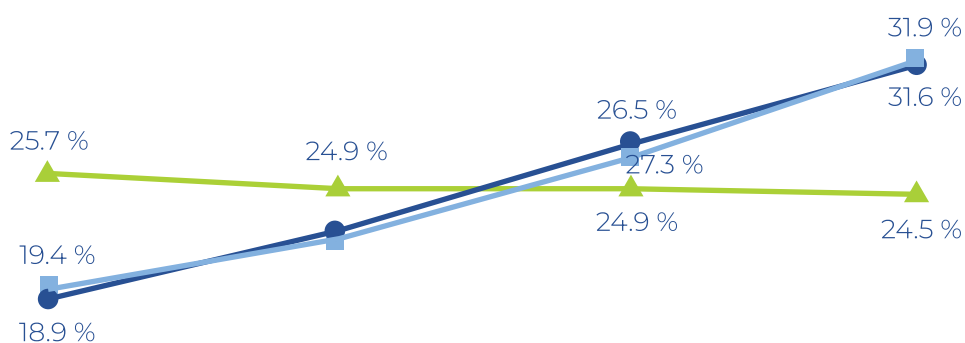

2 pav. Savivaldybių mokyklų 4 kl. mokinių 2023 m. NMPP skaitymo testo rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų 2023 m. NMPP matematikos testo 4 kl. rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes buvo kur kas geresnis negu šalies savivaldybių pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklose.

Pavyzdžiui, Vilniaus m. sav. mokyklose žemų pasiekimų kvartilinės grupės mokinių buvo beveik 7 proc. punktais mažiau negu šalyje (18,9 proc.), o aukštesniųjų pasiekimų kvartilinei grupei priklausančių mokinių – per 7 proc. punktus daugiau (per trečdalį mokinių).

NMPP 2023 4 kl. matematikos testo rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes

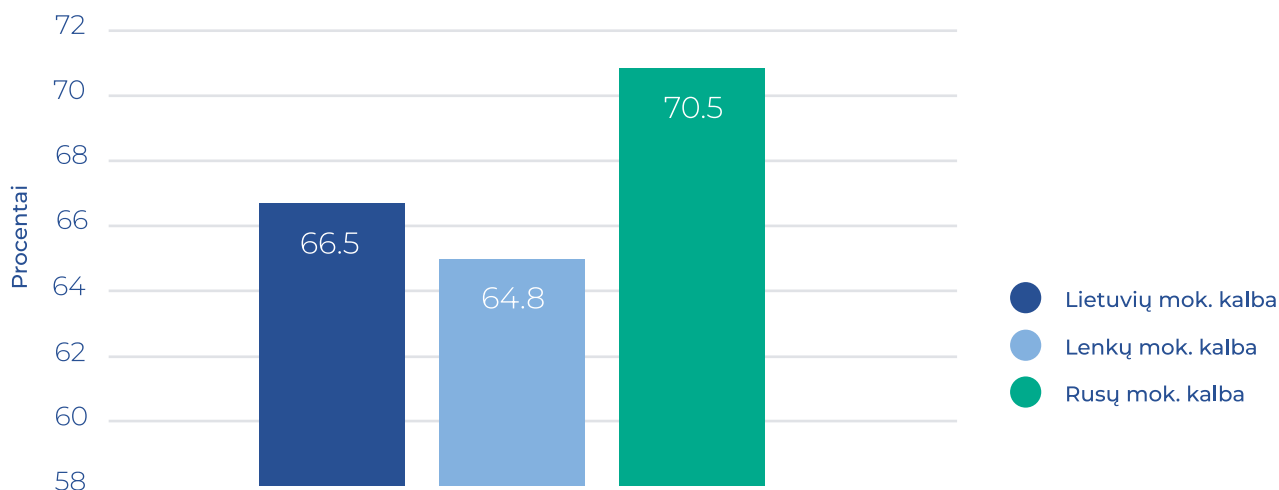

3 pav. Savivaldybių mokyklų 4 kl. mokinių 2023 m. NMPP matematikos testo rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniuje 4 kl. mokinių 2023 m. NMPP skaitymo ir matematikos testų rezultatai skyrėsi pagal mokyklų mokomąsias kalbas. Vilniaus m. sav. mokyklų 2023 m. NMPP skaitymo (mokyklos mokomąja kalba) testo 4 kl. aukščiausias vidurkis buvo ketvirtokų rusų mokomąja kalba – lenkų ir lietuvių mokomosiomis kalbomis besimokančių ketvirtokų rezultatus pranoko apie 5 proc. punktus. Skirtumas tarp testo rusų mokomąja kalba procentinio rodiklio vidurkio ir testo lietuvių ir lenkų

mokomosiomis kalbomis procentinio rodiklio vidurkių buvo statistiškai reikšmingas. Ketvirtokų lietuvių ir lenkų mokomosiomis kalbomis procentinio rodiklio vidurkių skirtumas nebuvo statistiškai reikšmingas.

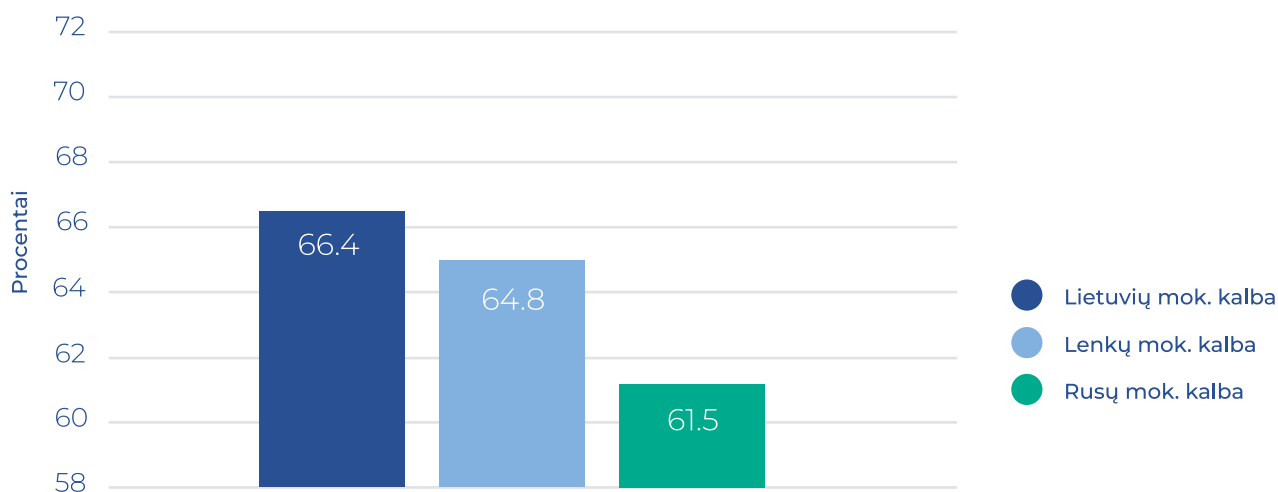
Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių NMPP 2023 skaitymo testų procentinių rodiklių vidurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais)

4 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 4 kl. mokinių 2023 m. NMPP skaitymo testų procentinio rodiklio vidurkiai pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų ketvirtokų 2023 m. NMPP matematikos testo procentinio rodiklio vidurkiai gerokai skyrėsi pagal mokyklos mokomąją kalbą. Aukščiausias vidurkis buvo ketvirtokų lietuvių mokomąja kalba (66,4 proc.), žemiausias – rusų mokomąja kalba (61,5 proc.). Ketvirtokų rusų mokomąja kalba procentinio rodiklio vidurkio ir ketvirtokų lietuvių ir lenkų mokomosiomis kalbomis vidurkių skirtumai buvo statistiškai reikšmingi. Ketvirtokų lietuvių ir lenkų mokomosiomis kalbomis procentinio rodiklio vidurkių skirtumas statistiškai nereikšmingas.

Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių NMPP 2023 matematikos testų procentinių rodiklių vidurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais)

5 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 4 kl. mokinių 2023 m. NMPP matematikos testo procentinio rodiklio vidurkiai pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

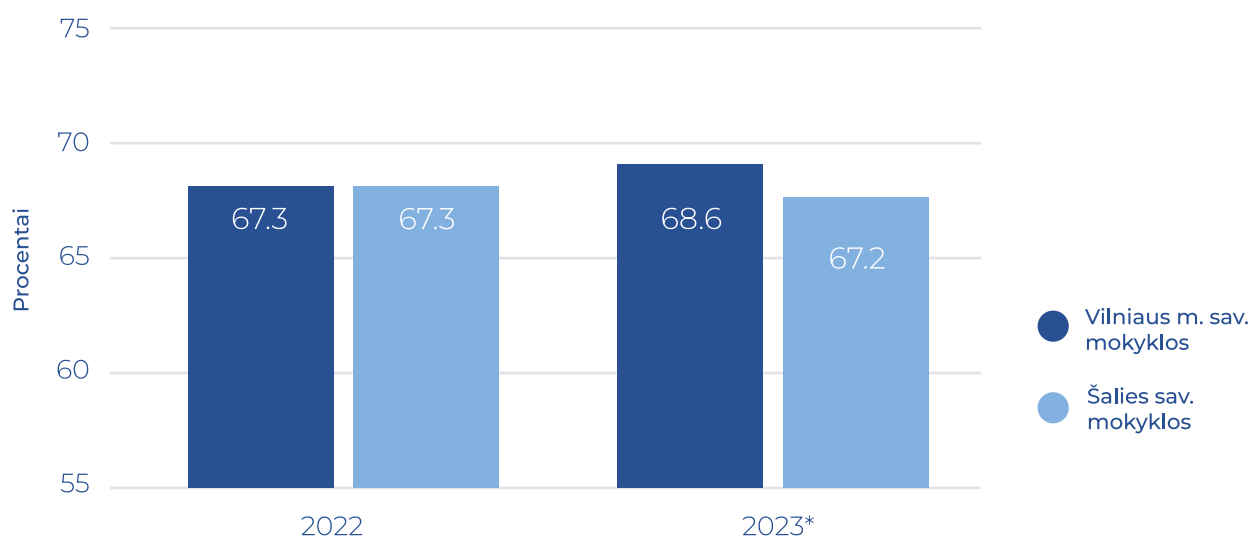
1.1.2. Nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas (NMPP) (8 kl.)

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų aštuntokų 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos testų rezultatai buvo geresni už šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų 8 kl. mokinių rezultatus. Lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) testo procentinio rodiklio vidurkis buvo kiek daugiau nei 1 proc. punktu didesnis nei šalies mokyklose, o matematikos testo – apie 5 proc. punktus didesnis. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų aštuntokų 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos testų procentinio rodiklio vidurkiai buvo statistiškai reikšmingai didesni už atitinkamus šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų vidurkius.

Lyginant su 2022 metų rezultatais šalyje ir Vilniuje akivaizdžiai pagerėjo aštuntokų 2023 m. NMPP matematikos testo rezultatai, sostinėje rezultatai pagerėjo net 6,1 proc. punkto. 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) testo 8 kl. rodiklis Vilniuje padidėjo nežymiai –

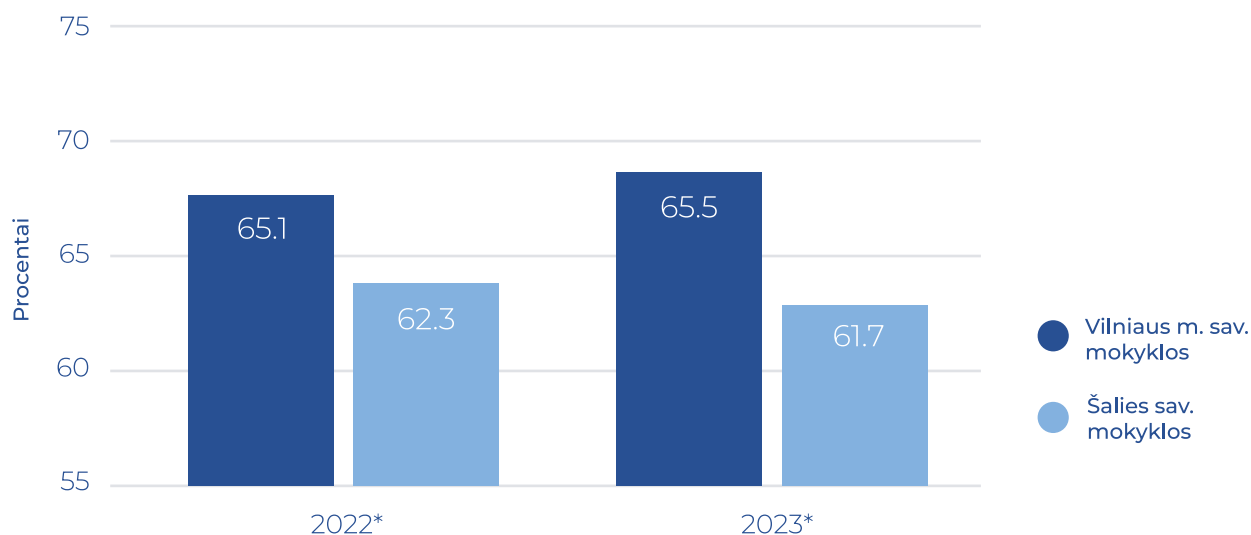
1,3 proc. punkto, o šalyje 2023 metais rezultatai nežymiai pablogėjo ir šių pokyčių užteko, kad 2023 metais atsirastų reikšmingi lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) testo rezultatų skirtumai Vilniuje ir šalyje.

Savivaldybių mokyklų 8 kl. mokinių NMPP skaitymo procentinio rodiklio vidurkiai 2022-2023 m.

*Žymi statistiškai reikšmingus skirtumus tarp mokyklų tais metais

Savivaldybių mokyklų 8 kl. mokinių NMPP matematikos procentinio rodiklio vidurkiai 2022-2023 m.

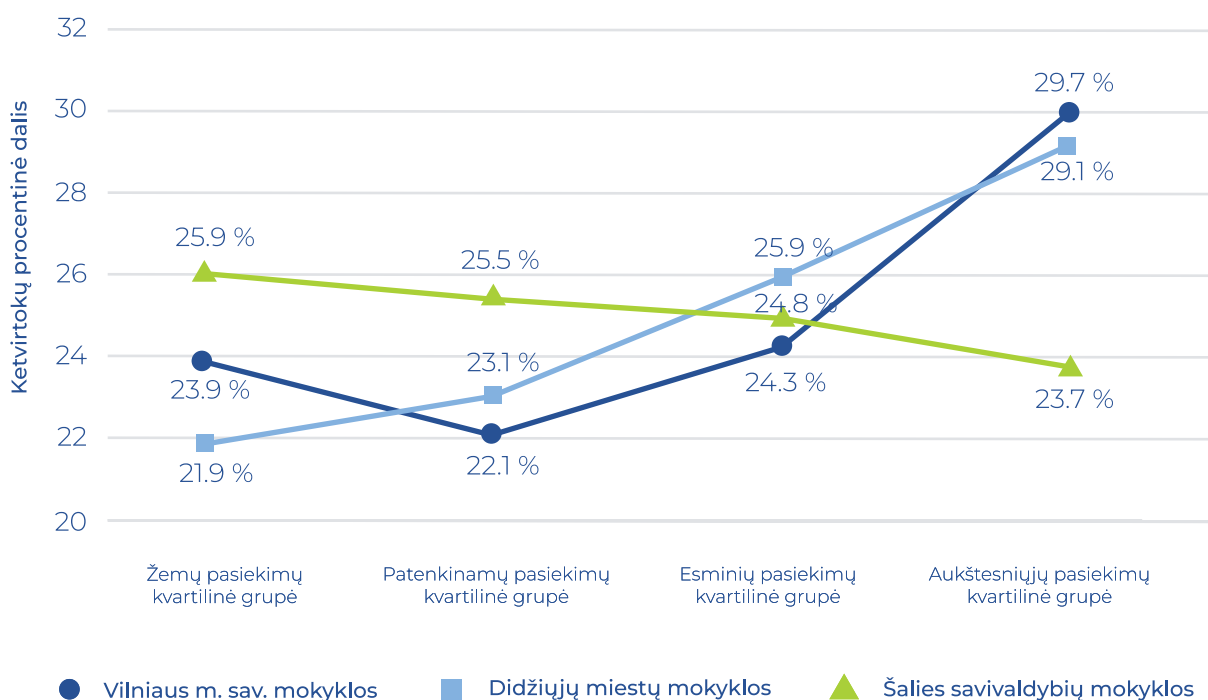
*Žymi statistiškai reikšmingus skirtumus tarp mokyklų tais metais

6 pav. Savivaldybių mokyklų 8 kl. mokinių 2022 ir 2023 m. NMPP skaitymo ir matematikos testų procentinio rodiklio vidurkiai (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant su visa šalimi Vilniaus m. sav. mokyklų 8 kl. mokinių 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos testų rezultatų pasiskirstymas pagal pasiekimų kvartilines grupes pranaško šalies mokyklas. Jis buvo kur kas geresnis negu šalies savivaldybių pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklose. Lyginant su didžiųjų miestų bendrojo ugdymo mokyklomis matematikos testų rezultatų pasiskirstymas buvo geresnis, o skaitymo rezultatų – kiek blogesnis.

Vilniaus m. sav. mokyklose į žemų 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) pasiekimų kvartilinę grupę pateko 23,9 proc. aštuntokų, tai yra kiek daugiau nei didžiuosiuose šalies miestuose (21,9 proc.). Vilniaus m. sav. mokyklose į aukštesniųjų lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) pasiekimų kvartilinę grupę patenkančių aštuntokų dalis buvo didesnė nei šalyje ir didžiuosiuose miestuose. Beveik trečdalis aštuntokų pateko į šią grupę.

Aštuntokų pasiskirstymas pagal NMPP 2023 lietuvių k. skaitymo kvartilines grupes (tik savivaldybių mokyklos)

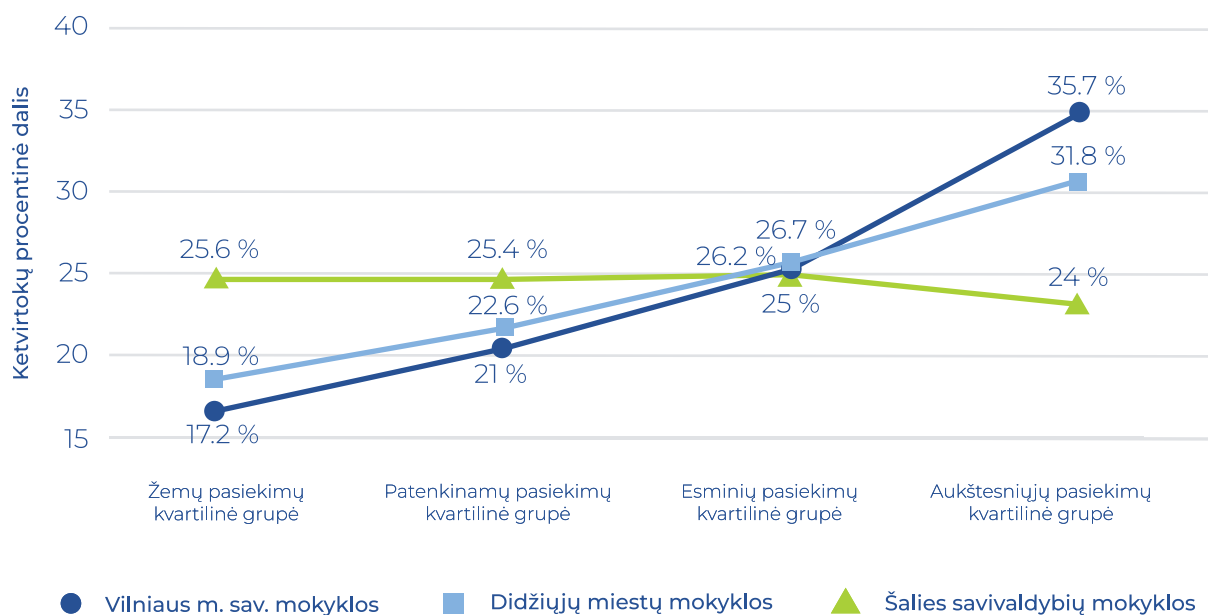

7 pav. Savivaldybių mokyklų 8 kl. mokinių 2023 m. NMPP skaitymo testo rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklose žemų matematikos pasiekimų kvartilinės grupės mokinių buvo apie 8 proc. punktus mažiau negu šalyje (17,2 proc.), o aukštesniųjų matematikos pasiekimų kvartilinei grupei priklausančių mokinių – per 11 proc. punktų daugiau (35,7 proc.).

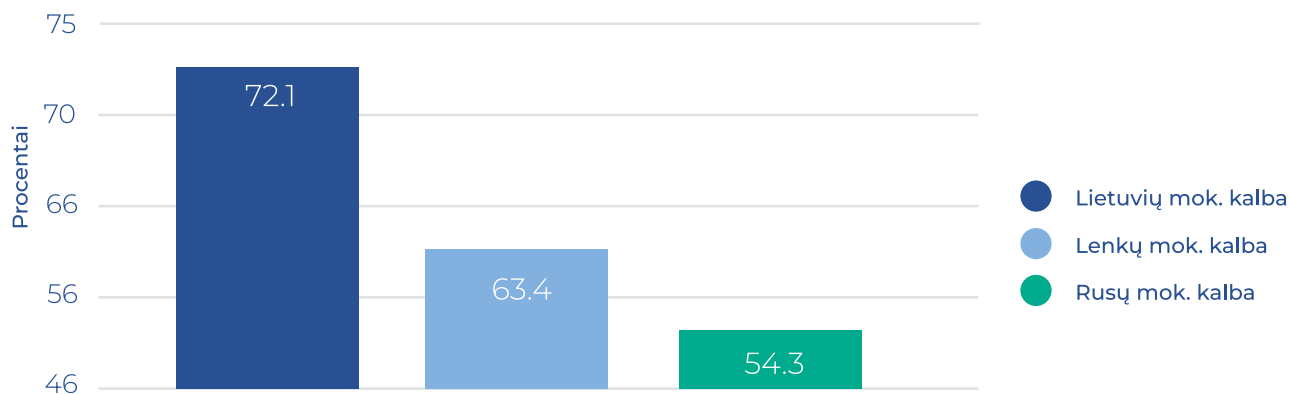
Aštuntokų pasiskirstymas pagal NMPP 2023 matematikos kvartilines grupes (tik savivaldybių mokyklos)

8 pav. Savivaldybių mokyklų 8 kl. mokinių 2023 m. NMPP matematikos testo rezultatų pasiskirstymas pagal kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniuje 8 kl. mokinių 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos testų rezultatai gerokai skyrėsi pagal mokyklų mokomąsias kalbas. Vilniaus m. sav. mokyklų aštuntokų 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) testo aukščiausias procentinio rodiklio vidurkis buvo mokyklose lietuvių mokomąja kalba (72,1 proc.), žemiausias – mokyklose rusų mokomąja kalba (54,3 proc.). Aštuntokų lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) procentinio rodiklio vidurkių skirtumai pagal visas mokomąsias kalbas buvo statistiškai reikšmingi.

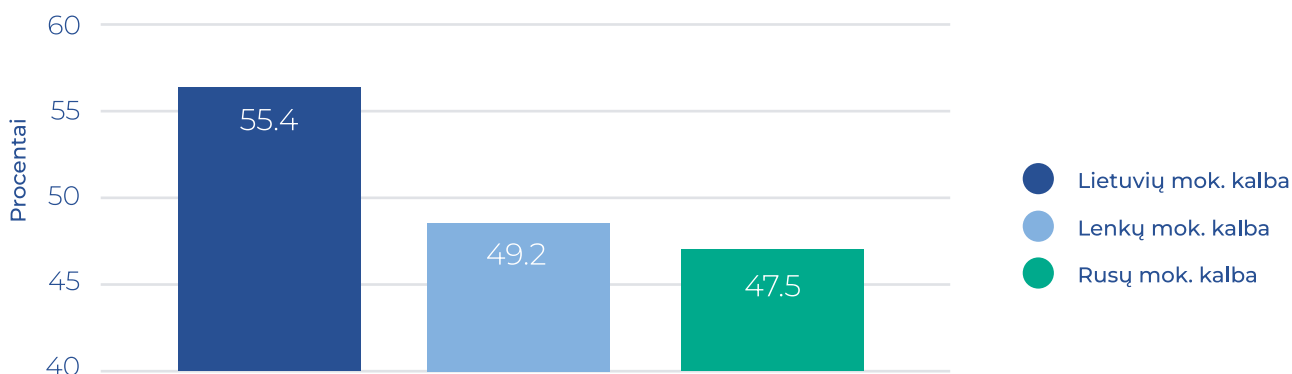
Vilniaus m. sav. mokyklų aštuntokų NMPP 2023 lietuvių k. skaitymo testų procentinių rodiklių viurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais)

9 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 8 kl. mokinių 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) testo procentinio rodiklio vidurkiai pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų aštuntokų 2023 m. NMPP matematikos testo procentinio rodiklio vidurkis taip pat gerokai skyrėsi pagal mokinių mokomąją kalbą. Aukščiausias vidurkis buvo lietuvių mokomąja kalba (55,4 proc.), žemiausias – rusų mokomąja kalba (47,5 proc.). Skirtumai tarp aštuntokų lietuvių mokomąja kalba procentinio rodiklio vidurkio ir aštuntokų rusų ir lenkų mokomosiomis kalbomis procentinio rodiklio vidurkių buvo statistiškai reikšmingi. Aštuntokų matematikos testo procentinio rodiklio vidurkiai lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis statistiškai reikšmingai nesiskyrė.

Vilniaus m. sav. mokyklų aštuntokų NMPP 2023 matematikos testų procentinių rodiklių viurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais)

10 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 8 kl. mokinių 2023 m. NMPP matematikos testo procentinio rodiklio vidurkiai pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

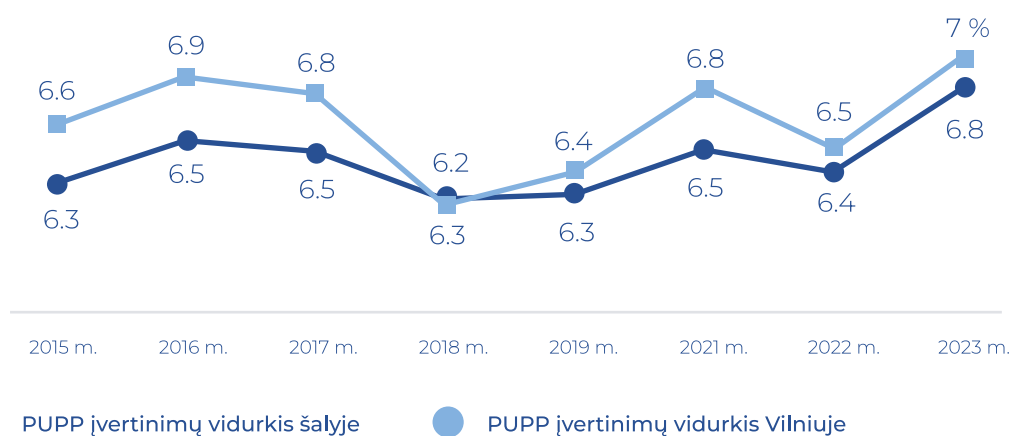
1.1.3. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas (PUPP)

Vilniaus m. sav. pavaldomo mokyklų dešimtokų 2023 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos testų rezultatai buvo geresni už šalies savivaldybių pavaldomo mokyklų mokinių rezultatus. Sostinės dešimtokų vidutiniai šių testų rezultatai buvo aukštesni už rezultatus kituose didžiuosiuose miestuose, išskyrus lietuvių k. testo rezultatus Kaune.

Vilniaus m. sav. dešimtokų lietuvių kalbos ir literatūros PUPP įvertinimų vidurkis 2023 m. šiek tiek viršijo šalies vidurkį (7,0 ir 6,8), o matematikos vidurkis buvo kur kas didesnis (6,5 ir 5,7). Lyginant su 2022 m. PUPP rezultatai šalyje ir Vilniuje pagerėjo.

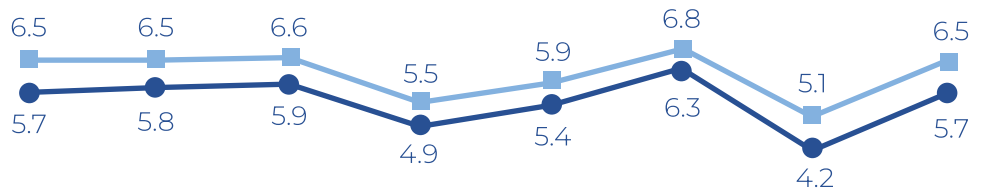
2 Diagramose pateikti lietuvių kalbos (gimtosios) PUPP duomenys iki 2017 m. ir lietuvių kalbos ir literatūros PUPP nuo 2018 m. duomenys. Lietuvių gimtosios kalbos PUPP, kuris buvo vykdomas iki 2017 m., laikė tik mokiniai, kurių mokomoji kalba buvo lietuvių. Lietuvių kalbos ir literatūros PUPP laiko mokiniai, besimokantys visomis mokomosiomis kalbomis. Diagramose vaizduojami duomenys nuo 2021 m. ir vėliau apskaičiuoti tik pagal savivaldybių pavaldomo šalies ir Vilniaus bendrojo ugdymo mokyklų mokinių lietuvių kalbos ir literatūros PUPP įvertinimus.

Lietuvių kalbos PUPP įvertinimų vidurkio dinamika šalyje ir Vilniuje

11 pav. Lietuvių kalbos² PUPP įvertinimų vidurkio dinamika šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Matematikos PUPP įvertinimų vidurkių dinamika šalyje ir Vilniuje

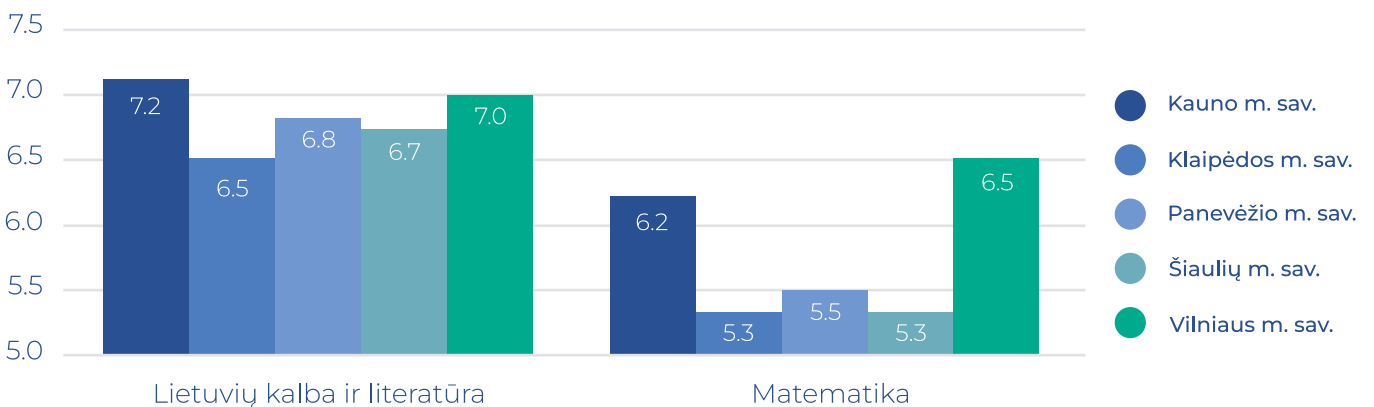
2015 m. 2016 m. 2017 m. 2018 m. 2019 m. 2021 m. 2022 m. 2023 m.

● PUPP įvertinimų vidurkis šalyje ● PUPP įvertinimų vidurkis Vilniuje

12 pav. *Matematikos PUPP įvertinimų vidurkių dinamika šalyje ir Vilniuje.*
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių 2023 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros įvertinimų vidurkis buvo statistiškai reikšmingai mažesnis už Kauno m. sav., bet didesnis už kitų didžiųjų miestų. Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių 2023 m. PUPP matematikos įvertinimų vidurkis buvo statistiškai reikšmingai didesnis už kitų didžiųjų miestų mokinių įvertinimų vidurkius. Vilniaus ir Kauno mokyklų mokinių 2023 m. PUPP matematikos rezultatai gerokai aukštesni už kitų didžiųjų miestų.

Didžiųjų miestų savivaldybių mokyklų PUPP 2023 įvertinimų vidurkių palyginimas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais)

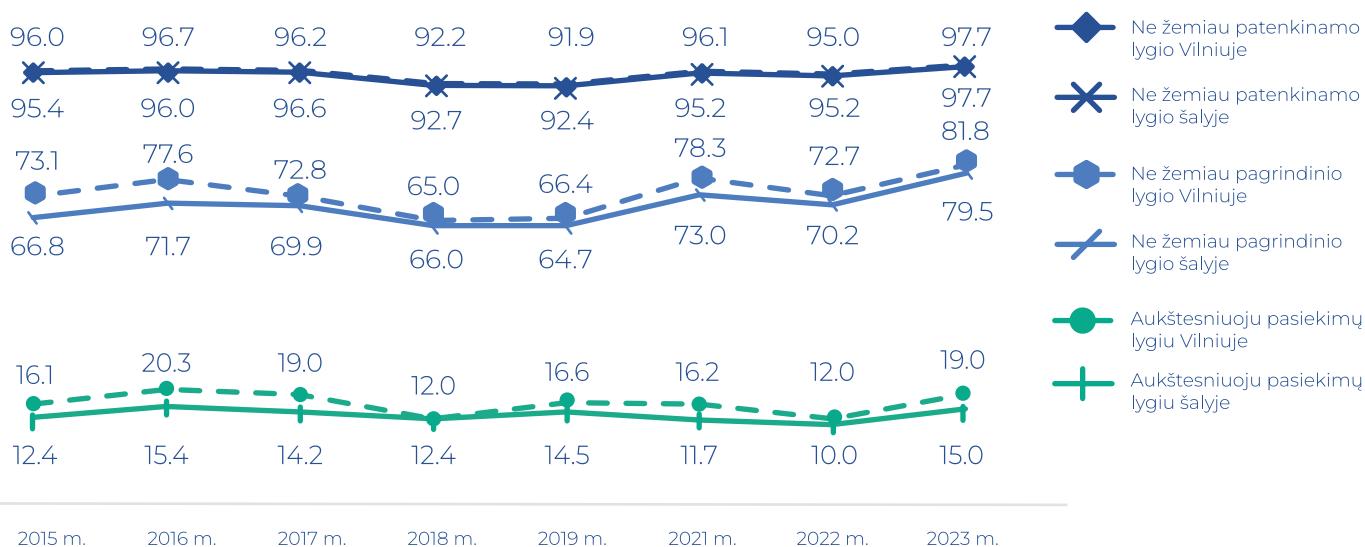

13 pav. *Didžiųjų miestų savivaldybių mokyklų 2023 m. PUPP įvertinimų vidurkių palyginimas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais).* Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant su visa šalimi Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių 2023 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos rezultatų pasiskirstymas pagal pasiekimų kvartilines grupes pranoko šalies mokyklas. Matematikos rezultatų pasiskirstymas buvo kur kas geresnis negu šalies savivaldybių pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklose.

Lietuvių kalbos PUPP rezultatai Vilniaus m. sav. mokyklose nuo 2015 m. iš esmės išlieka truputį aukštesni negu šalyje, nors skirtumas tarp šalies savivaldybių mokyklų rezultatų ir Vilniaus m. sav. mokyklų rezultatų yra labai nedidelis, kai kuriais atvejais skirtumo visai nėra. Pavyzdžiui, išlaikiusiųjų 2023 m. lietuvių kalbos ir literatūros PUPP ne žemiau kaip patenkinamas lygis ir Vilniuje, ir šalyje buvo po 97,7 proc., o išlaikiusiųjų 2023 m. PUPP ne žemiau kaip pagrindinis lygis Vilniuje buvo 81,8 proc., o šalyje 79,5 proc.

Lietuvių kalbos PUPP rodiklių dinamika pagal pasiekimų lygius: procentinė dalis išlaikiusių PUPP šalyje ir Vilniuje

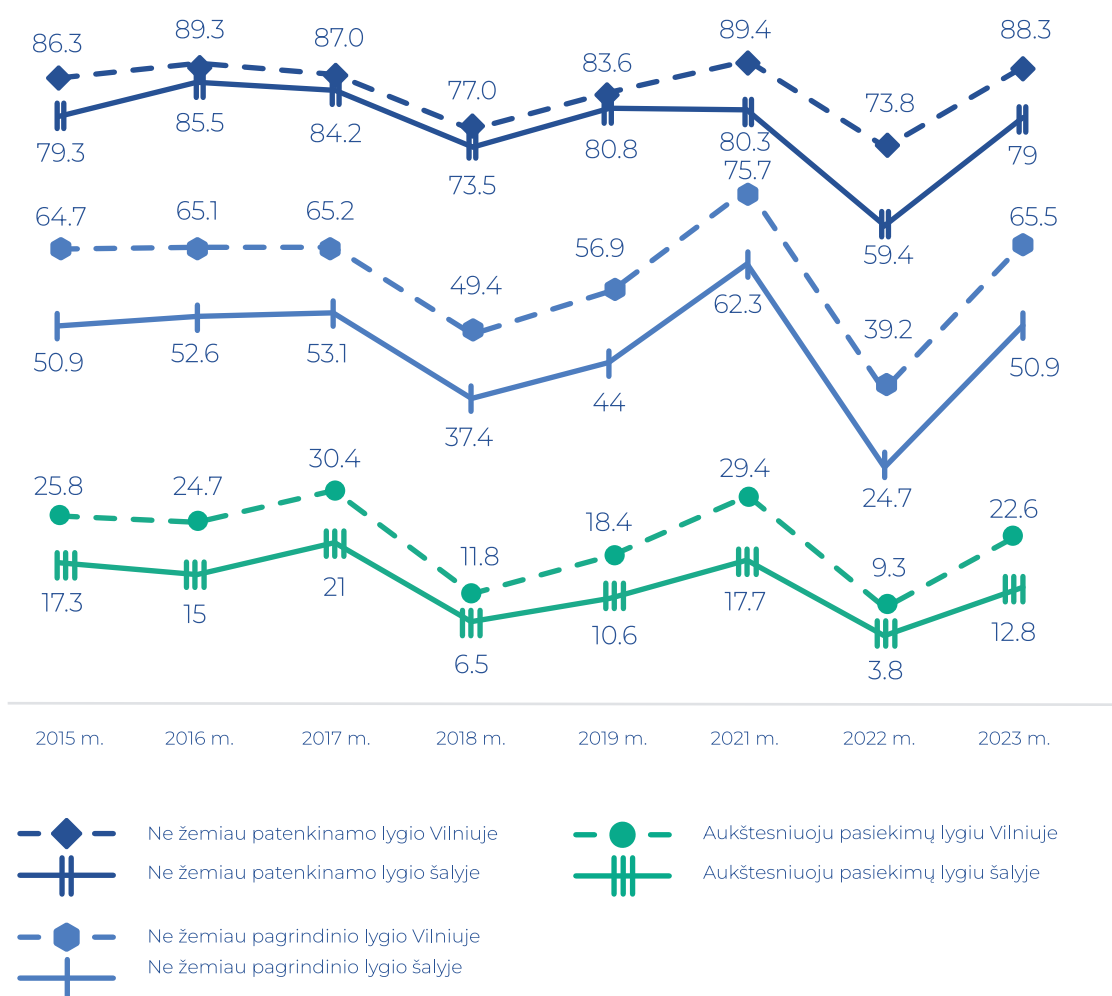

14 pav. Lietuvių kalbos PUPP pasiekimų lygių rodiklių dinamika šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Matematikos PUPP rezultatai³ Vilniaus m. sav. mokyklose nuo 2015 m. išlieka gerokai aukštesni negu šalyje ir kai kuriais aspektais santykinai netgi gerėja. Pavyzdžiui, 2023 m. išlaikiusiųjų matematikos PUPP ne žemiau kaip patenkinamas lygis Vilniuje buvo 88,3 proc., o šalyje – 79 proc. Išlaikiusiųjų 2023 m. matematikos PUPP ne žemiau kaip pagrindinis lygis Vilniuje buvo 65,5 proc., o šalyje – 50,9 proc.

³ Diagramose vaizduojami duomenys nuo 2021 m. ir vėliau apskaičiuoti tik pagal savivaldybių pavaldumo šalies ir Vilniaus bendrojo ugdymo mokyklų mokinių matematikos PUPP įvertinimus.

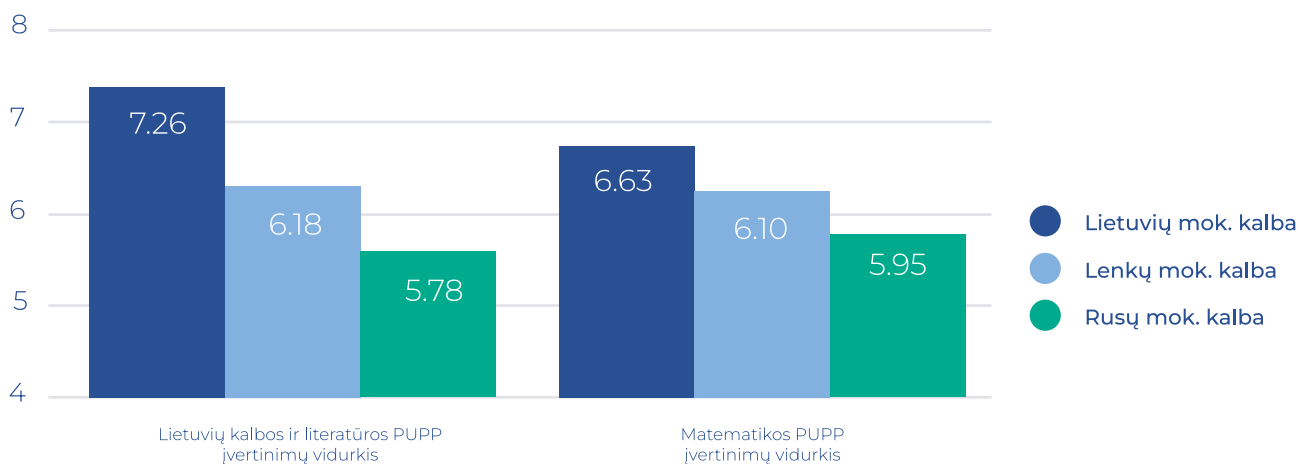
Matematikos PUPP rodiklių dinamika pagal pasiekimų lygius: procentinė dalis išlaikiusių PUPP šalyje ir Vilniuje

15 pav. Matematikos PUPP pasiekimų lygių rodiklių dinamika šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniuje 2023 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos testų vidutiniai įvertinimai skyrėsi pagal mokinių mokomąsias kalbas. Mokinių, kurie mokosi lietuvių mokomąja kalba, 2023 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos rezultatai buvo aukščiausi, žemiausi rezultatai buvo mokinių rusų mokomąja kalba. Verta pažymėti, kad lietuvių kalba besimokančių Vilniaus mokinių rezultatai viršijo kitų didžiųjų miestų lietuvių kalbos ir literatūros PUPP rezultatų vidurkius. Mokinių lietuvių mokomąja kalba įvertinimų vidurkiai buvo statistiškai reikšmingai didesni.

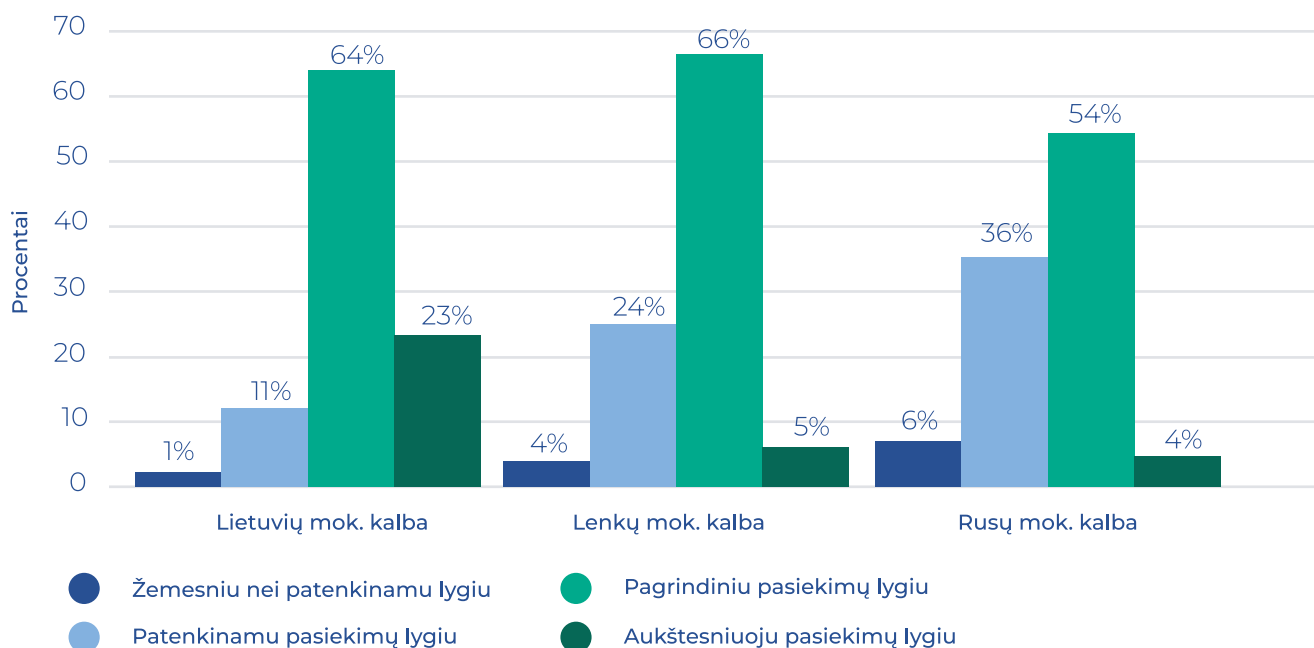
Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų PUPP 2023 įvertinimų vidurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais)

16 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 2023 m. PUPP įvertinimų vidurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas (su 95 proc. pasikliautiniais intervalais). Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2023 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimų lygių pasiskirstymas pagal mokomąsias kalbas buvo netolygus. Susirūpinimą kelia maža procentinė dalis mokinių, besimokančių lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis, kurie pasiekė šio PUPP aukštesnįjį pasiekimų lygį. Mokyklose lietuvių mokomąja kalba šį pasiekimų lygį pasiekė 23 proc. mokinių, o mokyklose lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis tik po 4–5 proc. mokinių. Pažymėtina ir tai, kad tarp mokinių rusų mokomąja kalba mažesnė mokinių dalis nei mokinių grupėse kitomis mokomosiomis kalbomis pasiekė pagrindinį pasiekimų lygį – 54 proc., o kitose – 64–66 proc. mokinių.

Vilniaus m. sav. pavaldumo BU mokyklų lietuvių kalbos ir literatūros PUPP 2023 rodiklių rezultatų palyginimas pagal mokomąsias kalbas. Procentinė dalis išlaikiusių PUPP

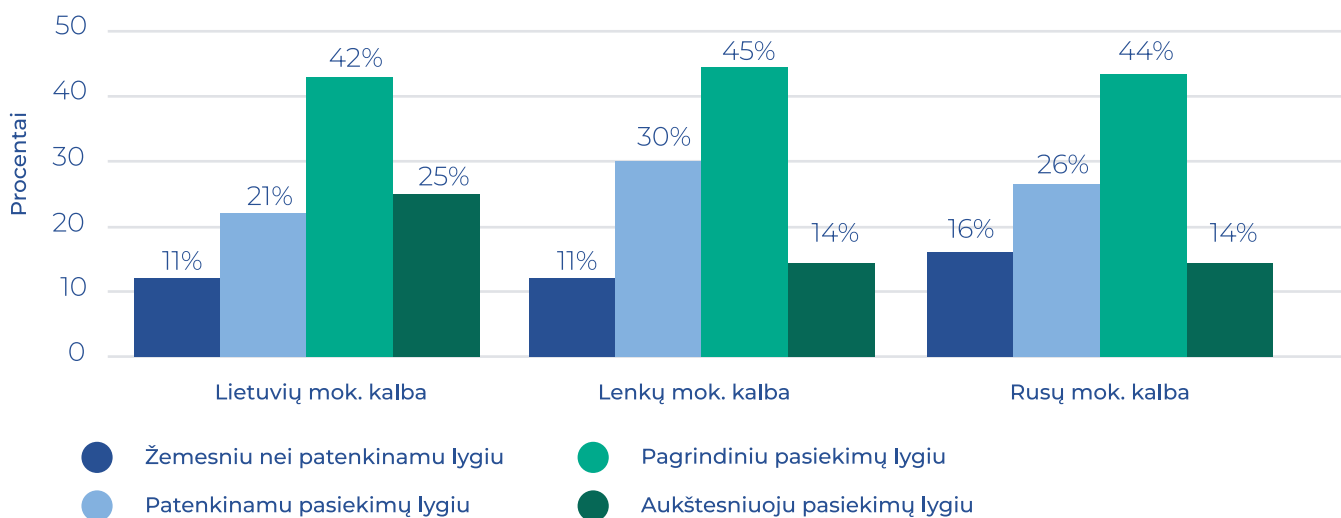

17 pav. Vilniaus m. sav. mokyklų 2023 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimų lygių pasiskirstymas pagal mokomąsias kalbas. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2023 m. PUPP matematikos pasiekimų lygių pasiskirstymas pagal mokomąsias kalbas yra šiek tiek tolygesnis nei lietuvių kalbos ir literatūros. Susirūpinimą kelia maža procentinė dalis mokinių lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis, kurie pasiekė PUPP matematikos aukštesnįjį pasiekimų lygį. Mokyklose lietuvių mokomąja kalba šį pasiekimų lygį pasiekė 25 proc. mokinių, o mokyklose lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis – tik po 14 proc. mokinių. Taip pat neramina itin didelė mokinių dalis – žemiau nei patenkinamu lygiu išlaikiusių matematikos PUPP – visų trijų tipų mokyklose ji siekė per 10 proc.

Vilniaus m. sav. pavaldumo BU mokyklų matematikos PUPP 2023 rezultatų palyginimas pagal mokomąsias kalbas. Procentinė dalis išlaikiusių PUPP

18 pav. Vilniaus m. sav. mokyklų 2023 m. PUPP matematikos pasiekimų lygių pasiskirstymas pagal mokomąsias kalbas. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

1.1.4. Valstybiniai brandos egzaminai (VBE)

Vilniaus m. sav. mokyklų 2023 m. VBE išlaikiusių abiturientų dalis ir VBE įvertinimų vidurkiai yra dideli ir didžiąja dalimi didesni nei šalies bei didžiųjų miestų mokyklose. Skaičiuojant procentinę dalį nuo abiturientų, kurie gavo brandos atestatus, bent vieną 2023 m. VBE išlaikė 97,1 proc. Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų. Šis rodiklis buvo šiek tiek žemesnis tik už Panevėžio m. sav. mokyklų rodiklį, kuris siekė 97,7 proc. Bent 3 VBE Vilniaus m. sav. 2023 m. išlaikė 77,4 proc. abiturientų. Šis rodiklis buvo aukščiausias tarp didžiųjų šalies miestų mokyklų.

VBE 2023 rodiklis	Kauno m. sav.	Klaipėdos m. sav.	Panevėžio m. sav.	Šiaulių m. sav.	Vilniaus m. sav.
Išlaikiusių bent 1 VBE abiturientų dalis (proc.)	93,1 %	91,3 %	97,7 %	94,1 %	97,1 %
Išlaikiusių 3 ir daugiau VBE abiturientų dalis (proc.)	70,8 %	66,4 %	74,5 %	71,8 %	77,4 %

1 lentelė. Didžiųjų miestų palyginimas pagal VBE 2023 išlaikiusių mokinių dalį. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientai atskirų dalykų 2023 m. VBE laikė geriau nei šalies abiturientai. Vidutiniai kiekvieno dalyko VBE įvertinimai sostinėje buvo aukštesni nei šalyje. Dalies dalykų įvertinimų skirtumai buvo didesni (pvz., matematikos, biologijos, fizikos, istorijos), kitos dalies – nedideli (pvz., lietuvių kalbos ir literatūros, geografijos, informacinių technologijų). Dalyko egzaminą išlaikiusių abiturientų dalies rodikliai buvo aukštesni Vilniuje, išskyrus biologijos, istorijos, geografijos VBE. Skirtumai tarp VBE išlaikiusių abiturientų dalies Vilniuje ir šalyje kai kuriais atvejais buvo didesni (pvz., lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos, rusų k.), kitais – nedideli (pvz., chemijos, fizikos).

Pažymėtina, kad aukščiausi vidutiniai įvertinimai 2023 m. Vilniaus ir šalies abiturientų buvo gauti už anglų k. ir rusų k. (užsienio kalba) VBE, o žemiausi – informacinių technologijų, istorijos ir matematikos VBE. Didžiausia dalyko VBE išlaikiusiųjų dalis – lietuvių k. ir literatūros bei anglų k., mažiausia – chemijos, fizikos.

Valstybinis brandos egzaminas	Vidutinis VBE balas		Išlaikiusiųjų procentinė dalis (nuo visų abiturientų)	
	Šalyje	Vilniuje	Šalyje	Vilniuje
Lietuvių kalbos ir literatūros	52,4	55,7	75 %	81 %
Anglų kalbos	65,1	70,6	78 %	82 %
Matematikos	43,8	51,1	62 %	71 %
Biologijos	50,1	58,9	27 %	25 %
Chemijos	49,5	53,5	5 %	6 %
Fizikos	48,8	59,7	8 %	9 %
Istorijos	42,8	49,5	33 %	32 %
Geografijos	48,4	52,1	18 %	15 %
Informacinių technologijų	43,8	47,5	10 %	13 %
Rusų kalbos (užsienio)	75,4	78,7	8 %	16 %

2 lentelė. Šalies ir Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų 2023 m. VBE rezultatų palyginimas pagal dalykus. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant didžiųjų Lietuvos miestų savivaldybių pavaldumo mokyklų abiturientų 2023 m. VBE įvertinimų vidurkius matyti, kad daugumos dalykų VBE įvertinimų vidurkiai buvo didesni Vilniaus m. sav. mokyklose. Išsiskiria tik chemijos (Šiaulių m. sav.) ir informacinių technologijų (Klaipėdos m. sav.) VBE įvertinimų vidurkiai.

VBE rūšis	Savivaldybių mokyklų abiturientų 2023 m. VBE įvertinimų vidurkių palyginimas									
	Kauno m. sav.		Klaipėdos m. sav.		Panevėžio m. sav.		Šiaulių m. sav.		Vilniaus m. sav.	
Lietuvių k. ir literatūra	52,9	●	53,1	●	49,3	●	55,4	●	55,7	●
Anglų k.	69,8	●	65,7	●	62,8	●	67,3	●	70,6	●
Matematika	44,8	●	44,3	●	45,0	●	44,3	●	51,1	●
Biologija	51,4	●	51,3	●	51,6	●	54,3	●	58,9	●
Chemija	51,1	●	45,3	●	53,2	●	67,5	●	53,5	●
Fizika	49,4	●	51,8	●	51,7	●	51,3	●	59,7	●
Istorija	46,0	●	45,6	●	42,8	●	42,9	●	49,5	●
Geografija	50,6	●	51,3	●	40,6	●	51,9	●	52,1	●
Informacinės technologijos	48,1	●	54,5	●	41,5	●	44,6	●	47,5	●

3 lentelė. 2023 m. VBE dalykų įvertinimų vidurkiai didžiuosiuose miestuose.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

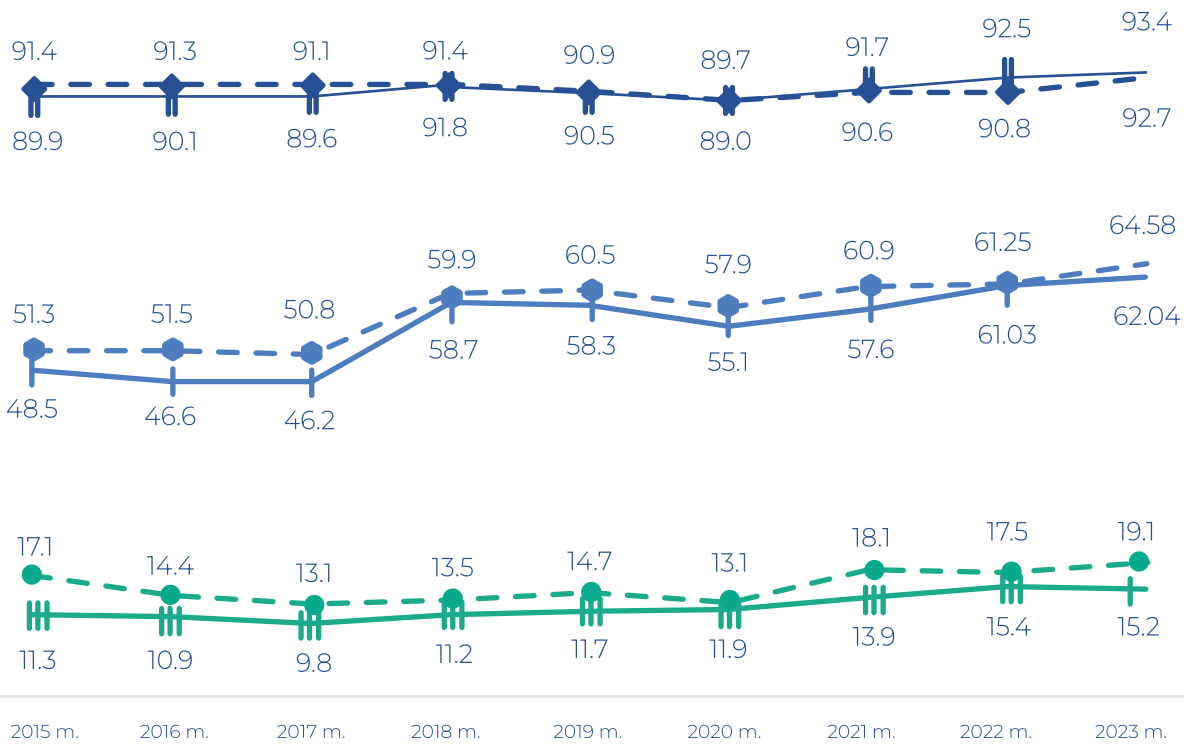
Vilniaus m. sav. mokyklos pranoko didžiųjų Lietuvos miestų savivaldybių mokyklas pagal 2023 m. lietuvių k. ir literatūros, matematikos ir chemijos VBE išlaikiusių abiturientų procentinę dalį. Kitų dalykų 2023 m. VBE išlaikiusių abiturientų dalies rodikliai dažnu atveju buvo aukščiausi Panevėžio m. sav. mokyklų.

VBE rūšis	Procentinė dalis savivaldybių abiturientų, išlaikiusių 2023 m. VBE									
	Kauno m. sav.		Klaipėdos m. sav.		Panevėžio m. sav.		Šiaulių m. sav.		Vilniaus m. sav.	
Lietuvių k. ir literatūra	77,4 %	●	70,0 %	●	77,8 %	●	79,6 %	●	81,5 %	●
Anglų k.	83,3 %	●	82,1 %	●	84,3 %	●	82,2 %	●	82,4 %	●
Matematika	62,2 %	●	61,7 %	●	56,4 %	●	63,0 %	●	71,3 %	●
Biologija	26,1 %	●	23,0 %	●	29,3 %	●	23,3 %	●	25,2 %	●
Chemija	4,2 %	●	4,8 %	●	3,9 %	●	4,3 %	●	6,1 %	●
Fizika	8,7 %	●	9,8 %	●	9,9 %	●	9,0 %	●	9,1 %	●
Istorija	28,8 %	●	20,8 %	●	44,3 %	●	37,8 %	●	32,4 %	●
Geografija	10,8 %	●	17,3 %	●	15,5 %	●	9,9 %	●	14,9 %	●
Informacinės technologijos	8,7 %	●	10,4 %	●	13,9 %	●	9,9 %	●	12,6 %	●

4 lentelė. 2023 m. VBE išlaikiusių abiturientų procentinė dalis didžiuosiuose miestuose pagal dalykus.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Šalies ir Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų lietuvių kalbos ir literatūros VBE procentinio rodiklio dinamika rodo, kad lietuvių kalbos ir literatūros VBE Vilniaus m. sav. abiturientų procentinio pasiskirstymo pagal pasiekimų lygius rodikliai 2023 m. savo absoliutinėmis reikšmėmis nepablogėjo (lyginant su 2021 m.), tačiau per metus truputį paaugo ir atitinkami visos šalies rodikliai. Galima konstatuoti, kad Vilniaus m. sav. mokyklų 2023 m. lietuvių kalbos ir literatūros VBE rezultatai, lyginant su šalies rezultatais, nebuvo labai aukšti.

**Lietuvių kalbos VBE rodiklių dinamika pagal pasiekimų lygius.
Procentinė dalis išlaikiusių VBE (lyginant su laikiusių skaičiumi) šalyje ir Vilniuje**

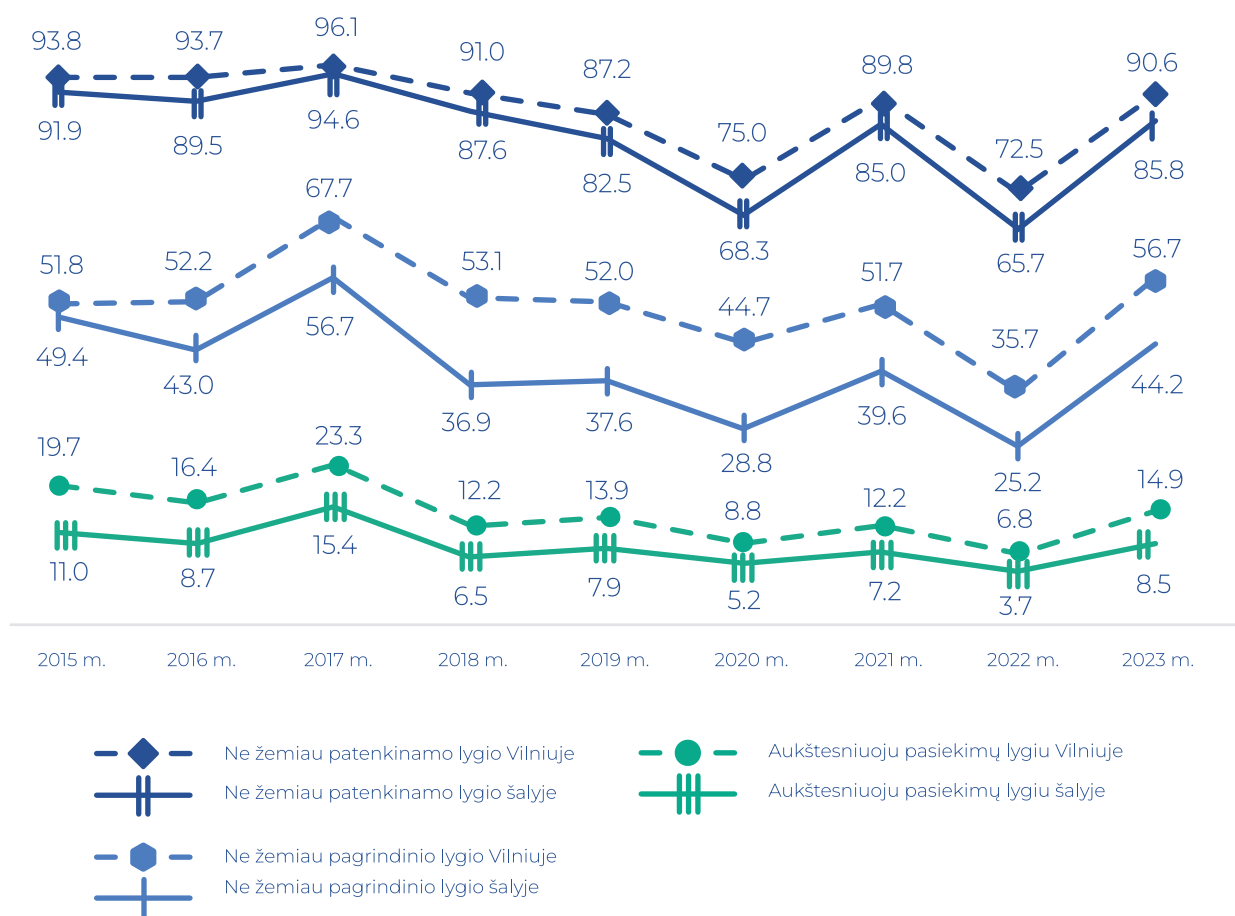

- ◆ - Ne žemiau patenkinamo lygio Vilniuje
- - Ne žemiau patenkinamo lygio šalyje
- - Ne žemiau pagrindinio lygio Vilniuje
- + - Ne žemiau pagrindinio lygio šalyje
- - Aukštesnioju pasiekimų lygiu Vilniuje
- + - Aukštesnioju pasiekimų lygiu šalyje

19 pav. Lietuvių kalbos ir literatūros VBE pasiekimų lygių rodiklių dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Matematikos VBE Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų procentinio pasiskirstymo pagal pasiekimų lygius rodikliai 2023 m. nepablogėjo savo santykinėmis reikšmėmis (lyginant su šalies rezultatais) ir išliko gana aukšti absoliutinėmis reikšmėmis.

**Matematikos VBE rodiklių dinamika pagal pasiekimų lygius.
Procentinė dalis išlaikiusių VBE (lyginant su laikiusių skaičiumi) šalyje ir Vilniuje**

20 pav. Matematikos VBE pasiekimų lygių rodiklių dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklose atskirų dalykų 2023 m. VBE rezultatai ir VBE išlaikiusių abiturientų dalis skiriasi pagal mokyklų mokomąsias kalbas. Atskirų 2023 m. VBE įvertinimų vidurkių palyginimas pagal mokomąsias kalbas rodo, kad daugumos VBE didžiausi įvertinimų vidurkiai buvo abiturientų, kurie mokosi mokyklose lietuvių mokomąja kalba, išskyrus biologijos, informacinių technologijų ir rusų k. (užsienio) VBE. Dažniausiai mažiausi VBE įvertinimų vidurkiai buvo abiturientų, kurie mokosi rusų mokomąja kalba, išskyrus chemijos ir fizikos VBE.

VBE rūšis	2023 m. VBE įvertinimų vidurkių palyginimas		
	Lietuvių mokomoji kalba	Lenkų mokomoji kalba	Rusų mokomoji kalba
Lietuvių k. ir literatūra	58,4 	44,5 	40,5
Anglų k.	73,6 	56,0 	54,5
Matematika	52,2 	46,9 	46,5
Biologija	59,8 	65,5 	46,3
Chemija	55,5 	43,8 	44,5
Fizika	60,5 	54,6 	54,9
Istorija	50,3 	49,5 	42,5
Geografija	53,1 	50,7 	44,6
Informacinės technologijos	47,5 	57,8 	45,1
Rusų k. (užsienio)	73,5 	87,3 	

5 lentelė. Vilniaus m. sav. mokyklų 2023 m. VBE dalykų įvertinimų vidurkiai pagal mokomąsias kalbas. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant 2023 m. kiekvieno dalyko VBE išlaikiusių abiturientų procentinę dalį pagal mokyklos mokomąją kalbą matyti, kad didžiausia išlaikiusių abiturientų procentinė dalis buvo besimokančiųjų lietuvių mokomąja kalba, išskyrus rusų k. (užsienio) VBE. Lyginant rezultatus abiturientų, besimokančių lenkų ir rusų mokomosiomis kalbomis, matyti, kad vienus VBE išlaikė didesnė procentinė dalis abiturientų lenkų mokomąja kalba, kitus VBE – rusų mokomąja kalba.

Gerokai didesnę išlaikytų VBE skaičių, tenkantį vienam abiturientui, mokyklose lenkų mokomąja kalba lėmė tai, kad šiose mokyklose per 70 proc. mokinių išlaikė rusų k. (užsienio kalbos) egzaminą, o mokyklose rusų mokomąja kalba šio užsienio kalbos egzamino laikyti negalima.

VBE rūšis	Atskirus VBE 2023 išlaikiusių abiturientų procentinių dalių (lyginant su abiturientų skaičiumi grupėje) palyginimas pagal mokomąsias kalbas					
	Lietuvių mokomoji kalba		Lenkų mokomoji kalba		Rusų mokomoji kalba	
Lietuvių k. ir literatūra	86,1 %	●	69,9 %	●	60,7 %	●
Anglų k.	87,6 %	●	64,6 %	●	63,1 %	●
Matematika	73,0%	●	64,2%	●	64,9%	●
Biologija	27,7 %	●	14,6 %	●	18,4 %	●
Chemija	6,4 %	●	5,6 %	●	5,0 %	●
Fizika	10,0 %	●	5,3 %	●	6,0 %	●
Istorija	35,2 %	●	23,2 %	●	20,4 %	●
Geografija	16,1 %	●	9,9 %	●	10,8 %	●
Informacinės technologijos	14,2 %	●	4,6 %	●	8,2 %	●
Rusų k. (užsienio)	12,7 %	●	70,5 %	●		

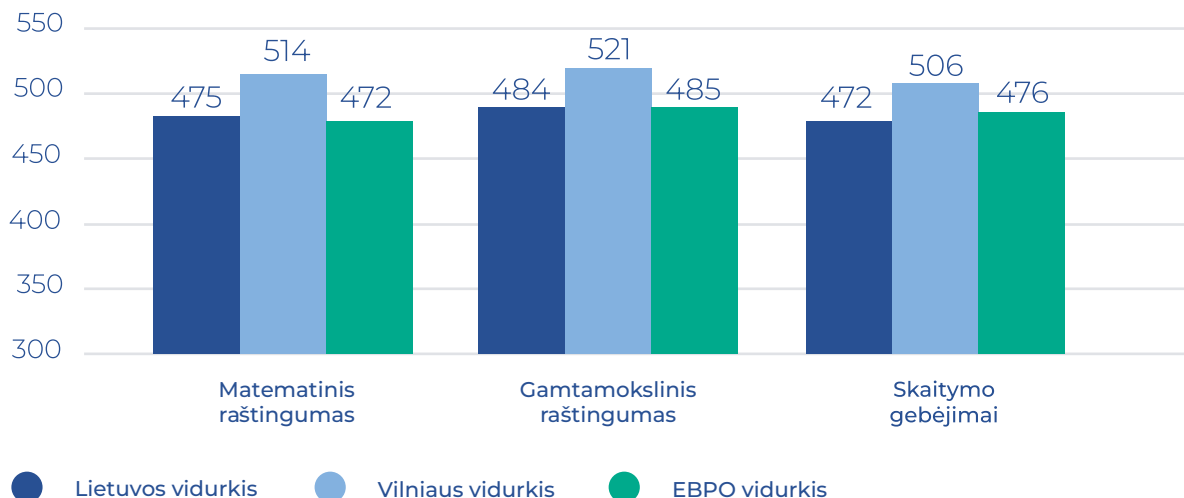
6 lentelė. 2023 m. VBE išlaikiusių abiturientų procentinė dalis Vilniaus m. sav. pagal dalykus. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

1.1.5. Tarptautiniai pasiekimų patikrinimai

Žvelgiant į tarptautinio tyrimo 2022 metų PISA rezultatus, lyginant su Lietuvos bei EBPO valstybių vidurkiu, išryškėja aukštesnis Vilniaus mokinių matematinis raštingumas, gamtamokslis raštingumas bei skaitymo gebėjimai. Pagal matematikos, gamtos mokslų ir skaitymo rezultatus Vilniaus m. sav. mokyklų mokiniai prilygsta vidutiniams Estijos, kuri jau ne pirmus metus atsiduria tarp aukščiausių rezultatų demonstruojančių švietimo sistemų, mokiniams (atitinkamai 510, 526 ir 511 taškai).

EBPO PISA 2022 mokinių rezultatai

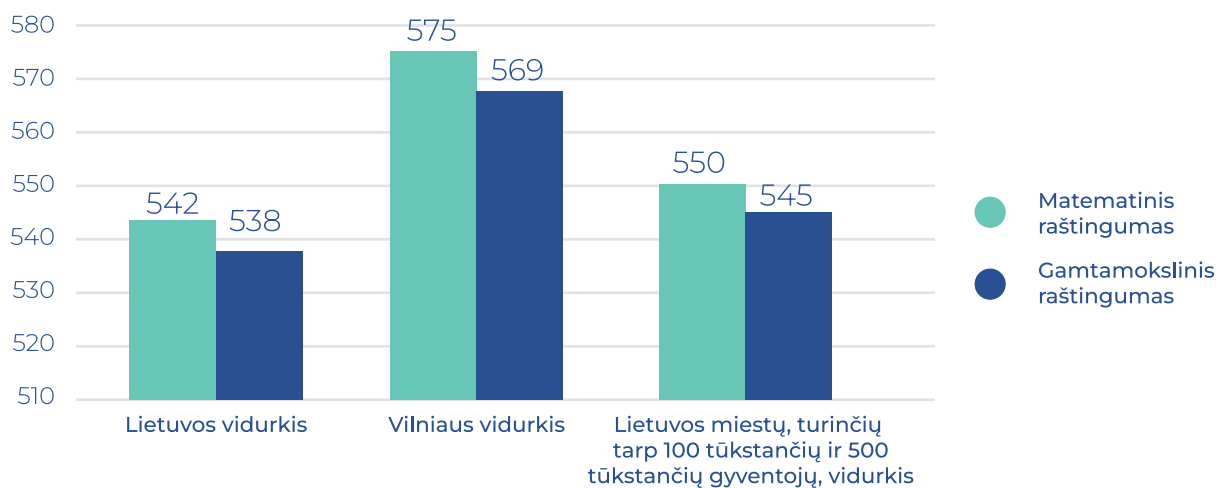
21 pav. 2022 metais Tarptautinio Ekonominio Bendradarbiavimo ir Plėtros Organizacijos (EBPO) vykdyto tarptautinio 15-mečių mokinių pasiekimų tyrimo PISA (Programme for International Student Assessment) rezultatai pagal vietovę ir ugdymo sritį. Duomenų šaltinis: NŠA. Parengė: „Edu Vilnius“.

Pagal tarptautinio mokinių pasiekimų patikrinimo TIMSS (*Trends in International Mathematics and Science Study*) 2019 m. matematikos ir gamtos mokslų rezultatus vidutinis 4-tų ir 8-tų klasių Vilniaus m. sav. mokyklos mokinys pasiekė aukštą pasiekimų lygmenį (bent 550 taškų). Pavyzdžiui, Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių gamtos mokslų raštingumas prilygo tokių švietime lyderiaujančių šalių kaip Korėjos Respublikos ar Japonijos vidurkiams⁴.

Vilniaus m. sav. mokyklų 4-tų klasių mokinių matematikos ir gamtos mokslų pasiekimų vidurkis buvo atitinkamai 575 ir 569 taškai ir gero- kai viršijo tiek Lietuvos, tiek didžiųjų Lietuvos miestų vidurkius.

⁴ Diagramose vaizduojami duomenys nuo 2021 m. ir vėliau apskaičiuoti tik pagal šalies savivaldybių pavaldumo ir Vilniaus bendrojo ugdymo mokyklų mokinių matematikos PUPP įvertinimus. Duomenų šaltinis: TIMSS 2019. Prieiga per internetą <<https://timss2019.org/reports/achievement/>>

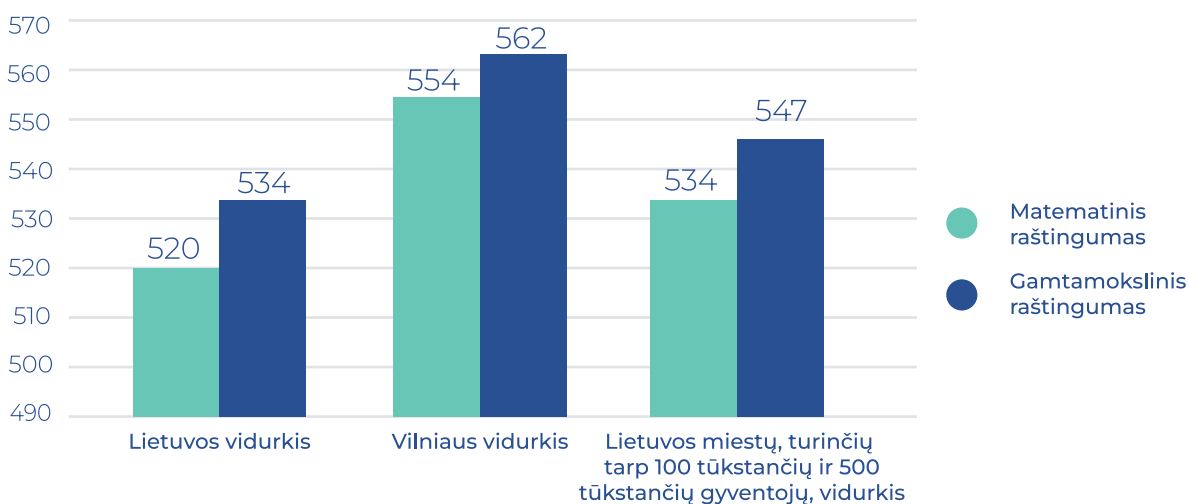
TIMSS 2019 4 klasės mokinių matematikos ir gamtos mokslų rezultatai

22 pav. 2019 m. vykdyto tarptautinio mokinių pasiekimų patikrinimo TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) 4 klasės mokinių matematikos ir gamtos mokslų rezultatai pagal vietovę. Duomenų šaltinis: NŠA. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų 8-tų klasių mokinių matematikos ir gamtos mokslų pasiekimų vidurkis buvo atitinkamai 554 ir 562 taškai ir gerokai viršijo tiek Lietuvos, tiek didžiųjų Lietuvos miestų mokyklų vidurkius. Lyginant su 4-tų klasių mokinių matematikos ir gamtos mokslų pasiekimais, 8-tų klasių mokinių pasiekimai buvo atitinkamai 21 ir 7 procentiniais punktais žemesni.

TIMSS 2019 8 klasės mokinių matematikos ir gamtos mokslų rezultatai

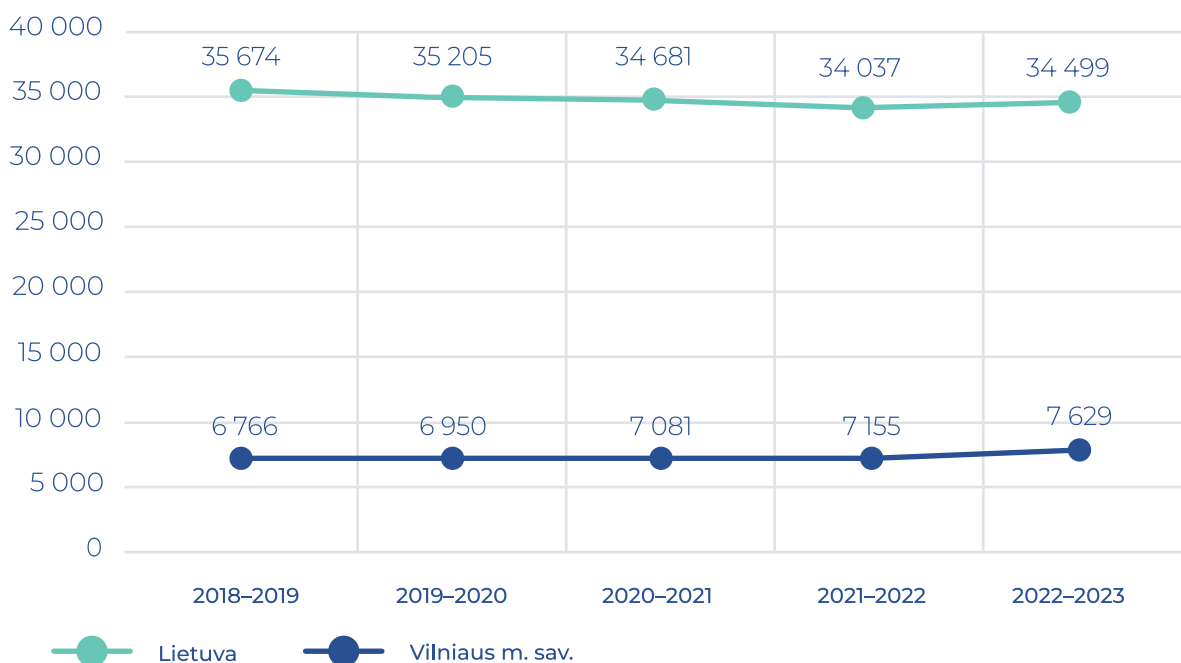

23 pav. 2019 m. vykdyto tarptautinio mokinių pasiekimų patikrinimo TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) 8 klasės mokinių matematikos ir gamtos mokslų rezultatai pagal vietovę. Duomenų šaltinis: NŠA. Parengė: „Edu Vilnius“.

1.1.6. Pedagogai

Vilniaus mieste jau kelerius mokslo metus iš eilės saikingai augo pedagoginių darbuotojų skaičius, o 2022–2023 mokslo metais augimas absoliučiais skaičiais buvo aukščiausias nuo 2018–2019 mokslo metų. 2022–2023 mokslo metais Vilniuje fiksuoti 7629 pedagoginiai darbuotojai. Lietuvoje tais pačiais metais fiksuotas šiek tiek didesnis pedagogų skaičius lyginant su 2021–2022 mokslo metais, tačiau bendra pedagoginių darbuotojų skaičiaus dinamika sostinėje yra geresnė nei Lietuvoje. Vilniaus m. sav. šių darbuotojų skaičius nežymiai auga, o šalyje dėl regioninės demografijos ypatumų stebima bendra mokytojų skaičiaus mažėjimo tendencija.

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus dinamika

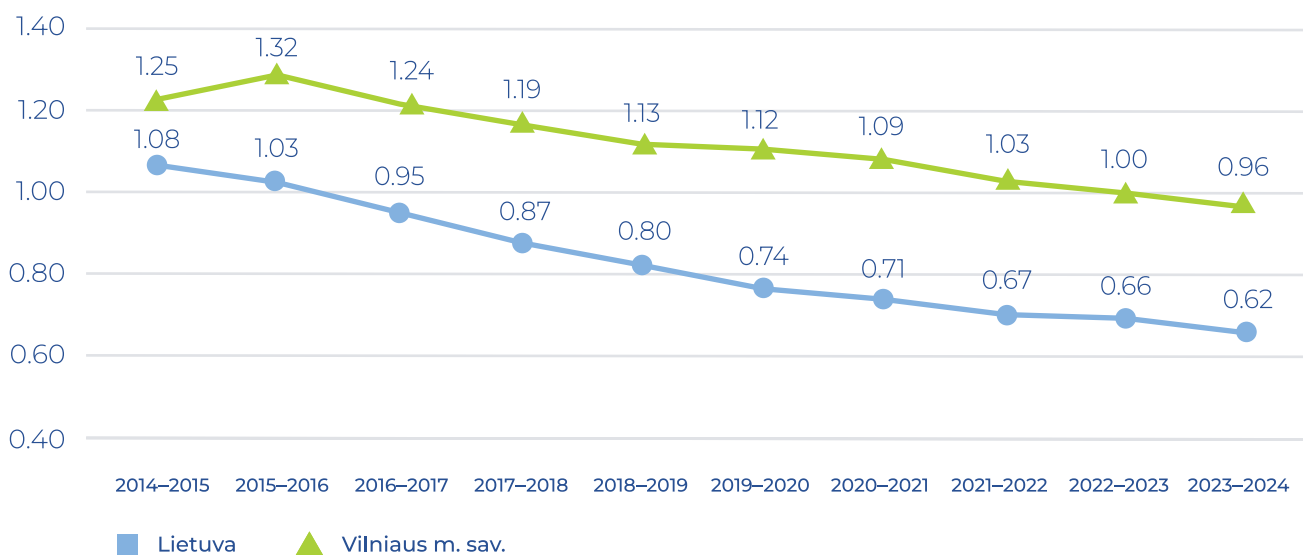

24 pav. Pedagoginių darbuotojų skaičiaus dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų mokytojai jaunesni nei vidutiniškai šalyje: 2022–2023 m. m. vidutinis mokytojų amžius siekė 47,63 m. (Lietuvos – 50,47 m.). Nepaisant to, Vilniuje jau pastebima mokytojų senėjimo tendencija, kuri parodo, kad į mokyklas nepavyksta pritraukti pakankamo jaunesnio amžiaus mokytojų skaičiaus. Nuo 2015–2016 m. m. tolydžiai mažėja jaunesnių nei 50 metų ir atitinkamai daugėja 50 metų ir vyresnių mokytojų santykinė dalis. 2015–2016 m. m. jaunesnių ir vyresnių mokytojų santykis buvo 1,32, o 2023–2024 m. m. – 0,97. Šiais (2023–2024) mokslo metais Vilniuje pirmą kartą užfiksuota didesnė 50 metų ir vyresnių mokytojų dalis. Tačiau lyginant su situacija Lietuvoje, Vilniaus m. sav. mokyklų mokytojų atsinaujinimo rodiklis yra gerokai aukštesnis nei visos šalies.

5 Gudynas P., Mazgelytė R. (2023). Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo, priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo mokyklų mokytojai: iššūkių mastas, tendencijos ir galimos priemonės. EDU Vilnius: Vilnius. Prieiga per internetą <<https://bit.ly/3t95j87>>

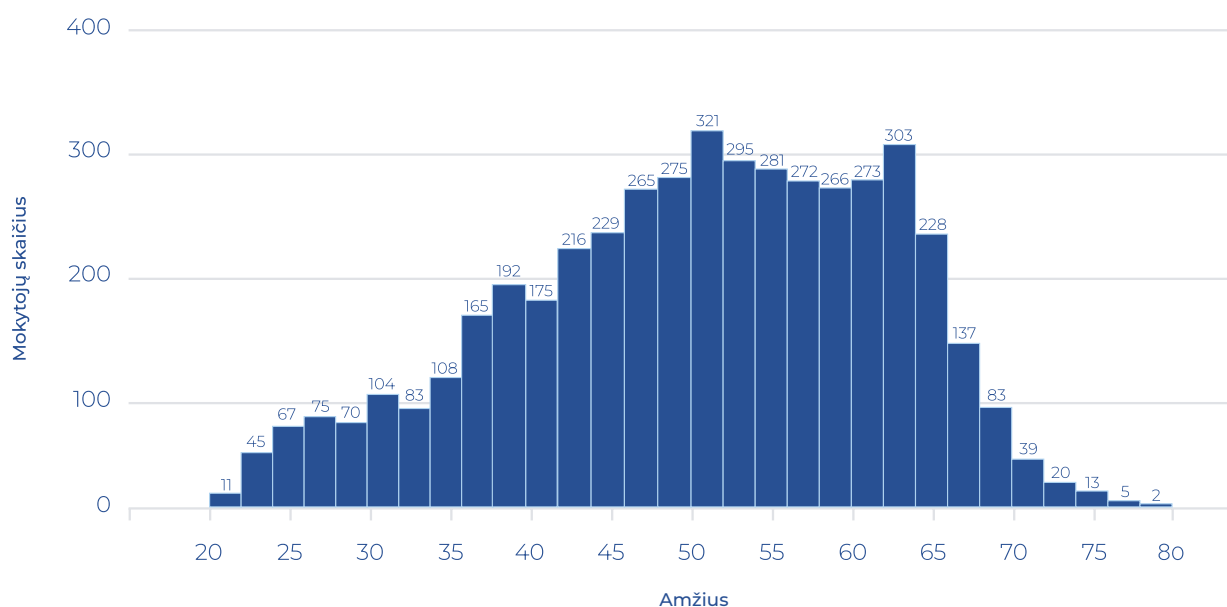
Jaunesnių nei 50 metų bei 50 metų ir vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykio rodiklio dinamika

25 pav. Jaunesnių nei 50 metų bei 50 metų ir vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykio rodiklio dinamika šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis 2023 m. „Edu Vilnius“ ataskaita⁵ apie Vilniaus bendrojo, priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo mokytojus, dirbančius savivaldybės švietimo įstaigose, Vilniaus miesto savivaldybės mokyklų mokytojų, dirbančių mokykloje pagrindinėse pareigose, pasiskirstymo pagal amžių statistika kelia susirūpinimą mokytojų rezervo atsi-

naujinimo aspektu. Jaunesnio amžiaus mokytojų dalis yra negausi, o priešpensinio amžiaus arba pensinio amžiaus (1–2 metai sulaukus pensijos) mokytojų dalis gerokai viršija jaunesnio amžiaus mokytojų skaičių.

26 pav. Vilniaus mokytojų (dirbančių mokykloje pagrindinėse pareigose) pasiskirstymas pagal amžių (2023 05 01). Duomenų šaltinis: Pedagogų registras. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Toje pačioje ataskaitoje nurodoma, jog 65 metų ir vyresnio amžiaus sulaukusių mokytojų Vilniuje 2023 05 01 Pedagogų registro duomenimis buvo 392. Pagal dirbančių pensinio amžiaus mokytojų pasiskirstymą procentais didžiausios rizikos grupės yra gimtosios kalbos (rusų) – 20 proc. nuo visų šio dalyko mokytojų skaičiaus, fizikos – 15,9 proc., matematikos – 13,4 proc., biologijos – 13,0 proc. Taip pat vertėtų atkreipti dėmesį ir į pensinio amžiaus sulaukusių pradinio ugdymo, užsienio kalbos (anglų) bei lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų absoliučius skaičius.

Pažymėtina, kad sulaukęs pensinio amžiaus mokytojas Vilniuje mokykloje dar dirba vidutiniškai nuo 3 iki 3,5 metų, po to – išeina į pensiją. Sprendžiant mokytojų trūkumo problemą Vilniaus mieste šie ilgiau dirbti pasiliekančys mokytojai trumpesniu laikotarpiu gali tapti daliniu problemos sprendimo ramsčiu. Kita vertus, artimoje ateityje šiems mokytojams apsisprendus nebetęsti darbo mokykloje ir nera-

dus naujų veiksmų, galinčių pakeisti dabartines tendencijas, mokytojų trūkumo problema savivaldybės pavaldumo mokyklose gali aštrėti.

Didžiausioje senėjimo rizikos kategorijoje atsiduria gimtosios kalbos (rusų), chemijos, užsienio kalbos (vokiečių) mokytojų grupės. Šių dalykų mokytojų skaičius mieste nedidelis – apie pusę šimto, tačiau amžiaus vidurkis smarkiai didesnis už vidurkį: gimtosios kalbos (rusų) mokytojų amžiaus vidurkis yra 58,5 metų, chemijos ir užsienio kalbos (vokiečių) – 55,8 metų. Didesnio nei bendras Vilniaus miesto mokytojų amžiaus vidurkis yra ir tokių pagrindinių mokomųjų dalykų kaip matematikos (53,5 metų), gimtosios kalbos (lenkų) (53,3 metų), technologijų (53,2 metų), istorijos (52,9 metų), fizikos (52,8 metų), užsienio kalbos (rusų) (52,4 metų), etikos (51,2 metų) lietuvių kalbos ir literatūros (51,1 metų) mokytojų grupės.

Dėstomo dalyko pavadinimas (pagrindinės pareigos) ⁶	Vidutinis amžius 2023 05 01	Mokytojų skaičius
Vidurkiai ir bendras skaičius	50,4	4621
Gimtoji kalba (rusų)	58,5	55
Chemija	55,8	54
Užsienio kalba (vokiečių)	55,8	45
Matematika	53,5	299
Gimtoji kalba (lenkų)	53,3	29
Technologijos	53,2	98
Istorija	52,9	137
Fizika	52,8	69
Projektinė veikla	52,4	59
Užsienio kalba (rusų)	52,4	76
Dorinis ugdymas (etika)	51,2	104
Lietuvių kalba ir literatūra	51,1	412
Biologija	50,7	108
Geografija	50,4	92
Pradinio ugdymo programos dalykai	50,1	1113

6 Lentelėje pateikiami tik tie dalykai, kurių mokytojų amžiaus vidurkis yra daugiau nei 50 metų ir mokytojų yra daugiau nei 10. Pilną lentelę pagal dalykus galima rasti „Edu Vilnius“ parengtoje ataskaitoje „Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo, priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo mokyklų mokytojai: iššūkių mastas, tendencijos ir galimos prielaidos“. Prieiga per internetą <<https://bit.ly/3t95j87>>

7 lentelė. Vilniaus m. sav. mokyklų mokytojų amžiaus ir kiti vidurkiai (pagal 2023 05 01 duomenis). Duomenų šaltinis: Pedagogų registras. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Mokyklose pagal mokomąsias kalbas stebimi vidutinio amžiaus skirtumai. Mokyklose, kurių mokomoji kalba yra vien tik lietuvių, mokytojai yra jauniausi (49,55 metų). Vyriausi mokytojai yra mokyklose, kurių mokomoji kalba rusų arba ugdymas vyksta kitomis arba daugiau nei viena mokomąja kalba. Šių mokytojų vidutinis amžius siekia 52,17–53,80 metų. Tikėtina, jog šios mokyklos patiria iššūkių pritraukiant jaunesnio amžiaus mokytojus ir ateityje labiau susidurs su mokytojų trūkumu.

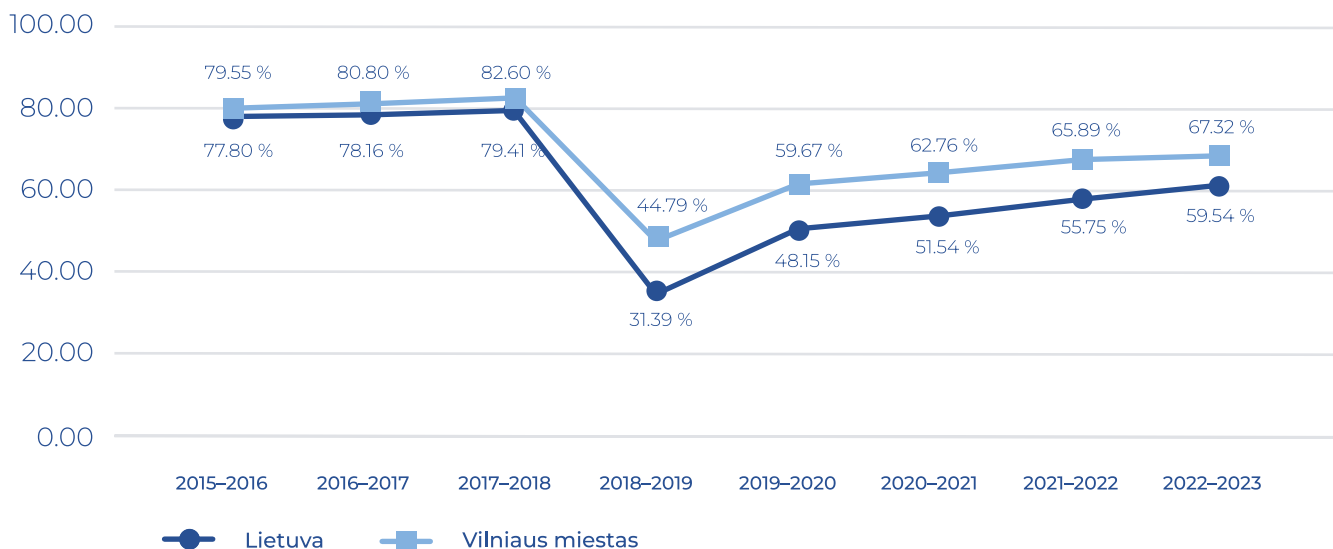
Mokomosios kalbos	Vidutinis amžius 2023 05 01	Mokytojų skaičius	Procentinė mokytojų dalis
Lietuvių	49,55	3302	71,5 %
Lenkų	50,96	454	9,8 %
Rusų	53,80	741	16,0 %
Mišrios ir kitos mokomosios kalbos ⁷	52,17	124	2,7 %

7 Analizės tikslais šiai kategorijai buvo priskirtos kelios mokomąsias kalbas turinčios Vilniaus m. sav. mokyklos ir mokyklos, kurių mokomoji kalba yra kita nei lietuvių, lenkų ar rusų.

8 lentelė. Mokytojų amžiaus vidurkiai pagal mokyklų mokomąją kalbą (2023 05 01). Duomenų šaltinis: Pedagogų registras. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Dėl mokinių skaičiaus augimo, nuosaikaus pedagoginių darbuotojų skaičiaus augimo, lėtėjančios mokytojų regeneracijos Vilniaus mieste per kelerius mokslo metus išryškėjo tendencija, kad pedagogai dirba pilną ar didesnę nei pilną krūvį. Tokių mokytojų dalis per paskutinius kelerius mokslo metus augo. 2023–2024 mokslo metais mokytojų, turinčių 1 arba didesnę etatą, dalis sudarė 67,32 proc. Didėjanti pilno ir didesnio krūvio mokytojų dalis rodo ne vien dalies mokytojų krūvio su-balansavimą, bet ir papildomo krūvio augimą dėl mokytojų trūkumo.

Mokytojų, turinčių 1 arba didesnę etatą, dalies (proc.) rodiklio dinamika

27 pav. Mokytojų, turinčių 1 arba didesnę etatą, dalies (proc.) rodiklio dinamika šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Pagal 2023 metais Vilniaus miesto savivaldybei pavaldžių mokyklų vadovų „Edu Vilnius“ pateiktą informaciją matoma, kad mokyklų vadovai labiausiai jaučia ikimokyklinio ugdymo bei pagalbos specialistų – specialiųjų pedagogų, logopedų – trūkumą. Tarp dalykininkų labiausiai trūksta matematikos, lietuvių ir anglų kalbų mokytojų. Daugiau nei etatu dažniausiai dirba ikimokyklinio ugdymo, lietuvių kalbos, matematikos ir anglų kalbos mokytojai.

Dalykas	Trūkstamų mokytojų (kurių mokyklų vadovai neturi kaip pakeisti ar jų krūvio išdalinti kitiems mokytojams) skaičius (nuo 2023 m. rugsėjo mėn.)	Daugiau nei etatu dirbančių mokytojų skaičius (nuo 2023 m. rugsėjo mėn.)
Bendras skaičius	447	593
Ikimokyklinis ugdymas	83	137
Logopedas	78	28
Specialusis pedagogas	69	16
Mokytojo padėjėjas	43	4
Kita ⁸	34	89

Socialinis pedagogas	25	7
Lietuvių kalba	23	94
Psichologas	21	9
Matematika	17	65
Priešmokyklinis ugdymas	15	32
Anglų kalba	10	63
Informacinės technologijos	8	10
Fizika	8	11
Fizinis ugdymas	7	13
Pradinis ugdymas	6	15

9 lentelė. Trūkstančių mokytojų ir daugiau nei etatu dirbančių mokytojų skaičius Vilniaus m. sav. mokyklose nuo 2023 m. rugsėjo mėn. (vadovų pateikti duomenys). Duomenų šaltinis: „Edu Vilnius“ rinkti duomenys.

Remiantis 2023 m. „Edu Vilnius“ ataskaita⁹ apie Vilniaus bendrojo, priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo mokytojus, mokykloms siekiant užpildyti laisvas darbo vietas, išlaikyti specialistus, dalis pensinio amžiaus mokytojų vidutiniškai nuo 2,5 iki 3,5 metų lieka dirbti mokykloje. Mokytojų trūkumą Vilniaus miesto savivaldybės mokyklos sprendžia keisdamos dirbančių mokytojų etato dalį. 2023 metais (lyginant su 2021 metais) dėl mokytojų pasikeitusios (padidėjusios ar sumažėjusios) užimamos etato dalies buvo užpildyti apie 152 etatai nepritraukiant naujų mokytojų.

Pastaruosius porą metų stebimas nežymus naujai įsidarbinančių mokytojų skaičiaus augimas ir šiek tiek sumažėjęs išėjusių iš darbo mokytojų skaičius. Į Vilniaus miesto savivaldybės mokyklas vis dar pavyksta pritraukti mokytojų iš sistemos išorės (išskyrus kalendorinius 2023 m.). Mokytojų migracija tarp Vilniaus miesto savivaldybės mokyklų yra nemaža, bet vis dar nekelianti labai didelių iššūkių mokyklų funkcionavimui.

8 | kategoriją „kita“ įtraukti dalykų mokytojai, kai dalyko trūkstančių mokytojų skaičius yra 5 mokytojai ar mažiau. Pilną lentelę pagal dalykus galima rasti „Edu Vilnius“ parengtoje ataskaitoje „Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo, priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo mokyklų mokytojai: iššūkių mastas, tendencijos ir galimos priežastys“. Prieiga per internetą <<https://bit.ly/3t95j87>>

9 Gudynas P., Mazgelytė R. (2023). Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo, priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo mokyklų mokytojai: iššūkių mastas, tendencijos ir galimos priežastys. EDU Vilnius: Vilnius. Prieiga per internetą <<https://bit.ly/3t95j87>>

Mokytojų išlaikymo darbo vietoje problema yra ryškesnė tam tikrose amžiaus grupėse. Iš visų sistemą palikusių mokytojų 33 proc. yra 64 metų ir daugiau metų sulaukę mokytojai, t.y. priešpensinio ir pensinio amžiaus. Šios mokytojų grupės darbo sutarčių nutraukimą lemia aktyvios profesinės veiklos pabaiga. Beveik tokia pati dalis paliekančių mokyklą – 32 proc. – yra jaunesni nei 44 metų.

Prie išėinančių iš mokyklos dėl pensinio amžiaus mokytojų keliamo iššūkio prisideda ir jaunesnių nei 44 metų mokytojų išėjimas iš Vilniaus miesto savivaldybės mokyklų. Nedidelis naujų mokytojų srautas, jaunesnių mokytojų išėjimas į kitus darbo rinkos sektorius ir spartus vidutinio mokytojų amžiaus didėjimas Vilniaus miesto savivaldybės mokyklose yra trys didžiausi iššūkiai, kuriuos reikia spręsti neatidėliojant.

Priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo mokytojų atsinaujinimo prielaidos yra palankesnės: šiame segmente amžiaus vidurkis mažesnis nei bendrojo ugdymo mokytojų, pasiskirstymas amžiaus grupėse yra tolygesnis. Vyriausi priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo mokytojai yra mokyklose, kuriose ugdymas vyksta rusų kalba. Sulaukę pensinio amžiaus Vilniaus miesto savivaldybės priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų mokytojai dar dirba vidutiniškai nuo 2 iki 2,5 metų, po to – išeina į pensiją. Norint užtikrinti į pensiją išėinančių specialistų pakaitą, į mokyklas kiekvienais metais turėtų ateiti dirbti ne mažiau kaip 55 nauji ikimokyklinio ugdymo ir ne mažiau kaip 14 priešmokyklinio ugdymo specialistų.

1.2. SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

1.1.1. Uždavinys. Subalansuotas dalykinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymas

1.1.2. Uždavinys. Individualus požiūris į kiekvieną vaiką, išmokantis mokytis ir ieškoti sprendimų

Siekiant gerinti ikimokyklinio ugdymo kokybę toliau dirbama su ikimokyklinio ugdymo įstaigoms skirta Naratyvinio žaidimo ir mokymosi (NEPL) metodika. 2023 m. metodo mokymuose dalyvavo 7 naujos Vilniaus miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigos (24 pedagogės). Nuo 2019 m. metodiką jau taikančios 25 ikimokyklinio ugdymo įstaigos 2023 m. dalyvavo papildomuose mokymuose, skirtuose pasidalinti sukaupta praktine patirtimi bei pagilinti žinias ir kompetencijas NEPL metodikos taikyme. Toliau planuojama ne tik įtraukti naujas įstaigas į metodikos taikymą, bet ir tęsti jau naudojančių kompetencijų plėtimą su metodika susijusiose disciplinose.

Didinama ugdymo programų įvairovė, sudaroma galimybė savivaldybės mokykloms įdiegti užsienio šalių programas. Nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje pradėta įgyvendinti Tarptautinio bakalaureato diplomo programa. 2023 m. rugpjūčio 24 d. pasaulinė Tarptautinio bakalaureato organizacija suteikė Vilniaus Maironio progimnazijai Tarptautinio Bakalaureato pradinio ugdymo programą įgyvendinančios mokyklos kandidatės statusą.

2023 metais ir toliau didelis dėmesys buvo skiriamas vaikų skaitmeniniam, informaciniam raštingumui, STEAM kompetencijoms, pilietiškumui, kūrybiškumui ugdyti. Diegiamos inovatyvios priemonės ir metodikos skatina individualų požiūrį į kiekvieną vaiką. Kiekviena priemonė diegiama kartu su mokymais pedagogams.

Nuo 2021 metų visoms Vilniaus miesto pradinės klases turinčių mokyklų pradinių klasių mokytojams sudarytos galimybės dalyvauti trejus mokslo metus trunkančiuose mokymuose, siekiant įgyti kompetencijų, įgalinančių ugdyti mokinių informatinį mąstymą ir gebėjimus sumaniai bei kūrybiškai naudotis šiuolaikinėmis technologijomis, plėtoti skaitmeninį raštingumą. 2023 m. mokėsi 1160 pradinių klasių mokytojų. Mokymų programą sudarė teorinis mokymasis bei praktinis informatikos ir technologinės kūrybos diegimas pamokose. 731 mokytojas (76 proc. visų besimokančiųjų) baigė mokymų programą ir gavo kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimus. Įgytos žinios taikomos praktikoje integruojant technologijų taikymą į atskirus mokomuosius dalykus ar vedant atskiras pradinio ugdymo informatikos pamokas.

2023–2024 m. m. 47 Vilniaus miesto mokyklų 457 klasėms nupirkta licencijos informatikai mokytis 5–8 klasėse naudojant „Vedlių“ platformą. 89 IT mokytojai turi galimybę naudoti parengtus pamokų planus, konsultuotis dėl informatikos atnaujinto ugdymo turinio praktinio taikymo pamokose, o mokiniai gali naudotis pratybomis.

2023 m. tęsiamas projektas „Mokomės žaidžiant: pasaulio pažinimas kitaip“. Projekto metu remiantis patyriminio ugdymo principais siekiama motyvuoti mokinius pasaulio pažinimo pamokose pasitelkiant „Minecraft education edition“ bei ugdyti 3–4 klasių mokinių dalykines ir bendrąsias kompetencijas. 2022–2023 m. m. „Minecraft education edition“ mokomąją medžiagą pasaulio pažinimo pamokose trečioje klasėje integravo 13 mokytojų (283 mokiniai). 2023–2024 m. m. „Minecraft education edition“ mokomąją medžiagą pasaulio pažinimo pamokose ketvirtose klasėse naudoja 26 mokytojai (246 trečių klasių mokiniai, 334 ketvirtų klasių mokiniai).

Stiprinant STEAM mokomųjų dalykų ir profesijų patrauklumą Vilniaus mieste vykdomi keli tęstiniai projektai. Nuo 2017 m. tęsiama projekcinė iniciatyva „FabLab dirbtuvės Vilniaus mokyklose“, kuria siekiama skatinti inovatyvius mokymo metodus, tarpdalykinę integraciją ir mokyklų bendradarbiavimą kuriant Vilniaus miesto mokyklų atvirų techninių kūrybinių „FabLab“ dirbtuvių tinklą. Nuo projekto pradžios

įsteigtos 37 „FabLab“ dirbtuvės, jose organizuojamas tiek formalus, tiek neformalus ugdymas. 2023 m. pradėti 1 FabLab įrengimo darbai. Vykdomas nuolatinis mokytojų kvalifikacijos tobulinimas – pavasarį ilgalaikes kvalifikacijos tobulinimo programas baigė 34 mokytojai. 2023 m. rudenį pradėta įgyvendinti nauja ilgalaikė mokymų programa apie elektroniką, joje dalyvauja 15 mokytojų. Reguliariuose seminaruose gilinamos žinios apie ugdymo proceso organizavimą – juose dalyvavo 92 mokytojai.

Projektas „Gamtos mokslų laboratorijų steigimas Vilniaus miesto gimnazijose“ vykdomas nuo 2019 metų. Juo siekiama sudaryti sąlygas kokybiškam gamtamoksliniam ugdymui(-si) bei skatinti mokinių domėjimąsi mokslinė-tiriamąja veikla. Vilniaus miesto savivaldybės gimnazijose įrengiamos šiuolaikiškos gamtos mokslų (biologijos/chemijos / fizikos) laboratorijos. 2023 m. pradėti 8 gamtos mokslų laboratorijų įrengimo darbai. Iš viso nuo 2019 m. bus įsteigta 21 laboratorija. Vykdomas ilgalaikis gamtos mokslų mokytojų kvalifikacijos tobulinimas. Nuo 2023 m. mokytojai dalykininkai tobulina praktinius gamtamokslinio tyrimo gebėjimus, atnaujiną praktinių veiklų organizavimo įgūdžius. Pavasarį ilgalaikes kvalifikacijos tobulinimo programas biologijos, chemijos ir fizikos mokytojams baigė 50 mokytojų, 2023 m. rudenį pratęstas atnaujintų ilgalaikių kvalifikacijos tobulinimo programų įgyvendinimas biologijos, chemijos ir fizikos mokytojams.

Projektu „Skaitmeninė matematikos klasė“ siekiama gerinti mokinių matematikos mokymosi pasiekimus Vilniaus mieste, tobulinti mokytojų skaitmeninio ugdymo turinio kūrimo ir diegimo kompetencijas, stiprinti mokyklos lygmens mokinių mokymosi pažangos stebėseną naudojant pažangią „Eduten“ matematikos mokymo(si) platformą. Poreikį naudotis „Eduten“ licencijomis 2023–2024 m. m. išsakė 84,88 proc. Vilniaus miesto savivaldybės mokyklų (1–8 kl. mokiniai) ir 8 privačios mokyklos. Siekiant pagerinti matematikos mokymą(si) organizuotas diagnostinis veiksmo tyrimas „Eduten iššūkis“. 2022–2023 m. m. „Eduten iššūkis I“ ir „Eduten iššūkis II“ dalyvavo 4 ir 6 kl. mokiniai. Kiekviename iššūkyje dalyvavo daugiau nei 50 mokyklų ir daugiau nei 2500 mokinių.

2023 m. pirmą kartą buvo suorganizuotas bandomasis matematikos VBE 2023, kuriame dalyvavo 50 Vilniaus m. sav. mokyklų ir 128 Lietuvos mokyklos. Taip pat buvo organizuojami įvairūs mokymai tiek mokytojams, tiek mokiniams siekiant suteikti visokeriopą pagalbą ruošiantis matematikos valstybiniam brandos egzaminui.

2023 m. 10 Vilniaus m. sav. mokyklų išbandė fenomenais grįstą ugdymą. Į programą įsitraukė 130 mokytojų. 91 iš jų mokėsi fenomenais grįsto ugdymo metodologijos ir taikė ją praktikoje, o 39 mokytojai dalyvavo tik teoriniuose mokymuose. Mokymuose mokyklų bendruomenių atstovams (mokytojams, administracijų darbuotojams, kitiems specialistams) suteikta žinių apie pagrindines fenomenais grįsto ugdymo teorines ir praktines prielaidas. 2023–2024 m. m. siekiama, kad programoje „Fenomenais grįstas ugdymas“ dalyvaujančios mokyklos būtų įgalintos sistemingai taikyti fenomenais grįstą ugdymą mokyklose: vykdant ugdomąsias mokinių veiklas per bendrojo ugdymo pamokas, sudarant pamokų tvarkaraščius ir užtikrinant galimybes mokytis už mokyklos ribų. „Fenomenais grįsto ugdymo“ programoje dalyvaujantiems mokiniams sudaromos galimybės plėtoti savivaldaus mokymosi įgūdžius (analizuoti savo mokymąsi ir priimti sprendimus dėl tobulėjimo, tolesnio mokymosi ir pan.); sustiprinti bendradarbiavimo, kritinio mąstymo, komunikacijos, prisitaikymo prie naujų aplinkybių, iniciatyvumo, IT ir lyderystės gebėjimus; įgyti drąsos kūrybiškai spręsti užduotis, pasitelkti vaizduotę.

Įgyvendinta ilgalaikė 40 akad. val. kvalifikacijos tobulinimo programa: „Medijų informacinio raštingumo ugdymas“. Mokymai skirti visų dalykų mokytojams. Šios programos mokymų turinį sudaro aktualios temos: skirtingos informacijos rūšys, melagingos informacijos atpažinimas; vizualinės medijos; socialiniai tinklai; propaganda; duomenų raštingumas; demokratija ir socialinis teisingumas ir pan. Mokymuose plėtojamas mokytojų medijų ir informacinis raštingumas suteikiant reikiamų kompetencijų suvokti medijų vaidmenį ir funkcijas demokratinėje visuomenėje, suprasti sąlygas, kuriomis medijos gali atlikti savo funkcijas; kritiškai vertinti medijų turinį; turėti įgūdžių turiniui sukurti. Nuo 2022 m. mokymus jau baigė 45 mokytojai, 2023 m.

mokymuose dalyvavo dar 30 mokytojų. 2023 m. parengta antroji kvalifikacijos tobulinimo programos dalis, sudaranti galimybes gilinti žinias jau pažengusiesiems ugdant(is) medijų informacinį raštingumą.

Nuo 2016 metų programoje „Tyrinėjimo menas: mokomės bendruomenėje“ dalyvavo 24 Vilniaus miesto mokyklos. 2022–2023 m. m. programoje „Tyrinėjimo menas: mokomės bendruomenėje“ dalyvavo 6 Vilniaus miesto mokyklos. Į programos įgyvendinimą įsitraukė 67 mokytojai, 161 mokinys, 1 644 mokyklų bendruomenių nariai. Įgyvendinant mokyklų projektus bendradarbiauta su 36 organizacijomis. Mokyklų bendruomenėms (mokiniai, mokytojai, administracijos darbuotojai, pagalbos specialistai ir kt.) sudarytos galimybės mokytis per praktines veiklas ir bendradarbiavimą su įvairių kūrybinių sričių (ne švietimo) praktikais siekiant plėtoti ugdymo turinį ir tobulinti bendrojo ugdymo proceso organizavimą atliepiant atnaujintas bendrojo ugdymo programas. Kiekvienoje mokykloje buvo kuriamas unikalus mokymosi ir mokymo turinys, atsižvelgiant į konkrečios mokyklos tikslus, iššūkius, dalyvių mokymosi ir (arba) profesinio tobulėjimo poreikius. Plėtos mokinių ir mokytojų kūrybiškumo, kultūrinė, pažinimo, pilietiškumo kompetencijos.

Atliepiant bendrųjų ugdymo programų siekį integruoti darnaus vystymosi, tvarumo temas į ugdymo turinį ir į mokyklos gyvenimą, buvo parengta ir pradėta įgyvendinti ilgalaikė (40 ak. val.) modulinė mokymų programa „Darnaus vystymosi nuostatos mokyklose“. Programą sudaro 4 moduliai. 2023 m. įvyko pirmojo modulio mokymai „Globalus pilietiškumas ir darnus vystymasis švietime“. Programoje dalyvauja ikimokyklinio ir vidurinio ugdymo mokytojai, mokyklų vadovai.

1.1.3. Uždavinys. Tvari, nuosekliai tobulėjanti, įkvepianti pedagogų bendruomenė

Sprendžiant mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų trūkumo klausimą Vilniaus mieste 2023 m. buvo vykdoma daug tikslinių priemonių, skirtų pritraukti kitų sričių specialistus, asmenis, turinčius mo-

kytojo kvalifikaciją, bet ilgą laiką nedirbusius mokykloje, dirbantiems mokytojams suteikti kito dalyko ar pedagoginės specializacijos kompetencijų ir tokiu būdu plėsti jų profesines galimybes. Buvo vykdomos šios tęstinės pedagogų pritraukimo ir palaikymo, kompetencijų plėtros priemonės:

- ◆ Naujai į laisvas mokytojų pareigybes priimti mokytojai, kurie per pastaruosius 12 mėn. mokytojais nedirbo arba dirbo mokytojais, bet ne Vilniaus miesto savivaldybėje proporcingai užimamam darbo krūviui, gali ir toliau pasinaudoti viena iš išvardytų mokytojų pritraukimo priemonių:

- 300 Eur per mėnesį (neatskaičius mokesčių) materialinė parama nuo darbo įstaigoje pradžios, bet ne ilgiau kaip 12 mėnesių.

- vienkartinė 3000 Eur (neatskaičius mokesčių) materialinė parama su sąlyga, kad į laisvą mokytojo pareigybę mokykloje priimtas asmuo įsipareigoja dirbti ne trumpiau nei 1 mokslo metus.

- 2023 metais tvarka koreguota ir minėta priemone gali būti pritraukiami švietimo pagalbos specialistai. Pažymėtina, jog ši skatinamoji priemonė skirta švietimo įstaigoms, kurių steigėja yra Vilniaus miesto savivaldybė.

Apytiksliai 2023 metais pritraukta 280 naujų mokytojų. Bendras finansavimas tęstiniam projektui – per 900 000 Eur.

- ◆ Projektas „Studijos mokytojams“ – Vilniaus miesto savivaldybės lėšomis nuo 2021 m. finansuojamos studijos šalies aukštesiose mokyklose, suteikiančios galimybę įgyti pedagogo kvalifikaciją arba leidžiančios persikvalifikuoti ir įgyti papildomų kompetencijų ir pedagoginių specializacijų. Finansuojamų studijų skaičius nuosekliai auga. 2023 metais šiuo projektu pasinaudojo 319 asmenų: 98 pradėjo studijas, suteikiančias pedagogo kvalifikaciją, 80 – suteikiančiose teisę dirbti ikimokyklinio ugdymo, 20 – pradinio ugdymo, 7 – anglų kalbos, 4 – etikos, 2 fizinio ugdymo, po 1

matematikos, lietuvių kalbos, istorijos ir technologijų mokytojais. Socialinės pedagogikos modulio studijas pradėjo 15 mokytojų, specialiosios pedagogikos modulio studijose 2023 m. mokėsi 50, logopedijos – 40 mokytojų. Absoliuti dauguma šios programos dalyvių šiuo metu dirba arba pabaigę studijas ketina dirbti mokyklose.

- ◆ Programa „Sugrįžtu mokytis“, skirta asmenims, turintiems pedagoginį išsilavinimą, tačiau kurį laiką nedirbusiems mokykloje, bet nusprendusiems į ją sugrįžti.

- ◆ „Ateinu mokytis“ – neturintiems pedagogo diplomo, tačiau norintiems dalyvauti pedagogo kvalifikacijai įgyti skirtose studijose ir dirbti mokytojais. Dalyvauti šiose programose paraiškas pateikė 80 asmenų. Po motyvacinio pokalbio į programas pakviestas 61 dalyvis. 2023–2024 m.m. į mokyklas atėjo net 31 mokytojas – šių programų dalyvis.

- ◆ Nuo 2019 m. vykdoma projektinė iniciatyva „Pradedu mokytis Vilniuje“, kurios tikslas padėti naujiems mokytojams sklandžiai integruotis į profesinę veiklą ir švietimo įstaigos bendruomenę. 2023–2024 m. dalyvauti šioje programoje užsiregistravo 56 pradedantieji mokytojai. Siekiant dar labiau stiprinti mokytojų palaikymą pradėjus dirbti mokykloje, mokytojų dalyvavimą programoje „Pradedu mokytis Vilniuje“ planuojama pratęsti iki 3 metų ir sudaryti galimybes diferencijuoti programos veiklas pagal mokytojų poreikį.

- ◆ Siekiant motyvuoti švietimo sektoriaus darbuotojus jau trečius metus jiems teikiamas nemokamas judėjimas viešuoju Vilniaus miesto transportu. Švietimo sektoriaus darbuotojams buvo padovanota daugiau nei 22 tūkst. metinių bilietų, galiojančių darbo dienomis ir savaitgaliais (už 5 923 300 tūkst. Eur).

- ◆ Vilnius kviečia – mokytojai švenčia! Mokytojų dieną Vilniuje švenčiame visą savaitę. 2023 m. mokytojai buvo kviečiami nemokamai lankytis teatro spektakliuose, kino seansuose, muzie-

juose bei ekskursijose, taip pat pasinaudoti nuolaidomis sporto klubuose, kavinėse ir kitur. Prie šventinės savaitės įgyvendinimo prisidėjo 17 partnerių, šventiniais pasiūlymais pasinaudojo ir renginiuose apsilankė apie 2000 mokytojų.

◆ Tarptautinėje konferencijoje „Kiek ateities Vilniaus švietime?“ su švietimo naujovių tyrinėtoja, mokymosi inovacijų centro Paryžiuje „LearnSpace“ vadove Svenia Busson ir Lietuvos pranešėjais bei diskutantais dalyvavo apie 80 žmonių, o nuotoliniu būdu stebėjo dar apie 90. Vilniaus metų mokytojai ir vadovai buvo apdovanoti iškilmingame koncerte, į kurį susirinko beveik 5 000 klausytojų.

◆ Dirbantiems pedagogams nuolat siūlomi kvalifikacijos kėlimo kursai (žr. 1.1.1. ir 1.1.2. uždavinius).

1.1.4 Gerai informuotas ir sąmoningai savo karjeros kelią pasirenkantis mokinys

Siekiant kurti geresnę karjeros ugdymo sistemą, 2023 m. startavo platforma „Vilnius yra mokykla“. Ji teikia galimybę didesnę pamokų dalį vesti už mokyklos ribų, įvairiose įstaigose ir įmonėse, sudaro geresnes sąlygas mokiniams susipažinti su įvairiomis profesijomis bei veiklomis.

1.3. REKOMENDACIJOS

---

1. Subalansuotas dalykinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymas.
2. Individualus požiūris į kiekvieną vaiką, išmokantis mokytis ir ieškoti sprendimų.
3. Tvari, nuosekliai tobulėjanti, įkvepianti pedagogų bendruomenė.
4. Gerai informuotas ir sąmoningai savo karjeros kelią pasirenkantis mokinys.

Papildomi duomenys

Siekiant tikslesnio mokymosi sąlygų įvertinimo bei politikos priemonių veiksmingumo, rekomenduojama:

- ◆ Vykdyti nuolatinę pedagogų kaitos priežasčių analizę siekiant geriau įvertinti vykdomas miesto priemones, jų poveikumą ir siūlant naujas priemones.
- ◆ Įvertinti Vilniaus mokytojų pervargimo lygį, atlikti analizę, parodančią, kokia dalis mokytojų dirba daugiau nei 1,2 etatu.

Politikos priemonės

Siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui pasiekti aukščiausią savo mąstymo ir kompetencijų lygį rekomenduojama:

- ◆ Svarstyti apie tikslines priemones Vilniaus m. sav. mokykloms, kurios padėtų pagerinti NMPP, PUPP, VBE rezultatus. Ypatingą dėmesį skirti ugdymo kokybės gerinimui tautinių mažumų mokyklose, nes šiose mokyklose NMPP, PUPP, VBE rezultatai yra vidutiniškai žemesni nei mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalba.
- ◆ Svarstyti apie tikslines ugdymo kokybės gerinimo priemones, padedančias geriau atlikti mokymo(si) sunkumų diagnostiką ir suteikti reikalingą pagalbą įveikiant mokymo(si) sunkumus bei siekiant aukštesnių rezultatų, taip pat priemones, kurios būtų nukreiptos į dalykų didaktikos tobulinimą.
- ◆ Tęsti ir plėsti naujų pedagogų pritraukimo, palaikymo ir kompetencijų tobulinimo priemones. Ypatingą dėmesį skirti labiausiai trūkstamų dalykų mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų pritraukimui. Tęsti ir toliau plėtoti pradedančiųjų pedagogų bei naujų ugdymo įstaigų vadovų mentorystės programų įgyvendinimą.
- ◆ Inicijuoti tikslines pedagogų perdegimo prevencijos priemones, ypatingą dėmesį skiriant didesnei nei 1 etato dalimi dirbantiems specialistams.

II TIKSLAS. VISIEMS
VAIKAMS UŽTIKRINTI
KOKYBIŠKŲ
ŠVIETIMO PASLAUGŲ
PRIEINAMUMĄ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie uždaviniai:

1. Kurti įkvepiančią edukacinę aplinką.
2. Sudaryti sąlygas rinktis ugdymo formą, darželį ir mokyklą pagal vaiko gyvenamąją vietą ir poreikius.
3. Sumaniai ir efektyviai valdyti Vilniaus miesto mokyklas ir darželius.
4. Siūlyti vienodai aukštą švietimo paslaugų kokybę visame Vilniaus miesto ugdymo tinkle.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

Rodiklio pavadinimas		Buvusi reikšmė		Esama reikšmė	Siektina reikšmė		
		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.
Vilniaus mokyklų rekomendacija Pastaba: Vilniaus mokyklų mokinių rekomendacijos rodiklis nurodo mokinių, atsakiusių į klausimą „Jeigu giminiaičiai ar draugai rinktųsi mokyklą ir prašytų Tavo patarimo, kiek tikėtina, kad Tu rekomenduotum x mokyklą?“ (Likerto skalėje 0–10) nuo 9 iki 10 balų ir mokinių atsakiusių nuo 0 iki 6 balų, procentinių dalių skirtumą.	Mokinių rekomendacija	-	-	1,8	1,8	nenurodyta	nenurodyta
	Personalo rekomendacija	-	-	46,0	46,0	nenurodyta	nenurodyta
	Tėvų rekomendacija	-	-	24,7	24,7	nenurodyta	nenurodyta
Švietimo įstaigų rezultatų netolygumas; ICC reikšmės	4 kl. matematika	-	0,16	0,17 -	0,15	0,15	0,15
	4 kl. skaitymas	-	0,17	0,10 +	0,16	0,15	0,15
	8 kl. matematika	-	0,13	0,15 -	0,13	0,13	0,13
	8 kl. skaitymas	-	0,34	0,28 +	0,30	0,28	0,28
	10 kl. matematika	0,30	0,34	0,35 -	0,30	0,28	0,28
	10 kl. lietuvių k. ir literatūra	0,27	0,32	0,31 +	0,30	0,28	0,28
	12 kl. matematika	0,36	0,32	0,33 -	0,3	0,28	0,28
	12 kl. lietuvių k. ir literatūra	0,25	0,26	0,26 -	0,23	0,22	0,22
	12 kl. anglų k.	0,31	0,26	0,28 -	0,25	0,22	0,22
	12 kl. istorija	0,35	0,36	0,34 -	0,30	0,28	0,28

- ◆ Vilniaus m. sav. mokyklų rekomendacijos rodiklis pradėtas fiksuoti 2023–2024 m. m. Numatyti augimo tendenciją 2024–2026 m. laikotarpiui kol kas nepakanka informacijos.
- ◆ Stebimas nuosaikus Vilniaus m. sav. švietimo įstaigų rezultatų netolygumo mažėjimas NMPP skaitymo ir PUPP lietuvių kalbos ir literatūros srityse. 2023 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros rezultatai priartėjo prie 2024–2026 m. siektinų reikšmių, 8 kl. NMPP skaitymo rezultatai jas pasiekė, o 4 kl. NMPP skaitymo – jau pranoko 2024–2026 m. siektinas reikšmes.
- ◆ Stebimas Vilniaus m. sav. švietimo įstaigų rezultatų netolygumo didėjimas arba sąlyginė stagnacija matematikos NMPP, PUPP, VBE srityse, lietuvių k. ir literatūros, istorijos, anglų k. VBE srityse. Atitinkami rodikliai 2023 m. nepakankamai artėjo prie 2024–2026 m. siektinų reikšmių.
- ◆ Vilniaus m. sav. švietimo įstaigų rezultatų netolygumo rodiklių reikšmės gimnazijos klasėse yra didesnės nei pradinėse ar progimnazijos klasėse.

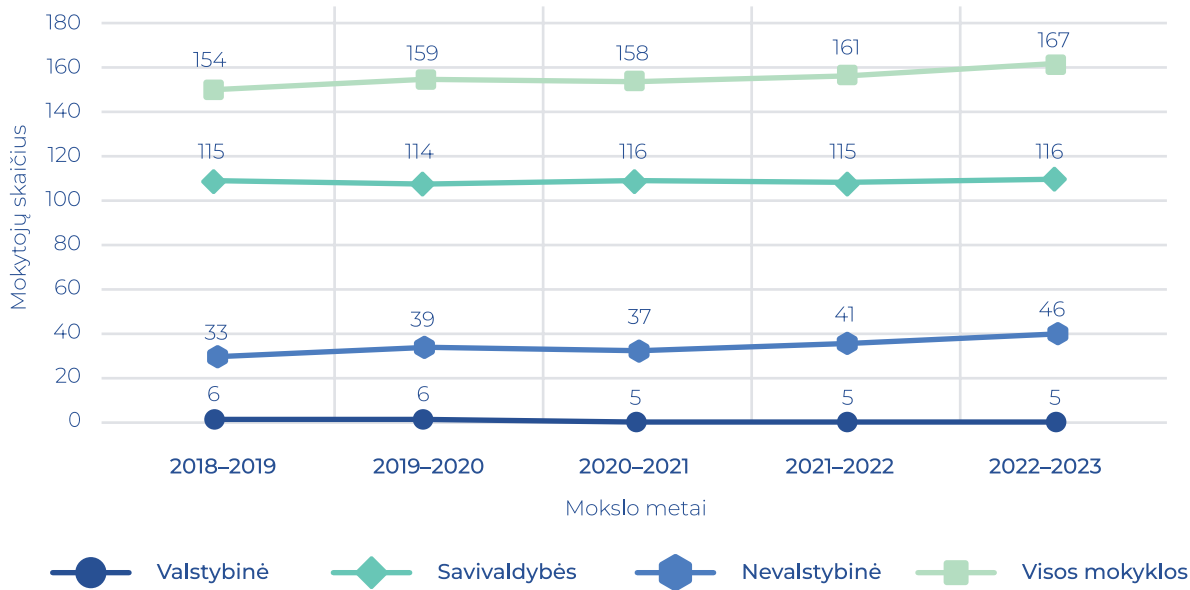
2.1 SITUACIJOS ANALIZĖ

2.1.1. Vilniaus miesto ugdymo įstaigų tinklas

Pagal ŠVIS pateikiamus duomenis 2022–2023 m. m. Vilniaus mieste veikė 167 bendrojo ugdymo mokyklos, iš jų – 116 savivaldybės pavaldumo, 46 – nevalstybinės mokyklos. Bendrojo ugdymo mokyklų skaičius Vilniaus mieste nuo 2018–2019 m. m. yra išaugęs. Mokyklų skaičius augo dėl naujai atidaromų nevalstybinių mokyklų – nuo 2018 m. atidaryta 13 naujų mokyklų.

Bendrojo ugdymo mokyklų skaičius Vilniuje pagal pavaldumą (2018–2023 m.)

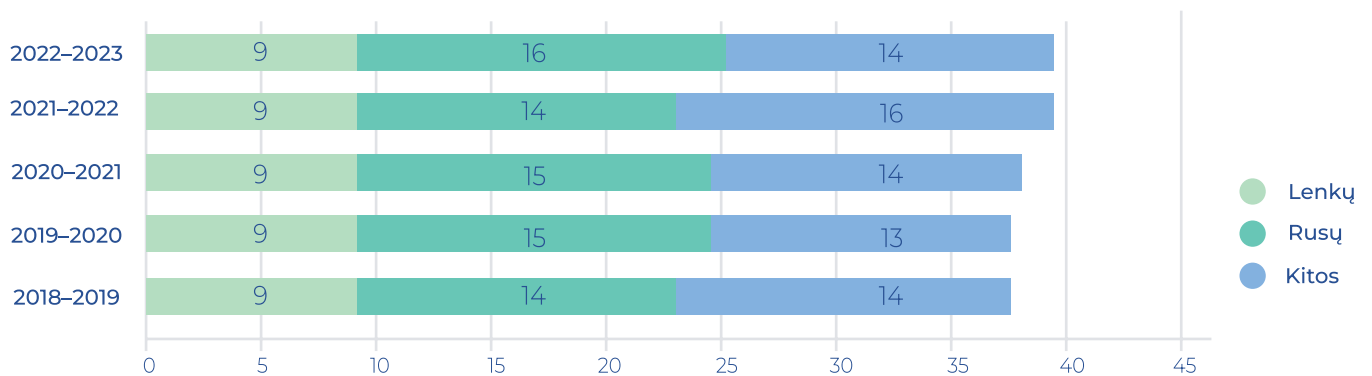

1 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų skaičius Vilniaus m. sav. pagal pavaldumą.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų tautinių mažumų mokomąja kalba skaičius tuo pačiu laikotarpiu keitėsi nežymiai – tautinių mažumų mokyklomis tapo papildomai 2 mokyklos ir 2022–2023 m. jų buvo 39. Svarbu pastebėti, kad aptariamam laikotarpiu mokyklų, kuriose ugdymas vyksta lenkų mokomąja kalba, skaičius nekito, tačiau skaičiaus svyravimai vyko rusų ir kitų¹⁰ tautinių mažumų mokyklų kategorijose. Bendras šioms abiem mokyklų kategorijoms priklausančių mokyklų skaičius beveik nekito. Tikėtina, kad dalis mokyklų iš keliakalbių tapo vienakalbėmis arba atvirkščiai.

10 Kitoms tautinių mažumų mokykloms ŠVIS priskiria mokyklas baltarusių mokomąja kalba ir dvikalbes bei trikalbes mokyklas, kuriose bent viena iš mokomųjų kalbų – lenkų ar rusų (lietuvių-lenkų, lietuvių-rusų, rusų-lenkų, lietuvių-rusų-lenkų). Šiai grupei priskiriamos ir mokyklos, kuriose mokoma idiš ar hebrajų kalba.

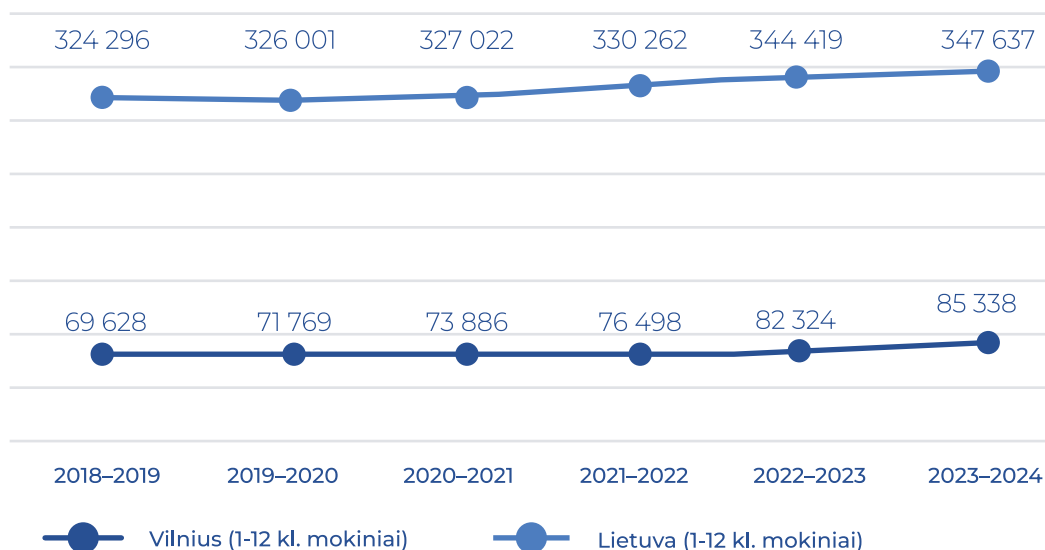
Bendrojo ugdymo mokyklų tautinių mažumų mokomąja kalba skaičius Vilniaus m. sav.

2 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų tautinių mažumų mokomąja kalba skaičius Vilniaus m. sav.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Bendras naujai steigiamų mokyklų skaičiaus augimas atspindi Vilniaus miesto demografines tendencijas. 2018–2024 metais Vilniaus mieste stebimas pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas besimokančių mokinių skaičiaus nuoseklus augimas. 2023–2024 m. m. Vilniuje pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas jau mokėsi 85,3 tūkst. mokinių ir šis skaičius apima ketvirtadalį šalies mokinių. Augantis mokinių skaičius lemia klasių komplektų dydžio pokyčius. Papildomai steigiamos nevalstybinės ugdymo įstaigos rodo nepakankamą tempą steigiant savivaldybės pavaldumo mokyklas ten, kur yra jų poreikis, bei tėvų nepasitikėjimą savivaldybės mokyklų ugdymo kokybe.

Mokinių skaičiaus dinamika šalyje ir Vilniuje

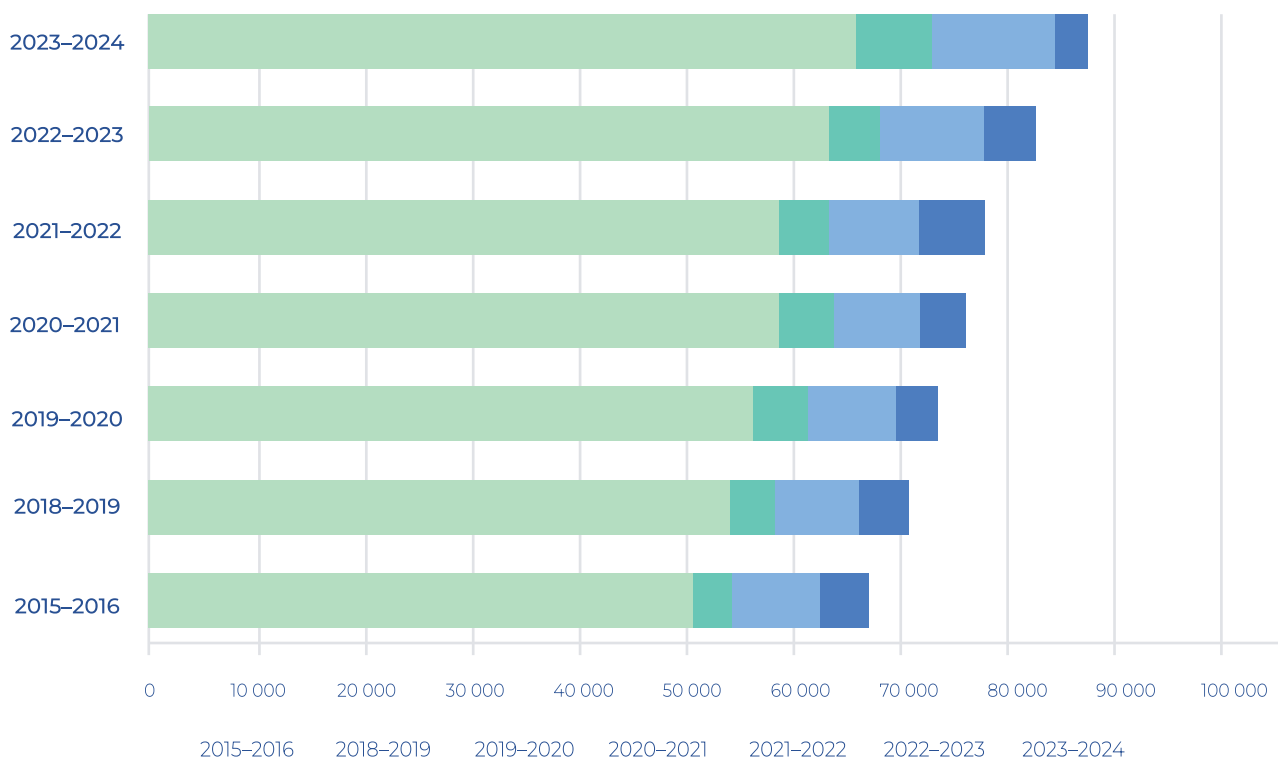

3 pav. Mokinių skaičiaus dinamika šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis ŠVIS duomenimis, 2015–2024 m. laikotarpiu mokinių skaičius nuolat augo ir 2024 m. viršijo 87 673. 2023–2024 m. m. apie 76 proc. mokinių mokėsi mokyklose, kurių mokomoji kalba yra tik lietuvių. Mokyklose tautinių mažumų mokomąja kalba mokėsi kiek daugiau nei 24 proc. Vilniaus miesto mokinių. Mokyklose, kurių mokomoji kalba yra tik rusų, mokosi daugiau mokinių nei mokyklose lenkų mokomąja kalba arba kitose tautinių mažumų mokyklose.

Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių pasiskirstymas Vilniuje pagal mokyklos mokomąją kalbą

4 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių pasiskirstymas pagal mokyklos mokomąją kalbą (2015–2016 ir 2018–2024 m.¹¹). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Analizuojant mokinių pasiskirstymą pagal mokyklos mokomąją kalbą ir šio pasiskirstymo dinamiką iki 2023–2024 m. m. matyti, kad mokinių skaičiaus prieaugis buvo reikšmingiausias 2022–2023 m. m. Tais mokslo metais stebimas gerokai didesnis mokinių skaičiaus prieaugis visose, išskyrus lenkų mokomosios kalbos, mokyklose. 2023–2024 m. m. mokinių skaičiaus augimas gerokai sumažėjo rusų mokomosios kalbos mokyklose, šiek tiek – lietuvių mokomosios kalbos mokyklose, kitų mokomųjų kalbų mokyklose mokinių skaičiaus augimas buvo panašus į praėjusių metų. Tikėtina, kad ryškesnis mokinių skaičiaus augimas kitų tautinių mažumų mokyklų mokyklose atspindi augančią rusakalbių mokinių dalį, kuri renkasi šias mokyklas, nes rusų mokomosios kalbos mokyklose vietų nebepakanka.

¹¹ ŠVIS nėra paskelbta 2016–2017 ir 2017–2018 m. duomenų.

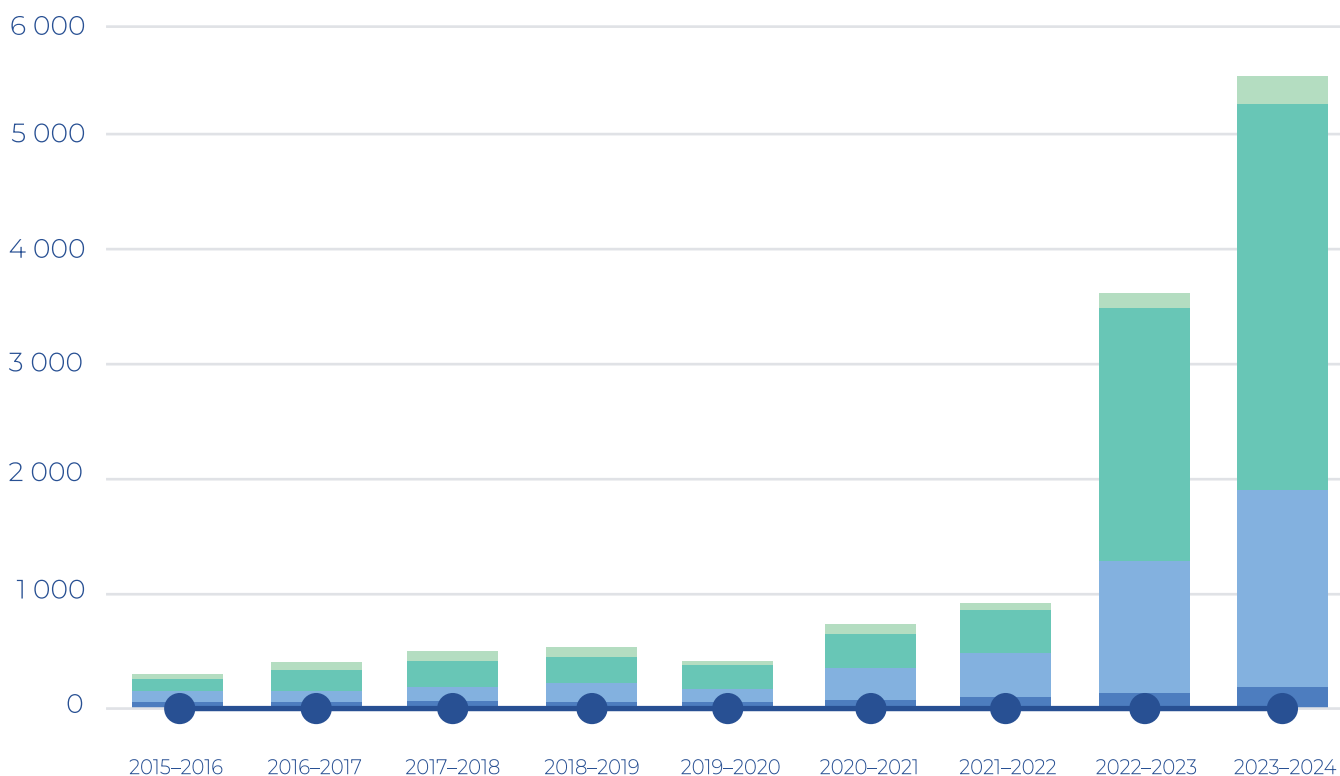
Mokomoji kalba	2018-2019 ¹²	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Lietuvių	4 510	1 759	1 806	2 036	2 943	1 712
Lenkų	10	-12	112	57	100	18
Rusų	325	194	156	559	1 342	39
Kitos	291	118	129	124	1 403	1 549
Iš viso	5 136	2 059	2 203	2 776	5 788	3 318

12 Šio laikotarpio pokytis fiksuotas lyginant su 2015–2016 m. m. duomenimis, pateikiamais ŠVIS.

1 lentelė. *Vilniaus mokyklų pagal mokomąją kalbą mokinių skaičiaus prieaugis kiekvienais mokslo metais.*
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Ryškus mokinių skaičiaus prieaugis paskutiniaisiais mokslo metais siejamas su geopolitinių procesų sukeltu užsieniečių judėjimu. Gerokai išaugęs mokinių užsieniečių, atvykusių iš ne Europos Sąjungos šalių, skaičius Vilniuje sutampa su laikotarpiu, kai Rusija pradėjo plataus masto karinę invaziją į Ukrainą. Karui besitęsiant mokinių užsieniečių skaičius toliau augo. 2022–2023 m. m. Vilniuje fiksuoti 3575 užsieniečiai mokiniai (įskaitant priešmokyklinėse grupėse besimokančiuosius), tai sudarė 4,24 proc. mokinių Vilniuje. 2023–2024 m. m. sostinėje mokėsi jau 5360 užsieniečiai mokiniai ir jie sudarė 6,14 proc. mokinių Vilniuje. Didžiąją dalį mokinių užsieniečių Vilniaus mokyklose sudarė 1–4 ir 5–10 klases lankantys vaikai. Svarbu pažymėti tai, kad aptariamuoju laikotarpiu užsieniečių mokinių skaičiaus prieaugis sudarė reikšmingą bendro Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių skaičiaus prieaugio dalį. Mokinių užsieniečių prieaugis sudarė 46,06 proc. viso 2022–2023 m. bendro Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių prieaugio, o 2023–2024 m. – net 60,26 proc.

Mokinių užsieniečių skaičius Vilniaus m. sav.

■ 11-12 klasės (gim. III-IV kl.)	37	67	82	70	45	70	65	110	196
■ 5-10 klasės (gim. I-II kl.)	91	131	230	216	136	279	401	1940	3079
■ 1-4 klasės	71	75	119	156	105	258	389	1426	1917
■ Priešmokyklinės grupės	5	15	21	24	33	43	54	99	168
● Iš jų atvykę iš Europos Sąjungos šalių	15	23	33	36	47	57	75	59	63

5 pav. Mokinių užsieniečių (vaikai asmenų, turinčių leidimą dirbti; atliekančių diplomatinę misiją; imigrantų; turinčių nuolatinio gyventojų statusą) skaičius Vilniaus m. sav. (2015–2024 m.). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Augantis mokinių užsieniečių skaičius rodo ne tik naujai į Vilniaus miesto švietimo sistemą įsiliejančius neseniai atvykusius mokinius, tai taip pat atskleidžia, kad dalis atvykusių užsieniečių šeimų lieka gyventi Lietuvoje. Pažymėtina ir tikėtina, kad į mokinių užsieniečių ne iš Europos Sąjungos šalių skaičių patenka ne tik ukrainiečiai, bet ir asmenų iš Baltarusijos, turinčių leidimą dirbti Lietuvoje, vaikai. 2022 m. „Edu Vilnius“ parengtoje švietimo pažangos ataskaitoje buvo patei-

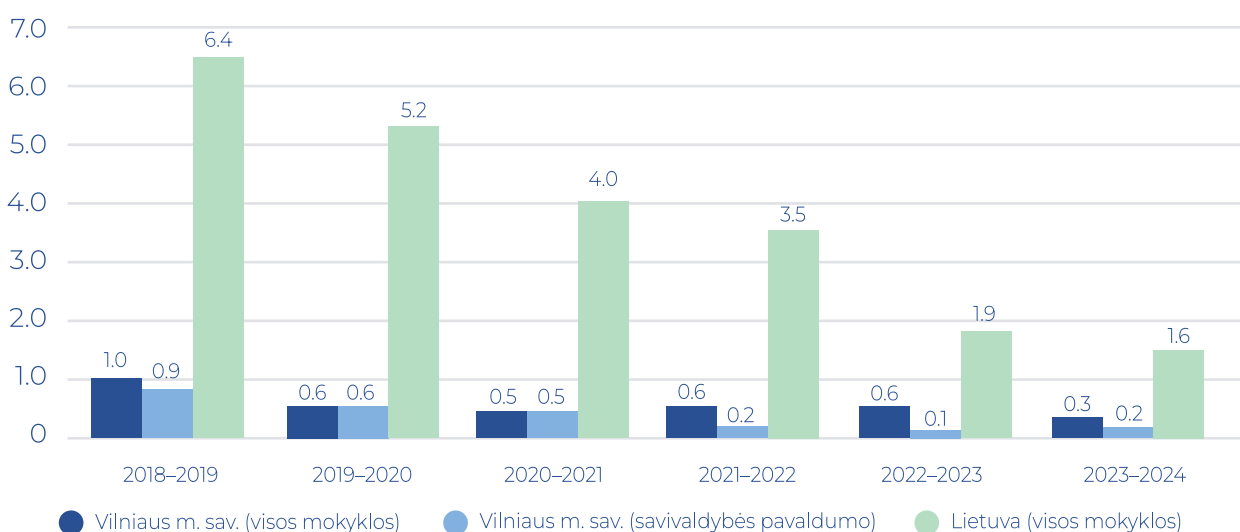
kiamo informacija, kad 2022 m. stebėtas mokyklinio amžiaus baltarusių vaikų skaičiaus augimas¹³.

2023 m. spalio mėnesio Vilniaus miesto savivaldybės pateiktais duomenimis Vilniaus miesto švietimo įstaigose buvo registruoti 3497 vaikai iš Ukrainos: 1432 Vilniaus m. sav. pavaldumo įstaigose ir 2065 privačiose, t. y. 41 proc. atvykusiųjų vaikų lanko savivaldybės pavaldumo įstaigas. Bendrojo ugdymo įstaigose mokėsi 916 mokiniai, 516 vaikų lankė ikimokyklinio (priešmokyklinio) ugdymo įstaigas. Privačias bendrojo ugdymo įstaigas lankė 17909 mokiniai, o ikimokyklinio (priešmokyklinio) ugdymo – 156 vaikai.

Kadangi Vilniaus miestas pasižymi mokinių ir mokyklų skaičiaus augimu, bendrojo ugdymo mokyklų 1–8 jungtinių klasių komplektų dalis sostinėje 2023–2024 m. m. buvo maža – 0,3 proc. (8 klasių komplektai). Lietuvoje tuo pat metu ši dalis siekė 1,6 proc. (185 klasių komplektai). 2018–2019 m. Vilniuje 1–8 jungtinių klasių komplektų dalis siekė 1,04 proc., tad galima teigti, kad per kelerius metus mokyklų tinklas pildėsi ir jungtinių klasių poreikis stipriai sumažėjo. Pažymėtina, kad jungtinių klasių dalis Vilniaus m. sav. pavaldžiose mokyklose mažėjo sparčiau nei visose mokyklose Vilniuje, tik 2023–2024 m. m. jungtinių klasių dalis beveik susilygino. Šis susilyginimas sietinas su jungtinių klasių mažėjimu Vilniaus m. sav. privačių mokyklų sektoriuje.

13 Gudynas P., Kaunaitė U., Mazgelytė R. (2023). Vilniaus miesto savivaldybės 2022 m. švietimo pažangos ataskaita. EDU Vilnius: Vilnius. Prieiga per internetą <https://drive.google.com/file/d/1drXErK-GW592tTOEUqRn9stMt-sV8m_gvo/view>

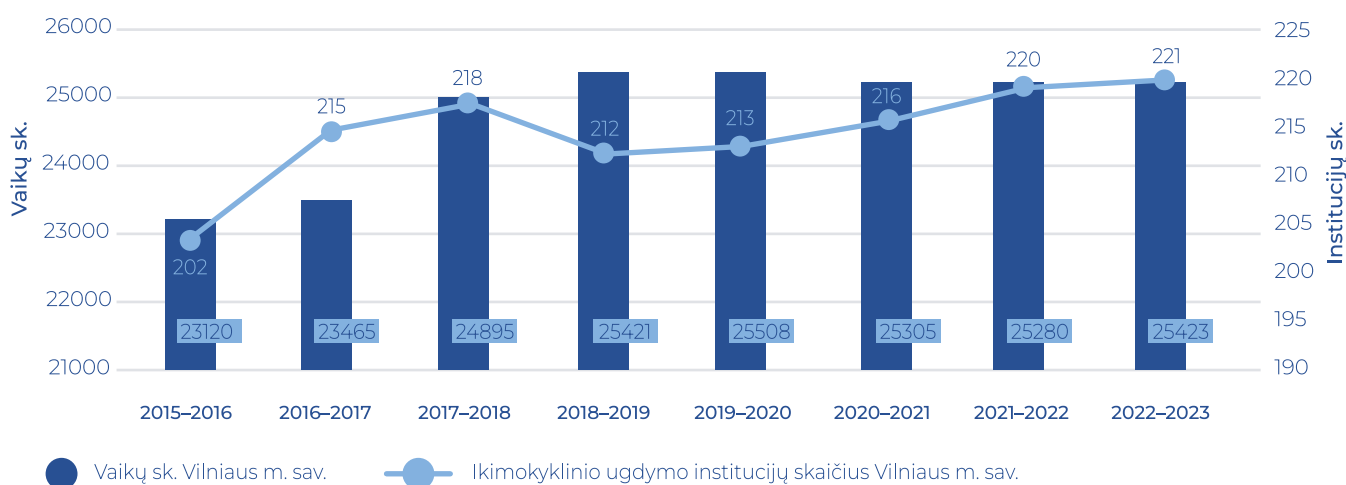
Bendrojo ugdymo mokyklų 1-8 klasių komplektų, kurie yra jungtiniai, dalis

6 pav. Bendrojo ugdymo mokyklų 1–8 jungtinių klasių komplektų dalis (2018–2024 m.). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

2023–2024 m. m. Vilniaus m. sav. veikė 234 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, iš jų – 125, kurių steigėjas yra Vilniaus m. sav. Pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas buvo ugdomi 25423 vaikai – tai sudarė trečdalį visų ikimokyklinio amžiaus vaikų Lietuvoje. Vilniaus m. sav. kelerius metus stebimas ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičiaus augimas. Nors nuo 2020 m. Vilniaus m. sav. augo šių ugdymo įstaigų skaičius, ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičius tuo laikotarpiu pradėjo mažėti.

Ikimokyklinio ugdymo institucijos Vilniaus m. sav. ir vaikų skaičius jose

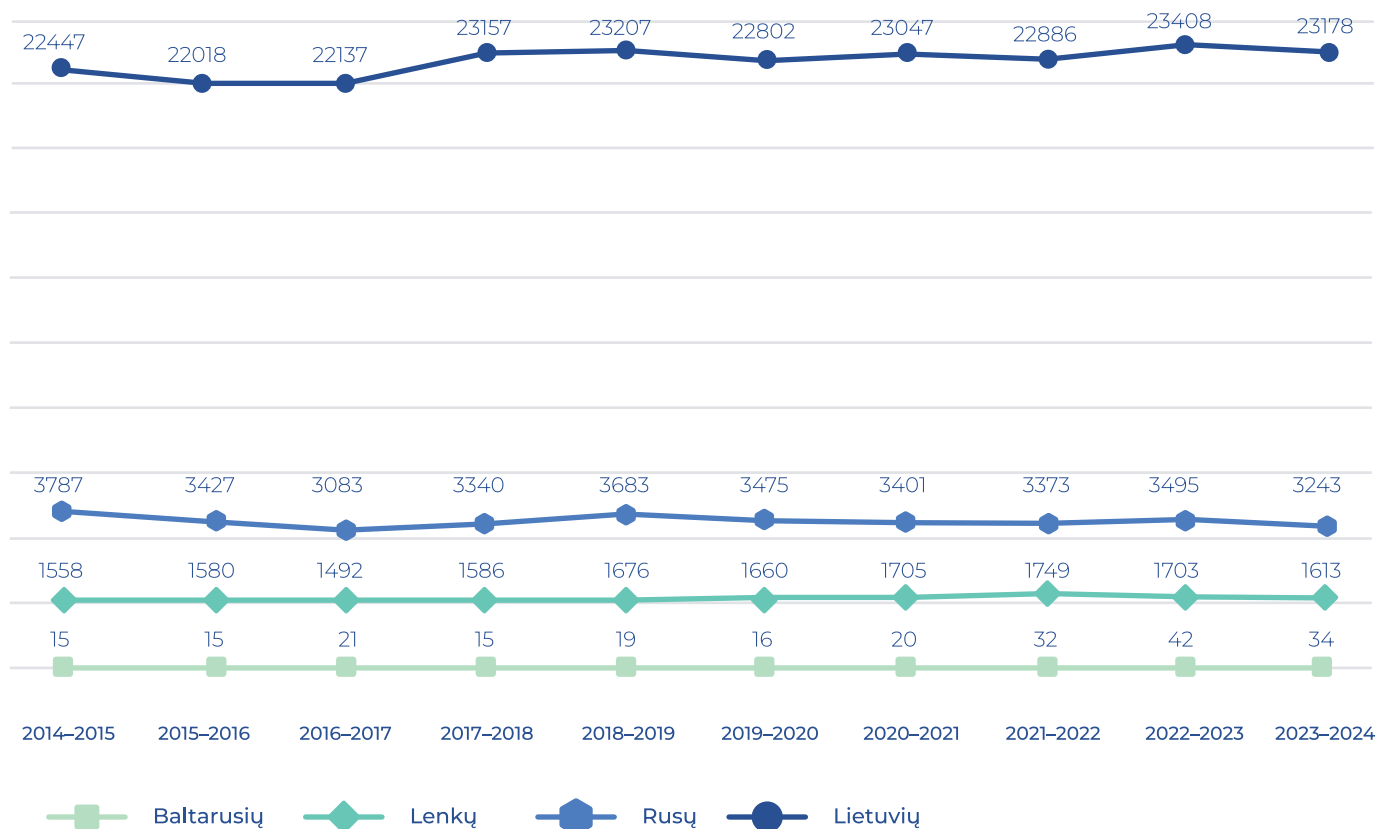

7 pav. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos Vilniaus m. sav. ir vaikų skaičius jose.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Iš 125 darželių, kurių steigėjas yra Vilniaus m. sav., 116 turėjo grupių lietuvių mokomąja kalba, 33 – rusų kalba, 21 – lenkų kalba. Vilniaus m. sav. daugiausiai vaikų lankė savivaldybės pavaldumo darželius lietuvių mokomąja kalba, mažiausiai – baltarusių. 2015–2023 m. laikotarpiu Vilniaus m. sav. pavaldumo darželiuose pagal mokomąją kalbą didesni vaikų skaičiaus svyravimai stebimi ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose, kurių mokomoji kalba yra lietuvių arba rusų. Kiekvienais mokslo metais lyginant vaikų skaičių su mokslo metais prieš tai matyti, kad kas antrais ar kas trečiais mokslo metais vaikų skaičius šiose įstaigose didėja, o kitais – mažėja. Pažymėtina ir tai, kad 2015–2023 m. susumavus vaikų skaičiaus pokytį vaikų skaičius darželiuose lietuvių mokomąja kalba 701 padidėjo, o darželiuose rusų mokomąja kalba 544 sumažėjo. Vaikų skaičius darželiuose baltarusių mokomąja

kalba yra stabilus, lenkų mokomąja kalba – svyruojantis su bendru 55 vienetais prieaugiu 2015–2023 m. laikotarpiu.

Vaikų skaičius pagal ugdomąsias kalbas Vilniaus m. sav. pavaldumo ugdymo įstaigose, kurie ugdomi ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse

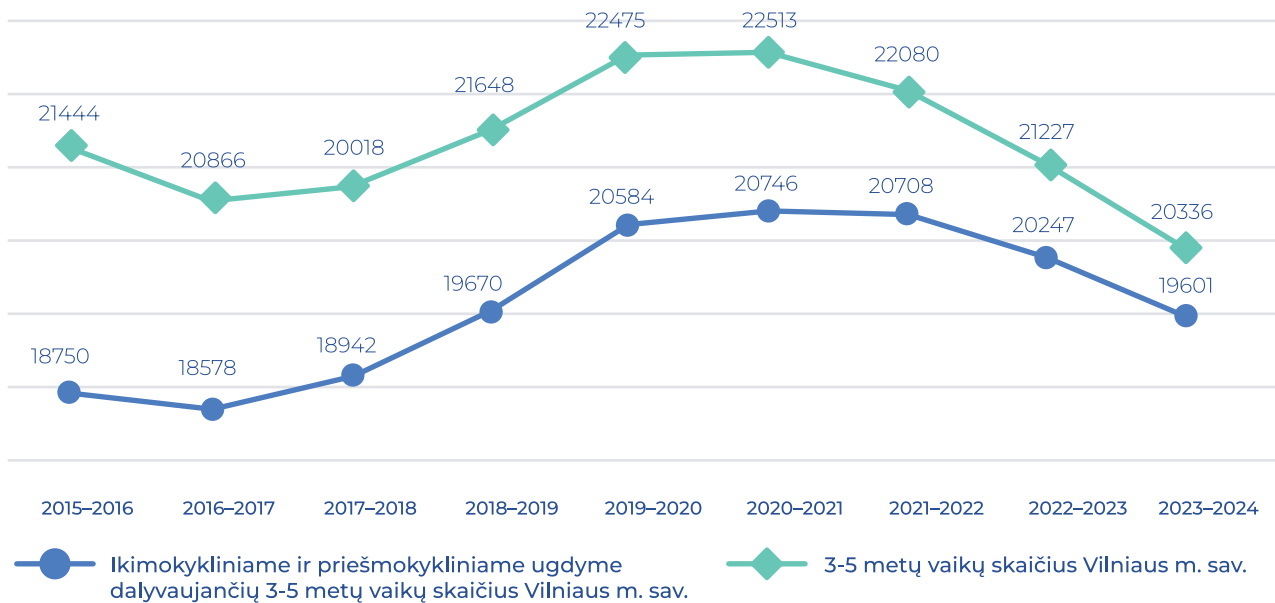

8 pav. Vaikų skaičius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse Vilniaus m. sav. pavaldumo ugdymo įstaigose pagal mokomąsias kalbas. Duomenų šaltinis: Vilniaus miesto savivaldybė. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. ikimokyklinio amžiaus vaikų įtraukimas į darželius yra aukštas. 2023–2024 m. m. sostinės ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigas lankė 19601 vaikas, priklausantis 3–5 metų amžiaus grupei. Šis skaičius apėmė 96,4 proc. visų 3–5 metų amžiaus vaikų Vilniaus mieste. Šios amžiaus grupės įtraukimas į darželius pastaruosius kelerius metus nuosekliai augo. Nors visuotinio įtraukimo pasiekti dar nepavyko, tačiau tendencija yra palanki ir vaikų aprėptis vis dar yra didesnė nei Lietuvoje. Svarbu pažymėti, kad nuo 2020 metų absoliutus 3–5 metų vaikų skaičius pradėjo mažėti. Tikėtina, kad vaikų

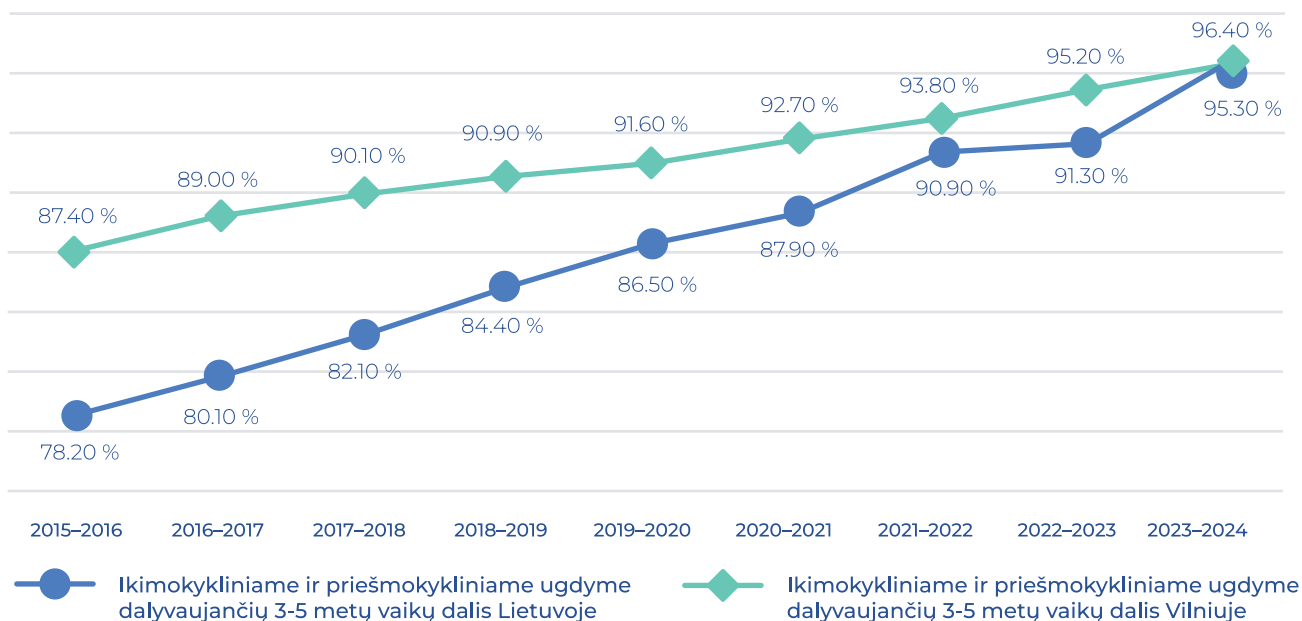
skaičiaus mažėjimas ir padidėjęs ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius sumažino konkurenciją dėl laisvų vietų darželiuose ir sudarė galimybes įtraukti daugiau vaikų.

Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių 3-5 metų vaikų skaičius Vilniaus m. sav.

9 pav. 3-5 metų vaikų skaičius ir jų dalyvavimo ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dinamika Vilniaus m. sav. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių 3-5 metų vaikų dalis

10 pav. Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių 3-5 metų vaikų dalies dinamika šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Derėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Vilniaus miesto ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigas lanko ir ne Vilniaus m. sav. registruoti vaikai, o dalis savivaldybėje registruotų 3–5 metų vaikų lanko darželius kitose savivaldybėse. Remiantis ŠVIS pateikiama informacija, Vilniaus m. sav. darželiuose ugdomų 3–5 metų vaikų, kurių deklaruota gyvenamoji vieta yra kitoje savivaldybėje, dalis 2023–2024 m. m. sudarė 7,1 proc., o 3–5 metų vaikų, kurių deklaruota gyvenamoji vieta yra Vilniaus m. sav., bet jie ugdomi kitos savivaldybės darželiuose, dalis 2023–2024 m. m. sudarė 3,4 proc. Pažymėtina, kad Vilniaus m. sav. darželiuose ugdomų 3–5 metų vaikų, kurių deklaruota gyvenamoji vieta yra kitoje savivaldybėje, dalis auga kelerius metus iš eilės. Siekiant užtikrinti Vilniaus miesto vaikų galimybes lankyti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigas pagal vaiko gyvenamąją vietą ir poreikius, svarstyтина galimybė bendradarbiauti su Vilniaus rajono savivaldybe ir inicijuoti papildomas tikslines priemones, kad į Vilniaus miesto ugdymo įstaigas būtų galima pritraukti darželių nelankančius Vilniaus miesto 3–5 metų amžiaus grupės vaikus ir užtikrinti jiems vietas darželiuose.

2.1.2. Švietimo įstaigų rezultatų tolygumas

Norint užtikrinti teisingas, vienodas mokymo(si) galimybes visiems mokiniams, būtinas subalansuotas ugdymo įstaigų tinklas. Dideli skirtumai tarp mokyklų nesudaro palankių sąlygų socialinę ir kitokią atskirtį patiriantiems mokiniams įgyti kokybišką išsilavinimą. Norint įvertinti švietimo sistemos teisingumą yra skaičiuojamas ICC koeficientas. Jei ICC koeficientas yra mažesnis už 0,2, manoma, kad lygių galimybių užtikrinimas švietimo sistemoje yra patenkinamas. Jei ICC yra mažesnis už 0,05, tai yra požymis, kad lygios mokymosi galimybės švietime yra užtikrinamos puikiai. Didesnis nei 0,2 koeficientas reiškia, kad mokykla daro didesnę nei 20 procentų įtaką mokinio rezultatams.

Lentelėje pateikiamos 2023 m. NMPP ketvirtokų surinktų testų taškų variacijos dalies, kurių paaiškina skirtumai tarp mokyklų, įverčių (ICC

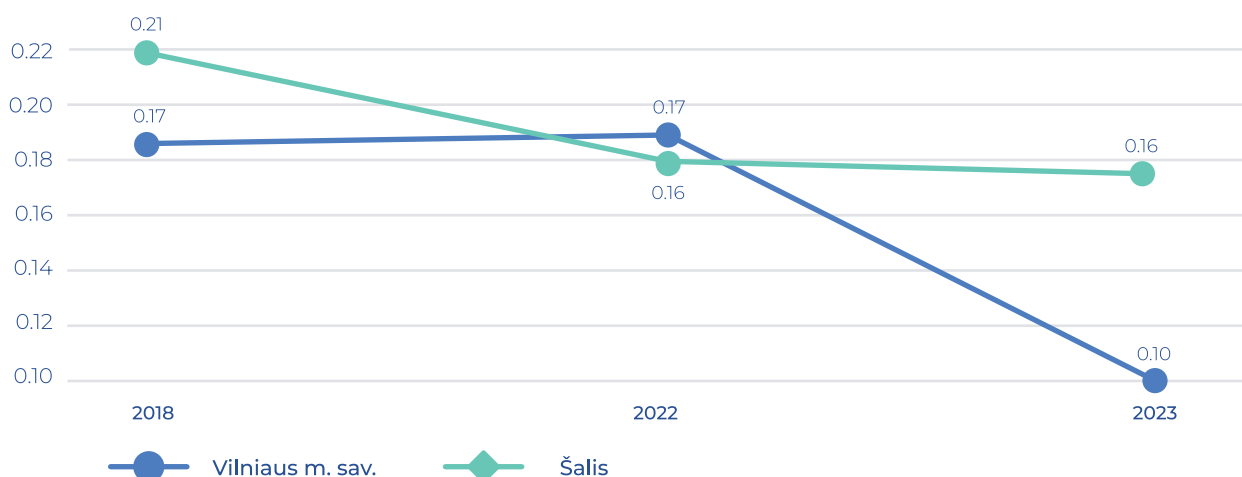
koeficientų) reikšmės. Iš lentelės matome, kad šiuo metu 4 klasės lygmenyje skirtumai tarp mokyklų Vilniuje yra gana nuosaikūs, nekeičiantys esminių grėsmių. 10 proc. ketvirtokų 2023 m. NMPP skaitymo rezultatų skirtumų lemia tai, kurioje Vilniaus m. sav. pavaldumo mokykloje jie mokosi. Kiek didesni skirtumai yra matematikos srityje (17 proc. rezultatų skirtumų), bet jie vis vien mažesni negu šalies mastu. Esminių ketvirtokų pasiekimų skirtumų tarp Vilniaus m. sav. pavaldumo ir visų Vilniaus m. esančių mokyklų (apimant ir privačias) nėra.

NMPP 2023 testas	Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklose	Šalies savivaldybių pavaldumo mokyklose	Visose Vilniaus m. esančiose mokyklose
Skaitymas	0,10	0,16	0,10
Matematika	0,17	0,23	0,17

2 lentelė. Ketvirtokų 2023 m. NMPP ICC koeficientų reikšmės pagal dalykus šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“

NMPP ketvirtos klasės skaitymo testo ICC koeficientų palyginimas pagal metus rodo, kad 2023 m. skaitymo pasiekimų skirtumai tarp Vilniaus m. sav. mokyklų sumažėjo lyginant su 2018 m. (prieš pandemiją) ir su 2022 m. (po pandemijos).

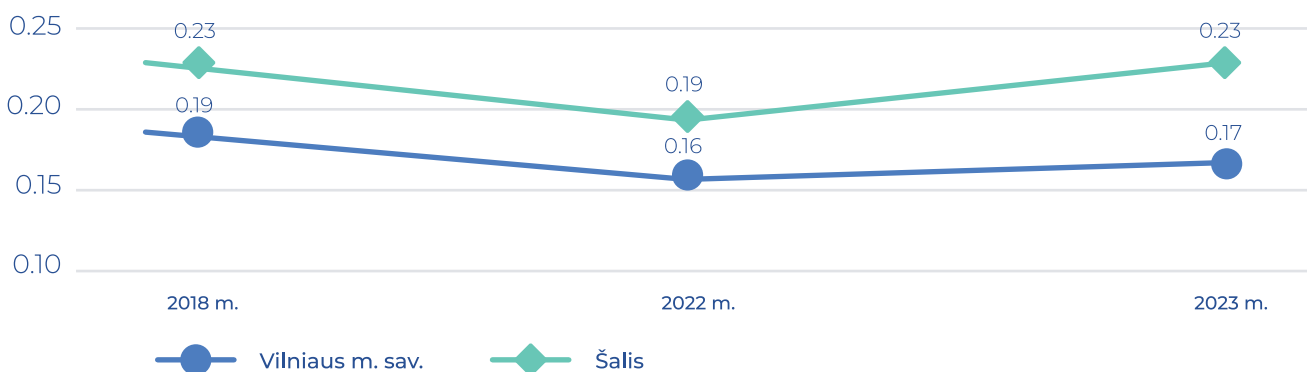
Vilniaus m. sav. ir šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų ketvirtokų NMPP skaitymo testų taškų variacijos dalies, kurią galima paaiškinti skirtumais tarp mokyklų, kaita pagal metus

11 pav. Vilniaus m. sav. ir šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų ketvirtokų NMPP skaitymo testų ICC koeficientų reikšmių dinamika. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

NMPP ketvirtos klasės matematikos testo ICC koeficientų palyginimas pagal metus rodo, kad 2023 m. matematikos pasiekimų skirtumai tarp Vilniaus m. sav. mokyklų mažai pasikeitė lyginant su 2018 m. (prieš pandemiją) ir su 2022 m. (po pandemijos).

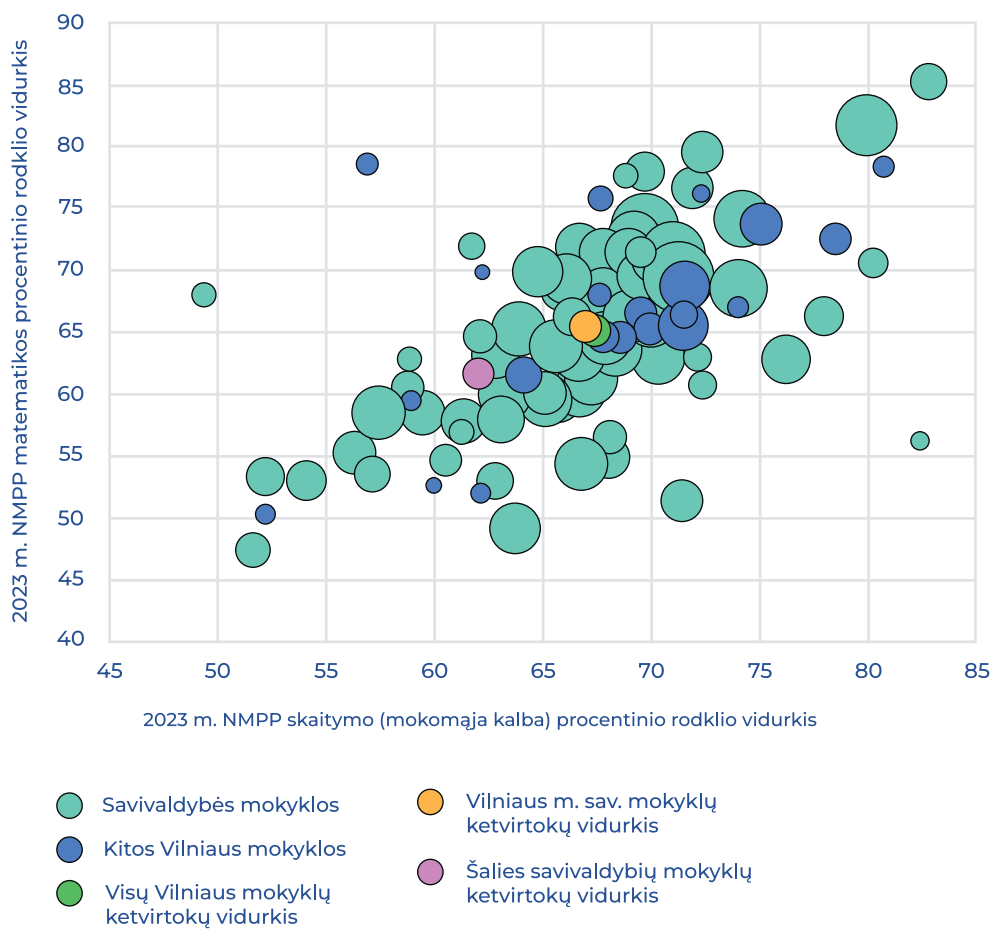
Vilniaus m. sav. ir šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų ketvirtokų NMPP matematikos testo taškų variacijos dalies, kurią galima paaiškinti skirtumais tarp mokyklų, kaita pagal metus

12 pav. Vilniaus m. sav. ir šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų ketvirtokų NMPP matematikos testų ICC koeficientų reikšmių dinamika. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 2023 m. NMPP bendrasis rezultatų rodiklis yra aukštesnis nei šalies mokyklose. Ryškėja tendencija, kad 2023 m. NMPP mokyklų abiejų testų (skaitymo ir matematikos) rezultatai yra susiję – kuo didesnis mokyklos skaitymo procentinio rodiklio vidurkis, tuo didesnis ir matematikos procentinio rodiklio vidurkis. Pažymėtina, kad Vilniuje yra keletas mažesnį mokinių skaičių turinčių mokyklų, kurios išsiskiria, – jose 2023 m. NMPP skaitymo rezultatai buvo žemesni nei matematikos arba atvirkščiai.

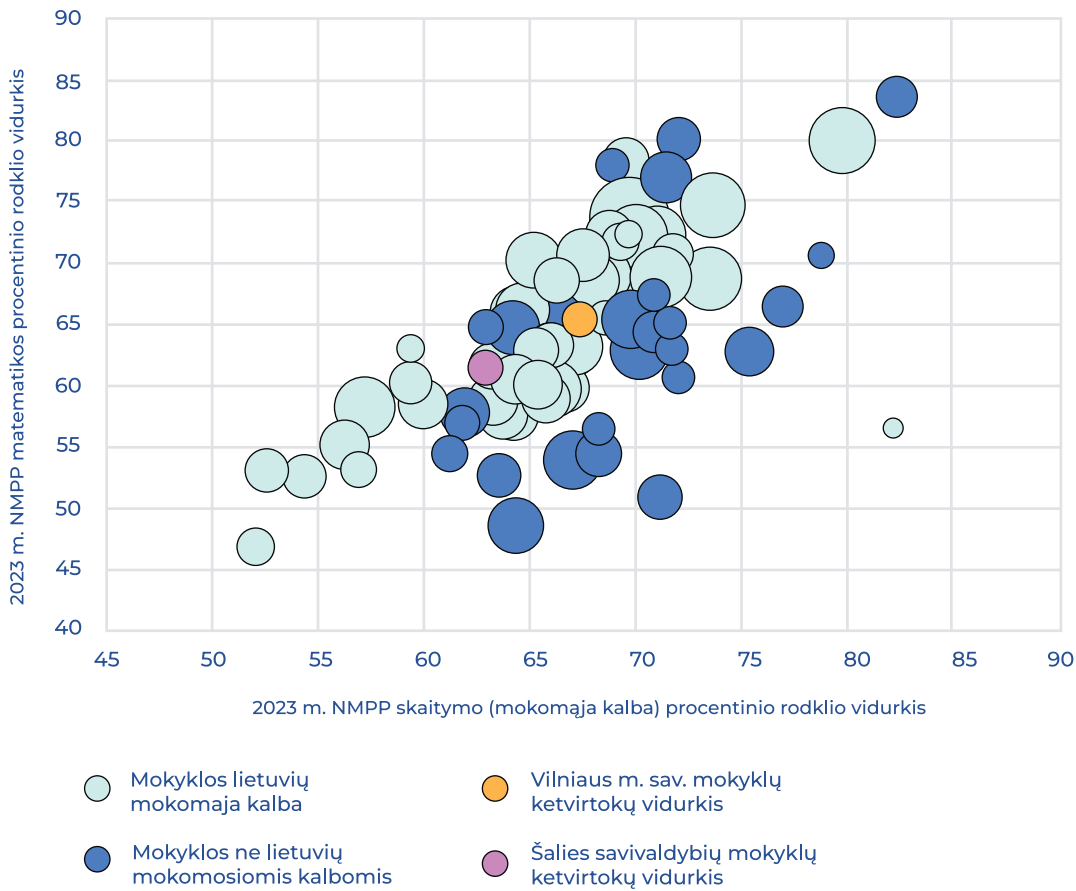
Vilniaus mokyklos pagal ketvirtokų 2023 m. NMPP skaitymo (mokomąja kalba) ir matematikos testų procentinių rodiklių vidurkius ir ketvirtokų skaičių

13 pav. Vilniaus mokyklos pagal ketvirtokų 2023 m. NMPP skaitymo ir matematikos testų procentinio rodiklio vidurkius ir ketvirtokų skaičių jose. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų nelietuvių mokomosiomis kalbomis 2023 m. NMPP ketvirtokų rezultatai buvo gana netolygūs, plačiai išsibarstę, bet daugumos mokyklų nelietuvių mokomosiomis kalbomis rezultatai buvo geresni už vidutinius šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų ketvirtokų rezultatus. Reikia atkreipti dėmesį, kad daugumos mokyklų nelietuvių mokomosiomis kalbomis ketvirtokų matematikos testo rezultatų procentinio rodiklio vidurkiai buvo mažesni už Vilniaus m. sav. mokyklų vidurkį.

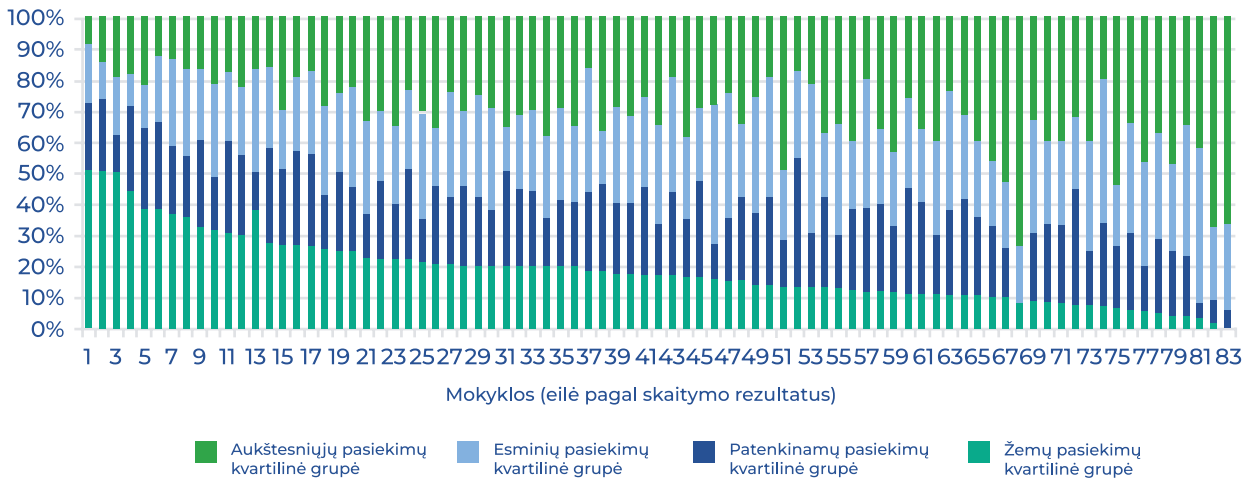
Vilniaus mokyklos pagal mokomąsias kalbas, ketvirtokų 2023 m. NMPP skaitymo (mokomąja kalba) ir matematikos testų procentinio rodiklio vidurkius ir ketvirtokų skaičių

14 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklos pagal mokomąsias kalbas, 2023 m. NMPP skaitymo ir matematikos testų 4 kl. procentinio rodiklio vidurkius ir ketvirtokų skaičių. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Nors Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 2023 m. NMPP bendrasis rezultatų rodiklis buvo aukštesnis nei šalies mokyklose, bet rezultatai tarp mokyklų gana stipriai išsibarstę. Pavyzdžiui Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų ketvirtokai savo mokyklose buvo labai nevienodai pasiskirstę pagal skaitymo gebėjimų kvartilines grupes. Vienose mokyklose buvo daug ketvirtokų (keliose mokyklose jų dalis net per 50 proc.), kurie priklausė žemų pasiekimų kvartilinei grupei, kitose mokyklose tokių ketvirtokų beveik nebuvo, tačiau per 60 proc. ketvirtokų tose mokyklose priklausė aukštesniųjų pasiekimų kvartilinei grupei.

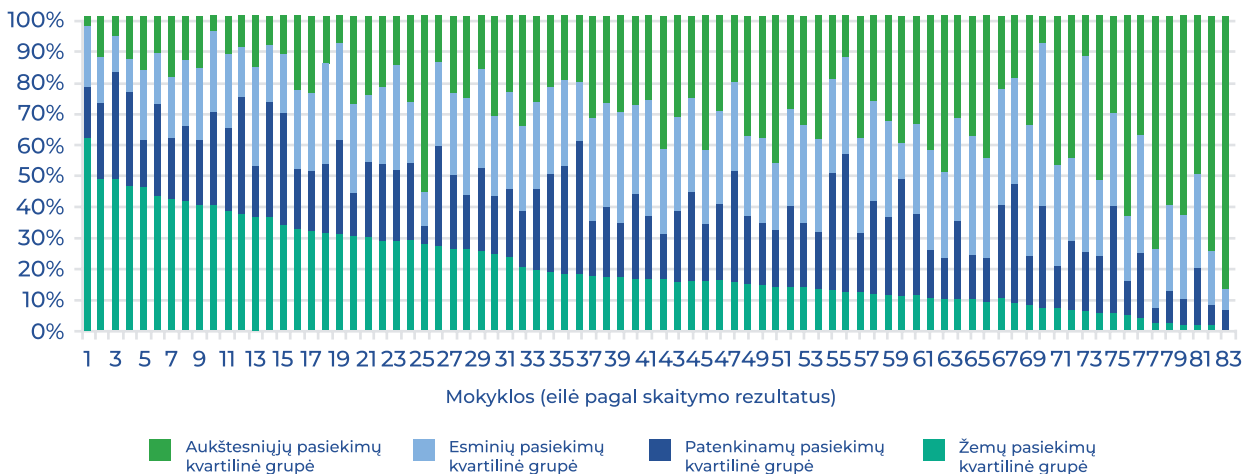
Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų ketvirtokų pasiskirstymas pagal 2023 m. NMPP skaitymo gebėjimų kvartilines grupes

15 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų ketvirtokų pasiskirstymas pagal 2023 m. NMPP skaitymo gebėjimų kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų ketvirtokai savo mokyklose buvo gana nevienodai pasiskirstę ir pagal matematikos gebėjimų kvartilines grupes. Vienose mokyklose buvo daug ketvirtokų (keliose mokyklose jų dalis net per 45 proc.), kurie priklausė žemų pasiekimų kvartilinei grupei, kitose mokyklose tokių ketvirtokų beveik nebuvo, tačiau per 60 proc. ketvirtokų tose mokyklose priklausė aukštesniųjų pasiekimų kvartilinei grupei.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų ketvirtokų pasiskirstymas pagal 2023 m. NMPP matematikos gebėjimų kvartilines grupes

16 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų ketvirtokų pasiskirstymas pagal 2023 m. NMPP matematikos gebėjimų kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

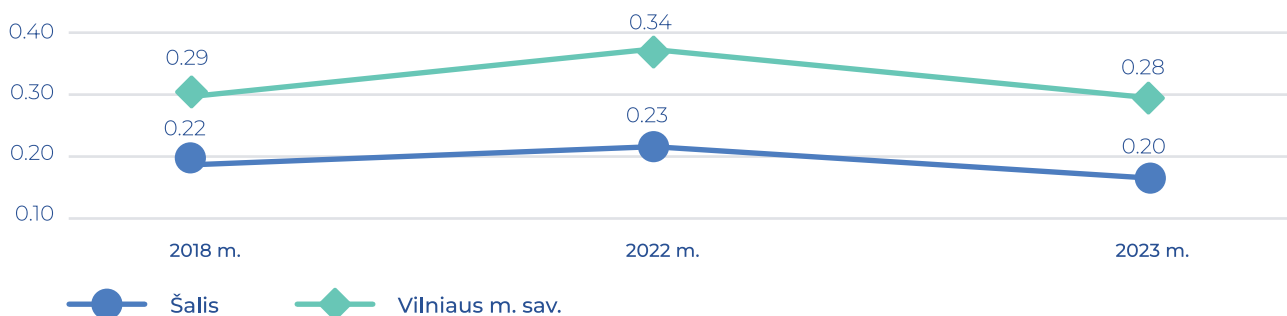
2023 m. aštuntokų NMPP matematikos pasiekimų skirtumai tarp Vilniaus m. sav. mokyklų yra nedideli, nekeliantys esminių grėsmių. Daug didesni yra 2023 m. aštuntokų NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) pasiekimų skirtumai. 28 proc. lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) rezultatų skirtumų lemia tai, kurioje savivaldybės pavaldumo mokykloje mokinsis mokosi. Šie skirtumai gali indikuoti, kad ne visose Vilniaus m. sav. mokyklose aštuntokai turi vienodas galimybes išsiugdyti tolesniam mokymuisi ir karjerai reikalingus bazinius skaitymo gebėjimus.

	2023 m. NMPP aštuntokų surinktų testų taškų variacijos dalies, kurią paaiškina skirtumai tarp mokyklų, įverčių (ICC koeficientų) reikšmės		
NMPP testas	Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklose	Šalies savivaldybių pavaldumo mokyklose	Visose Vilniaus m. esančiose mokyklose
Skaitymas (lietuvių k.)	0,28	0,20	0,29
Matematika	0,15	0,19	0,19

3 lentelė. Aštuntokų 2023 m. NMPP ICC koeficientų reikšmės pagal dalykus šalyje ir Vilniuje.
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) testo 8 kl. ICC koeficientų palyginimas pagal metus rodo, kad dideli aštuntokų NMPP skaitymo testo rezultatų skirtumai tarp mokyklų yra besitęsianti Vilniaus m. sav. mokyklų problema. Nors lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) pasiekimų skirtumai tarp Vilniaus m. sav. mokyklų sumažėjo lyginant su 2022 m. (po pandemijos), tačiau jie tebėra gana dideli.

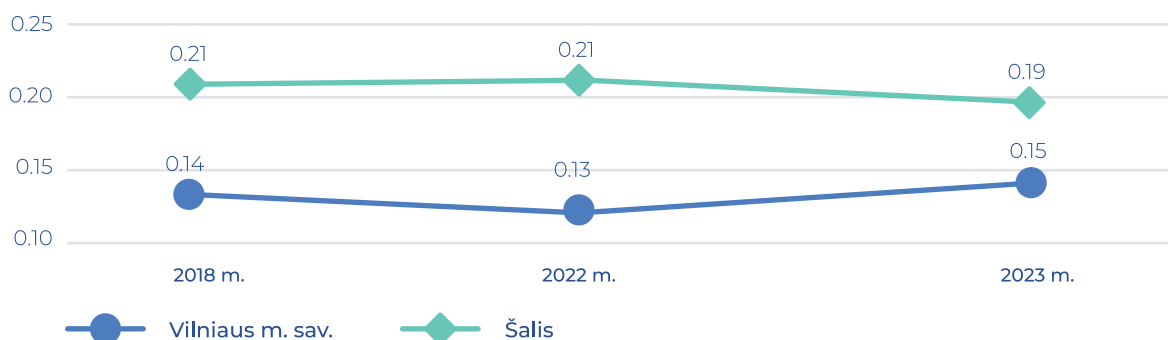
Vilniaus m. sav. ir šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų aštuntokų NMPP lietuvių k. skaitymo testo taškų variacijos dalis, kurią galima paaiškinti skirtumais tarp mokyklų

17 pav. Vilniaus m. sav. ir šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų aštuntokų NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) testo ICC koeficientų reikšmių dinamika. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

NMPP matematikos testo 8 kl. ICC koeficientų palyginimas pagal metus rodo, kad 2023 m. matematikos pasiekimų skirtumai tarp Vilniaus m. sav. mokyklų mažai pasikeitė lyginant su 2018 m. (iki pandemijos) ir 2022 m. (po pandemijos). Vilniaus m. sav. mokyklose aštuntos klasės mokinių galimybės mokytis matematikos yra pakankamai lygios.

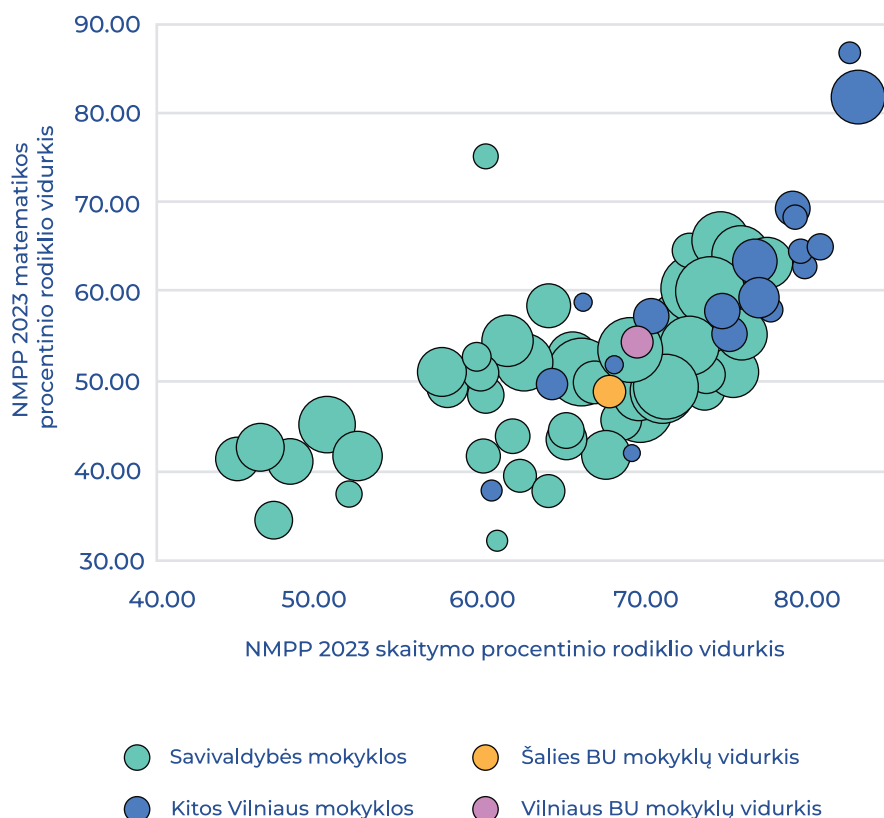
Vilniaus m. sav. ir šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų aštuntokų NMPP matematikos testo taškų variacijos dalis, kurią galima paaiškinti skirtumais tarp mokyklų

18 pav. Vilniaus m. sav. ir šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų aštuntokų NMPP matematikos testo ICC koeficientų reikšmių dinamika. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Nors Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 2023 m. NMPP bendrasis rezultatų rodiklis yra aukštesnis nei šalies mokyklų, tačiau Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 2023 m. NMPP aštuntokų matematikos ir ypač skaitymo testo rezultatai buvo labai netolygūs, plačiai išsibarstę. Tai rodo, kad vienosiose mokyklose besimokantys aštuntokai pasiekia aukštesnius rezultatus, o kitose mokyklose – žemesnius. Daugumos Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų rezultatai buvo geresni už vidutinius šalies savivaldybių mokyklų aštuntokų rezultatus. Ne savivaldybės pavaldumo Vilniaus mokyklų aštuntokų skaitymo ir matematikos testų rezultatų vidurkiai didžiąja dalimi buvo kur kas geresni už savivaldybės pavaldumo mokyklų vidurkius.

Vilniaus mokyklos pagal aštuntokų lietuvių k. skaitymo ir matematikos NMPP 2023 m. procentinio rodiklio vidurkius ir NMPP dalyvavusių aštuntokų skaičių

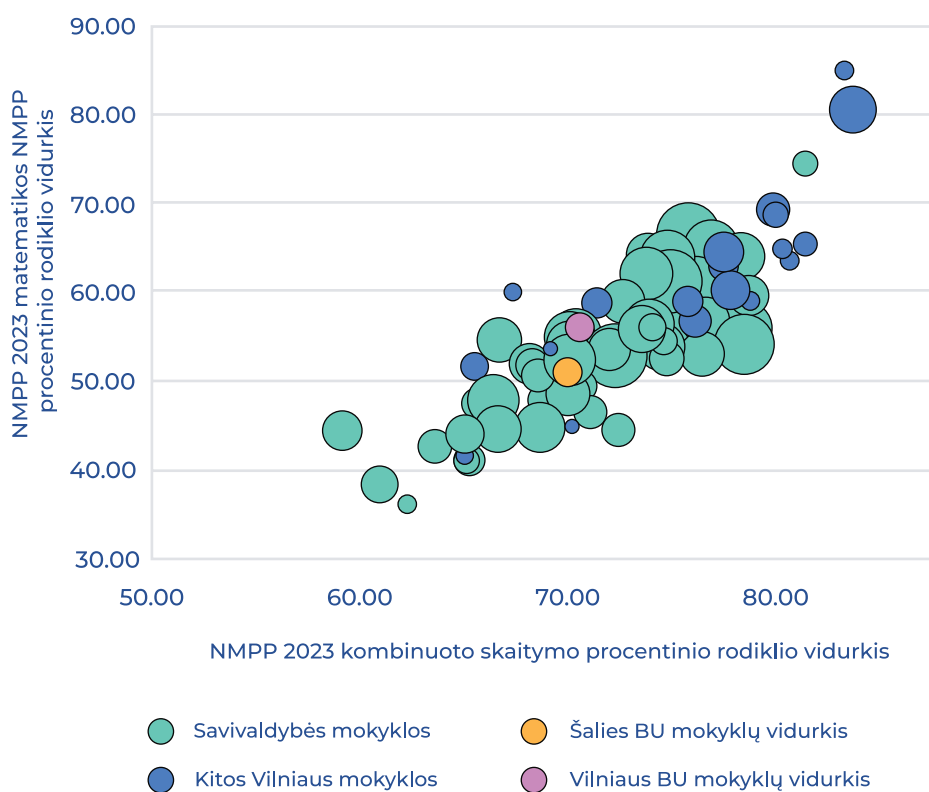
19 pav. Vilniaus mokyklos pagal aštuntokų lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos NMPP 2023 m. testų surinktų taškų procentinio rodiklio vidurkius ir NMPP dalyvavusių aštuntokų skaičių. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų NMPP 2023 m. aštuntokų lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos testų rezultatai buvo labai netolygūs ir tuo atveju, kai vietoje lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) testo buvo paimti kombinuoto¹⁴ skaitymo testo rezultatai. Jie nebuvo taip plačiai išsibarstę, kaip nagrinėjant tik lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) testo lietuvių kalba rezultatus. Šiuo atveju kur kas labiau išsibarstę buvo matematikos testo rezultatai.

14 Kombinuoto skaitymo procentinis rodiklis yra lygus mokinio NMPP skaitymo testų lietuvių ir mokinio mokomąja kalba procentinio rodiklio vidurkiui, jei mokinys mokosi mokykloje nelietuvių mokomąja kalba, ir NMPP skaitymo testo lietuvių kalba procentiniam rodikliui, jei mokinys mokosi mokykloje lietuvių mokomąja kalba.

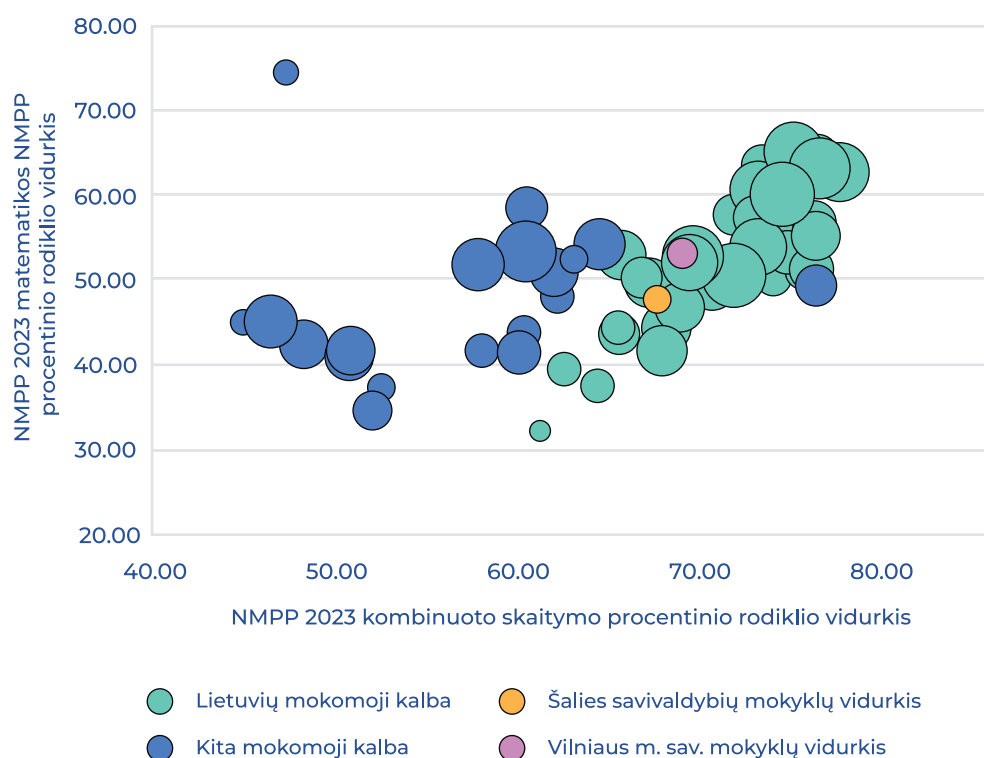
Vilniaus mokyklos pagal aštuntokų 2023 m. NMPP kombinuoto skaitymo ir matematikos testo procentinio rodiklio vidurkius, NMPP dalyvavusių aštuntokų skaičių ir priklausymą mokyklai

20 pav. Vilniaus mokyklos pagal 2023 m. NMPP aštuntokų kombinuoto skaitymo ir matematikos testų procentinio rodiklio vidurkius, NMPP dalyvavusių aštuntokų skaičių ir priklausymą mokyklai. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų nelietuvių mokomosiomis kalbomis 2023 m. aštuntokų NMPP skaitymo (lietuvių kalba) ir matematikos rezultatai buvo labai netolygūs, plačiai išsibarstę. Nors daugumos mokyklų nelietuvių mokomosiomis kalbomis ir skaitymo, ir matematikos rezultatai buvo žemesni už vidutinius Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų aštuntokų rezultatus, tačiau didelės šios mokyklų grupės dalies matematikos rezultatai buvo geresni už šalies vidurkį.

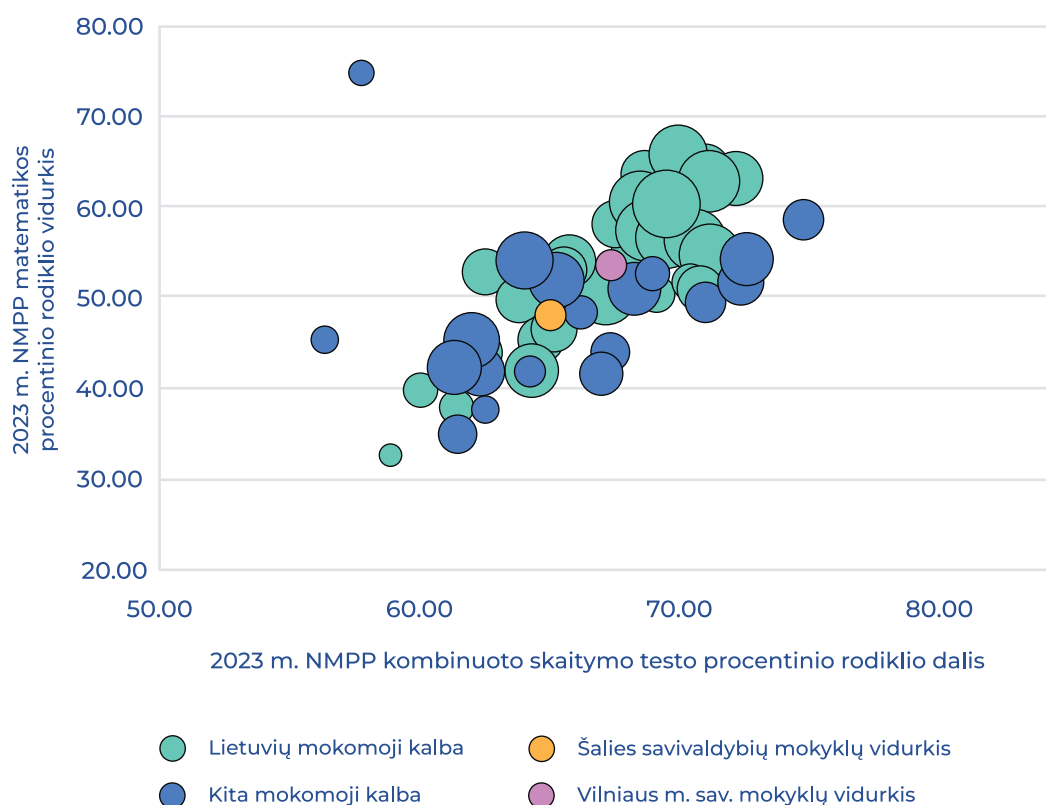
Vilniaus mokyklos pagal aštuntokų 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos testų procentinio rodiklio vidurkius, NMPP dalyvavusių aštuntokų skaičių ir mokomąją kalbą

21 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklos pagal mokomąsias kalbas, 8 kl. mokinių 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) ir matematikos testų procentinio rodiklio vidurkius, dalyvavusių aštuntokų skaičių ir mokomąją kalbą. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų nelietuvių mokomosiomis kalbomis 2023 m. aštuntokų NMPP kombinuoto skaitymo procentinio rodiklio rezultatai buvo kompaktiškesni, ne taip plačiai išsibarstę. Daugumos jų kombinuoto skaitymo procentinis rodiklis buvo žemesnis už Vilniaus m. sav. mokyklų aštuntokų vidurkį.

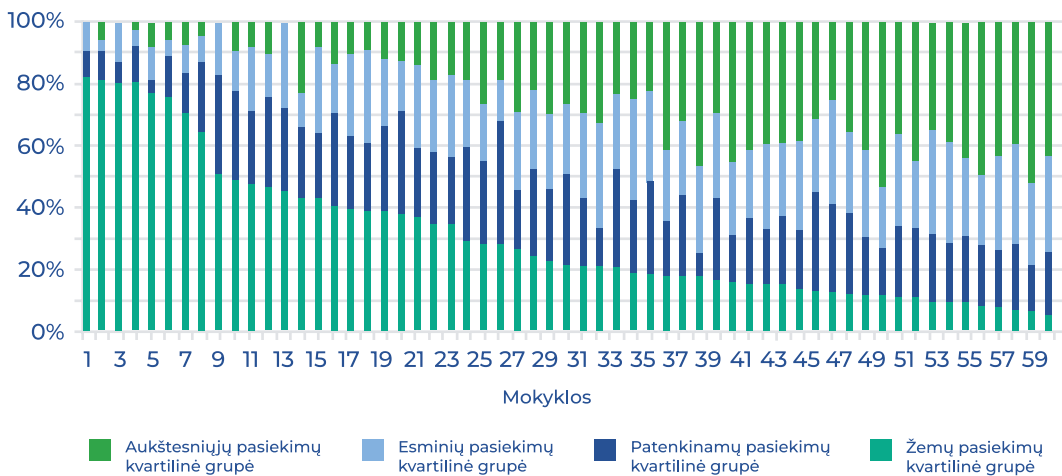
Vilniaus mokyklos pagal aštuntokų 2023 m. NMPP kombinuoto skaitymo ir matematikos testų procentinio rodiklio vidurkius, NMPP dalyvavusių aštuntokų skaičių ir mokomąją kalbą

22 pav. Vilniaus mokyklos pagal aštuntokų 2023 m. NMPP kombinuoto skaitymo ir matematikos testų procentinio rodiklio vidurkius, NMPP dalyvavusių aštuntokų skaičių ir priklausymą mokyklai. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų aštuntokai savo mokyklose buvo labai nevienodai pasiskirstę pagal lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) gebėjimų kvartilines grupes. Vienose mokyklose buvo daug aštuntokų (keliose mokyklose jų dalis net per 70 proc.), kurie priklausė žemų pasiekimų kvartilinei grupei, kitose mokyklose tokių aštuntokų buvo nedaug. Keliose mokyklose net per 50 proc. aštuntokų priklausė aukštesniųjų pasiekimų kvartilinei grupei.

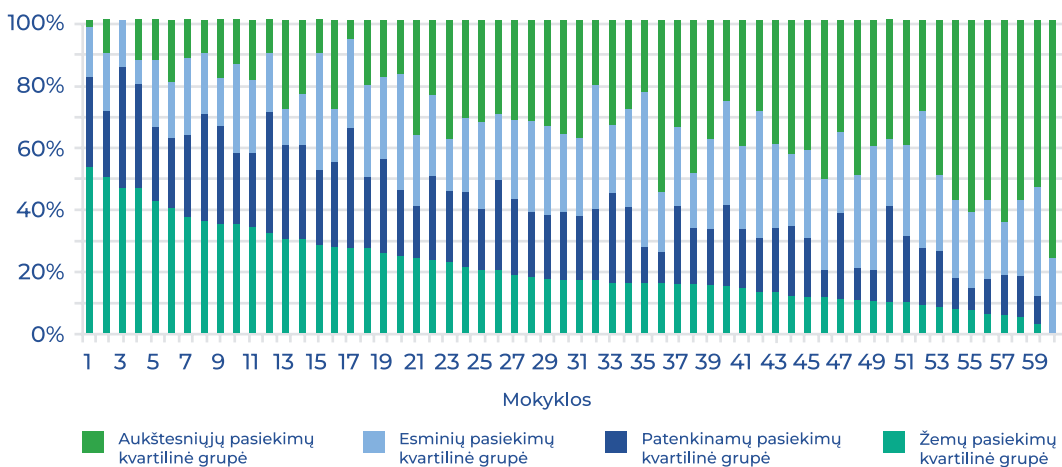
Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų aštuntokų pasiskirstymas pagal 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) gebėjimų kvartilines grupes

23 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų aštuntokų pasiskirstymas pagal 2023 m. NMPP lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) gebėjimų kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų aštuntokai savo mokyklose buvo gana nevienodai pasiskirstę pagal matematikos gebėjimų kvartilines grupes. Vienose mokyklose buvo daug aštuntokų (keliose mokyklose jų dalis net per 40–50 proc.), kurie priklausė žemų pasiekimų kvartilinei grupei. Kitose mokyklose tokių aštuntokų beveik nebuvo, tačiau per 60 proc. aštuntokų tose mokyklose priklausė aukštesniųjų pasiekimų kvartilinei grupei.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų aštuntokų pasiskirstymas pagal 2023 m. NMPP matematikos gebėjimų kvartilines grupes

24 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų aštuntokų pasiskirstymas pagal 2023 m. NMPP matematikos gebėjimų kvartilines grupes. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

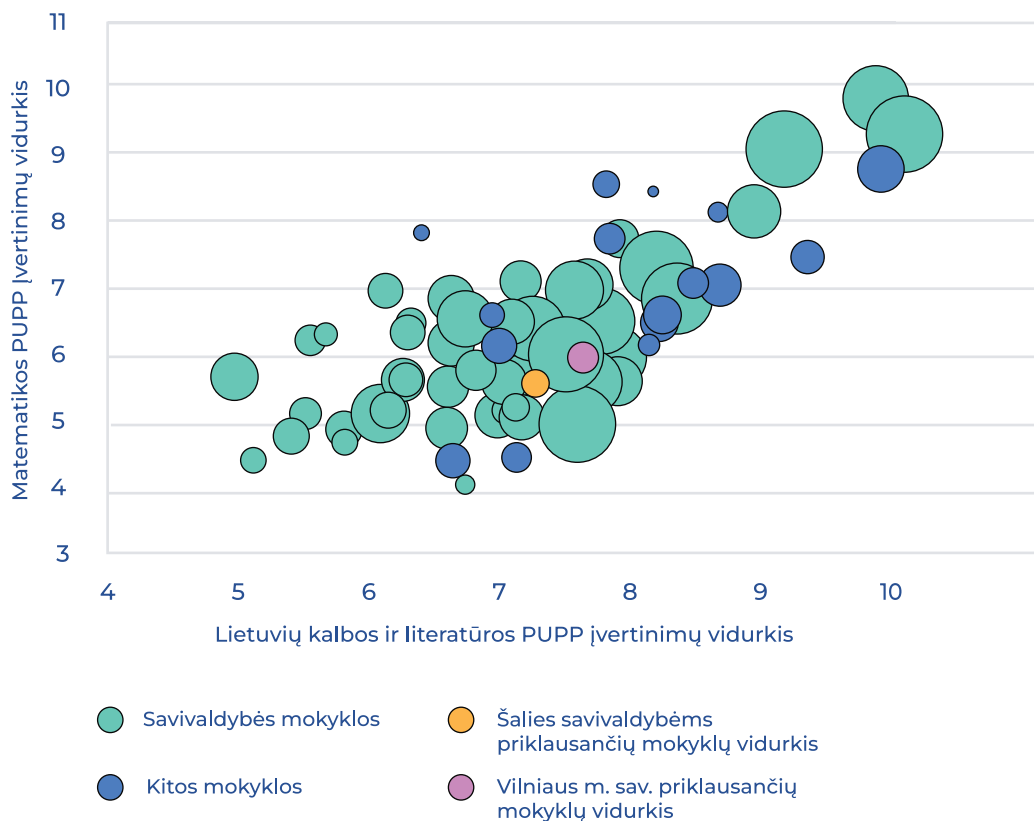
Didelius Vilniaus miesto mokyklų netolygumus galima įžvelgti vyresnėse klasėse. ICC koeficientų reikšmės 2023 m. lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos PUPP atvejais buvo didesnės už 0,3. 2023 m. lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos PUPP įvertinimų skirtumai tarp mokyklų Vilniuje buvo gana dideli, ypač lyginant su NMPP rezultatų skirtumais ketvirtose ir aštuntose klasėse. 31 proc. lietuvių kalbos ir literatūros ir 35 proc. matematikos rezultatų skirtumų tarp dešimtokų lemia, kurioje savivaldybės pavaldumo mokykloje mokosi mokinys. Tokie dideli skirtumai gali indikuoti, kad ne visose Vilniaus sav. mokyklose dešimtokai turi vienodas galimybes išsiugdyti tolesniam mokymuisi ir karjerai reikalingus bazinius lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos gebėjimus. ICC koeficientų reikšmės beveik nepakito nuo 2022 m. PUPP. Vilniuje mokyklų skirtumai lietuvių k. srityje yra didesni nei šalyje.

	PUPP 2023 dešimtokų surinktų testų taškų variacijos dalies, kurią paaiškina skirtumai tarp mokyklų, įverčių (ICC koeficientų) reikšmės		
PUPP rūšis	Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklose	Šalies savivaldybių pavaldumo mokyklose	Visose Vilniaus m. esančiose mokyklose
Lietuvių k.	0,31	0,24	0,32
Matematika	0,35	0,33	0,36

4 lentelė. Dešimtokų 2023 m. PUPP ICC koeficientų reikšmės pagal dalykus šalyje ir Vilniuje. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Nors Vilniaus m. sav. mokyklos 2023 m. PUPP rezultatais pranoko šalies rezultatus, vis dėlto Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų 2023 m. PUPP rezultatai buvo gana netolygūs, plačiai išsibarstę. Dalyje mokyklų mokiniai lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos PUPP laikė gerai, kitose mokyklose – prasčiau, tačiau daugumos Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų vidutiniai lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos rezultatai buvo geresni už atitinkamus vidutinius šalies savivaldybių mokyklų mokinių rezultatus.

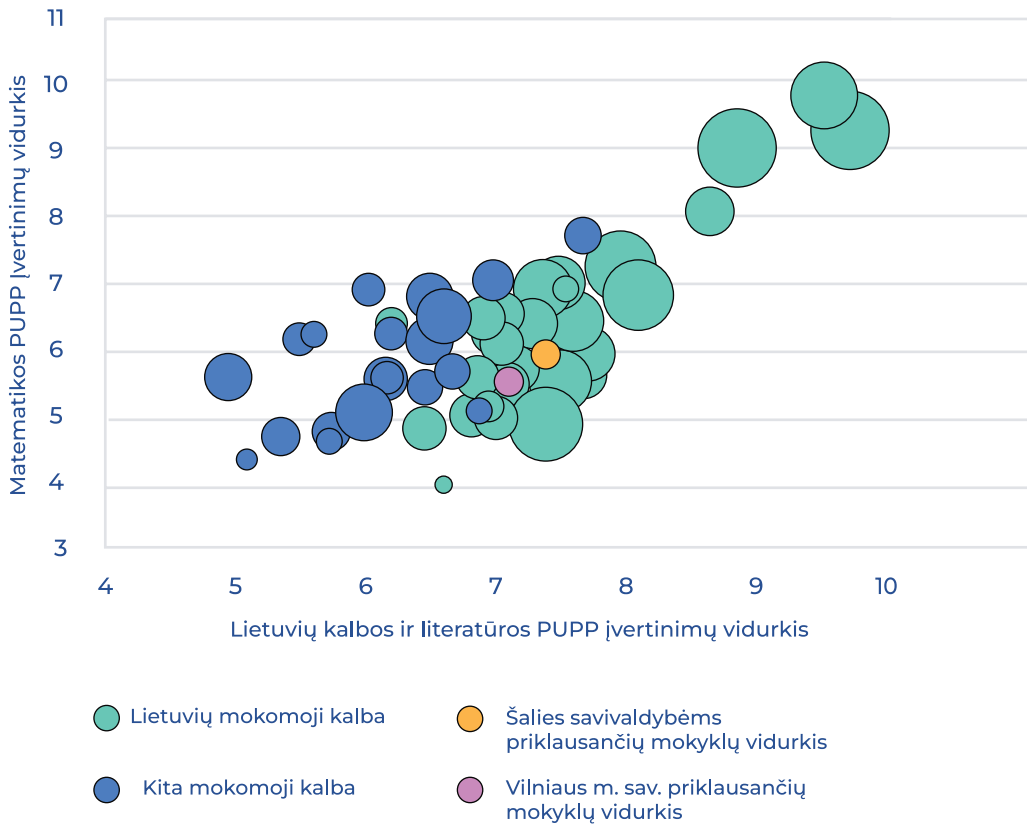
Vilniuje esančios mokyklos pagal 2023 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos įvertinimų vidurkius ir PUPP laikusių mokinių skaičių

25 pav. Vilniuje esančios mokyklos pagal 2023 m. PUPP lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos įvertinimų vidurkius ir PUPP laikusių mokinių skaičių. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų nelietuvių mokomosiomis kalbomis 2023 m. PUPP rezultatai buvo gana netolygūs, plačiai išsibars-tę. Dalies šių mokyklų mokiniams 2023 m. lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos PUPP sekėsi laikyti geriau, kitų – prastai. Pažymėtina, kad daugumos mokyklų nelietuvių mokomosiomis kalbomis mate-matikos PUPP įvertinimų vidurkiai buvo geresni už vidutinius šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų dešimtokų rezultatus.

Vilniaus m. sav. mokyklos pagal 2023 m. lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos PUPP įvertinimų vidurkius, mokomąsias kalbas ir PUPP laikiusių mokinių skaičių

26 pav. Vilniaus m. sav. mokyklos pagal 2023 m. lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos PUPP įvertinimų vidurkius, mokomąsias kalbas ir PUPP laikiusių mokinių skaičių. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Abiturientų VBE įvertinimų ICC koeficientų reikšmės rodo, kad 2023 m. VBE skirtumai tarp Vilniaus m. sav. gimnazijų buvo dideli. Galima pagrįstai teigti, kad lygios galimybės tinkamai pasirengti matematikos, biologijos ir istorijos VBE Vilniaus m. sav. gimnazijose nėra užtikrinamos. Nuo 33 iki 40 proc. šių dalykų rezultatų skirtumų tarp dvyliktokų lemia tai, kurioje savivaldybės pavaldumo mokykloje mokins mokosi. Nuo 2022 iki 2023 metų ICC koeficientų reikšmės Vilniaus m. sav. mažai pasikeitė. Vilniuje mokyklų skirtumai pagal dalykus yra didesni nei šalyje.

VBE rūšis	Abiturientų gautų VBE įvertinimų variacijos dalies, kurią paaiškina skirtumai tarp mokyklų, įverčių (ICC koeficientų) reikšmės		
	Vilniaus m. sav., VBE 2023	Šalis, VBE 2023	Vilniaus m. sav., VBE 2022
Lietuvių k. ir literatūra	0,26	0,16	0,26
Anglų k.	0,28	0,18	0,26
Matematika	0,33	0,22	0,32
Biologija	0,40	0,31	0,42
Istorija	0,34	0,25	0,36

5 lentelė. Abiturientų VBE ICC koeficientų reikšmės pagal dalykus šalyje ir Vilniuje.

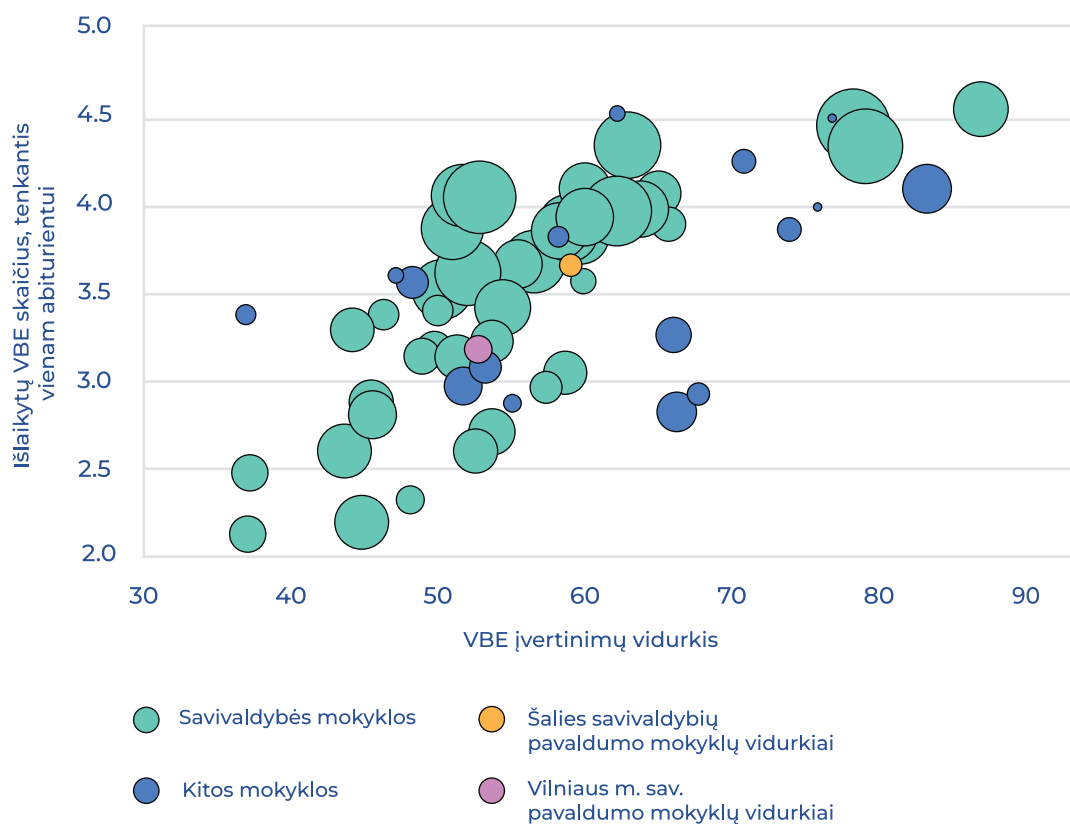
Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant ICC reikšmes NMPP, PUPP ir VBE srityse, atkreiptinas dėmesys, kad mokyklų netolygumas pradeda ryškėti gimnazinių klasių lygmenyje. Darytina prielaida, kad tai gali lemti Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklų tinklo ypatumai – padaugėję mokyklų, kurių steigėjas yra Vilniaus miesto savivaldybė, kurioms leidžiama vykdyti atrankas ar motyvacinius pokalbius atsirenkant mokinius. Pakankamai tolygūs NMPP rezultatai Vilniaus mokyklose, išimtis lietuvių kalba ir literatūra (skaitymas), rodo subalansuotą ugdymo kokybę. Skaitymo pasiekimų netolygumus, tikėtina, lemia Vilniaus miesto ypatumas – sąlyginai gausus bendrojo ugdymo mokyklų tautinių mažumų mokomąja kalba skaičius.

Vilniaus m. sav. esančios mokyklos yra gana nevienodos, plačiai išsibarsčiusios pagal 2023 m. VBE įvertinimų vidurkį ir vidutinį išlaikomų egzaminų skaičių mokiniui. Dalyje mokyklų 2023 m. VBE vidutiniai įvertinimai ir išlaikytų egzaminų skaičius, tenkantis vienam mokiniui, buvo aukšti, kitoje dalyje mokyklų – žemi. Tačiau daugumos Vilniaus m. sav. mokyklų mokiniai vidutiniškai išlaikė daugiau VBE ir vidutinis VBE įvertinimų vidurkis buvo aukštesnis nei brandos atestatus gavusių abiturientų šalies savivaldybių mokyklose. Ne savivaldybės pavaldumo mokyklos daugeliu atvejų neišsiskyrė iš kitų mokyklų nei VBE įvertinimų vidurkiu, nei vidutiniu išlaikytų VBE skaičiumi vienam mokiniui.

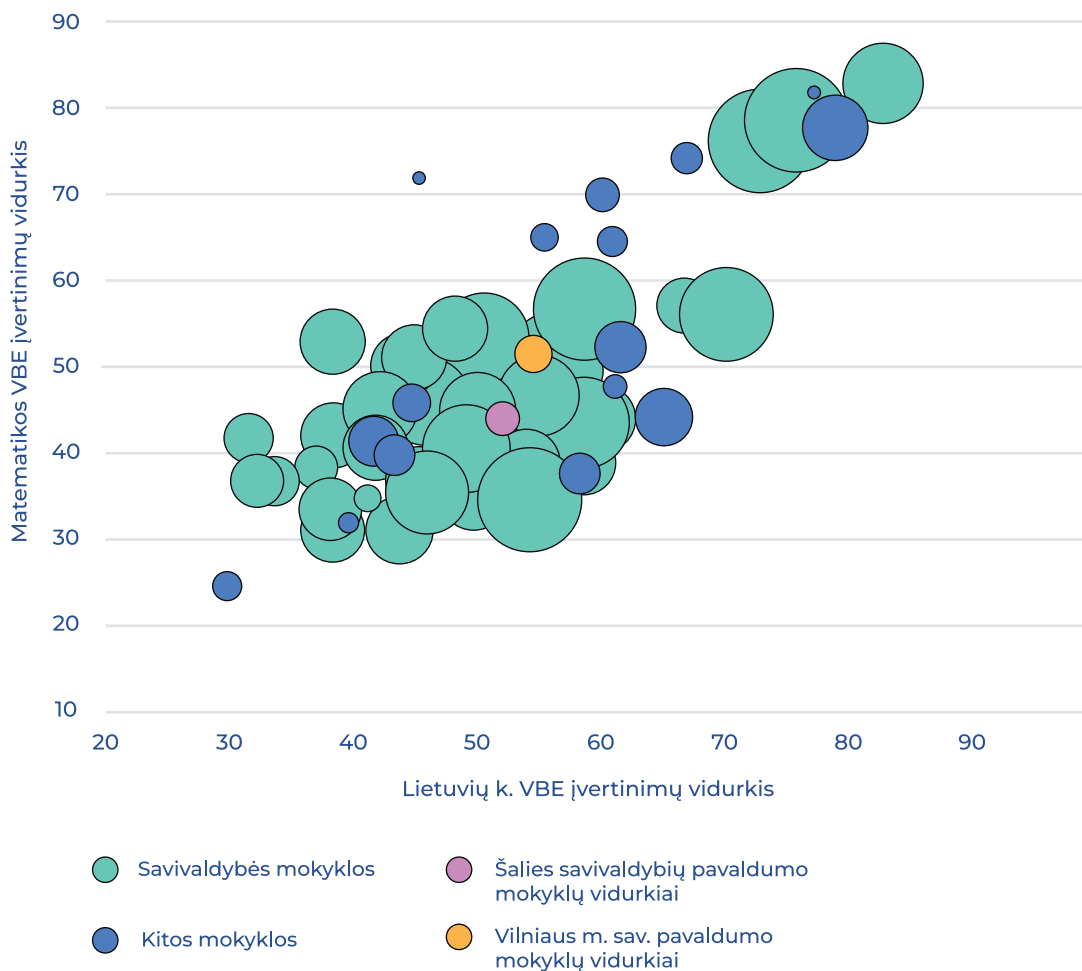
Vilniaus mokyklų palyginimas pagal 2023 m. VBE įvertinimų vidurkį, išlaikytų VBE skaičių, tenkantį vienam abiturientui, ir priklausymą mokyklai (mokyklą vaizduojančio skritulio plotas proporcingas abiturientų skaičiui)

27 pav. Vilniaus mokyklų (savivaldybės pavaldumo ir kitų) palyginimas pagal bendriausius 2023 m. VBE rodiklius. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant Vilniaus m. sav. esančias mokyklas pagal pagrindinių dalykų – lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos – 2023 m. VBE įvertinimų vidurkius matyti, kad mokyklos yra gana nevienodos, plačiai išsibarsčiusios pagal minėtus rodiklius. Diagrama rodo, kad Vilniaus m. sav. esančios mokyklos daugeliu atvejų nesugeba pasiekti vienodai gerų ugdymo rezultatų ir lietuvių kalbos ir literatūros, ir matematikos srityse. Tai būdinga ne tik savivaldybės pavaldumo mokykloms, bet ir daliai nesavivaldybės pavaldumo mokyklų.

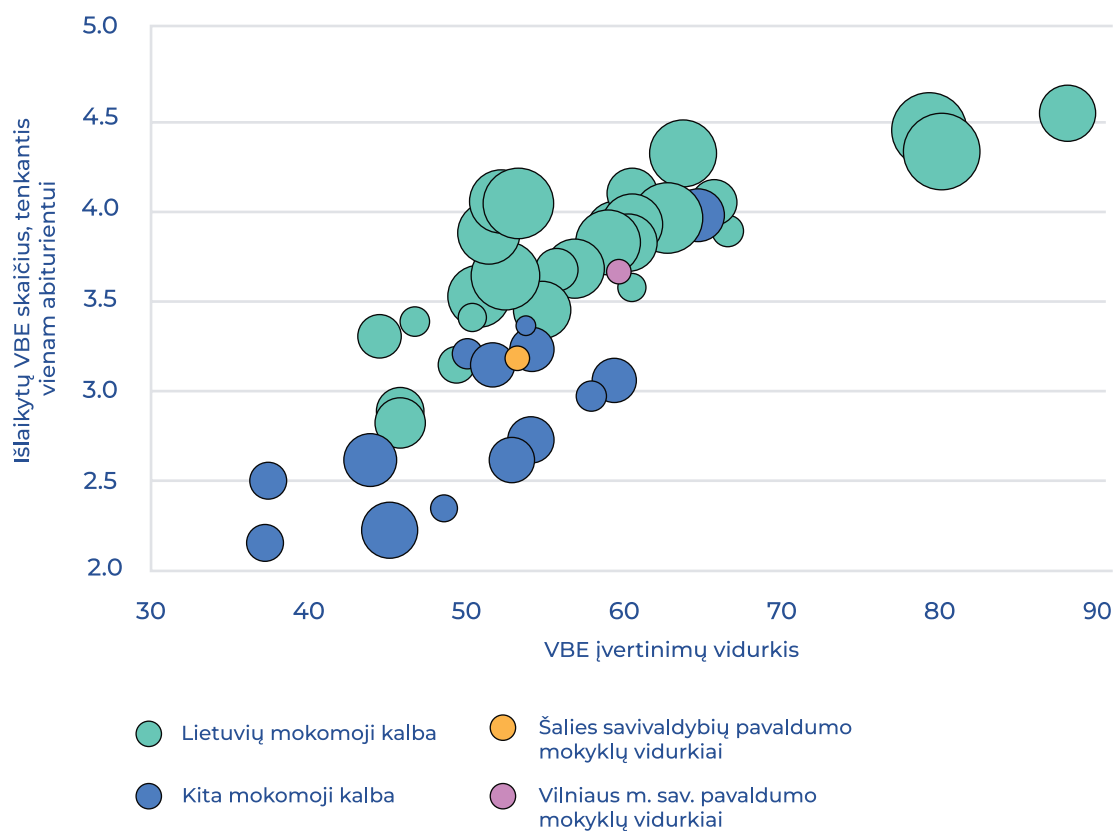
Vilniaus mokyklų palyginimas pagal lietuvių k. ir matematikos VBE įvertinimų vidurkius (2023 m., mokyklą vaizduojančio skritulio plotas priklauso nuo abiturientų skaičiaus).

28 pav. Vilniaus mokyklų (savivaldybės pavaldumo ir kitų) palyginimas pagal 2023 m. lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos VBE įvertinimų vidurkius. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų kitomis nei lietuvių mokomosiomis kalbomis 2023 m. VBE įvertinimai bei vidutinis išlaikytų VBE skaičius mokiniui dažniausiai buvo žemesni nei mokyklose lietuvių mokomąja kalba. Daugumos Vilniaus m. sav. mokyklų kita (nelietuvių) mokomąja kalba ir VBE įvertinimų vidurkis, ir vidutinis išlaikytų VBE skaičius buvo mažesni už atitinkamus Vilniaus m. sav. ir šalies savivaldybių pavaldumo mokyklų mokinių vidurkius. Vilniaus m. sav. mokyklos nelietuvių mokomosiomis kalbomis buvo gana nevienodos, plačiai išsibarsčiusios pagal du svarbiausius 2023 m. VBE rodiklius: VBE įvertinimų vidurkį ir išlaikytų VBE skaičių, tenkantį vienam mokiniui.

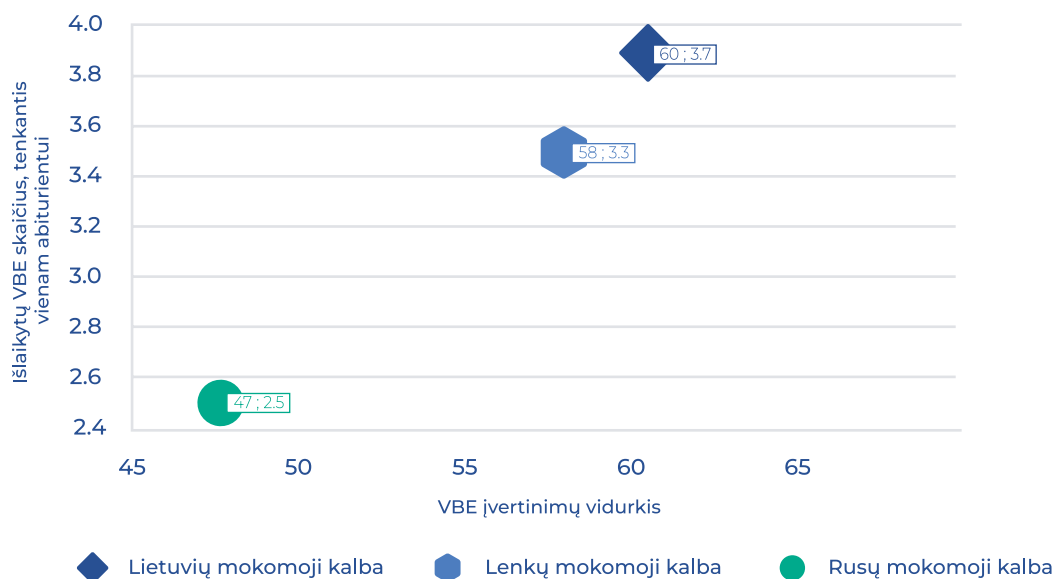
Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų palyginimas pagal 2023 m. VBE įvertinimų vidurkį, išlaikytų VBE skaičių, tenkantį vienam abiturientui, ir mokyklos mokomąją kalbą (mokyklą vaizduojančio skritulio plotas proporcingas abiturientų skaičiui)

29 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų lietuvių ir kitomis mokomosiomis kalbomis palyginimas pagal bendriausius 2023 m. VBE rodiklius. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų 2023 m. VBE svarbiausių rodiklių palyginimas pagal lietuvių, lenkų ir rusų mokomųjų kalbų mokyklų grupes rodo, kad svarbiausi 2023 m. VBE rodikliai yra žemiausi abiturientų grupės rusų mokomąja kalba. Tai ypač paveikia bendrus Vilniaus m. sav. mokyklų rezultatus.

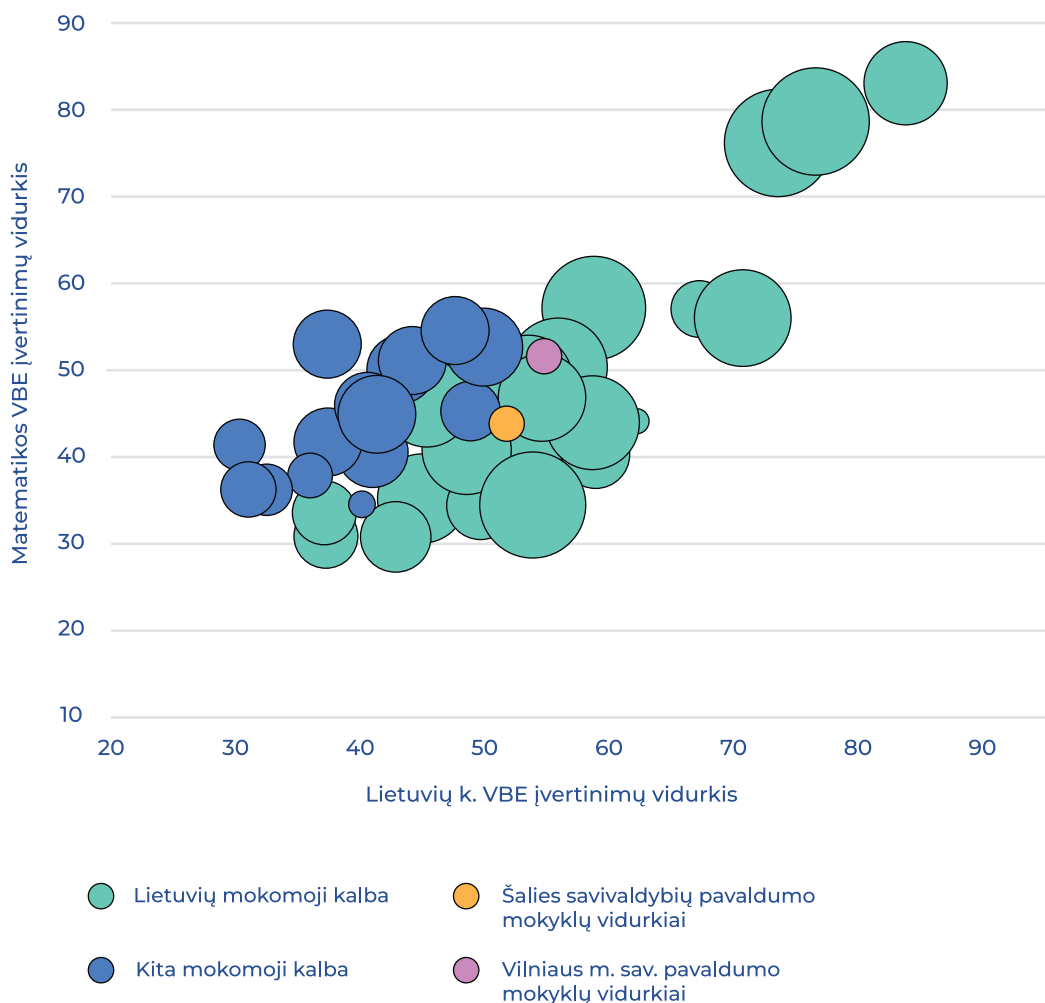
Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų 2023 m. VBE rodiklių palyginimas pagal mokomąsias kalbas

30 pav. Vilniaus m. sav. mokyklų abiturientų 2023 m. VBE rodiklių palyginimas pagal mokomąsias kalbas. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

Lyginant Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklas skirtingomis mokomosiomis kalbomis pagal pagrindinių dalykų – lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos – 2023 m. VBE įvertinimų vidurkius matyti, kad kitų mokomųjų kalbų mokyklų tarpusavio išsibarstymas (skirtumai tarp jų) yra daug mažesnis negu mokyklų lietuvių mokomąja kalba. Vilniaus m. sav. mokyklų nelietuvių mokomąja kalba 2023 m. lietuvių kalbos ir literatūros VBE įvertinimų vidurkis yra visais atvejais mažesnis už atitinkamą Vilniaus m. sav. mokyklų vidurkį. Šių mokyklų 2023 m. matematikos VBE įvertinimų vidurkis dažniausiai yra mažesnis už atitinkamą Vilniaus m. sav. mokyklų vidurkį.

Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų skirtingomis mokomosiomis kalbomis palyginimas pagal lietuvių k. ir matematikos VBE įvertinimų vidurkius (2023 m., mokyklą vaizduojančio skritulio plotas priklauso nuo abiturientų skaičiaus)

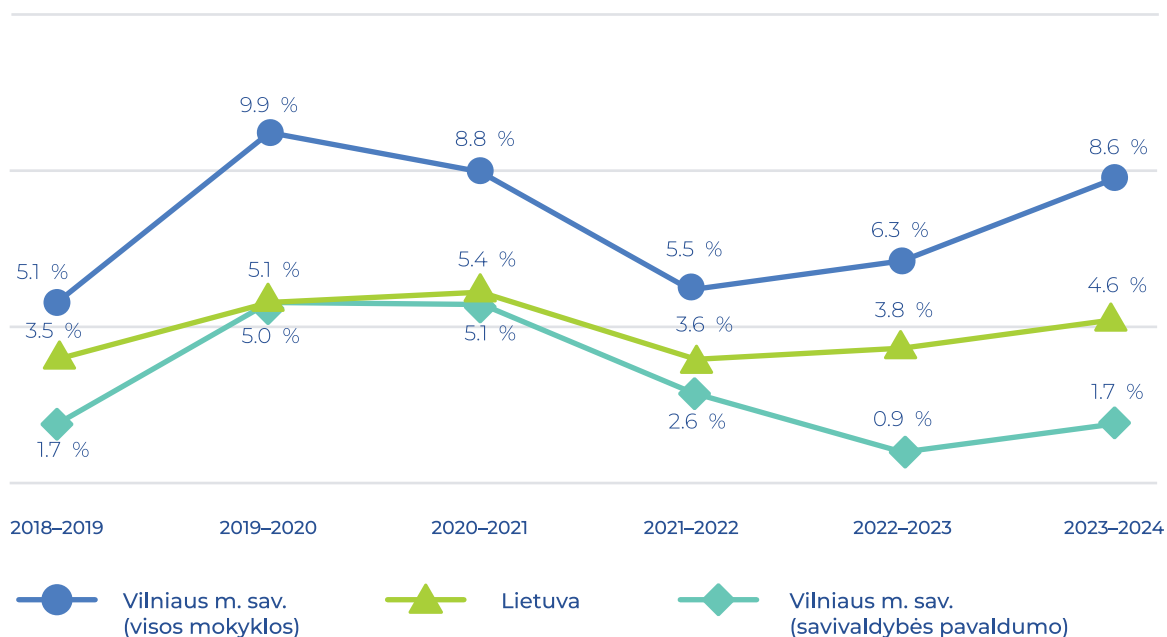
31 pav. Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklų skirtingomis mokomosiomis kalbomis palyginimas pagal lietuvių kalbos ir literatūros ir matematikos 2023 m. VBE įvertinimų vidurkius. Duomenų šaltinis: NŠA. Rodiklių reikšmės apskaičiuotos „Edu Vilnius“.

2.1.3. Bendrojo ugdymo įstaigų vadovai

2023–2024 m. m. Vilniaus mieste iš viso 8,6 proc. bendrojo ugdymo mokyklų neturėjo įstaigos vadovo daugiau kaip 12 mėnesių (15 mokyklų). Šis rodiklis yra išaugęs ir lyginant su bendru Lietuvos rodikliu toliau išlieka didesnis. Lyginant rodiklio reikšmes pagal ugdymo įs-

taigos steigėją matyti, kad Vilniaus m. sav. pavaldumo bendrojo ugdymo įstaigų rodiklis yra reikšmingai žemesnis. 2023–2024 m. m. tik 1,7 proc. savivaldybės pavaldumo ugdymo įstaigų (arba 2 mokyklos) neturėjo vadovo ilgiau nei 12 mėnesių. Pažymėtina, kad šios grupės mokyklose rodiklis gerėjo trejus mokslo metus iš eilės. Tai rodo, kad vadovų pritraukimo priemonės ir skyrimo tvarka į Vilniaus miesto savivaldybei pavaldžias mokyklas yra efektyvesnė nei kitose Vilniaus mieste veikiančiose mokyklose. Tą patvirtina ir Vilniaus miesto savivaldybės pateikti duomenys apie 2023 m. gruodžio mėn. laikinai einančius pareigas savivaldybės pavaldumo bendrojo ugdymo mokyklų vadovus – jų buvo 2 (1,6 proc.). Lyginant su 2022–2023 m.m. šis rodiklis sumažėjo beveik 6,8 proc. punktais.

Švietimo įstaigų, kuriose nėra nuolatinio vadovo daugiau kaip 12 mėnesių, dalis nuo bendro švietimo įstaigų skaičiaus (proc.)

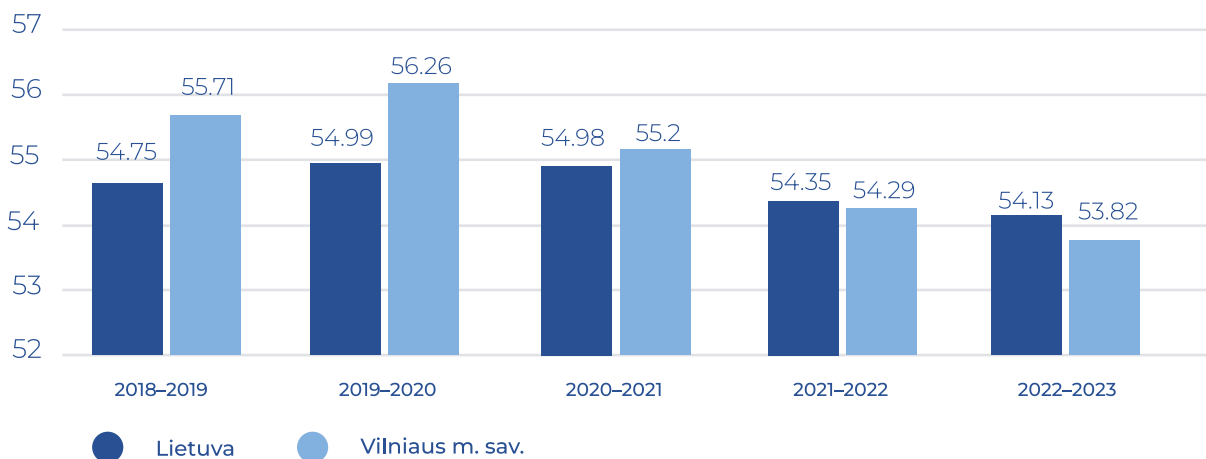

32 pav. Švietimo įstaigų, kuriose nėra nuolatinio vadovo daugiau kaip 12 mėnesių, dalis nuo bendro švietimo įstaigų skaičiaus (proc.). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokyklų vadovai jaunėja. Nors 2018–2021 metais sostinei buvo būdingas didesnis mokyklų vadovų amžiaus vidurkis nei Lietuvoje, nuo 2021 metų Vilniuje vadovų vidutinis amžius jau mažes-

nis nei Lietuvoje, stebima Vilniaus mokyklų vadovų jaunėjimo tendencija. 2022–2023 m. m. Vilniaus vadovų vidutinis amžius buvo 53,82 metai, Lietuvoje – 54,13. Naujesnių duomenų (t.y. 2023–2024 m.m.) ŠVIS neskelbiama.

Vidutinis mokyklų vadovų amžius

33 pav. Vidutinio mokyklų vadovų amžiaus dinamika Lietuvoje ir Vilniaus m. sav.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Bendros tendencijos rodo, kad Vilniuje pamažu vyksta ugdymo įstaigų vadovų regeneracija. Ji yra kiek spartesnė nei šalyje. Tai reiškia, kad sostinei pavyksta pritraukti jaunesnio amžiaus ugdymo įstaigų vadovų. Ši tendencija yra palanki sprendžiant mokyklų, daugiau nei 12 mėnesių neturinčių nuolatinio vadovo, bei priešpensinio amžiaus vadovų pakaitos problemą.

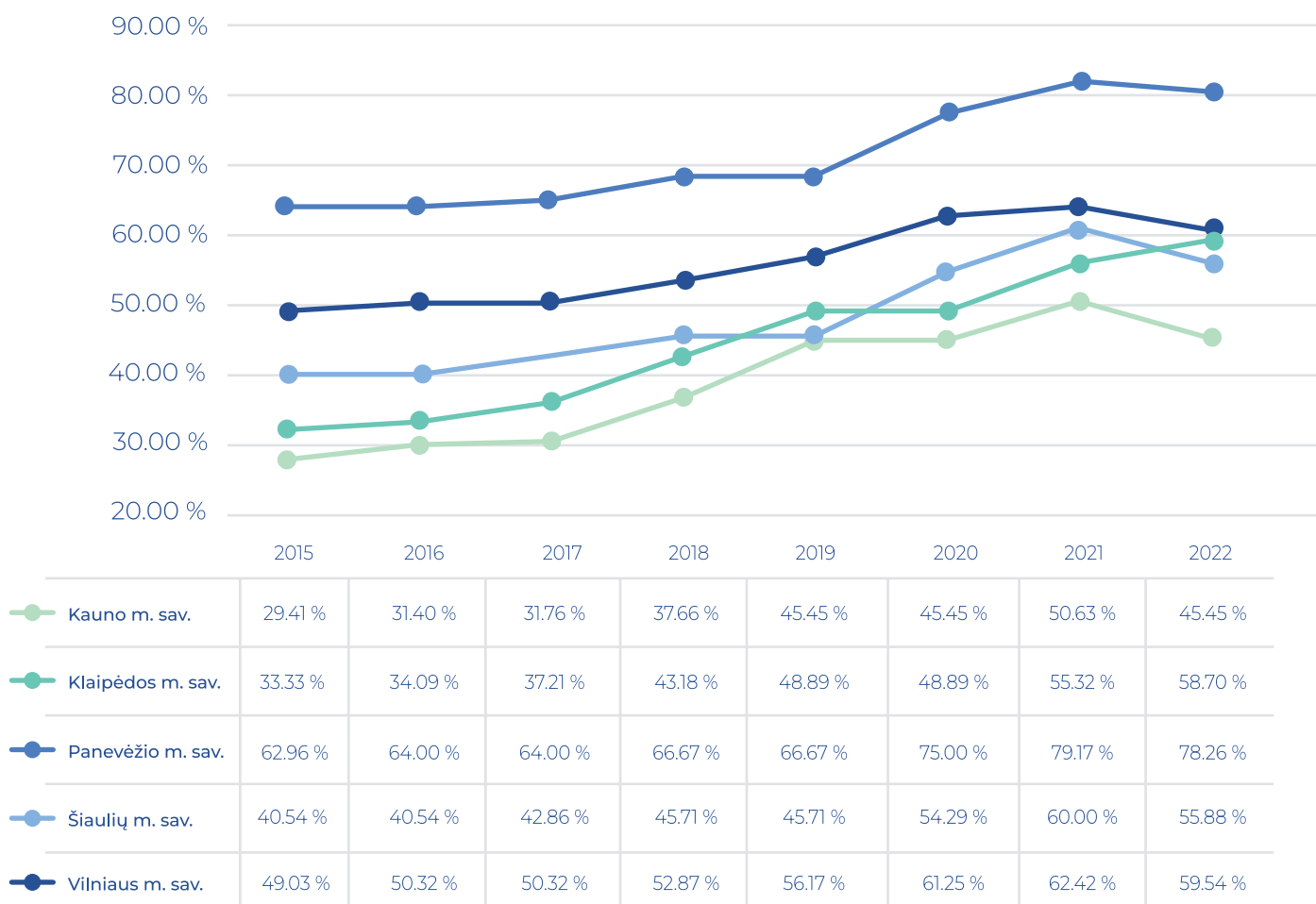
Pažymėtina, kad nacionalinės, viešai prieinamos statistikos apie savivaldybės pavaldumo ikimokyklinio ugdymo įstaigas, neturinčias vadovo ilgiau nei 12 mėnesių, arba apie vidutinį šių įstaigų vadovų amžių, nėra. Dėl šios priežasties sunku vertinti vadovų trūkumo realų mastą ir kelerių metų dinamiką šioje ugdymo pakopoje.

Remiantis Vilniaus miesto savivaldybės pateiktais duomenimis, 2023 m. gruodžio mėn. 4 darželiai turėjo laikinai einančius pareigas vadovus. Tai sudarė 3,2 proc. visų ikimokyklinio ugdymo įstaigų, kurių steigėjas yra Vilniaus miesto savivaldybė. Lyginant su 2022–2023 m. m. šis rodiklis sumažėjo beveik 8 proc. punktais.

2.1.4. STEAM ugdymo aplinkų plėtra

Pagal ŠVIS skelbiamus duomenis, 2015–2022 metais Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklose, kaip ir kitų didžiųjų šalies miestų mokyklose, stebimas nuoseklus, nors ir nuosaikus laboratorijų skaičiaus augimas. 2022 m. sostinėje bent vieną laboratoriją turėjo beveik 60 proc. mokyklų. Lyginant Vilniaus rezultatus su kitų didžiųjų Lietuvos miestų rezultatais matyti, kad laboratorijų mokyklose aprėptimi Vilniaus miestas atsilieka tik nuo Panevėžio. Tiek Vilniaus, tiek kitų miestų mokyklų laboratorijų augimo tendencija rodo, kad mokyklose vyksta lėta STEAM dalykams skirtų ugdymo erdvių plėtra, sudaranti sąlygas įgyvendinti tyrinėjimu, praktinėmis veiklomis grįstą STEAM dalykų ugdymą.

Didžiųjų miestų bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių bent vieną laboratoriją, dalis (proc.)

34 pav. Didžiųjų miestų bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių bent vieną laboratoriją, dalis (proc.).
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

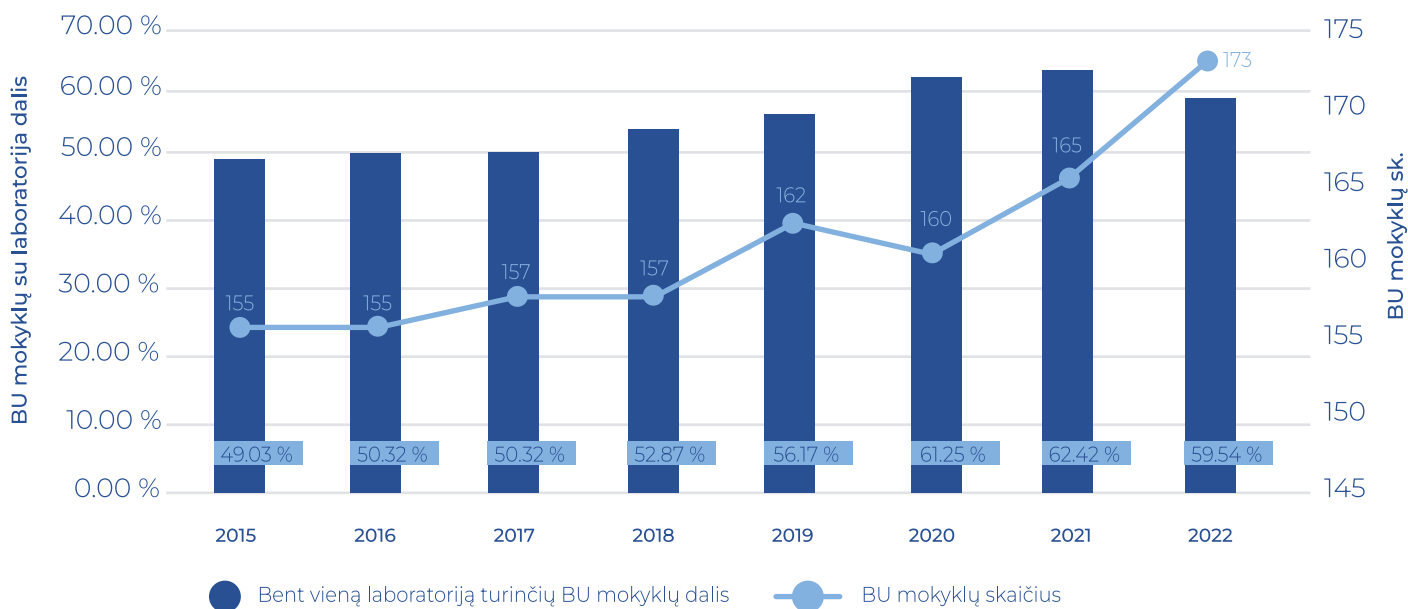

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad ŠVIS pateikiama statistika apie laboratorijas turinčių mokyklų skaičių apima visus mokyklų tipus ir visų pavaldumų mokyklas, todėl sąlyginai nepakankamas mokyklų erdvių pritaikymas šiuolaikiškam STEAM dalykų ugdymui vertintinas kaip nepakankamai atspindintis situaciją Vilniaus m. sav. pavaldumo mokyklose.

ŠVIS pateikiama informacija apie laboratorijas įsirengusių mokyklų (neskiriant pagal pavaldumą) dalį atskirai neišskiria rodiklio pagal mokyklų tipą savivaldybėse, tačiau bendra rodiklio statistika pagal vietovę ir mokyklos tipą rodo, kad miestuose bent vieną laboratoriją dažniausiai turi įsirengusios gimnazijos ir progimnazijos, rečiau – pagrindinės mokyklos ir labai retai – pradinės mokyklos. Aptariamu laikotarpiu visų tipų mokyklose įrengtų laboratorijų dalis yra išaugusi.

Analizuojant Vilniaus m. sav. mokyklų skaičiaus kaitą ir laboratorijų dalies dinamiką 2015–2022 m. laikotarpiu matyti, kad Vilniaus mieste augant bendrojo ugdymo mokyklų skaičiui, laboratorijų dalies rodiklis beveik nesikeitė. Galima kelti prielaidą, kad naujai besisteigiančios mokyklos (Vilniaus m. sav. jos dažnu atveju yra privačios) neinvestuoja į laboratorijų įrengimą.

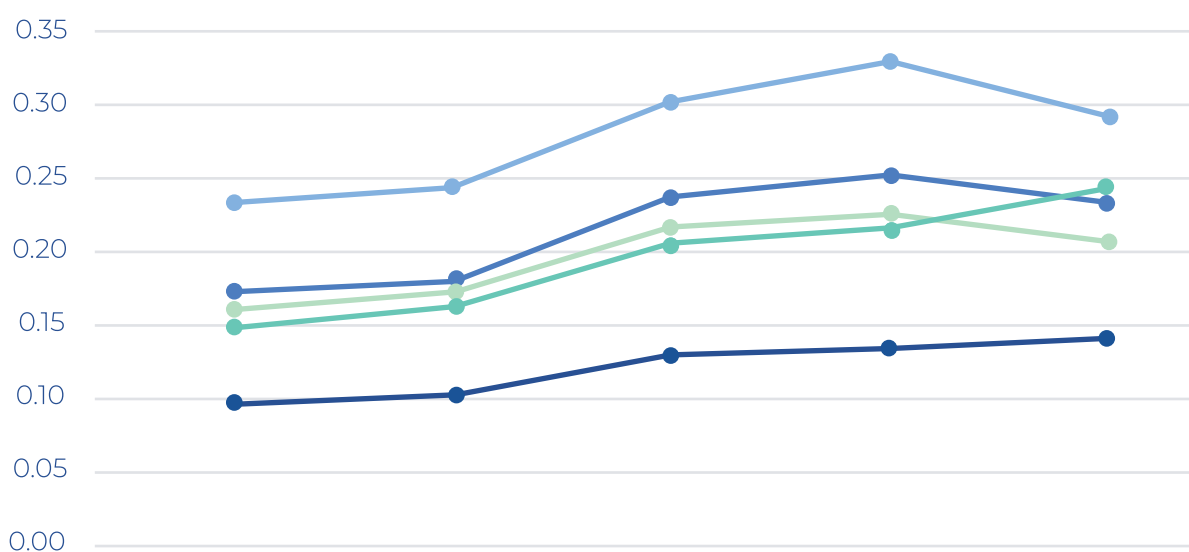
Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių bent vieną laboratoriją, dalis (proc.)

35 pav. Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių bent vieną laboratoriją, dalis (proc.).
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Pagal ŠVIS duomenis, nuo 2018 iki 2022 metų Vilniuje 100 mokinių tenkantis modernių kompiuterių skaičius išaugo 50 proc. (nuo 0,10 iki 0,15). Kitų didžiųjų Lietuvos miestų mokiniams 2022 metais teko didesnis skaičius modernių kompiuterių – vienam mokiniui Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje ir Šiauliuose atitinkamai teko 0,21, 0,24, 0,23 ir 0,29 modernaus kompiuterio. Šie duomenys rodo, kad prieiga prie modernių kompiuterių Vilniuje yra nepakankama.

Vienam mokiniui tenkantis mokymui skirtų modernių kompiuterių skaičius

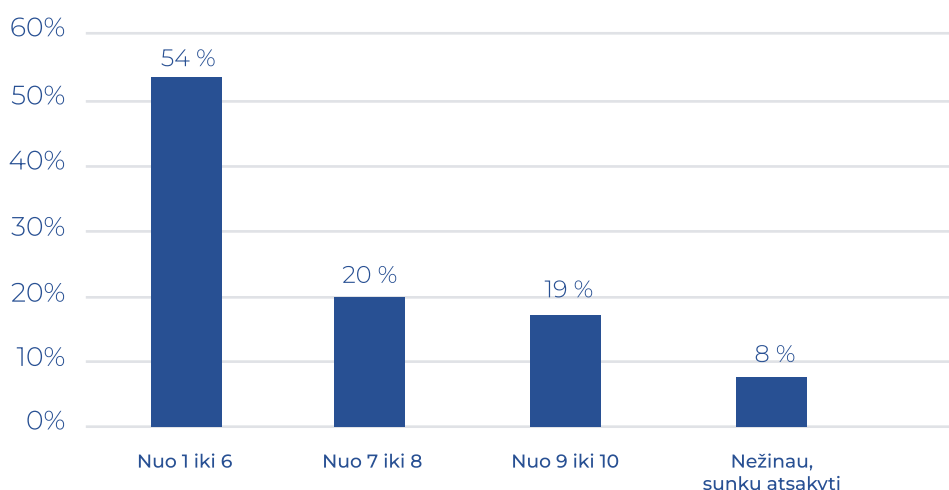

	2018	2019	2020	2021	2022
— Kauno m. sav.	37.66 %	45.45 %	45.45 %	50.63 %	45.45 %
— Klaipėdos m. sav.	43.18 %	48.89 %	48.89 %	55.32 %	58.70 %
— Panevėžio m. sav.	66.67 %	66.67 %	75.00 %	79.17 %	78.26 %
— Šiaulių m. sav.	45.71 %	45.71 %	54.29 %	60.00 %	55.88 %
— Vilniaus m. sav.	52.87 %	56.17 %	61.25 %	62.42 %	59.54 %

36 pav. Mokymui skirtų modernių kompiuterių, tenkančių 100-ai mokinių, skaičius didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Duomenų tvarkytojas nepateikia „modernaus kompiuterio“ apibrėžimo. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenimis galima teigti, kad interneto ryšys Vilniaus mokyklose yra gana prastas. Daugiau nei pusė mokinių jį vertino nepatenkinamai (nuo 1 iki 6 balų), o tik kas penktas mokinsys jį vertino puikiai (9 arba 10 balų).

Interneto ryšio vertinimas

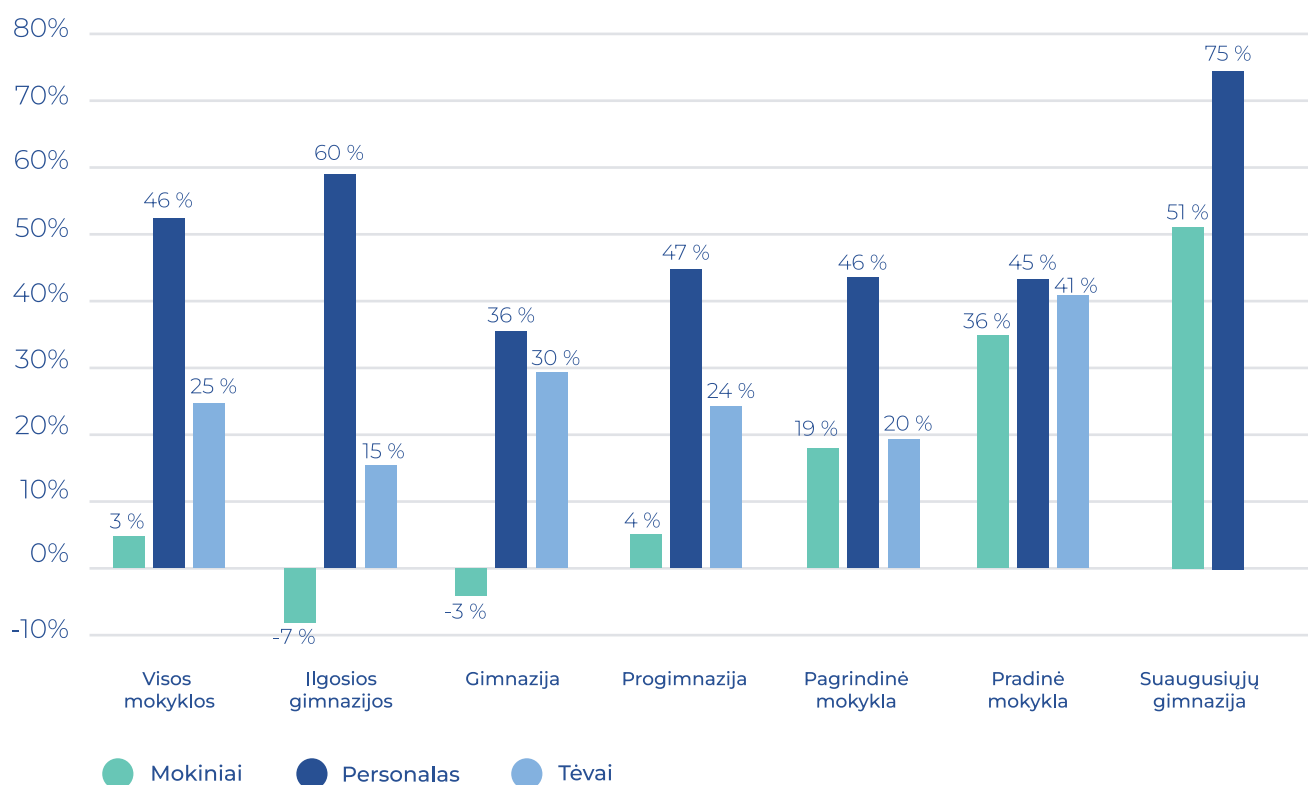
37 pav. Mokyklos interneto ryšio vertinimo rodiklis vertinimo rodiklis nurodo mokinių, įvertinusių teiginį „Mokykloje yra geras interneto ryšys“ skirtingais balais, (Likerto skalėje 1–10) procentinę dalį. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2023–2024 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

2.1.5. Mokinių, mokyklos personalo ir tėvų mokyklos vertinimas

Vilniaus mokyklų rekomendacijos rodiklis nurodo mokinių, personalo ir tėvų, atsakiusių į klausimą „Jeigu giminaičiai ar draugai rinktųsi mokyklą bei prašytų Tavo patarimo, kiek tikėtina, kad Tu rekomenduotum x mokyklą?“ (Likerto skalėje 0–10) nuo 9 iki 10 balų, ir mokinių, atsakiusių nuo 0 iki 6 balų, procentinių dalių skirtumą. 2023–2024 m. mokiniai buvo linkę mažiau rekomenduoti savo mokyklą savo giminaičiams ar draugams negu mokyklos personalo darbuotojai ar mokinių tėvai. Šis rodiklis tarp mokinių siekė 3 proc., o tarp mokyklos personalo – 46 proc., tėvų – 25 proc. Gimnazijų bei ilgujų gimnazijų mokiniai nebuvo linkę rekomenduoti savo mokyklos (rodiklių reikšmės atitinkamai siekė – 7

proc. ir – 3 proc.). Mokiniai bei personalas buvo labiausiai linkę rekomenduoti pradžines mokyklas (atitinkamai 36 proc. ir 45 proc.) ir suaugusiųjų gimnazijas (atitinkamai 51 proc. ir 75 proc.). Tėvai labiausiai rekomendavo pradžines mokyklas (41 proc.).

Bendra mokyklų rekomendacija

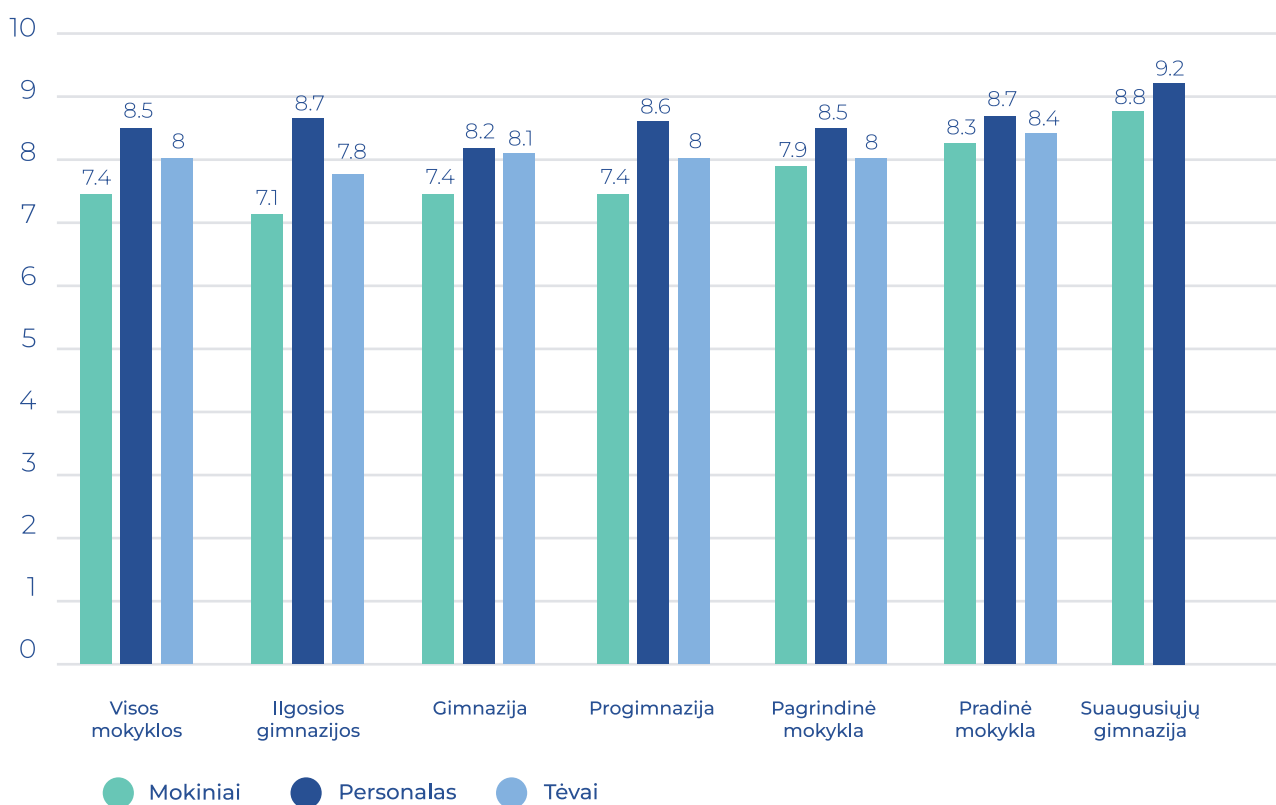

38 pav. Vilniaus mokyklų rekomendacijos rodiklis. Rodiklis nurodo mokinių, personalo ir tėvų, atsakiusių į klausimą „Jeigu giminaičiai ar draugai rinktųsi mokyklą bei prašytų Tavo patarimo, kiek tikėtina, kad Tu rekomenduotum x mokyklą?“ (Likerto skalėje 0–10) nuo 9 iki 10 balų, ir mokinių, atsakiusių nuo 0 iki 6 balų, procentinių dalių skirtumą. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2023–2024 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

Žvelgiant į pasitenkinimą mokykla, mokiniai aukščiausiai įvertino suaugusiųjų gimnazijas ir pradžines mokyklas (atitinkamai 8,8 ir 8,3 balo), personalo darbuotojai – suaugusiųjų gimnazijas, pradžines mokyklas ir ilgąsias gimnazijas (atitinkamai 9,2, 8,7 ir 8,7 balo), o tėvai – pradžines mokyklas (8,4 balo). Tiek mokiniai, tiek tėvai žemiausiai įvertino ilgąsias gimnazijas (atitinkamai 7,1 ir 7,8 balo), o personalo darbuotojai – gimnazijas (8,2 balo). Vertinant apskritai matyti, kad persona-

lo darbuotojai buvo labiausiai patenkinti savo mokykla, o mokiniai – mažiausiai. Į akis krenta ir ryškus atotrūkis tarp to, kaip mokiniai ir personalo darbuotojai vertina ilgąsias gimnazijas (atitinkamai 7,1 ir 8,7 balo).

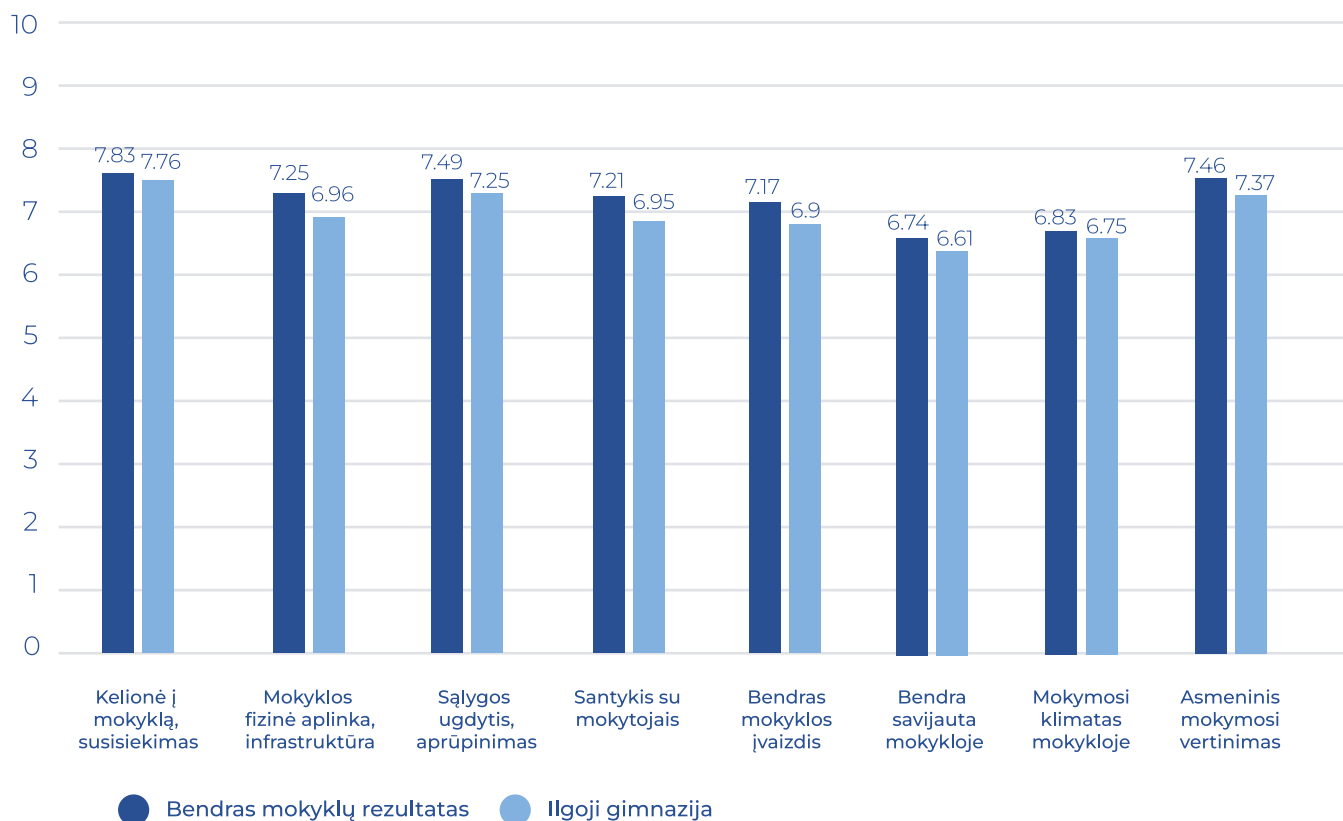
Bendras pasitenkinimas mokykla

39 pav. Vilniaus m. sav. mokyklų pasitenkinimo rodiklis nurodo mokinių, mokyklos personalo ir tėvų atsakymų (Likerto skalėje 0–10) į klausimą „Galvojant apie tavo patirtį, kiek Tu apskritai esi patenkintas mokykla, kurioje Tu mokaisi?“ vidurkį. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2023–2024 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

Žemas ilgųjų gimnazijos mokinių pasitenkinimas atsispindi ir vertinant skirtingus mokyklos veiklos aspektus. Ilgųjų gimnazijų mokiniai vidutiniškai prasčiau nei kitų mokyklų tipų mokiniai atsiliepė apie mokyklos fizinę aplinką, santykį su mokytojais, ugdymo sąlygas ir aprūpinimą, bendrą savijautos bei mokymosi klimatą.

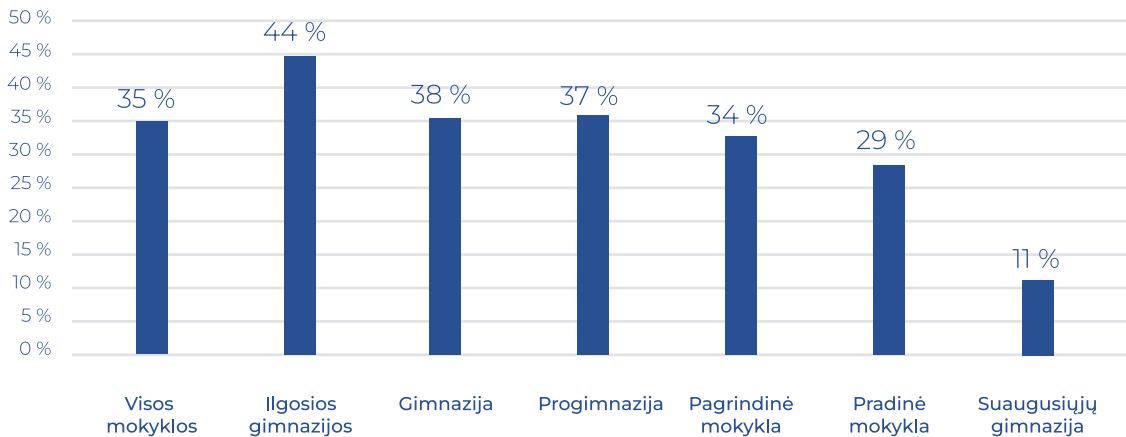
Skirtingų mokyklos aspektų mokinių vertinimo vidurkiai

40 pav. Šis rodiklis nurodo Vilniaus m. sav. mokyklų mokinių skirtingų savo mokyklos aspektų vertinimo vidurkį. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2023–2024 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

Taip pat verta atkreipti dėmesį į mokytojų emocinę gerovę – daugiau nei kas trečias Vilniaus mokytojas patiria stresą darbe, o ilgosiose gimnazijose ši mokytojų dalis siekė net 44 proc. Rečiausiai stresą patyrė pradinė mokyklų ir suaugusiųjų gimnazijų mokytojai (atitinkamai 28,8 proc. ir 11 proc.).

Mokytojų, patiriančių stresą, dalis

5 pav. Patiriančiais stresą buvo laikomi mokytojai, įvertinę teiginį „Streso lygis darbe yra įveikiamas“ nuo 1 iki 6 (Likerto skalėje 1–10). Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos įrankio duomenys, 2024 m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

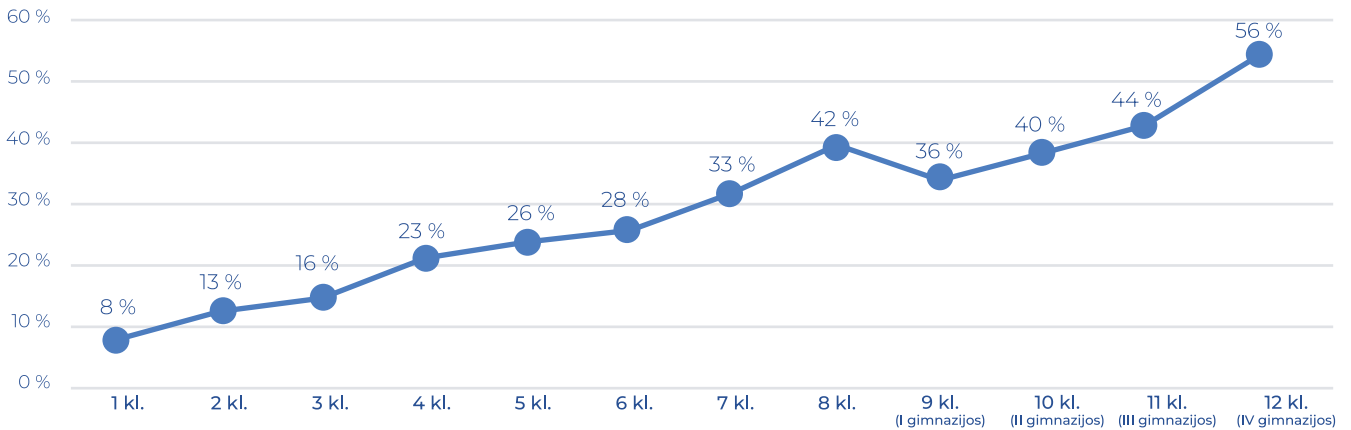
Mokytojų emocinė gerovė yra ypač svarbi dėl savo įtakos ugdymo kokybei, mokinių emocinei savijautai bei mokytojų kaitai¹⁵. Pavyzdžiui, EBPO teigimu, Lietuvos mokytojai, patiriantys daug streso darbe, yra dukart labiau linkę mesti mokytojo profesiją per ateinančius penkerius metus¹⁶.

Remiantis Vilniaus švietimo stebėsenos duomenimis matyti paplitęs naudojimas korepetorių paslaugomis – 2023–2024 m. 27 proc. tėvų nurodė, kad jų vaikai naudojami bent vieno korepetoriaus paslaugomis. Pastebima bendra tendencija, kad korepetorių paslaugomis dažniau naudojosi vyresniųjų klasių moksleiviai. Pavyzdžiui, nors mažiau nei kas dešimto pradinių klasių moksleivio tėvai samdė korepetorių, jo paslaugų prireikė daugiau nei kas antro gimnazijos mokinio tėvams. Taip pat matomi ryškūs rodiklio reikšmių padidėjimai 8 ir 12 klasėse, veikiausiai susiję su ruošimusi stoti į gimnazijas ir aukštąsias mokyklas.

15 Viac, Carine, and Pablo Fraser. „Teachers' well-being: A framework for data collection and analysis.“ (2020). Prieiga per internetą <<https://doi.org/10.1787/c36fc9d3-en>>

16 OECD (2021), „Building teachers' well-being from primary to upper secondary education“, Teaching in Focus, No. 42, OECD Publishing, Paris. Prieiga per internetą <<https://doi.org/10.1787/722fe5cb-en>>

Procentinė dalis tėvų, kurių vaikai naudojami bent vieno dalyko korepetitoriaus paslaugomis

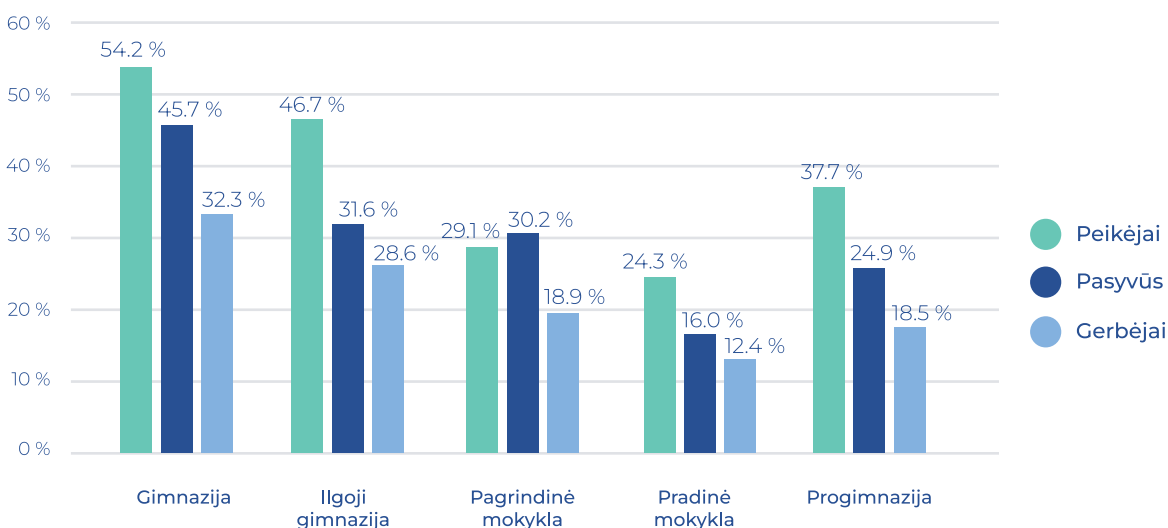

41 pav. Procentinė dalis tėvų, kurių vaikai naudojami vieno ar kelių dalykų korepetitoriaus paslaugomis.

Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2023–2024 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

Ryški ir kita tendencija – nepatenkinti mokykla tėvai buvo labiau linkę naudoti korepetitorių paslaugomis. Visų tipų mokyklose (išskyrus pagrindines mokyklas) daugiausiai korepetitoriais klievėsi tėvai įvertinę mokyklą nuo 1 iki 6 (nuo 24,3 proc. pradinėse mokyklose iki 54,2 proc. gimnazijose), o mažiausiai – ją įvertinę nuo 9 iki 10 (nuo 12,4 proc. pradinėse mokyklose iki 32,3 proc. gimnazijose).

Korepetitorių paslaugomis besinaudojančių tėvų procentinė dalis

42 pav. Korepetitorių paslaugomis besinaudojančių tėvų procentinė dalis skirtingų tipų mokyklose, skirtingose tėvų grupėse pagal jų bendrąją mokyklos vertinimą. Peikėjai įvertino mokyklą nuo 1 iki 6, pasyvūs – nuo 7 iki 8, o gerbėjai – nuo 9 iki 10. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2023–2024 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

2.2. SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

2.2.1. Uždavinys. Įkvepianti edukacinė aplinka

Buvusio Niujorko mero Michaelo Bloombergo fondo „Bloomberg Philanthropies“ 2021-2022 metais rengtame pasauliniame merų iššūkyje Vilnius nurungė 631 pasaulio miestą ir laimėjo 1 mln. JAV dolerių. Pergalę sostinei garantavo konkursui pateikta idėja paversti visą miestą atvira mokymosi erdve. Šiuo projektu Vilnius siekia bendrojo ugdymo mokyklų praktikos 10 proc. visų pamokų laiko skirti ugdymui(si) ne klasėse, o įvairiose Vilniaus erdvėse, institucijose, įmonėse, tokiu būdu tiesiogiai prisidedant prie tikslo subalansuoti dalykinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymą. Per pirmuosius projekto įgyvendinimo metus jau turime puikiai veikiančią pamokų „miestoteką“ – platformą, kurioje paskyras susikūrė per 3200 mokytojų. Projektas buria virš 100 partnerių yra sukurta virš 300 unikalių pamokų. Per šį laikotarpį virš 5000 sostinės mokinių dalyvavo pamokose įstaigose ir įmonėse, o pamokų planai ir medžiaga buvo atsisiųsta virš 34000 kartų. Projektas prisideda prie siekio kurti įkvepiančią edukacinę aplinką ir ugdyti pilietišką ir gerai informuotą, sąmoningai savo karjeros kelią pasirenkantį mokinį. Kad mokytojams toks pamokų vedimas būtų patrauklus ir lengvas, buvo nupirka 115 gido įrangos komplektų, – visoms Vilniaus miesto savivaldybės pavaldumo mokykloms. Projekto apimtyje yra sukurta ir kvalifikacijos tobulinimo programa, kuria jau pasinaudojo virš 100 mokytojų. Projektas buvo pastebėtas ir kaip įdomi skaitmeninė inovacija tiek šalies, tiek užsienio kontekste dalyvaujant „Skaitmeninio knygnešio“ ir „Europos politinių inovacijų“ apdovanojimų atrankose.

2023 m. pirmą kartą buvo įgyvendintas mokyklų idėjų atrankos konkursas „Tvariau“, kuriuo buvo siekiama paskatinti mokyklas įgyvendinti sprendimus, sudarančius sąlygas mokyklų bendruomenėms

gyventi tvariau. Konkursui savo idėjas 7 su tvarumu susijusiose srityse aprašė 80 mokyklų, iš jų 21 gavo finansavimą tvariems sprendimams mokykloje įgyvendinti. Finansavimą gavusios mokyklos išsprendė dviračių laikymo, taupaus apšvietimo problemas, ugdymo aplinką papildė pakeliamomis lėšvėmis, vabzdžių viešbučiais, atliekų kompostavimo aparatu ir pan.

2023–2024 m. m. buvo tęsiama STEAM ugdomųjų erdvių modernizacija. 2023 m. buvo skirtas 215000 Eur finansavimas 8 gamtos mokslų laboratorijų ir 1 FabLab įrengimui Vilniaus mokyklose. Šios mokyklos prisijungė prie 36 FabLab dirbtuves ir 12 atnaujintas gamtos mokslų laboratorijas turinčių mokyklų tinklo, kurios finansavimą gavo anksčiau metais. 2023 m. Vilniaus mieste tikslinį finansavimą gamtos mokslų laboratorijų atnaujinimui nuo 2018 m. bus gavę 32,81 proc. sostinės mokyklų. Tikslinį finansavimą FabLab dirbtuvių įsirengimui nuo 2017 m. bus gavę 39,78 proc. mokyklų Vilniuje.

Siekiant kurti įdomią, kūrybišką ir motyvuojančią aplinką mokytis, skirtas 500000 eurų finansavimas ir Vilniaus mokyklose atnaujintos arba įrengtos papildomos 36 lauko klasės.

2023 m. konkurso būdu 10 ikimokyklinio ugdymo įstaigų buvo įkurti skaitymo kampeliai. Projektas įgyvendintas drauge su ankstyvo skaitymo programą „Knygų startas“ įgyvendinančia Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka. Skaitymo kampelį sudaro specialiai ikimokyklinio amžiaus vaikų poreikiams pritaikyti baldai, skaitymo specialistų atrinktos knygos ir parengta metodinė-informacinė medžiaga apie skaitymo kampelius, ankstyvąjį skaitymą bei patarimai, kaip kūrybingai įveikinti kampelį. Pedagogai taip pat buvo kviečiami dalyvauti ir praktiniuose mokymuose „Skaitymas su vaikais iki 6 m.“ ir „Istorijų pasakojimo mokymai“, kuriuose sudalyvavo daugiau nei 40 pedagogų iš skirtingų ikimokyklinio ugdymo įstaigų.

2.2.2. Uždavinys Galimybė rinktis ugdymo formą, darželį ir mokyklą pagal vaiko gyvenamąją vietą ir poreikius

Nuo 2023 m. kovo mėn. padidinta kompensacija tėvams už privačius darželius iki 120 Eur. Kovo mėn. buvo pasirašytos 152 sutartys su nevalstybiniais darželiais. Viso 2023 m. kompensacijai panaudota 9874,08 tūkst. Eur. Padidinus kompensaciją iki 120 Eur. išlaidos padidėjo 1409,2 tūkst. Eur.

2023 metais 232 ugdymo įstaigos pateikė prašymus dėl remonto darbų bendrai 24,4 mln. Eur sumai. Ugdymo įstaigoms 2023 metais stogų ir fasadų atnaujinimui ir projektavimui buvo skirta 1 milijonas ir 962,4 tūkstančiai Eur, aplinkos atnaujinimo, gerbūvio ir kiemo infrastruktūros darbams buvo skirta 1 milijonas 955,7 tūkstančio Eur, aplinka buvo tvarkoma 36-iose įstaigose, vidaus patalpų, sanitarinių mazgų, vamzdynų, elektros tinklų ir kitų inžinerinių sistemų atnaujinimui ir kitiems darbams buvo paskirstyta 5 milijonai 235, 4 tūkstančio Eur.

Vilniui siekiant aukščiausios architektūrinės kokybės ir atitikties miesto standarto, architektūros projekto konkursuose ieškoma geriausios idėjos. Naujų švietimo įstaigų pastatai turi būti modernūs ir suplanuoti taip, kad atitiktų šiuolaikinės Vilniaus ugdymo įstaigos taisyklių reikalavimus. Pasirašytos 9 projektavimo paslaugų sutartys po įvykusių architektūros projekto konkursų: Progimnazija, S. Lozoraičio g. 95 (nauja statyba), Progimnazija, Pavilnionių g. 25 (nauja statyba), Darželis, Kernavės g. 82 (nauja statyba), Darželis, Aušrinės g. 10A (nauja statyba), Gimnazija, M. Marcinkevičiaus g. 72 (nauja statyba), Pradinė mokykla, Šeškinės g. 15 (rekonstrukcija), Pradinė mokykla, Taikos g. 189 (rekonstrukcija), Pradinė mokykla, Blindžių g. 3 (rekonstrukcija), Pradinė mokykla, Miglos g. 1A (VMSA ir VVK sutartį pasirašė 2023 m., tiekėjas 2024 m.).

Pasirašytos kapitalinio remonto techninio projekto parengimo paslaugų sutartys: A. Mickevičiaus licėjus, Kruopų g. 11. Pasirašytos ran-

gos sutartys: Darželis, Tolminkiemio g. 11A (nauja statyba), Darželis Malūnėlis, Popieriaus g. 7 (kapitalinis remontas). Vilniaus „Vilties“ specialiosios mokyklos-daugiafunkcio centro filialas, Savanorių pr. 55 (rekonstrukcija).

Pasirašytos patalpų panaudos sutartys dėl Žvejų g. 14, Vilniuje patalpų, kurios perduotos Vilniaus kunigaikščio Gedimino progimnazijai, Vilniaus pedagoginei psichologinei tarnybai, Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokyklai ir VšĮ „Gravitas schola“.

Pasirašyta patalpų panaudos sutartis dėl Kalvarijų 156-6, Vilniuje patalpų, kurios perduotos Vilniaus lopšeliui-darželiui „Švelnukas“, kaip subjektui, įgyvendinančiam ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo funkciją. Taip pat pratęstos panaudos sutartys 5-eriems metams Vilniaus lopšelio-darželiui „Gilužis“ ir Vilniaus lopšeliui-darželiui „Pasaka“.

2.2.3. Uždavinys. Sumaniai ir efektyviai valdomos Vilniaus miesto mokyklos ir darželiai

Vilniaus miesto savivaldybė, siekdama pritraukti ir rengti potencialius švietimo įstaigų vadovus, tobulinti jau dirbančių vadovų kompetencijas, 2023 m. tęsė ankstesniais metais pradėtas vykdyti priemones:

- ◆ Ugdant naujus švietimo lyderius remtos magistrantūros studijos. Lyderystės ir švietimo įstaigos kompetencijų įgyti buvo kviečiami ugdymo įstaigų vadovai, pavaduotojai ir mokytojai, švietimo įstaigose dirbantys administracijų darbuotojai. 2023 m. šią programą baigė 22 studentai. 2024 m. pradžioje studijas turėtų baigti dar 20 ugdymo įstaigų esamų ir būsimų vadovų. Per trejus metus Vilniaus miestas jau prisidėjo prie 106 asmenų studijų.
- ◆ Pradedantiesiems vadovams skiriama pagalba: vienerius metus nuo darbo pradžios teikiama mentoriaus pagalba, vadovai dalyvauja kompetencijų tobulinimo, vadovų bendradarbiavimo tinkle. 2023 m. vadovams paskirta 17 mentorių, o mentorystės

procesą baigė 23 vadovai. Taip pat vykdytas mentorystės naudos tyrimas.

- ◆ Pradėta mokymų programa naujai pradėjusiems dirbti direktorių pavaduotojams ugdymui, startavusi su 25 dalyviais. Prie Pavaduotojų akademijos prisijungė ugdymo įstaigų direktorių pavaduotojai ūkio reikalams. Suorganizuotos 9 mokymo grupės (102 dalyviai), mokymų tema – „Efektyvus veiklos vertinimo pokalbis“.

- ◆ Suorganizuota 10 susitikimų ikimokyklinio ugdymo įstaigų direktorių pavaduotojams ugdymui ir pedagogų komandoms (daugiau kaip 150 dalyvių) ir 2 susitikimai bendrojo ugdymo mokyklų pavaduotojams ugdymo reikalams (80 dalyvių).

- ◆ Įgyvendinta vadybinių gebėjimų stiprinimo programa (60 akad. val.) mokytojams, neturintiems vadybinės patirties. Programą baigė 18 dalyvių.

- ◆ Organizuoti trys kasmetiniai vadovų forumai, kuriuose buvo aptartos ikimokyklinio ugdymo programų gairės, ieškota mokyklos veiksmingumo požymių, diskutuota kūrybiškumo raiškos tema. Forumuose dalyvavo apie 250 Vilniaus miesto švietimo įstaigų vadovų.

2.2.4. Uždavinys. Vienodai aukšta švietimo paslaugų kokybė visame Vilniaus miesto ugdymo tinkle

Vilniaus miesto savivaldybė kartu su 10 bendrojo ugdymo mokyklų dalyvauja pirmame Nacionalinės pažangos programos „Tūkstančio mokyklos“ (toliau TŪM) projekto etape. TŪM mokyklos siekia gerinti mokinių pasiekimus, ugdymosi sąlygas bei aplinkas, stiprina mokyklų administracijos, pedagogų kompetencijas lyderystės, įtraukaus, kultūrinio, STEAM ugdymo srityse, kt. Projektas startavo 2023 m. vasarą.

2023 m. buvo tęsiamas ES projekto „Kokybės krepšelis (II etapas)“ įgyvendinimas. Projekte dalyvaujančios 11 Vilniaus m. ugdymo įstaigų suderino ir pasitvirtino su Nacionalinės švietimo agentūra patikslintus veiklos tobulinimo planus ir panaudojo gautas tikslines projekto lėšas mokyklų veiklos tobulinimo planams įgyvendinti. Projektas baigėsi 2023-09-01.

Plėtojamas Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklų paslaugų prieinamumas ir mokymo tęstinumas, stiprinami tarpmokykliniai integraciniai ryšiai: Vilniaus „Minties“ gimnazijoje atidaryta specialioji (pirma gimnazijos) klasė specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams.

2023 m. rudenį baigėsi dvejus metus trukęs „Vilniaus pokyčių mokyklų“ projektas. Projekte dalyvavo 10 Vilniaus mokyklų, kurių komandos rinkosi spręsti savo mokyklai kylančius iššūkius, pačios rinkosi kelius jiems įveikti. Penkios mokyklos ir toliau tęsia nuolatinio tobulinimo metodikos įgyvendinimo mokykloje kelią, jų administracijų atstovai bei mokytojai mielai dalijasi savo praktinėmis patirtimis su kitomis Vilniaus mokyklomis.

Tęsiamas „Romų integracijos į visuomenę programos 2020–2023 m.“ įgyvendinimas. Didesnis dėmesys skiriamas romų tautybės vaikų ugdymo įstaigų lankomumui gerinti, dedamos pastangos stengiantis atliepti romų tautybės vaikų individualius poreikius (individualizuojamos užduotys, įsteigti papildomi mokytojų padėjėjų etatai), suteikiamos galimybės mokiniams savarankiškai pasiekti ugdymo įstaigas (skiriamos Vilniečio kortelės), skatinamas ugdymo įstaigų ir romų tautybės asmenis vienijančių nevyriausybinų organizacijų bendradarbiavimas.

Buvo organizuoti lietuvių kalbos mokymai mokytojams, kurių lietuvių kalba nėra gimtoji. Mokymais siekiama ugdyti mokytojų komunikacinę kompetenciją, – suteikti praktinės lietuvių kalbos įgūdžius bei padėti įveikti kalbinius ir socialinius barjerus. Programa skirta tobulinti taisyklingos bendrinės ir profesinės lietuvių kalbos įgūdžius, reikšti mintis, keistis informacija. Kursus lankė apie 80 Vilniaus miesto mokyklų ir darželių, kurių dėstomoji kalba ne lietuvių, mokytojų.

2.3. REKOMENDACIJOS

Papildomi duomenys / analizė

- ◆ Atlikti gilesnę analizę ir nuolatinę stebėseną palyginant nacionalinių patikrinimų rezultatų netolygumo rodiklių reikšmes, atsižvelgiant į konkursines ir savitą ugdymą vykdančias mokyklas ir likusias Vilniaus m. sav. mokyklas.
- ◆ Siekiant sumažinti naudojimosi korepetitorių paslaugomis mastus, atlikti išsamų tyrimą apie šių paslaugų paplitimo priežastis, pasekmes bei galimas problemas sprendimo priemones.

Politikos priemonės

Siekiant visiems vaikams užtikrinti kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumą rekomenduojama:

- ◆ Turint omenyje ypač žemą ilgųjų gimnazijų mokinių pasitenkinimą mokykla bei žemiau vidurkio esančius mokyklos fizinės aplinkos, santykio su mokytojais, ugdymo sąlygų ir aprūpinimo, bendros savijautos, mokymosi klimato rodiklius, numatyti kompleksines tikslines priemones švietimo situacijai šiose mokyklose gerinti: detalesnę situacijos analizę kiekvienoje gimnazijoje, tikslines lėšas ugdymo(si) ir kitoms mokyklos erdvėms atnaujinti, šių mokyklų administracijai ir mokytojams – kvalifikacijos tobulinimo programas ar konsultacijas.
- ◆ Įgalinti mokyklas naudotis Vilniaus miesto švietimo dalyvių stebėsenos informacinės sistemos duomenimis įvertinant savo mokyklos situaciją, identifikuojant priežastis, lemiančias nepakankamą ugdymo kokybę. Ypatingą dėmesį skirti mokykloms, kuriose ugdymas vyksta tautinių mažumų kalba ir kuriose stebimi dideli ugdymo kokybės iššūkiai.

- ◆ Ryškiai išaugus užsieniečių mokinių skaičiui, peržiūrėti Vilniaus mieste taikomas užsieniečių mokinių integracijos į bendrąjį ugdymą priemonės, pagal poreikį inicijuoti naujas ar tobulinti esamas. Spartinti bendrą užsieniečių mokinių integraciją į Vilniaus miesto švietimo sistemą. Atitinkamai nustatyti pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikius bei inicijuoti tikslinį kvalifikacijos tobulinimą.
- ◆ Sunkumų patiriančioms mokykloms taikyti kompleksines priemones, apimančias pedagoginio personalo kompetencijų tobulinimą, vadovų lyderystės gebėjimų stiprinimą, inovatyvių ugdymo metodų diegimą, ugdymo aplinkos modernizavimą ir kitas.
- ◆ Investuoti į STEAM ugdymo aplinką, įskaitant laboratorijų, prieigos prie modernių kompiuterių bei greito ir patikimo interneto ryšio plėtrą.
- ◆ Tęsti ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigų infrastruktūros plėtros projektus.
- ◆ Bendradarbiauti su Vilniaus rajono savivaldybe siekiant subalansuoti ikimokyklinio amžiaus vaikų galimybes lankyti darželius pagal gyvenamąją vietą.

III TIKSLAS:
SUDARYTI SĄLYGAS
KIEKVIENAM VAIKUI
UGDYTI EMOCINES
KOMPETENCIJAS IR
UŽTIKRINTI PALANKIĄ
UGDYMO ĮSTAIGŲ
EMOCINĘ APLINKĄ

Tiksliui įgyvendinti numatyti šie uždaviniai:

1. Ugdymo įstaigos, kuriose kiekvienas bendruomenės narys jaučiasi saugus ir įgalintas.
2. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai yra organiška švietimo bendruomenės dalis.
3. Prie vaikų gerovės aktyviai prisidedanti mokyklos bendruomenė.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

Rodiklio pavadinimas	Buvusi reikšmė		Esama reikšmė	Siektina reikšmė		
	2021 m.	2022 m.		2023 m.	2024 m.	2025 m.
Bendra savijauta mokyklose (apibendrintas mokinių vertinimo rodiklis, remiantis stebėsenos sistemos duomenimis)	-	-	6,75	7,0	7,2	7,5
Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis nuo visų, kuriems nustatytas pagalbos poreikis	72	66	66,8	70	75	80

- ◆ Bendra mokinių savijauta mokyklose 2023 m. buvo patenkinama. Prognozuoti rodiklio augimo tempo ir galimų jo reikšmių 2024–2026 m. laikotarpiui turint tik 2023 m. rodiklio reikšmę šiuo metu dar negalima.
- ◆ Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalies rodiklis per paskutinius dvejus mokslo metus stagnavo ir 2023 m. nepakankamai artėjo prie 2024–2026 m. siektinų reikšmių.

3.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

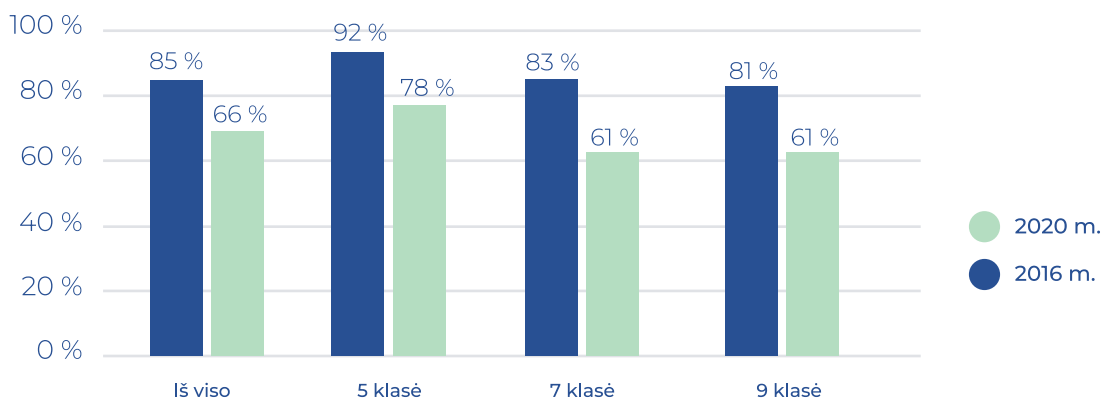

3.1.1. Mokinių ir mokytojų savijauta, požiūris į mokymą(si) ir mokymo(si) klimatas

Vilniaus mieste kas ketverius vykdoma mokinių emocinės savijautos, žalingų įpročių, sveikatos stebėseną. 2020 metais Vilniuje atlikto 5-ų,

7-ą, 9-ą klasių mokinių gyvensenos tyrime buvo matuojamas mokinių laimingumas – kaip mokinys jaučiasi galvodamas apie dabartinį savo gyvenimą. Lyginant su 2016 m. Vilniaus mieste beveik penktadaliu sumažėjo mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi labai laimingi arba pakankamai laimingi (nuo 85,3 proc. iki 66,4 proc.). Šis rodiklis Vilniaus mieste 2020 m. buvo mažesnis ir už šalies vidurkį (Lietuvoje – 73,2 proc., Vilniuje – 66,4 proc.). Laimingų mokinių sumažėjo visose trijose klasėse, tačiau ryškiausias sumažėjimas pastebimas tarp 7-tos ir 9-tos klasės mokinių (atitinkamai 21,8 proc. ir 19,6 proc.).

Mokyklinio amžiaus vaikų laimingumo rodiklis pagal klases ir metus

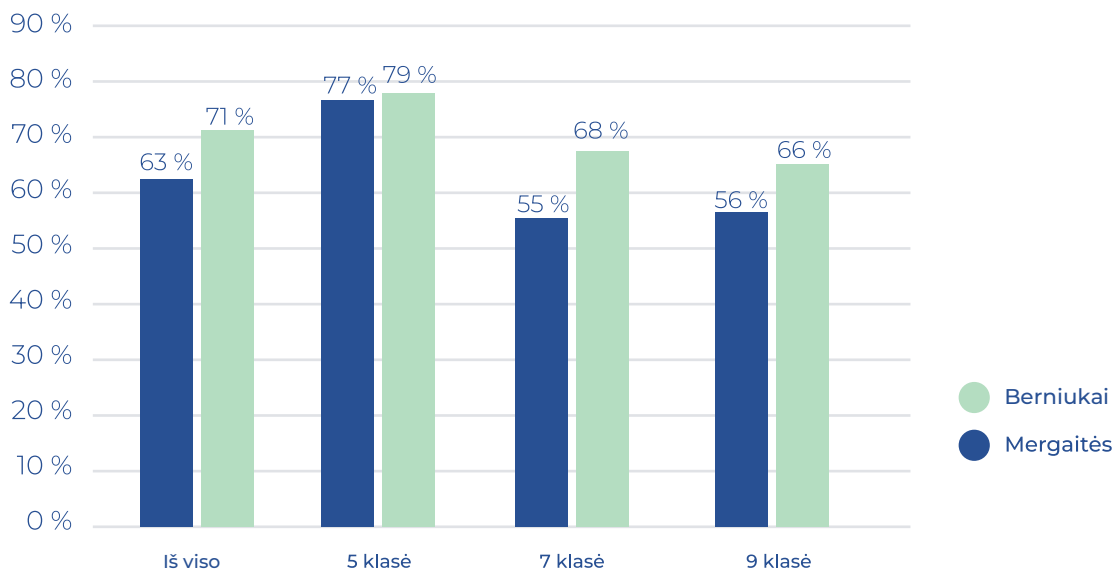

1 pav. Vilniaus mokyklinio amžiaus vaikų laimingumo rodiklis pagal klases ir metus (proc.).
Duomenų šaltinis: Higienos institutas. Parengė: „Edu Vilnius“.

2020 metais taip pat matomi aiškūs skirtumai tarp berniukų ir mergaičių – pastarųjų laimingumo rodiklis siekė 62,5 proc., o berniukų – 70,9 proc. Pažymėtina, kad atotrūkis tarp mergaičių ir berniukų laimingumo rodiklių išryškėja tik 7-ose ir 9-ose klasėse (berniukai buvo atitinkamai 13 proc. ir 10,2 proc. laimingesni). Ši tendencija matoma ir Lietuvos mastu – 2014, 2018 bei 2022 metais 11-os, 13-os bei 15-os metų berniukai buvo labiau patenkinti savo gyvenimu nei jų bendraamžės¹⁷.

¹⁷ Ibid.

Mokyklinio amžiaus vaikų laimingumo rodiklis pagal klases ir lytį (2020 m.)

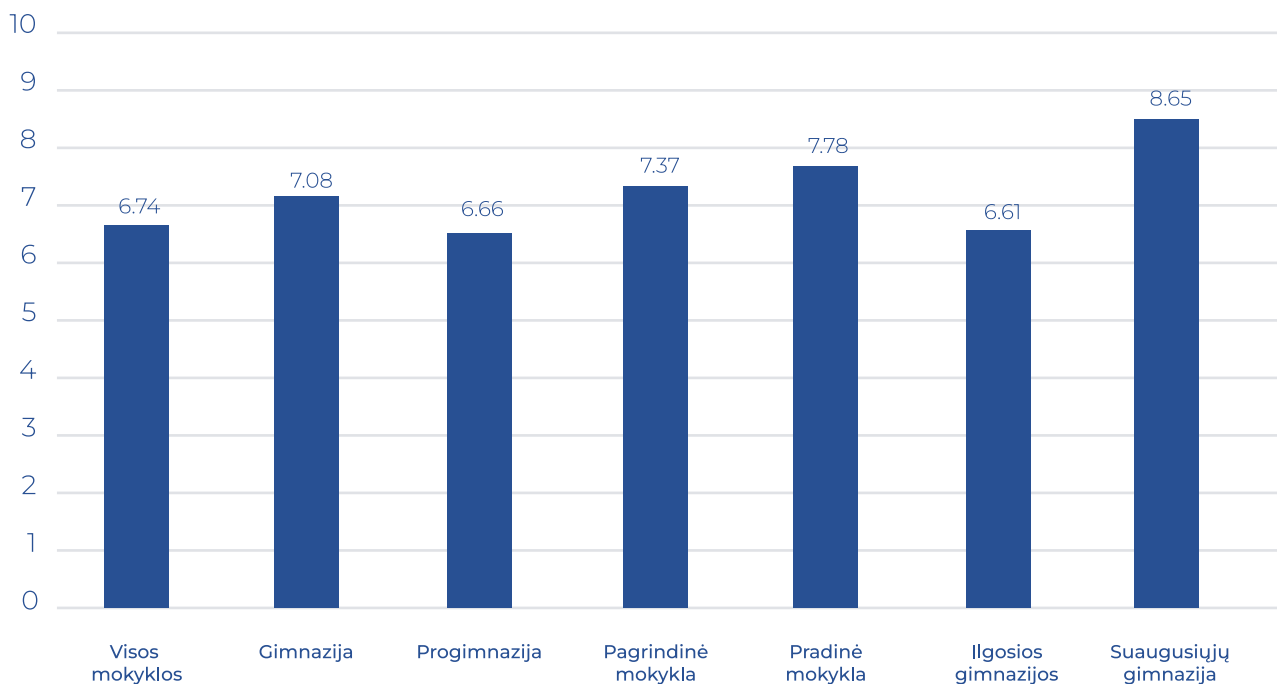
2 pav. Vilniaus mokyklinio amžiaus vaikų laimingumo rodiklis pagal klases ir lytį (proc.). Duomenų šaltinis: Higienos institutas. Parengė: „Edu Vilnius“.

Tarptautinio tyrimo „The Health Behaviour in School-aged Children study (HBSC)“ rezultatai patvirtina, kad Lietuvos mokinių savijauta karantino metu sparčiai prastėjo. Pagal pasitenkinimą gyvenimu, 2014 ir 2018 metais Lietuvos 11-mečiai, 13-mečiai bei 15-mečiai mokiniai pranoko tyrime dalyvavusių šalių mokinių vidurkį¹⁸. Tačiau 2022 metais Lietuvos mokinių pasitenkinimas savo gyvenimu jau nesiekė tyrime dalyvavusių šalių vidurkio.

18 Health Behaviour in School-aged Children study (2023), Data browser (findings from the 2021/22 international HBSC survey). Prieiga per internetą <<https://data-browser.hbsc.org>>

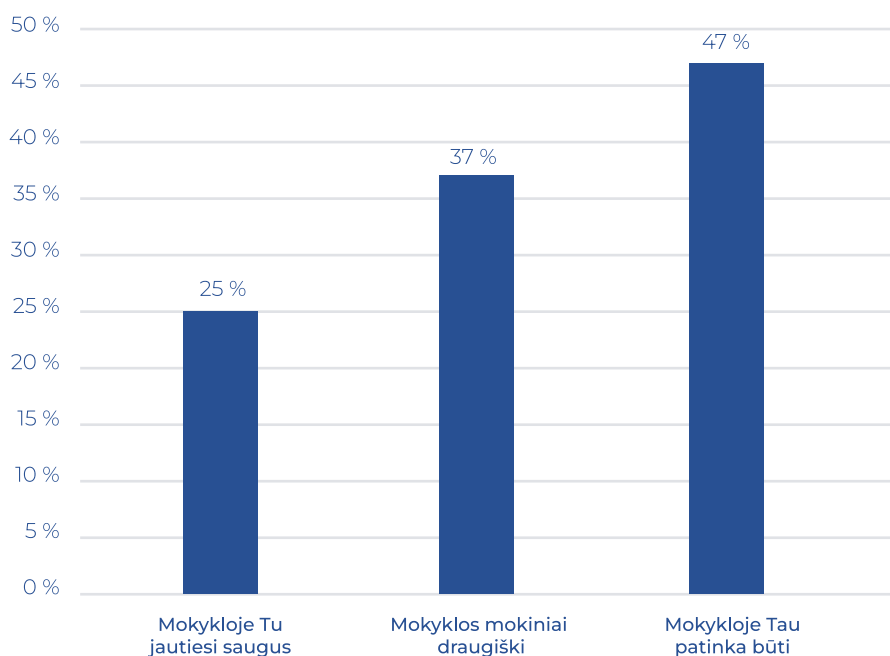
Remiantis Vilniaus švietimo stebėsenos įrankio duomenimis, 2024 metais mokinių savijauta mokyklose buvo tik patenkinama – vidutiniškai mokiniai ją įvertino 6.74 balo. Geriausiai mokykloje jautėsi suaugusiųjų gimnazijų ir pradinių mokyklų mokiniai. Labiausiai prie prastos savijautos prisidėjo nenoras būti mokykloje – bene kas antras Vilniaus mokinys teigė, kad nemėgsta būti mokykloje. Daugiau nei kas trečias mokinys teigė, kad kiti mokiniai nėra draugiški. Dažnai minimas ir nesaugumo jausmas – kas ketvirtas Vilniaus m. sav. mokyklų mokinys mokykloje jautėsi nesaugus.

Vilniaus mokinių savijauta mokykloje

3 pav. Vilniaus mokyklų mokinių savijautos rodiklis nurodo mokinių atsakymų vidurkį į šiuos klausimus (Likerto skalėje 1–10): „Mokykloje Tu jautiesi saugus“, „Mokykloje Tau patinka būti“, „Mokyklos mokiniai draugiški“. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos įrankio duomenys, 2024 m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

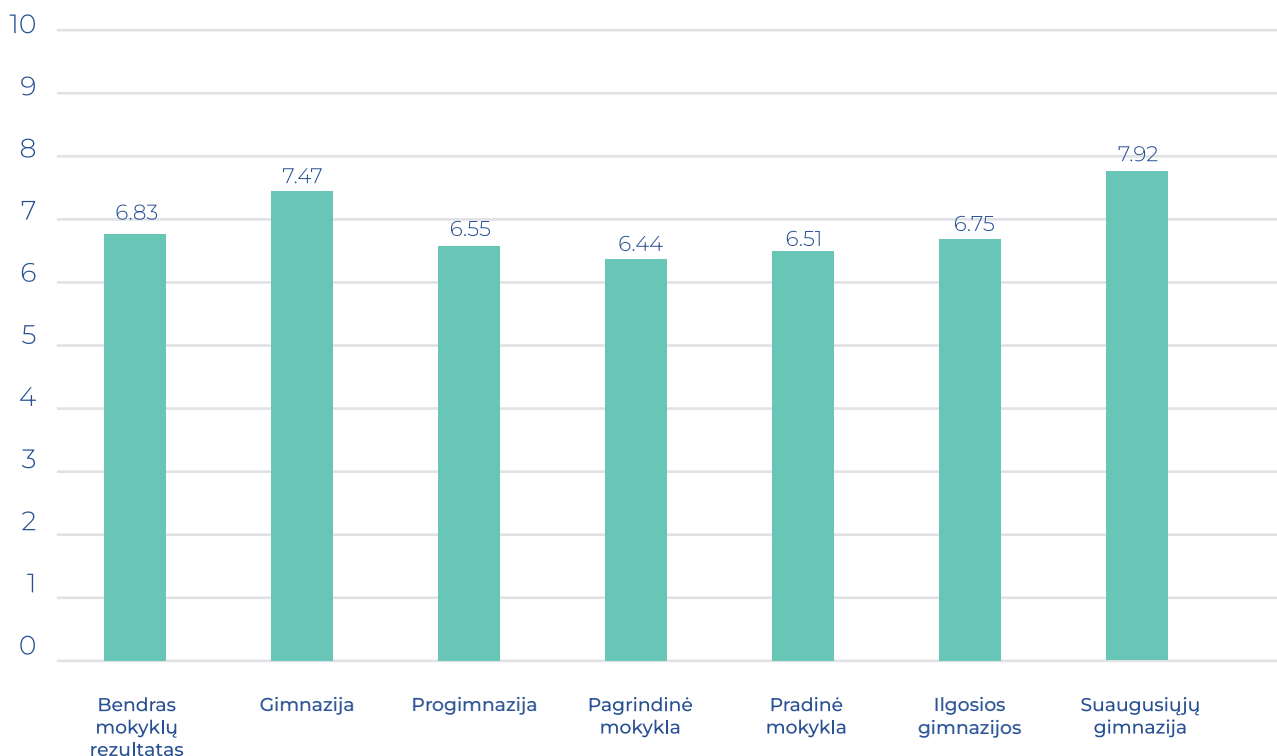
Mokinių, nepritariančių teiginiui apie savo savijautą, dalis

4 pav. Nepritariantys teiginiui buvo laikomi mokiniai, įvertinę teiginį nuo 1 iki 6 (Likerto skalėje 1–10). Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos įrankio duomenys, 2024 m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

Mokiniai mokymosi klimatą vertino patenkinamai – 6,87 balais. Lyginant skirtingus mokyklų tipus geriausiai buvo vertinamas gimnazijų bei suaugusiųjų gimnazijų mokymosi klimatas, o prasčiausiai – pagrindinių mokyklų, progimnazijų bei pradinių mokyklų mokymosi klimatas.

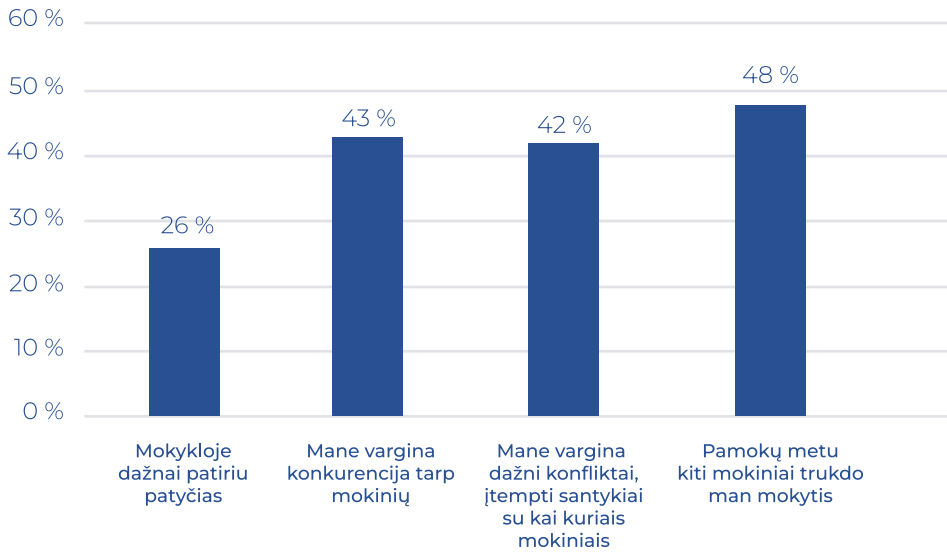
Mokymosi klimatas mokykloje

6 pav. Mokymosi klimato rodiklis nurodo Vilniaus mokyklų mokinių atsakymų vidurkį į šiuos klausimus (Likerto skalėje 1–10): „Mokykloje dažnai patiriu patyčias“, „Mane vargina konkurencija tarp mokinių“, „Mane vargina dažni konfliktai, įtempti santykiai su kai kuriais mokiniais“, „Pamokų metu kiti mokiniai trukdo man mokytis“. Atsakymų skalė buvo apversta taip, kad aukštesnė rodiklio reikšmė reikštų geresnį mokymosi klimatą. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos įrankio duomenys, 2024 m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

Žvelgiant į konkrečius mokymosi klimato Vilniaus mokyklose aspektus į akis krenta nuogaustavimas, kad kiti mokiniai trukdo mokytis – šiam teiginiui pritarė bene kas antras mokinytis. Taip pat kiek mažiau nei pusę mokinių vargino konfliktai ar įtempti santykiai su kitais mokiniais bei tarpusavio konkurencija. Kas ketvirtas mokinytis teigė, kad mokykloje dažnai patiria patyčias. Šiam teiginiui dažniau pritarė berniukai (30 proc.) nei mergaitės (23 proc.) bei pradinių ir pagrindinių mokyklų mokiniai (atitinkamai 31 proc. ir 37 proc.).

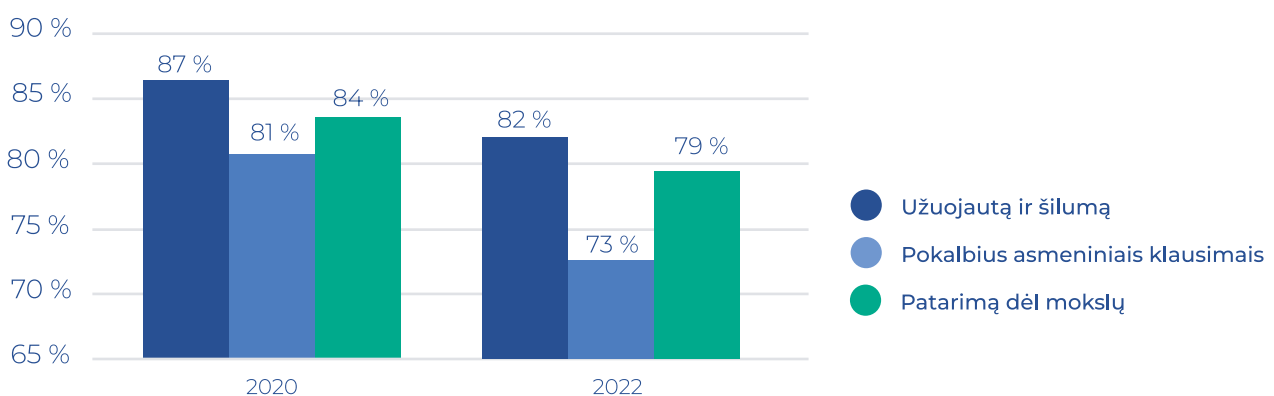
Mokinių dalis, bent iš dalies pritarianti teiginiui

7 pav. Bent iš dalies pritariantys teiginiui buvo laikomi mokiniai, įvertinę teiginį „Mokykloje dažnai patiriu patyčias.“ nuo 5 iki 10 (Likerto skalėje 1–10). Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos įrankio duomenys, 2024 m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniuje vykdyto „Planet Youth“ tyrimo rezultatai atskleidė, kad padidėjo 10-tų klasių mokinių, kuriems sunku sulaukti paramos iš tėvų, dalis. 82 proc. nurodė, kad iš tėvų lengvai sulaukia užuojautos ir šilumos (5 proc. mažiau nei 2020 metais), 73 proc. gali su tėvais kalbėtis asmeniniais klausimais (8 proc. mažiau nei 2020 metais), 79 proc. – gauti patarimų dėl mokslų (5 proc. mažiau nei 2020 metais).

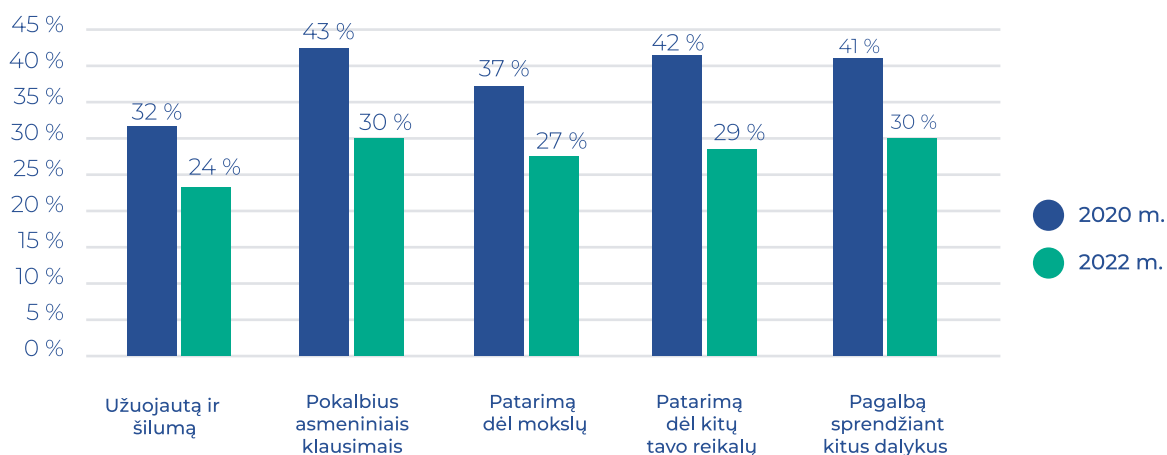
Mokiniai, nurodę, kad jiems yra gana arba labai lengva sulaukti toliau nurodytos tėvų paramos

8 pav. 10-tų klasių mokinių procentinė dalis, nurodžiusi, kad jiems yra „Gana lengva“ arba „Labai lengva“ sulaukti nurodytos tėvų paramos. Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 ir 2022 m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

Panaši tendencija matoma ir moksleivių tarpusavio santykiuose – 24 proc. moksleivių jautė bendraamžių užuojautą ir šilumą (8 proc. mažiau nei 2020 metais), 30 proc. galėjo su bendraamžiais kalbėtis asmeniniais klausimais ar gauti pagalbos sprendžiant kitus dalykus (atitinkamai 13 proc. ir 11 proc. mažiau nei 2020 metais), šiek tiek mažiau nei 30 proc. galėjo iš draugų gauti patarimų dėl mokslų ar kitų savo reikalų (atitinkamai 10 proc. ir 13 proc. mažiau nei 2020 metais). Nepaisant tarpusavio paramos trūkumo, bene 4 iš 5 mokinių teigė turintys mokykloje draugų, kuriems rūpi, o daugiau nei pusė manė, kad mokyklos mokiniai yra malonūs vieni kitiems. Norint geriau suprasti šį atotrūkį tarp turimų draugų bei sulaukiamos paramos, reikalingi papildomi kokybiniai duomenys apie mokinių tarpusavio santykius ir savijautą. Viena iš galimų priežasčių – socialinių ir emocinių gebėjimų, reikalingų užmegzti gilesnius tarpusavio santykius, trūkumas.

Mokinių, nepritariančių teiginiui apie savo savijautą, dalis

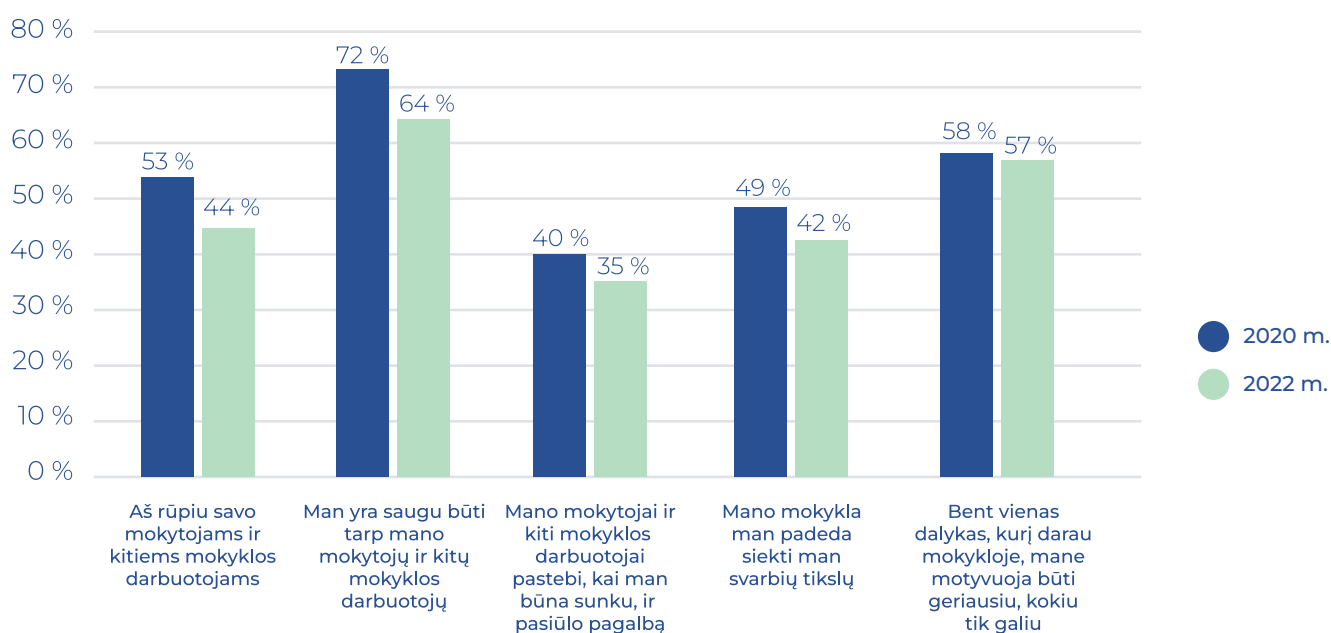
9 pav. 10-tų klasių mokinių procentinė dalis, nurodžiusi, kad jiems yra „Gana lengva“ arba „Labai lengva“ sulaukti bendraamžių paramos. Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 ir 2022 m. apklausos. Parengė: „Edu Vilnius“.

Nagrinėjant mokyklos aplinkos rezultatus matomas blogėjantis santykis su mokyklos bendruomene, prastėjantis požiūris į mokymąsi. 64 proc. moksleivių nurodė, kad mokyklos aplinkoje jaučiasi saugūs, o tik mažiau nei pusė mano, kad jie rūpi mokytojams ir mokyklos darbuotojams (atitinkamai 8 proc. ir 9 proc. mažiau nei 2020 metais). Daugiau nei trečdalis moksleivių mano, kad mokytojai ar kiti moky-

klos darbuotojai pastebi, kai jiems būna sunku ir pasiūlo pagalbą, bei kad mokykla padeda siekti jiems svarbių tikslų (atitinkamai 5 proc. ir 7 proc. mažiau nei 2020 metais). Taip pat daugiau nei pusė moksleivių sutiko su teiginiu, kad mokykloje yra bent vienas dalykas, kurio mokymasis mokiniams stengiasi būti kuo geresnis (1 proc. mažiau nei 2020 metais).

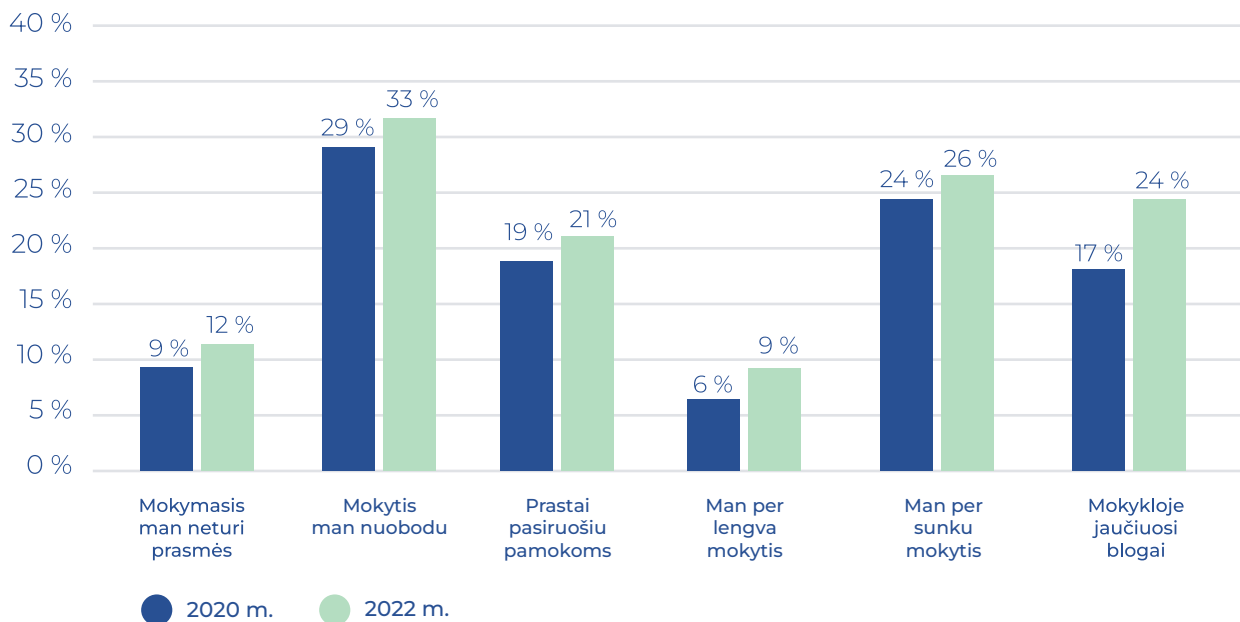
Mokiniai, sutinkantys arba labai sutinkantys su toliau pateiktais teiginiais

10 pav. 10-tų klasių mokinių, sutinkančių arba labai sutinkančių su nurodytais teiginiais apie savo mokyklą, procentinė dalis. Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 ir 2022 m. apklausos. Parengė: „Edu Vilnius“.

2022 metais, lyginant su 2020-aisiais, padidėjo mokinių, neigiamai žvelgiančių į mokymąsi, dalis. Maždaug kas dešimtas mokiniams teigė, kad mokymasis jam neturi prasmės arba kad jam mokytis per lengva (3 proc. daugiau nei 2020 metais). Apie ketvirtadalis mokinių buvo prastai pasiruošę pamokoms, manė, kad jiems per sunku mokytis, ar teigė, kad mokykloje jaučiasi blogai (atitinkamai 2 proc., 2 proc. ir 7 proc. priaugis nuo 2020 metų). Kas trečias mokiniams teigė, kad mokytis jam nuobodu (4 proc. daugiau nei 2020 metais).

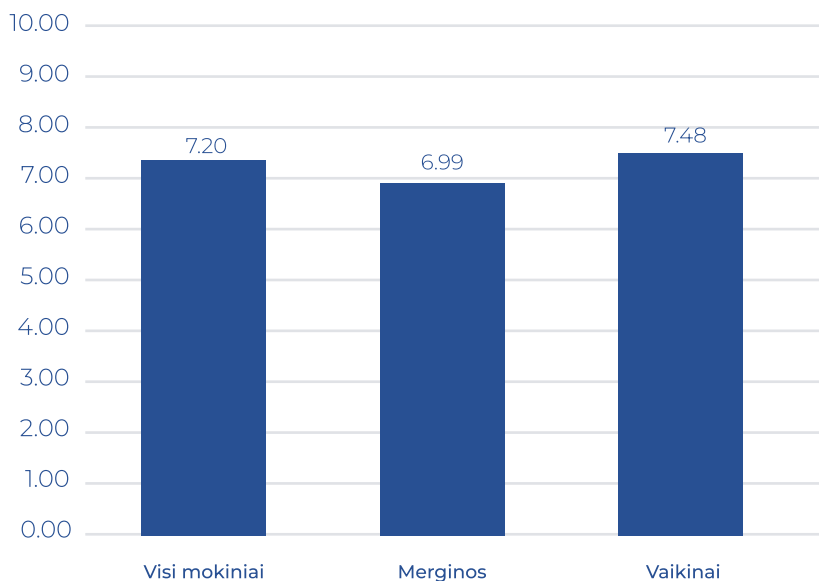
Mokiniai, nurodę, kad toliau pateikiamas požiūris į mokyklą / mokymąsi jiems tinka dažnai arba visada

11 pav. 10-tų klasių mokinių, nurodžiusių, kad pateiktas požiūris į mokymąsi / mokyklą jiems tinka dažnai arba visada, procentinė dalis. Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 ir 2022 m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

Apie Vilniaus mokinių sunkumus mokantis liudija ir nedidelis pasitikėjimas savo jėgomis mokantis (angliškai „self-efficacy“). Mergaitės pasižymėjo sąlyginai žemesniu pasitikėjimu jėgomis besimokant (6,99 balo) nei berniukai (7,48 balo).

Mokydamasis pasitiki savo jėgomis

12 pav. Vilniaus mokinių pastikėjimo savo jėgomis rodiklis nurodo mokinių atsakymų vidurkį vertinant teiginį „Mokydamasis pasitikiu savo jėgomis“ (Likerto skalėje 1–10). Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos įrankio duomenys, 2024 m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

Tyrimai rodo, kad pasitikėjimas savo jėgomis mokantis kartu su kitais, socialiniais ir emociniais įgūdžiais, yra glaudžiai susijęs su mokinių akademiniais pasiekimais, darbo rinkos rodikliais bei pasitenkinimu gyvenimu¹⁹. 2022 metų PISA tyrimas atskleidė, kad nors Lietuvos mokiniai sugeba mokytis savarankiškai, jiems būdingas pakankamai žemas smalsumo, bendradarbiavimo ir empatijos lygis²⁰.

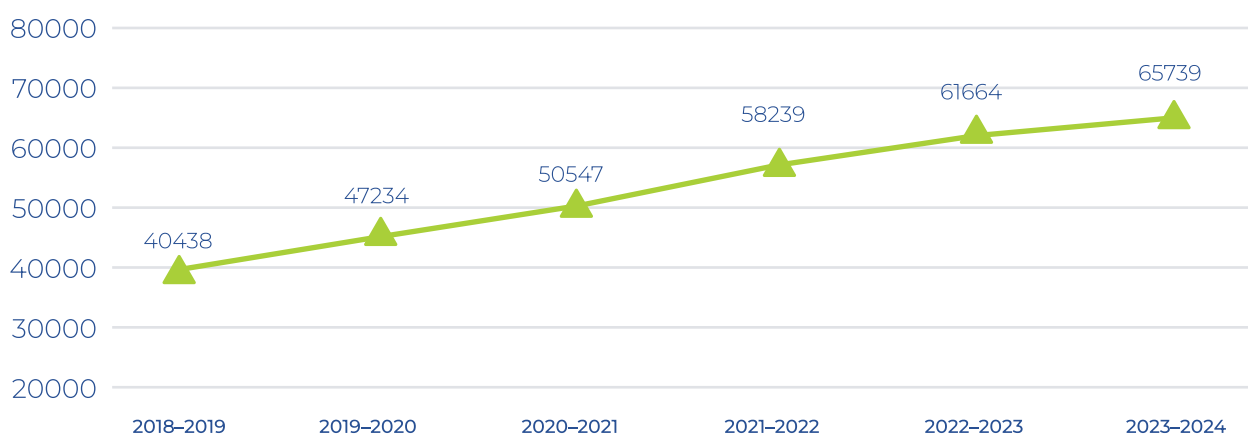
19 Steponavičius, M., C. Gress-Wright and A. Linzarini (2023), „Social and emotional skills: Latest evidence on teachability and impact on life outcomes“, OECD Education Working Papers, No. 304, OECD Publishing, Paris.

20 Education GPS - OECD. Prieiga per internetą <<https://gpseducation.oecd.org/>>

3.1.2. Mokinių įsitraukimas į prevencines programas

Prevencinių programų įgyvendinimas – viena iš priemonių, padedančių siekti teigiamo emocinio klimato mokyklose, mažinti patyčių lygį, ugdyti mokinių socialines, emocines kompetencijas. Per pastaruosius kelerius metus Vilniuje nuolat augo prevencinėse programose dalyvaujančių mokinių absoliutus skaičius. 2018–2019 m. m. programose dalyvavo 40438 mokiniai, o 2023–2024 m. m. jau 65739 mokiniai. Svarbu pažymėti tai, kad ŠVIS skelbiami duomenys apie prevencinėse programose dalyvaujančius mokinius nėra diferencijuojami pagal mokinių amžiaus grupes (pvz., kai kurios sąrašė pateikiamos programos yra skirtos ikimokyklinio amžiaus vaikams), taip pat nėra aišku, ar tas pats mokinys dalyvauja keliuose prevencinėse programose. Dėl šios priežasties net ir augantis programų dalyvių skaičius nebūtinai reiškia didėjančią prevencinių programų aprėptį (t.y. didėjančią programose dalyvaujančių mokinių dalį nuo visų mokinių).

Prevenicinėse programose dalyvaujančių Vilniaus miesto savivaldybės mokyklų mokinių skaičiaus dinamika

13 pav. *Prevenicinėse programose dalyvaujančių Vilniaus miesto savivaldybės mokyklų mokinių skaičiaus dinamika.* Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Daugiausiai mokinių įtraukiančios programos 2023–2024 m. m. Vilniuje buvo socialinio ir emocinio ugdymo programos LIONS QUEST „Paauglystės kryžkelės“, LIONS QUEST „Raktai į sėkmę“, LIONS QUEST „Laikas kartu“, Olweus programos kokybės užtikrinimo sistema (skirta patyčių prevencijai) (OPKUS) bei kitos mokykloje įgyvendinamos prevencinės programos. Šiose programose 2023–2024 m. m. dalyvavo 40549 mokinių ir tai sudarė beveik 62 proc. visose prevencinėse programose dalyvaujančių mokinių dalį. Praėjusiais mokslo metais tarp daugiausiai mokinių įtraukusių programų patekusi psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programa „Savu keliu“ šiais mokslo metais mokinių pritraukė gerokai mažiau.

Prevencinės programos pavadinimas ²¹	Programoje dalyvavusių mokinių skaičius					
	2018–2019	2019–2020	2020–2021	2021–2022	2022–2023	2023–2024
LIONS QUEST „Paauglystės kryžkelės“, socialinio ir emocinio ugdymo programa	4708	6346	7961	11157	11236	12968
LIONS QUEST „Laikas kartu“, socialinio ir emocinio ugdymo programa	1663	2972	4110	6961	7422	7633
Olweus programos kokybės užtikrinimo sistema (OPKUS)				6216	6592	7295
LIONS QUEST „Raktai į sėkmę“, socialinio ir emocinio ugdymo programa	957	2354	3874	5360	7499	6526
Kita mokyklos įgyvendinta prevencinė programa	9350	8861	6451	6470	6548	6127
„Antras žingsnis“, socialinio ir emocinio ugdymo programa	5094	5964	6235	5904	5757	6094
„Savu keliu“, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programa	3299	5702	7000	7838	7731	5789
„Zipio draugai“, socialinio ir emocinio ugdymo programa	1642	1178	1154	1140	1242	5510
Olweus patyčių prevencijos programa	8250	9740	10266	4419	3878	3412
„Obuolio draugai“, socialinio ir emocinio ugdymo programa	3665	2829	1897	1656	2117	2491
„Linas – pagalba vaikams“, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija	200	200	300	300	579	601
„Gyvai“, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programa	1364	650	641	319	507	528
„Taiki mokykla“, konfliktų prevencijos programa	162	181	420	397	497	374

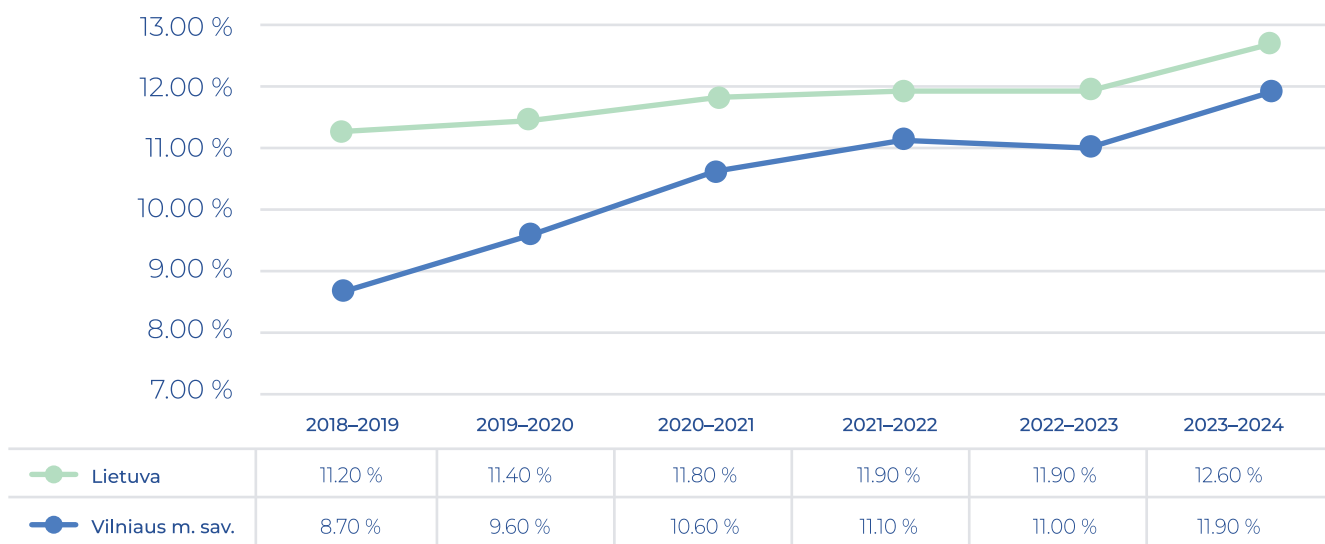
1 lentelė. *Preveninių programų dalyvių skaičiaus dinamika Vilniaus m. sav. mokyklose.*
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Penkių populiariausių prevencinių programų 2023–2024 m. m. dalyvių skaičiaus dinamika Vilniaus m. sav. mokyklose nuo 2018 m. rodo augantį jose dalyvaujančių mokinių skaičių. 2021–2022 m. m. gerokai padidėjęs šių programų dalyvių skaičius, augimo tempą vėlesniais mokslo metais išlaikė, tačiau lėtėjo. Svarbu pažymėti, kad specializuotos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programos (išskyrus „Savu keliu“) pritraukia sąlyginai nedidelį skaičių mokinių lyginant su socialinio ir emocinio ugdymo programomis. Socialinio ir emocinio ugdymo programose „Zipio draugai“ ir „Obuolio draugai“, kurios yra skirtos 5–7 metų ir 8–10 metų amžiaus vaikams, 2023–2024 m. m. dalyvauja 8001 Vilniaus miesto savivaldybės ugdymo įstaigų vaikų.

3.1.3. Pagalbos mokiniui specialistai ir mokyklų aplinkos pritaikymas mokiniams su specialiaisiais ugdymosi poreikiais

Vilniuje stebimas mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių ir ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose, dalies augimas. 2023–2024 m. rodiklis sostinėje siekė 11,9 proc. Kaip ir ankstesniais mokslo metais rodiklio reikšmė buvo mažesnė nei Lietuvoje.

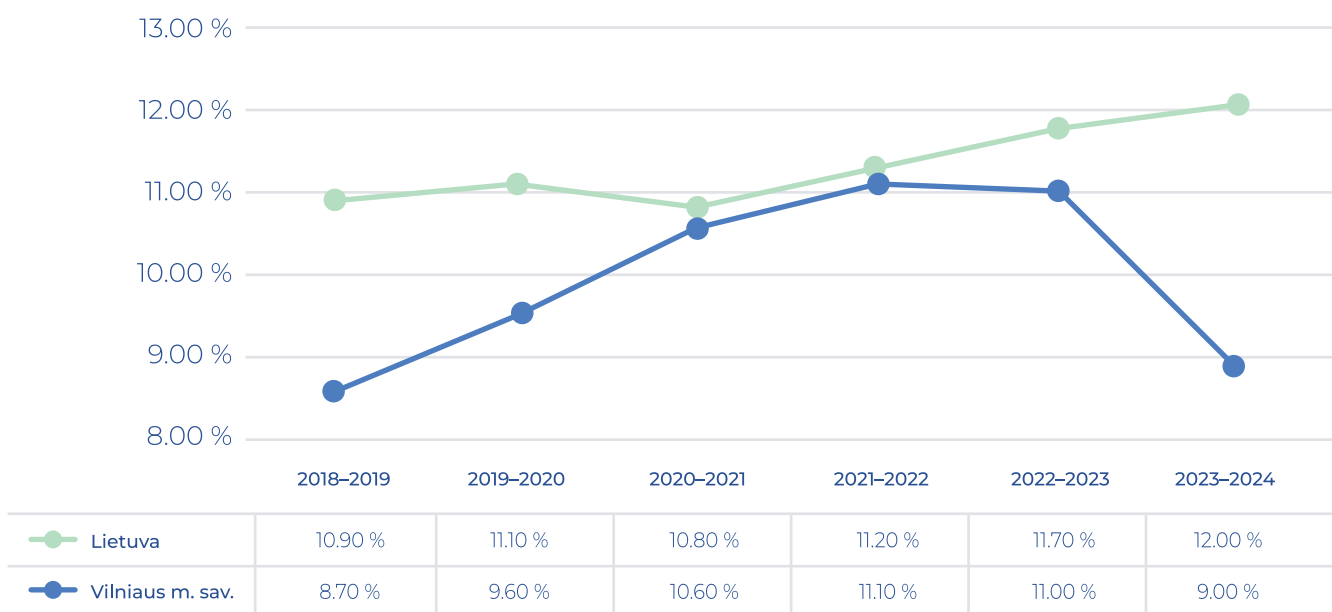
Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose, dalis

14 pav. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose, dalis. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Negalią turinčių mokinių dalis nuo mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklose nuo praėjusių mokslo metų sumažėjo nuo 11 proc. iki 9 proc. Lietuvoje 2023–2024 m. m. stebėtas rodiklio augimas – nuo 11,7 proc. iki 12 proc.

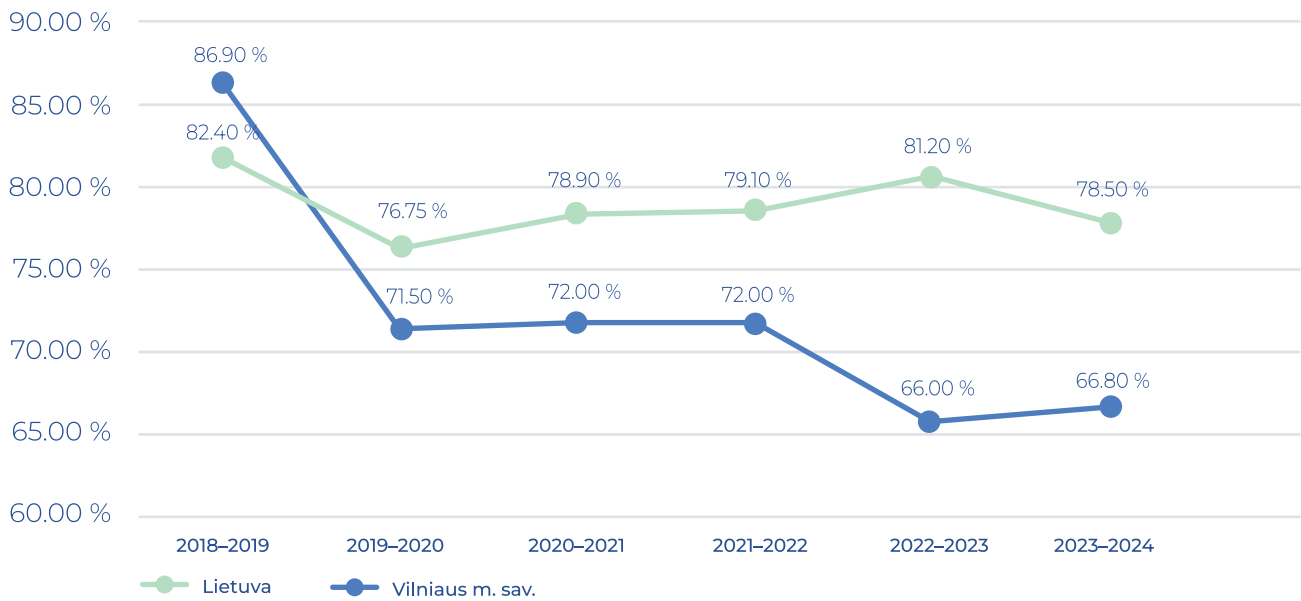
Negalią turinčių mokinių dalis nuo mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose

15 pav. Negalią turinčių mokinių dalis nuo mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus miesto savivaldybėje nepakankamai mokinių gauna jiems reikalingą švietimo pagalbą. Nuo 2019–2020 m. m. gerokai sumažėjo mokinių, turinčių gauti švietimo pagalbą ir ją gaunančių. 2018–2019 m. m. nustatytą švietimo pagalbą Vilniaus miesto savivaldybėje gavo 87 proc. mokinių, tačiau 2023–2024 m. m. tokių mokinių buvo vos 66,8 proc. Rodiklis nuo praėjusių 2022–2023 m. m. pagerėjo labai nežymiai. Tai rodo, kad Vilniaus mieste švietimo pagalba prieinama nepakankamai ir tai gali būti specialistų trūkumo pasekmė. Šalyje švietimo pagalbos teikimo apimtys 2018–2023 metų laikotarpiu buvo pakankamai stabilios. Pagalbos prieinamumas buvo didesnis nei Vilniaus miesto savivaldybėje.

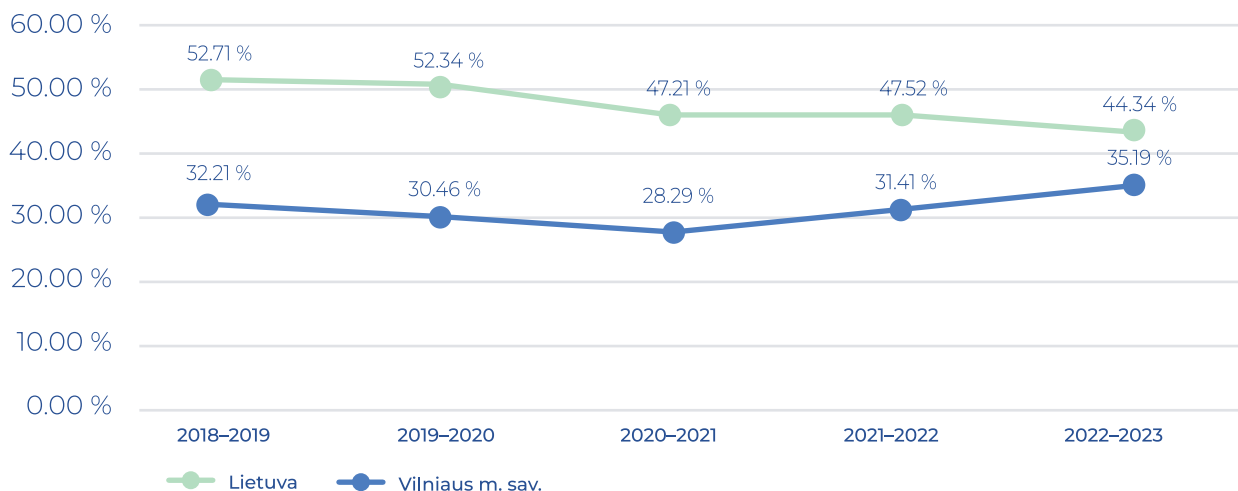
Švietimo pagalbą gaunančių mokinių, kuriems tokia pagalba nustatyta, dalis

16 pav. Švietimo pagalbą gaunančių mokinių, kuriems tokia pagalba nustatyta, dalis. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Nagrinęjant švietimo pagalbos specialistų situaciją mokyklose pagal ŠVIS skelbiamus duomenis matoma, kad 2022–2023 m.m. (naujesnių duomenų nebuvo) šalyje mažėjo mokyklų, neturinčių psichologo, dalis (nuo 53 proc. iki 44 proc.), o Vilniuje priešingai – mokyklų, neturinčių psichologo, dalis nežymiai išaugo (nuo 32 proc. iki 35 proc.). Lyginant sostinės ir šalies tendencijas matyti, kad Vilniaus situacija buvo kiek palankesnė nei šalyje, tačiau pažangos nematyti.

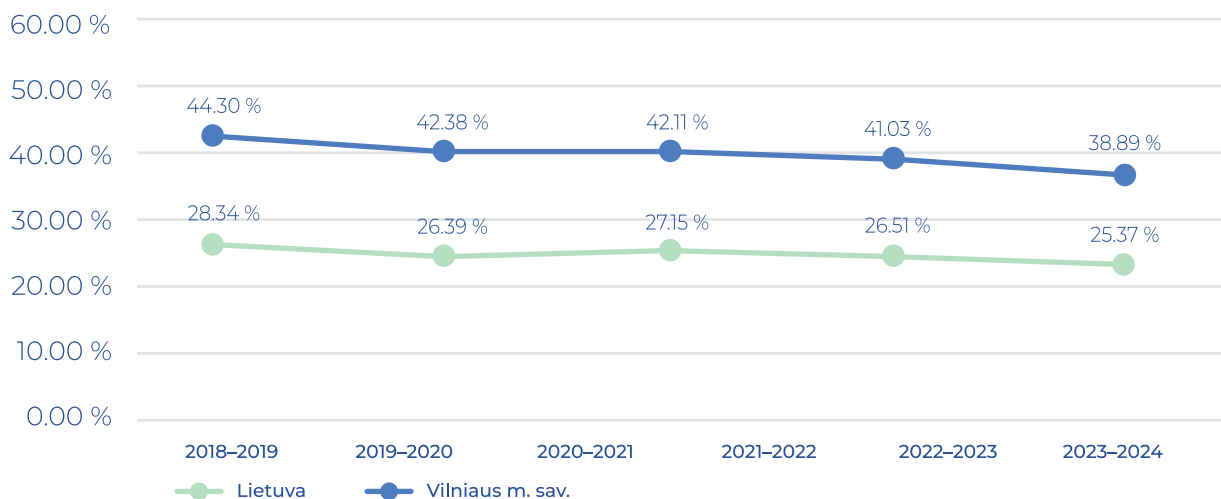
Mokyklų, neturinčių psichologo, dalis (proc.)

17 pav. Mokyklų, neturinčių psichologo, dalis. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus mokyklose stebimas ne tik psichologų, bet ir specialiųjų pedagogų (logopedų) trūkumas. 2022–2023 m. m. 39 proc. sostinės mokyklų neturėjo šių specialistų. Nors specialistų trūkumo dalis nuo 2018–2019 m. m. nuosaikiai mažėjo, tačiau šis rodiklis visu laikotarpiu išliko aukštesnis už Lietuvos.

Mokyklų, neturinčių specialiojo pedagogo (logopedo), dalis (proc.)

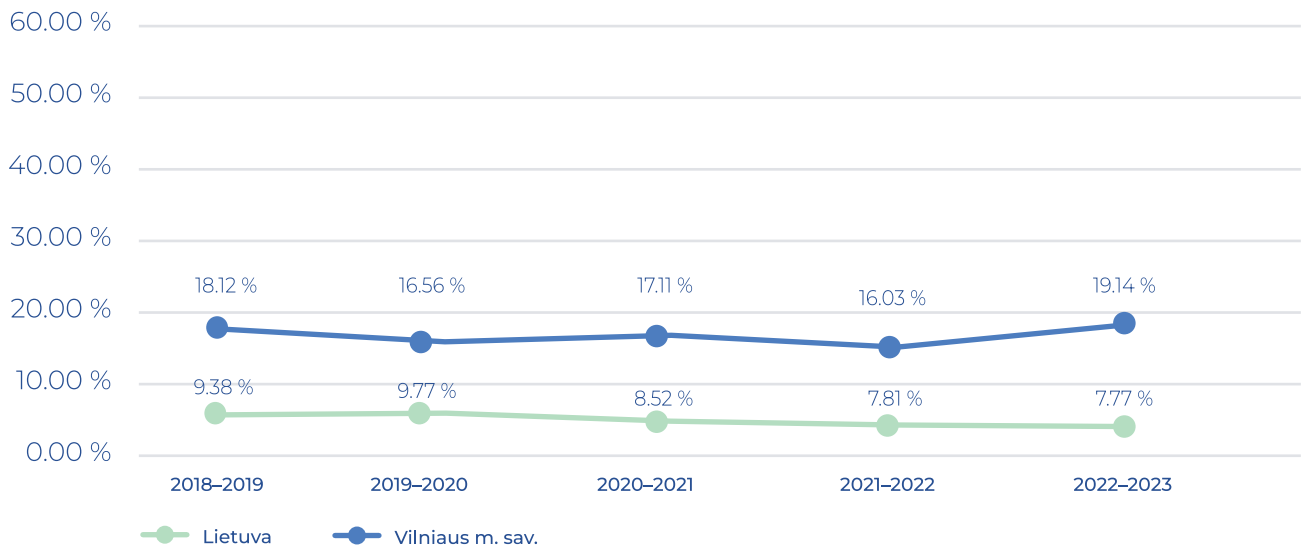

18 pav. Mokyklų, neturinčių specialiojo pedagogo (logopedo), dalis. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus mokyklos labiau nei šalies mokyklos (be specialiųjų mokyklų) susiduria su švietimo pagalbos specialistų trūkumu. Beveik penktadalis mokyklų (be specialiųjų mokyklų) 2022–2023 m. m. neturėjo jokio švietimo pagalbos specialisto, šalyje – 8 proc. Pažymėtina, kad nors šalyje ir Vilniuje mokyklų, neturinčių švietimo pagalbos specialistų, nuosaikiai mažėjo, atotrūkis tarp tokių mokyklų Vilniuje ir šalyje laikėsi kelerius metus, o 2022–2023 m. m. atotrūkis tarp Vilniaus ir šalies vėl išaugo. Tais metais Vilniaus rodiklis buvo aukščiausias per penkerius metus.

Mokyklų, neturinčių jokio švietimo pagalbos specialisto, dalis (be specialiųjų mokyklų) (proc.)

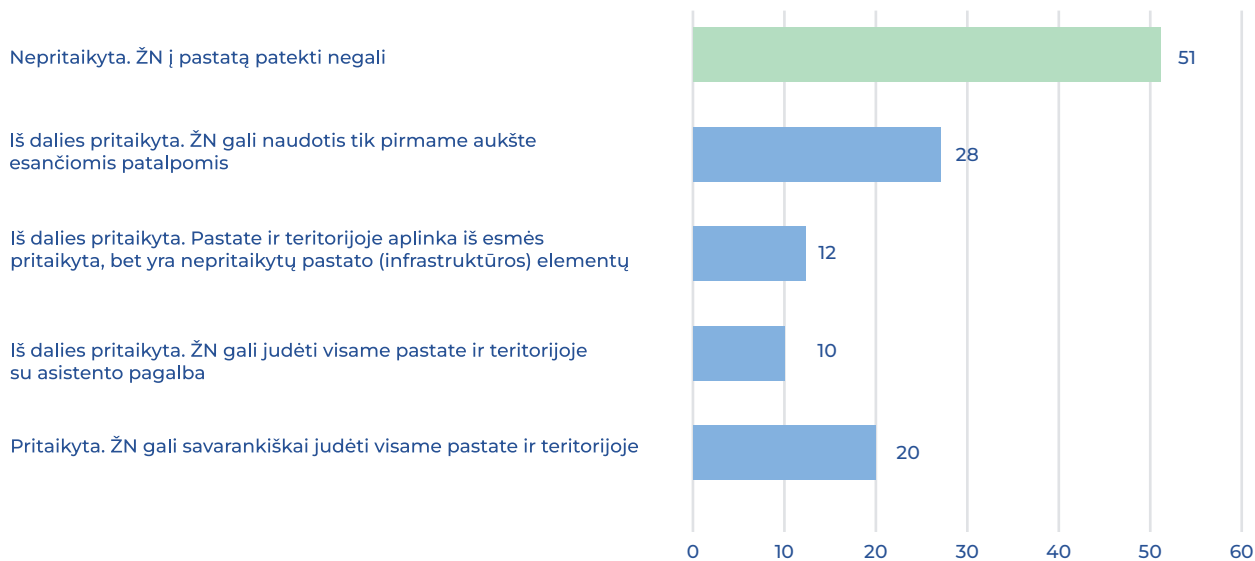

19 pav. Mokyklų, neturinčių jokio švietimo pagalbos specialisto, dalis (be specialiųjų mokyklų).
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus mokyklų fizinė aplinka yra nepakankamai paruošta žmonėms, judantiems neįgaliojo vežimėliais ar turintiems regėjimo negalią. 2023–2024 m. 121 Vilniaus m. sav. ugdymo įstaigai buvo pateiktas įsivertinimas. ŠVIS duomenimis, 51 sostinės ugdymo įstaiga nurodė, kad su neįgaliojo vežimėliu judantys asmenys į pastatą patekti neturi galimybės. Visame pastate ir teritorijoje su neįgaliojo vežimėliu judėti galima 10 ugdymo įstaigų, likusiose ugdymo įstaigose patalpos yra pritaikytos iš dalies skirtingais lygmenimis.

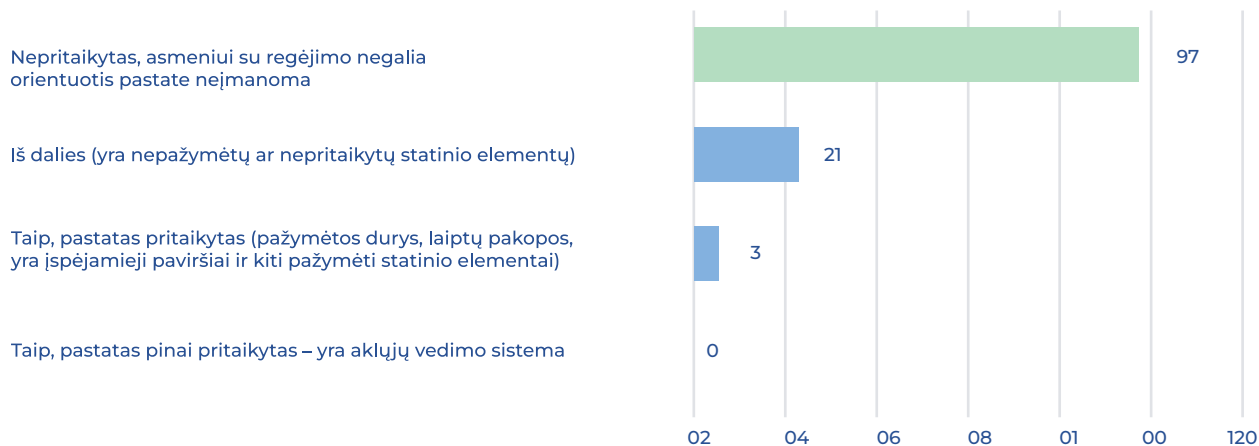
Tų pačių 2023–2024 m. m. ugdymo įstaigų įsivertinimo duomenimis, 97 iš 121 ugdymo įstaigos nurodė, kad pastatas ir jo prieigos yra nepritaikytos asmenims su regėjimo negalia – jiems pastate orientuotis yra neįmanoma. Tik 3 ugdymo įstaigos nurodė, kad pastatai yra pritaikyti (įdiegta aklujų vedimo sistema arba pažymėtos durys, laiptų pakopos, yra įspėjamieji paviršiai ir kiti pažymėti statinio elementai). 21 ugdymo įstaigos pastatai yra pritaikyti iš dalies.

Įsivertinkite, ar Jūsų įstaiga prieinama žmogui su negalia, judančiam neįgaliojo vežimėliu (ugdymo įstaigų, kurių duomenys patvirtinti, sk. = 121)

20 pav. Ugdymo įstaigų pritaikymas žmogui su negalia, judančiam neįgaliojo vežimėliu (Vilniaus m. sav. ugdymo įstaigų 2023–2024 m. m. įsivertinimas). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Ar pastatas ir jo prieigos pritaikyti žmonėms su regėjimo negalia (pažymėtos durys, laiptų pakopos, yra įspėjamieji paviršiai ir kiti pažymėti statinio elementai) (ugdymo įstaigų, kurių duomenys patvirtinti, sk. = 121)

21 pav. Ugdymo įstaigų pritaikymas žmonėms su regėjimo negalia (Vilniaus m. sav. ugdymo įstaigų 2023–2024 m. m. įsivertinimas). Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Atsižvelgiant į nuosaikiai augančią specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių dalį Vilniaus mieste, švietimo pagalbą gaunančių mokinių, kuriems tokia pagalba nustatyta, dalies dinamiką bei pagalbos moki-

niui specialistų įdarbinimo mokyklose tendencijas, rekomenduotinos tikslinės specialistų pritraukimo į ugdymo įstaigas priemonės. Tai padėtų įgyvendinti Švietimo įstatymo pakeitimus, susijusius su įtraukiojo ugdymo įgyvendinimu. Šiuo metu jo įgyvendinimui kliūčių kelia ne tik fizinis mokyklų pritaikymas, bet ir žmogiškųjų resursų trūkumas.

3.2. SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

3.2.1. Uždavinys. Ugdymo įstaigos, kuriose kiekvienas bendruomenės narys jaučiasi saugus ir įgalintas

Siekiant stiprinti bendradarbiavimą ir komunikaciją tarp ugdymo įstaigų ir vaiko teises ginančių institucijų, taikant naujos redakcijos smurto artimoje aplinkoje įstatymo nuostatas, vykdant smurto prevenciją, Bendrojo ugdymo skyrius inicijavo „apskrito stalo“ pasitarimus miesto bendrojo ugdymo mokykloms su Vilniaus Vaiko teisių apsaugos skyriumi (VTAS). Visų tipų mokyklų vadovai, socialiniai pedagogai turi galimybę tiesiogiai su VTAS atstovais aptarti situacijas, susijusias su vaikų ugdymu, auklėjimu ir tėvų (globėjų) atsakomybėmis, teisėmis bei pareigomis. Kartu su VTAS parengtas informacinis vienlapis mokinių tėvams, pristatytas mokyklų vadovams, informacija išsiųsta į visas savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas.

2023 m. vykdyta 12 renginių, skirtų patyčių, smurto, psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijai, mokinių emociniam atsparumui didinti, mokyklų vaiko gerovės komisijų narių kompetencijoms stiprinti.

Siekiant sklandžios vaikų, turinčių elgesio ir emocijų sutrikimų, integracijos į bendrojo ugdymo mokyklas, Savivaldybės Viešoji įstaiga terapinio ugdymo centras „Aplink“ (toliau – Centras) parengė ir išleido

antrąją Centro metodinio leidinio „Elgesio ir emocijų sutrikimų turintis vaikas mokykloje“ dalį (1000 egz. tiražu). Metodinėje priemonėje Centro darbuotojai pristato savo terapinio darbo gerą patirtį, padedančią suprasti ir interpretuoti, kas slypi už sutrikusio vaiko elgesio ir emocijų, kaip formuojasi ir atsiranda sunkumai ir sutrikimai. Joje taip pat pateikiami praktiniai sudėtingų atvejų sprendimų aspektai, kuriuos bendrojo ugdymo įstaigos gali pritaikyti sau. Leidinys platinamas konferencijų, mokymų, renginių metu.

3.2.2. Uždavinys. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai yra organiškai švietimo bendruomenės dalis

Siekama įgyvendinti Švietimo įstatymo pakeitimus, susijusius su įtraukiojo ugdymo įgyvendinimu:

- ◆ Pertvarkyta biudžetinės įstaigos Vilniaus Šilo mokyklos struktūra – pakeista pagrindinė paskirtis iš pagrindinės mokyklos tipo specialiosios mokyklos intelekto sutrikimą turintiems mokiniams į pagrindinės mokyklos tipo specialiojo ugdymo centrą. Steigiamas regioninis centras teiks konsultacinę ir metodinę pagalbą Vilniaus miesto, Vilniaus rajono ir Šalčininkų rajono mokykloms, planuojama pagalbos apimtis – apie 144 336 mokinių. Centro infrastruktūros įrengimui parengtas projektinis pasiūlymas ESF investicijų programai.
- ◆ Tęsimas 2020 m. gegužės 6 d. patvirtintas Kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumo visiems Vilniaus miesto vaikams priemonių planas.
- ◆ Kasmet, atsižvelgiant į specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių skaičių Mokinių registre, perskaičiuojami ir atitinkamai pagal poreikį didinami pagalbos specialistų etatai visoms ugdymo įstaigoms.

Bendradarbiaujama su Vilniaus psichologine pedagogine tarnyba (2023 m.):

- ◆ Vilniaus pedagoginės psichologinės tarnybos specialistai iš viso įvertino 2155 vaikus dėl specialiųjų ugdymosi poreikių nustatymo (įvertinti 1310 vaikai, besimokantys bendrojo ugdymo įstaigose ir 845 vaikai, besimokantys ikimokyklinėse ugdymo įstaigose).
- ◆ Suteiktos 2917 konsultacijos mokinių tėvams ir 955 konsultacijos pedagogams, švietimo pagalbos specialistams dėl SUP turinčių vaikų ugdymo ir švietimo pagalbos organizavimo.
- ◆ Įvertinti 178 vaikai dėl brandumo priešmokykliniam ugdymui. Dėl vaikų brandumo vertinimo konsultacijos teiktos 239 tėvams ir 36 ugdymo įstaigų pedagogams.
- ◆ Specialistai organizavo paskaitų ciklą „Bendravimas ir bendradarbiavimas su tėvais: šiandieninės galimybės ir iššūkiai“, dalyvavo diskusijoje ilgalaikės programos „Besimokančių darželių tinklas 2023“ apie intelekto sutrikimą turinčių vaikų ugdymą (58 dalyviai).
- ◆ Organizuota 10 mokymų (60 valandų, 186 dalyviai) ikimokyklinio ugdymo mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams apie ugdymą vaikų, turinčių įvairiapusį raišos, autizmo spektro sutrikimą.
- ◆ Skaitytos paskaitos ikimokyklinukų tėvams aktualiomis temomis (pvz., „Ikimokyklinio amžiaus vaikų kalbos ugdymas kasdienėse veiklose“, „Pagalba mikčiojančiam ikimokyklinukui“, „Pasakų vaidinimas – puikus būdas ikimokyklinio amžiaus vaikų kalbinei raiškai ugdyti“ ir pan.), kuriose dalyvavo 164 tėvai.
- ◆ Parengtos rekomendacijos mokyklų ir ikimokyklinių ugdymo įstaigų vaiko gerovės komisijoms „Individualaus pagalbos plano rengimas ir įgyvendinimas“ siekiant gerinti švietimo ir specialiosios pagalbos kokybę ir užtikrinti saugią ugdymosi aplinką kiekvienam vaikui.
- ◆ Sukurta platforma ikimokyklinio ugdymo pedagogams ankstyvajam raišos ir kitų galimų sutrikimų atpažinimui.
- ◆ Ugdymo įstaigoje nesant švietimo pagalbos specialistų, tarny-

bos specialistai konsultavo vaiko gerovės komisijas, mokytojus dėl ugdymo pritaikymo ir švietimo pagalbos vaikui ir šeimai teikimo.

- ◆ Kiekvienai Vilniaus miesto savivaldybės pavaldume esančiai ugdymo įstaigai paskirtas tarnybos kuratorius. Tarnybos kuratoriai iš viso suteikė 11997 konsultacijas mokykloms.

- ◆ Nesant ugdymo įstaigose specialiųjų pedagogų, tarnybos specialieji pedagogai konsultavo gimnazijų klasėse dirbančius mokytojus dėl konkrečių mokinių ugdymo pagal pritaikytas programas. Pagalba teikta 7 Vilniaus miesto gimnazijoms.

Su Vilniaus pedagoginės psichologinės tarnybos ir Vilniaus Atgajos specialiosios mokyklos lektorėmis „Edu Vilnius“ organizavo seminarų, padedančių stiprinti pedagogų įtraukaus ugdymo kompetencijas, ciklą, skirtą Vilniaus ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokytojams bei mokytojų padėjėjams. Jame dalyvavo 826 pedagogai ir padėjėjai.

3.2.3. Uždavinys. Prie vaikų gerovės aktyviai prisidedanti mokyklos bendruomenė

Bendradarbiaujama su Vilniaus psichologine pedagogine tarnyba (2023 m.):

- ◆ Teikta skubi pedagoginė psichologinė pagalba ugdymo įstaigoms „Mobilios komandos“ principu. Dėl skubios mobilios pagalbos kreipėsi 9 ugdymo įstaigos, konsultuotas 91 ugdymo įstaigų bendruomenių narys, organizuoti mokinio veiklos stebėjimai dėl skubios pagalbos teikimo.

- ◆ Suteikta pagalba ugdymo įstaigoms suvaldant krizines situacijas: krizės postvencija – 10 Vilniaus miesto ugdymo įstaigų; konfliktinių / sudėtingų situacijų valdymas – 15 Vilniaus miesto ugdymo įstaigų.

3.3 REKOMENDACIJOS

Papildomi duomenys / analizė

Norint susidaryti pilnesnį vaizdą apie Vilniaus mokinių socialines emocines kompetencijas ir mokyklų emocinę aplinką, rekomenduojama praplėsti kiekybinių rodiklių sąrašą.

- ◆ Šiuo metu Lietuvoje nėra atliekama mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų stebėseną. Turint omenyje šių kompetencijų svarbą mokinių akademiniam pasiekimams, darbo rinkos ir gyvenimo kokybės rodikliams, svarstyti galimybę miestui prisijungti prie EBPO vykdomos socialinių ir emocinių įgūdžių apklausos.
- ◆ Praplėsti Vilniaus m. sav. mokyklų stebėsenos įrankio duomenis papildomais mokinių emocinės savijautos rodikliais, rodančiais vienišumo, streso bei nerimo lygį. Tarptautiniai tyrimai rodo, kad įvedus nuotolinį mokymą karantino metu, bene kas trečias Lietuvos 15-metis mokinys jautėsi vienišas, o vienišumo lygis tarp mergaičių buvo gerokai didesnis nei tarp berniukų.

Politikos priemonės

Norint pagerinti mokinių socialines emocines kompetencijas ir mokyklų emocinę aplinką rekomenduojama:

- ◆ Tęsti politikos priemonių, skirtų mokinių emocinei savijautai gerinti, tarpusavio ryšiams ir teigiamam požiūriui į mokymąsi puoselėti (įskaitant prevencines programas ir socialinių ir emocinių įgūdžių lavinimą pamokų metu), įgyvendinimą.
- ◆ Ypatingą dėmesį skirti mokiniams su specialiaisiais poreikiais, pradinėse mokyklose, progimnazijose, pagrindinėse mokyklose bei ilgosiose gimnazijose besimokantiems mokiniams, mergaičių emocinei sveikatai.

- ◆ Skatinti mokyklas aktyviau įtraukti mokinius į mokyklos bendruomenės veiklų planavimo ir įgyvendinimo procesus.

Siekiant specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų didesnės įtraukties:

- ◆ Tęsti tikslinį finansavimą pagalbos mokiniui specialistų studijoms bei inicijuoti esamų specialistų pritraukimo į ugdymo įstaigas priemones.
- ◆ Tęsti ir plėtoti pagalbos mokykloms, neturinčioms pagalbos mokiniui specialistų, priemones.
- ◆ Plėsti mokytojų ir jų padėjėjų dirbant su skirtingų ugdymosi poreikių mokiniais kompetencijų tobulinimo programas ir tikslinius projektus.
- ◆ Skirti papildomų lėšų fizinės ugdymo įstaigų aplinkos pritaikymui asmenims su specialiaisiais poreikiais.

IV TIKSLAS: SKATINTI
SĄMONINGĄ SVEIKOS
GYVENSENOS
PASIRINKIMĄ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie uždaviniai:

1. Ugdytas, prisidedantis prie vaiko sąmoningo pasirinkimo gyventi sveikai.
2. Judrumą skatinanti aplinka ir mokiniams patrauklios bei ilgalaikius įpročius diegiančios aktyvaus laisvalaikio veiklos.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

Rodiklio pavadinimas	Buvusi reikšmė		Esama reikšmė	Siektina reikšmė		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.
„Subjektyvaus sveikatos vertinimo rodiklis“, kuriuo matuojama mokyklinio amžiaus vaikų, savo sveikatą vertinančių kaip labai gerą ar gerą, dalis*	77,4**	77,4**	77,4** -	85	85	85
Mokinių fizinio aktyvumo įpročių rodiklis	34,3**	34,3**	34,3** -	45	45	45

*Pastaba. Tai subjektyvus rodiklis, parodantis mokinio nuomonę apie savo bendrą savijautą.

** Rodiklių reikšmės iš 2020 m. Vilniaus miesto mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimo, vykdomo kartą per 4 metus.

- ◆ Subjektyvus mokyklinio amžiaus vaikų sveikatos vertinimo rodiklis (2020 m. matavimas) buvo patenkinamas. Turint omenyje tai, kad 2016 m. šis rodiklis buvo aukštesnis (87,3), galimybės jį priartinti prie 2024–2026 m. siektinų reikšmių yra problemiškos.
- ◆ Mokinių fizinio aktyvumo įpročių rodiklis (2020 m. matavimas) buvo nepakankamas, nors ir padaryta pažanga palyginti su 2016 m. matavimu. Galimybės šį rodiklį priartinti prie 2024–2026 m. siektinų reikšmių yra abejotinos.

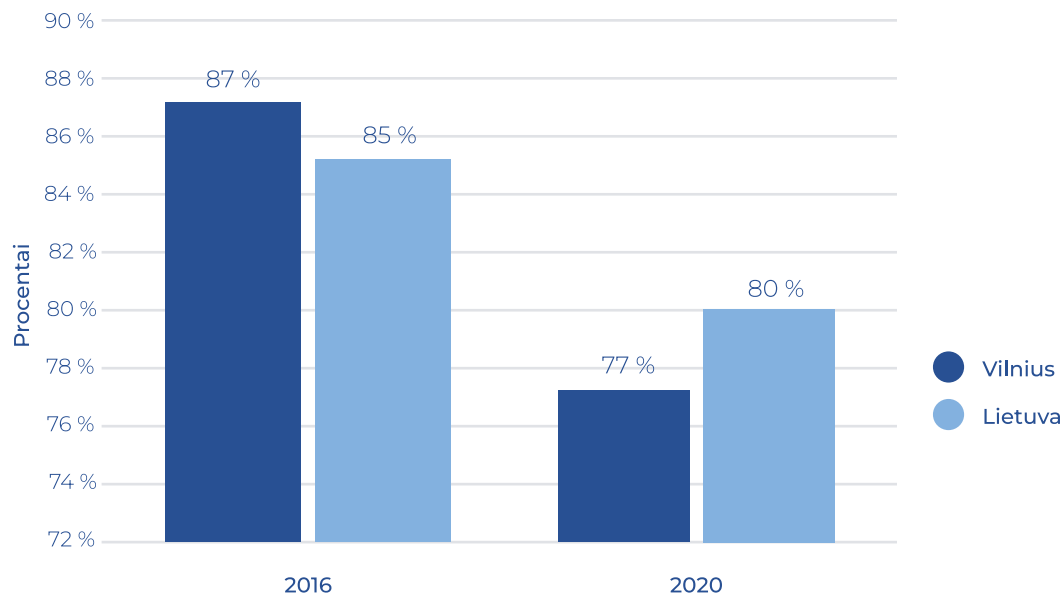
4.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

4.1.1. Mokinių sveikata

Remiantis Higienos instituto duomenimis, 2016 m. didžioji dalis 5-ų, 7-ų ir 9-ų klasių Vilniaus m. mokinių teigiamai vertino savo sveikatą

ir pagal šį rodiklį pranoko šalies vidurkį (atitinkamai 87,3 proc. ir 85,1 proc.). 2020 m. savo sveikatą palankiai vertinančių mokinių dalis gerokai sumažėjo tiek Vilniuje, tiek Lietuvoje ir siekė atitinkamai 77,4 proc. ir 79,8 proc. Ypač ryškus rodiklio sumažėjimas Vilniuje (10 proc.) prisidėjo prie sostinės atsilikimo nuo šalies vidurkio.

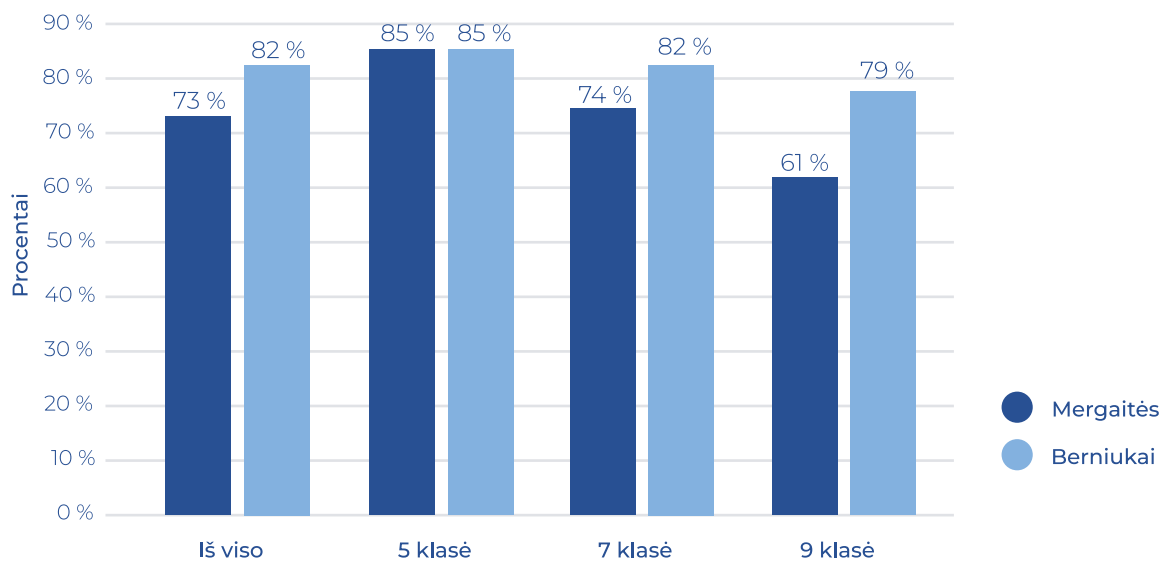
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie savo sveikatą vertina puikiai arba gerai, procentinė dalis

1 pav. Vilniaus bei Lietuvos 5-ų, 7-ų, 9-ų klasių mokinių, kurie savo sveikatą vertina puikiai arba gerai, procentinė dalis. Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2016 ir 2020 m.. Parengė: „Edu Vilnius“.

2020 m. berniukai palankiau vertino savo sveikatą (82,1 proc.) negu mergaitės (73,3 proc.). Šis skirtumas buvo ypač ryškus tarp 9-tos klasės berniukų ir mergaičių (18,8 proc. atotrūkis), o 5-tų klasių mokinės savo sveikatą vertino panašiai kaip ir jų bendraklasiai.

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie savo sveikatą vertina kaip labai gerą ar gerą, pasiskirstymas pagal klases ir lytį

2 pav. Vilniaus 5-ą, 7-ą, 9-ą klasių mokinių, kurie savo sveikatą vertina puikiai arba gerai, procentinė dalis pagal lytį ir klasę. Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2020 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

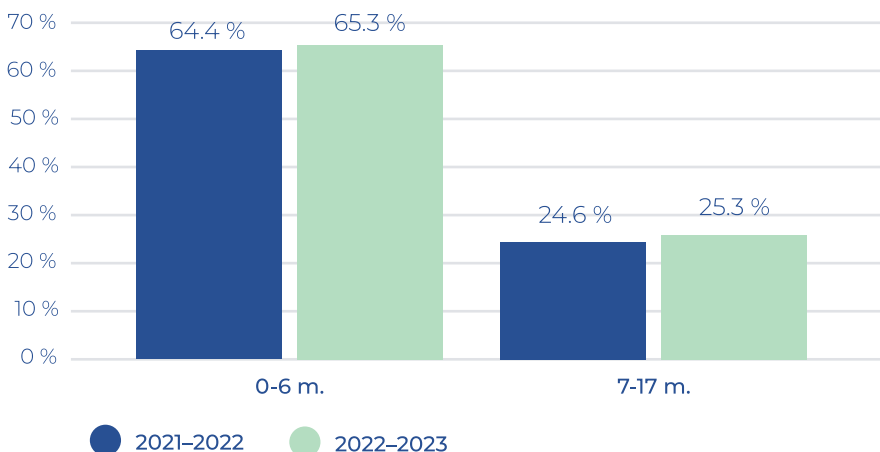
Ryškus subjektyvus sveikatos vertinimo bei laimingumo sumažėjimas galbūt yra susijęs su COVID-19 pandemijai suvaldyti įvestu karantinu. Visų pirma, duomenys apie Vilniaus m. mokyklų mokinius buvo renkami 2020 m. spalio mėnesį, nuo pandemijos pradžios praėjus daugiau nei pusei metų. Antra, Vilniaus universiteto mokslininkų tyrimas parodė, kad karantinas neigiamai paveikė mokyklinio amžiaus vaikų miego kokybę, prisidėjo prie somatinių simptomų paplitimo (pvz., galvos, pilvo, akių skausmai) bei prastesnės emocinės savijautos¹. Šios neigiamos pasekmės siejamos su karantino metu išaugusiu ekranų laiku, tėvų distresu bei sumažėjusiu dalyvavimu neformaliajame ugdyme (žiūrėti 5.1. SITUACIJOS ANALIZĖ) ir fiziniu aktyvumu. Taip pat ne vienas užsienio šalyse atliktas tyrimas parodė, kad COVID-19 pandemijos metu mergaičių psichinė sveikata nukentėjo labiau nei berniukų².

Remiantis Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenimis, Vilniaus m. mokinių dantų būklė išlieka stabili. Lyginant su 2021–2022 m. sveikus dantis³ turinčių vaikų dalis padidėjo paklaidos ribose: nuo 64,4 proc. iki 65,3 proc. tarp ikimokyklinio amžiaus vaikų ir nuo 24,6 proc. iki 25,3 proc. tarp mokyklinio amžiaus vaikų.

1 Jusienė, Roma, Būdienė, Virginija, Gintilienė, Gražina, Girdzijauskienė, Sigita, Stonkuvienė, Irena, Žekaitė, Jovita, Adomaitytė-Subačienė, Ieva et al. „Nuotolinis vaikų ugdymas pandemijos dėl COVID-19 metu: grėsmės ir galimybės ekosisteminiu požiūriu.“ Prieiga per internetą <https://www.fsf.vu.lt/dokumentai/Nuotolinis_vaiku_ugdy_mas_pandemijos_del_COVID19_metu.pdf> (2021)>

2 Bertoletti, Alice, et al. „The effect of the COVID-19 disruption on the gender gap in students' performance: a cross-country analysis.“ Large-scale Assessments in Education 11.1 (2023). Prieiga per internetą <<https://doi.org/10.1186/s40536-023-00154-y>>
Prowse, R., Sherratt, F., Abizaid, A., Gabrys, R. L., Helleman, K. G., Patter-

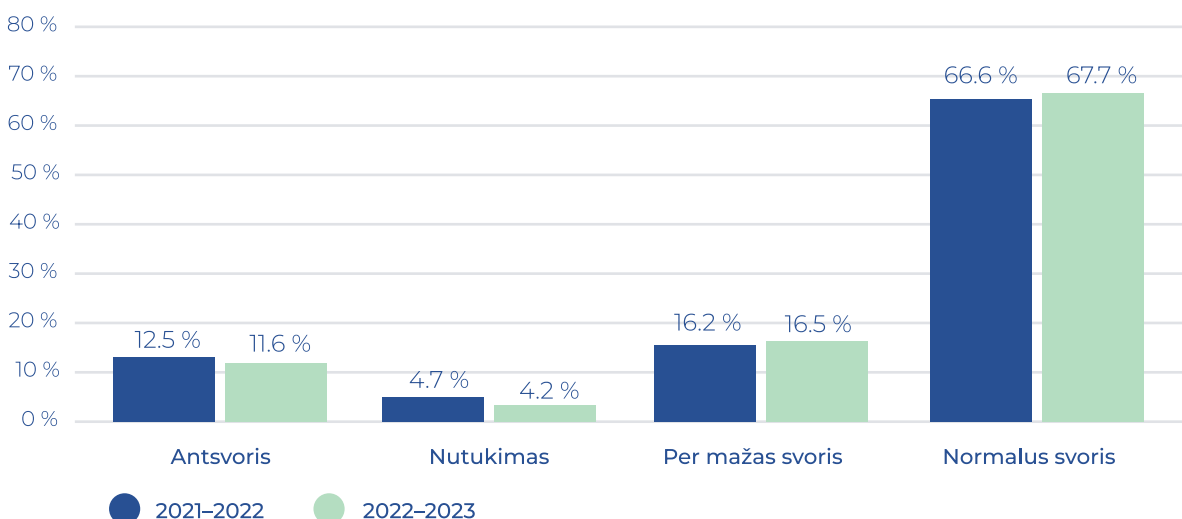
Mokinių, turinčių sveikus dantis, procentinė dalis savivaldybėse pagal amžiaus grupes

3 pav. Vilniaus m. vaikų, turinčių sveikus dantis, procentinė dalis pagal amžiaus grupes. Duomenų šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centro ataskaitos „Mokinių sveikata 2021 / 2022–2023 m.“. Parengė: „Edu Vilnius“.

Lyginant su 2021–2022 m., 2022–2023 m. Vilniaus mokinių svorio rodikliai išliko nepakitę. Normalų svorį turinčių mokinių dalis padidėjo paklaidos ribose (nuo 66,6 proc. iki 67,7 proc.), o nutukusių bei antsvorį turinčių mokinių dalys sumažėjo paklaidos ribose (atitinkamai nuo 4,7 proc. iki 4,2 proc. ir nuo 12,5 proc. iki 11,6 proc.). Per mažą svorį turinčių mokinių dalis taip pat padidėjo paklaidos ribose (nuo 16,2 proc. iki 16,5 proc.).

Antsvorį turinčių 2–17 m. amžiaus mokinių dalis

4 pav. Normalų svorį, antsvorį, nutukimą bei per mažą svorį turinčių 2–17 m. amžiaus mokinių dalis Vilniuje. Duomenų šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centro ataskaitos „Mokinių sveikata 2021 / 2022–2023 m.“. Parengė: „Edu Vilnius“.

son, Z. R., & McQuaid, R. J. (2021). Coping with the COVID-19 pandemic: examining gender differences in stress and mental health among university students. *Frontiers in psychiatry*, 12, 650759. Prieiga per internetą <10.3389/fpsyt.2021.650759>

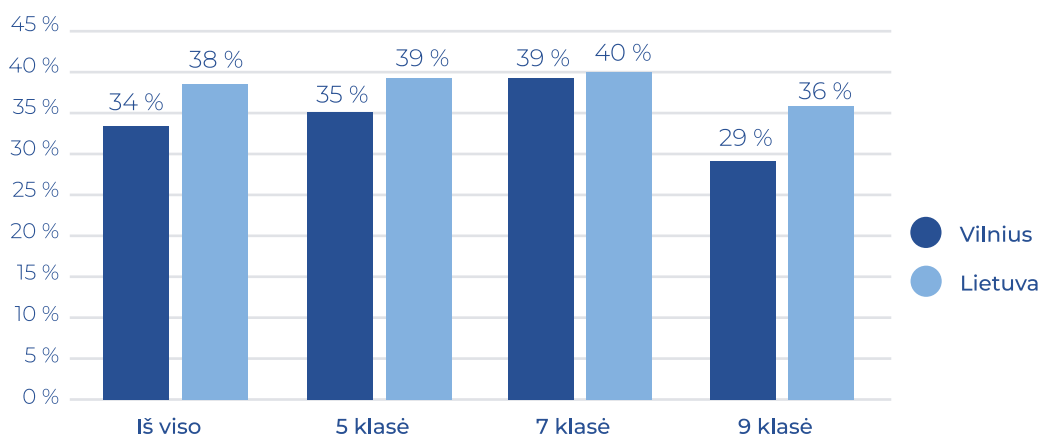
3 Higienos instituto 2022–2023 mokslo metų mokinių sveikatos ataskaitoje pažymima, kad dantys laikomi sveikais, „jeigu profilaktinio sveikatos patikrinimo metu gydytojas odontologas neranda éduonies pažeistų, plombuotų ir dėl éduonies išrautų dantų“. Prieiga per internetą <https://www.hi.lt/uploads/Institutas/leidiniai/Statistikos/Vai-ku_sveikata/Mokiniu_sveikata_2022_2023.pdf>

4.1.2. Mokinių gyvensenos įpročiai

Fizinis aktyvumas itin svarbus mokinių sveikatai. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) 5–17 m. vaikams rekomenduoja kiekvieną dieną bent 60 minučių skirti vidutinio ar didelio intensyvumo fizinei veiklai⁴. PSO teigimu, aktyvi ir reguliari fizinė veikla ne tik gerina fizinę ir psichologinę sveikatą, bet yra svarbi tobulinant kognityvinius įgūdžius⁵, lemia aukštesnius akademinis pasiekimus⁶. Nepaisant to, tarptautinis tyrimas atskleidė, kad dar iki pandemijos keturi penktadaliai 11–17 m. pasaulio (įskaitant Lietuvą) mokinių šios rekomendacijos nesilaikė⁷.

Tendenciją dėl nepakankamo fizinio aktyvumo patvirtina ir Lietuvoje Higienos instituto atliekamas mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimas⁸. Šiame tyrime fizinio aktyvumo rodiklis nurodo mokyklinio amžiaus vaikų, kurie 5 ir daugiau dienų mankštinais ar sportuoja bent 60 minučių, įskaitant fizinio ugdymo pamokas, procentinę dalį. 2020 m. Vilniuje šis rodiklis siekė 34,3 proc. – šiek tiek žemiau nei Lietuvos vidurkis (38,1 proc.). Sostinėje ir Lietuvoje fiziškai aktyviausi buvo 7-tų klasių mokiniai (39,3 proc. ir 39,5 proc.), o mažiausiai aktyvūs – 9-tų klasių mokiniai (28,7 proc. ir 36,3 proc.). 60 minučių, įskaitant fizinio ugdymo pamokas, procentinę dalį⁹. 2020 m. Vilniuje šis rodiklis siekė 34,3 proc. – šiek tiek žemiau nei Lietuvos vidurkis (38,1 proc.). Sostinėje ir Lietuvoje fiziškai aktyviausi buvo 7-tų klasių mokiniai (39,3 proc. ir 39,5 proc.), o mažiausiai aktyvūs – 9-tų klasių mokiniai (28,7 proc. ir 36,3 proc.).

Mokinių fizinio aktyvumo įpročių procentinis rodiklis su fizinio ugdymo pamokomis, 2020 m.

5 pav. Vilniaus m. mokinių, kurie 5 ir daugiau dienų per savaitę mankštinais ar sportuoja bent 60 minučių (skaičiuojant kartu su fizinio ugdymo pamokomis), procentinė dalis pagal klasę. Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2020 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

4 WHO. Physical Activity. 2022 m. spalio 5 d. Prieiga per internetą <<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/physical-activity>>

5 Ibid.

6 Barbosa, Ana, et al. „Physical activity and academic achievement: an umbrella review.“ *International Journal of Environmental Research and Public Health* 17.16 (2020): 5972.

7 Guthold, Regina, et al. „Global trends in insufficient physical activity among adolescents: a pooled analysis of 298 population-based surveys with 16 million participants.“ *The Lancet Child & Adolescent Health* 4.1 (2020): 23-35.

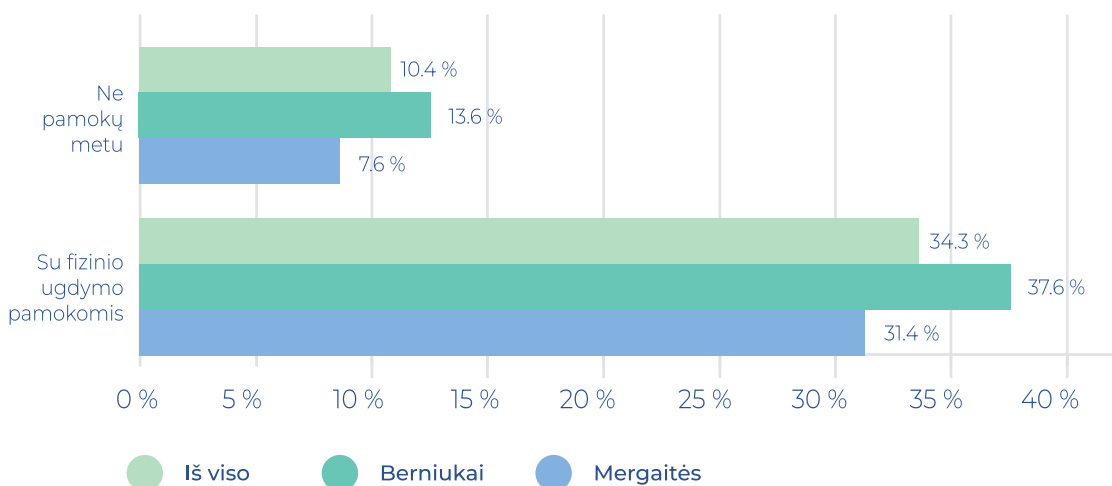
8 Mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimas: 2020 m. rodiklių suvestinė-ataskaita (2020), Higienos institutas

9 Skirtingai negu PSO rekomendacijoje, pagal šį rodiklį sportinė veikla penkis kartus per savaitę bent po 60 minučių laikoma pakankamu fizinio aktyvumo lygiu. Tai paaiškina, kodėl šio rodiklio reikšmė Higienos instituto tyrime yra didesnė nei tarptautiniame tyrime.

Vilniuje matomi ryškūs skirtumai tarp berniukų ir mergaičių fizinio aktyvumo. Mergaičių kasdien ne pamokų metu sportuodavo vidutiniškai tik 7,6 proc., o berniukų – 13,6 proc. Atsižvelgiant į mokinių aktyvumą ir fizinio ugdymo pamokų metu, berniukų rodiklis siekė 37,6 proc., o mergaičių – 31,4 proc. Verta pažymėti, kad sąlyginai mažesnis mergaičių aktyvumas būdingas daugumai pasaulio valstybių¹⁰. Prie Vilniaus m. mokinių fizinio aktyvumo reikšmingai prisidėjo fizinio ugdymo pamokos, nes jas įskaičiuojant daugiau nei trečdalis mokinių atitiko penkių kartų per savaitę valandos trukmės sportinės veiklos normą.

10 Guthold, Regina, et al. „Global trends in insufficient physical activity among adolescents: a pooled analysis of 298 population-based surveys with 1.6 million participants.“ *The Lancet Child & Adolescent Health* 4.1 (2020): 23-35.

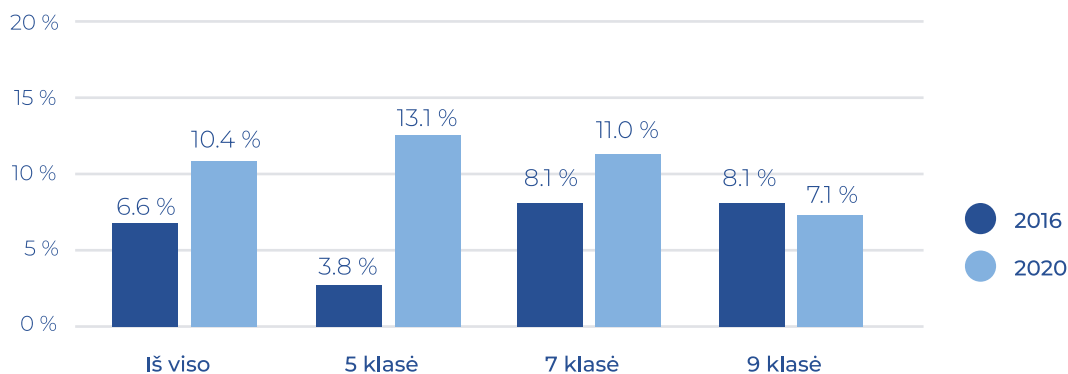
Mokinių fizinio aktyvumo (su fizinio ugdymo pamokomis) įpročių procentinis rodiklis, 2020 m.

6 pav. Vilniaus m. 5-ą, 7-ą, 9-ą klasių mokinių, kurie 5 ir daugiau dienų per savaitę mankština ar sportuoja bent 60 minučių (ne pamokų metu ir su fizinio ugdymo pamokomis), procentinė dalis pagal lytį. Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2020 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

2020 m. Vilniaus m. mokinių, sportuojančių kasdien ne pamokų metu bent apie 60 minučių, dalis siekė 10,4 proc. Lyginant su 2016 m., kai reguliariai ne pamokų metu sportavo tik 6,6 proc. mokinių, matomas ryškiai padidėjęs fizinis aktyvumas. Ryškiausias fizinio aktyvumo padidėjimas matomas tarp 5-tos klasės mokinių (9,3 proc.), o tarp 9-tos klasės mokinių nuo 2016 m. iki 2020 metų jis sumažėjo 1 proc. Skirtingų klasių mokinių fizinis aktyvumas skyrėsi pagal metus: 2016 m. aktyvesni buvo 7-ų ir 9-tų klasių mokiniai (8,1 proc.), o 2020 m. – 5-ų klasių mokiniai (13,1 proc.).

Mokinių fizinio aktyvumo įpročių procentinis rodiklis pagal klases ir metus (ne pamokų metu)

7 pav. Vilniaus m. 5-ą, 7-ą, 9-ą klasių mokinių, kurie 5 ir daugiau dienų per savaitę mankština ar sportuoja bent 60 minučių (ne pamokų metu), procentinė dalis pagal klasę. Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2016 ir 2020 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

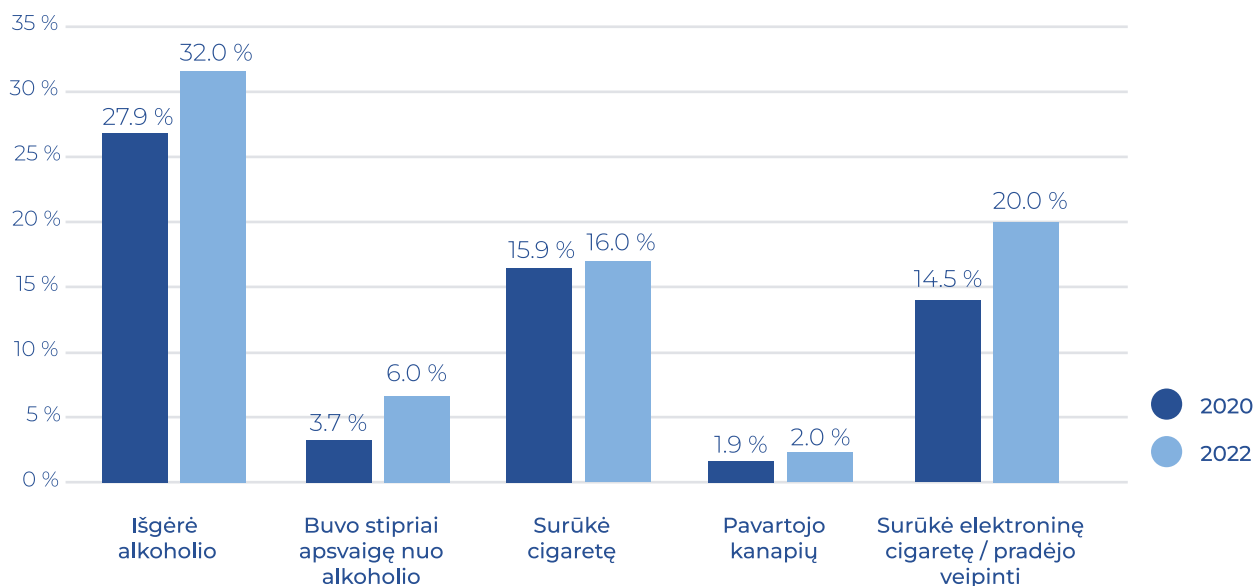
Dar vienas mokinių gyvenimui ryškiai įtaką turintis veiksnys – psichoaktyvių medžiagų vartojimas. Remiantis „Planet Youth“ modelio 2022 m. Vilniaus 10 (II gimnazijos) kl. mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos tyrimu¹¹, lyginant su 2020 m. tyrimu¹², nustatytas didėjantis psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimas. Visų pirma, padaugėjo mokinių, kurie būdami 13-os metų ar jaunesni bent kartą vartojo alkoholį, rūkė elektroninę cigaretę ar buvo stipriai apsvaigę nuo alkoholio. Kas penktas 10-tos klasės mokinys, būdamas 13-os metų ar jaunesnis, pabandė rūkyti elektroninę cigaretę, o bene kas trečias to paties amžiaus mokinys – išgėrė alkoholio. Rūkiusių cigarečių ar vartojusių kanapes mokinių dalis nepakito (atitinkamai 16 proc. ir 2 proc.).

11 Vilniaus visuomenės sveikatos biuro atliktas tyrimas, įgyvendinant „Planet Youth“ modelį. Prieiga per internetą <<https://www.vilniussveikiau.lt/planet-youth/>>

12 Vilniaus visuomenės sveikatos biuro atliktas tyrimas, įgyvendinant „Planet Youth“ modelį. Prieiga per internetą <<https://www.vilnius-sveikiau.lt/wp-content/uploads/2021/12/Planet-youth-modelis.pdf>>

Mokiniai, kurie būdami 13 metų ar jaunesni:

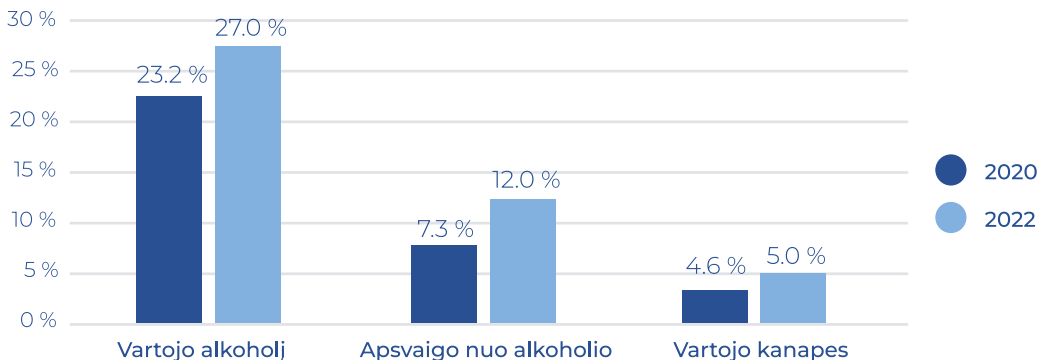
8 pav. 10-tų klasių mokinių, kurie būdami 13 metų ar jaunesni vartojo nurodytą psichoaktyviąją medžiagą, procentinė dalis. Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 ir 2022 m. apklausos. Parengė: „Edu Vilnius“.

Žvelgiant į mokinių psichoaktyvių medžiagų vartojimo įpročius mėnesio laikotarpiu matyti panaši tendencija. Šiuo laikotarpiu kas ketvirtas mokinys vartojo alkoholį ir kas aštuntas mokinys buvo apsvaigęs nuo alkoholio (atitinkamai 3,8 ir 4,7 proc. prieaugis nuo 2020 m.). Per pastarąsias 30 dienų kanapes rūkusių mokinių dalis nedaug padidėjo – nuo 4,6 proc. iki 5 proc. Verta pažymėti, kad abu alkoholio vartojimo rodikliai (pabandytas 13-os metų ar jaunesniam bei per pastarąsias 30 dienų) gerokai išaugo nuo 2020 m. iki 2022 m. Ryšį tarp šių rodiklių paaiškina tai, kad alkoholio vartojimas ankstyvoje paauglystėje yra glaudžiai susijęs su probleminiu alkoholio vartojimu vėlesniuose gyvenimo etapuose¹³.

13 Englund, Michelle M., et al. „Childhood and adolescent predictors of heavy drinking and alcohol use disorders in early adulthood: a longitudinal developmental analysis.“ *Addiction* 103 (2008): 23-35.

Heron, Jon, et al. „Patterns of alcohol use in early adolescence predict problem use at age 16.“ *Alcohol and alcoholism* 47.2 (2012): 169-177.

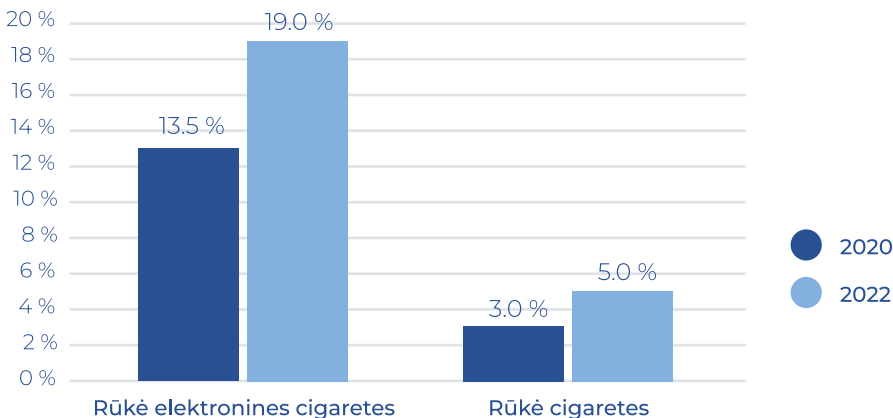
Mokiniai, kurie per pastarąsias 30 dienų:

9 pav. 10-tų klasių mokinių, nurodžiusių, kad per pastarąsias 30 dienų vartojo nurodytą psichoaktyviąją medžiagą, procentinė dalis. Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 ir 2022 metų apklausos. Parengė: „Edu Vilnius“.

Gerokai padidėjo kasdien elektronines cigaretes rūkančių mokinių dalis – 2022 m. beveik kas penktas 10-tos klasės mokinys kasdien rūkė elektronines cigaretes, o 2020 m. – 13,5 proc. Kasdien rūkančių 10-tos klasės mokinių dalis išaugo nuo 3 proc. 2020 m. iki 5 proc. 2022 m.

Mokiniai, kurie kasdien (proc.):

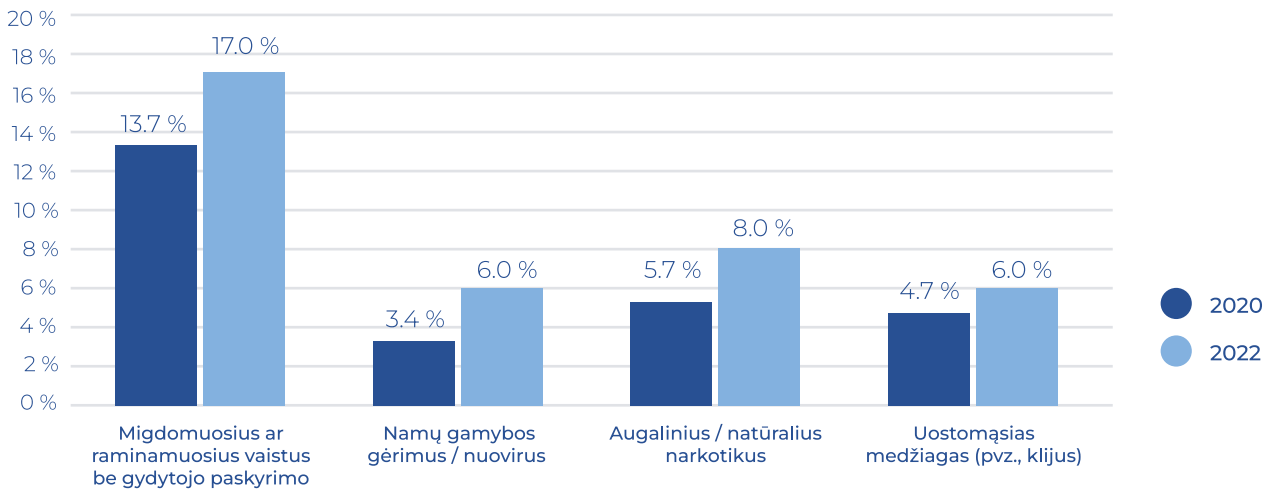

10 pav. 10-tų klasių mokinių, nurodžiusių, kad kasdien rūkė cigaretes arba elektronines cigaretes, procentinė dalis. Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 ir 2022 m. apklausos. Parengė: „Edu Vilnius“.

Tarp kitų psichoaktyviųjų medžiagų mokiniai dažniausiai nurodė¹⁴ bandę migdomųjų ar raminamųjų vaistų be gydytojo paskyrimo (17 proc.), augalinių ar natūralių narkotikų (8 proc.), namų gamybos gėrimų ar nuovirų (6 proc.) bei uostomųjų medžiagų (6 proc.). Visų minėtųjų medžiagų vartojimo paplitimas tarp 10-tos klasės mokinių išaugo lyginant su 2020 m.

14 Grafike nurodytos tik tos medžiagos, kurių vartojimo paplitimas siekė bent 3 proc. apklaustų mokinių. Vilniaus visuomenės sveikatos biuro atliktoje apklausoje buvo įtraukta daugiau pasirinkimo variantų (psichoaktyviųjų medžiagų).

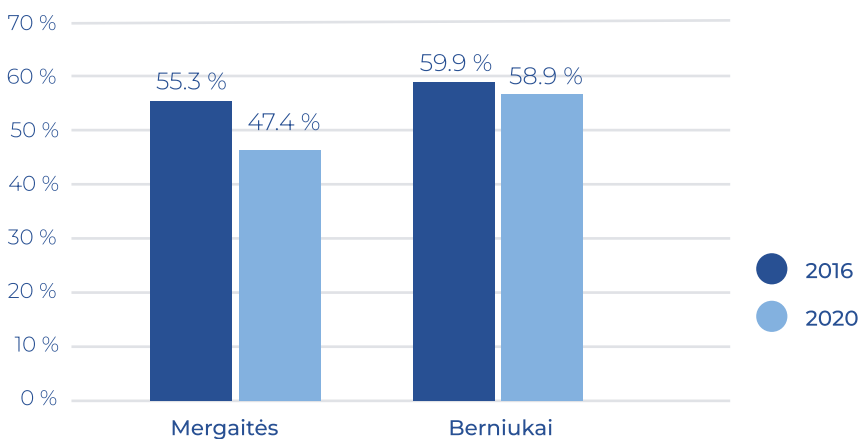
Mokiniai, nors kartą gyvenime vartoję nurodytas nelegalias medžiagas

11 pav. 10-tų klasių mokinių, nurodžiusių, kad nors kartą gyvenime vartojo nurodytą psichoaktyviąją medžiagą, procentinė dalis. Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 ir 2022 m. apklausoje. Parengė: „Edu Vilnius“.

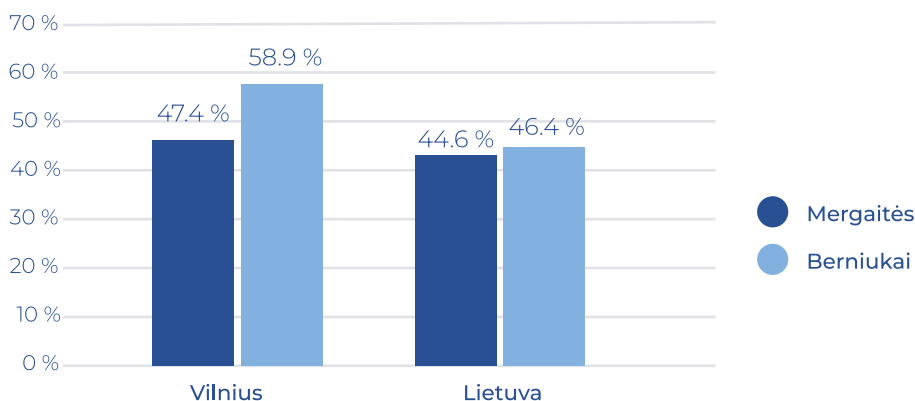
Sostinės mokinių mitybos įpročiai 2020 m., lyginant su 2016 m., sąlyginai suprastėjo. Kasdien valgančių pusryčius mergaičių dalis sumažėjo maždaug 7,9 proc. (iki 47,4 proc.), o berniukų dalis – 1 proc. (iki 58,9 proc.). Lyginant su Lietuvos vidurkiais 2020 m. didesnė Vilniuje besimokančių berniukų ir mergaičių dalis (atitinkamai 12,5 proc. ir 2,8 proc.) kasdien valgė pusryčius.

Vilniaus mokyklinio amžiaus vaikų, kasdien valgančių pusryčius, procentinė dalis

12 pav. Vilniaus m. 5-ų, 7-ų, 9-ų klasių mokinių, kasdien valgančių pusryčius, procentinė dalis pagal lytį. Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2016 ir 2020 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

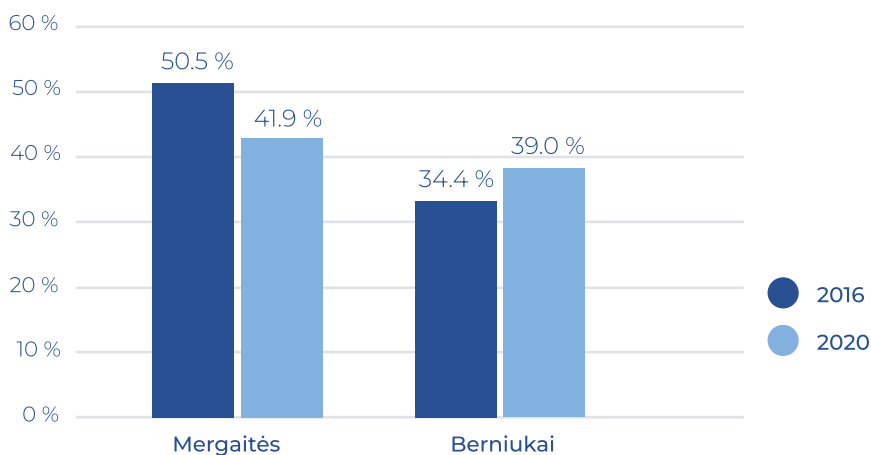
Mokyklinio amžiaus vaikų, kasdien valgančių pusryčius, procentinė dalis

13 pav. Vilniaus m. 5-ą, 7-ą, 9-ą klasių mokinių, kasdien valgančių pusryčius, procentinė dalis. Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2020 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

Nors Vilniuje sumažėjo kasdien vaisius valgančių mergaičių – nuo 50,5 proc. iki 41,9 proc., kasdien vaisius valgančių berniukų dalis išaugo nuo 34,4 proc. iki 39 proc. Bendras vaisių vartojimo lygis nėra patenkinamas, nes tik du iš penkių Vilniaus mokinių juos valgo kasdien.

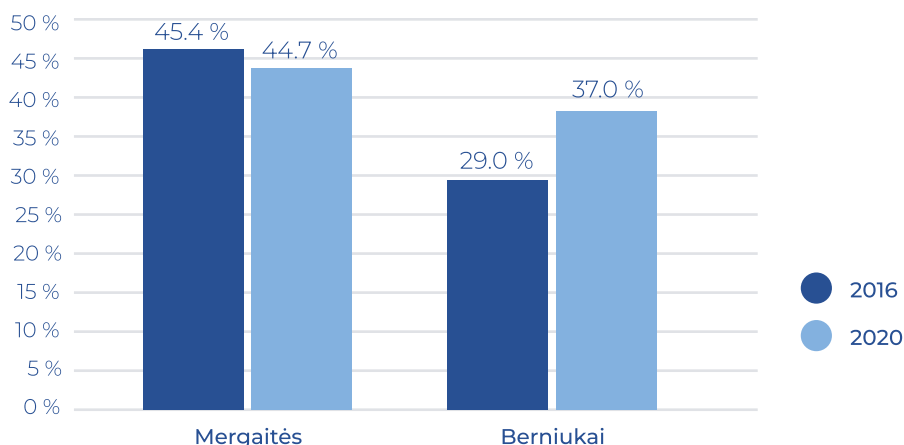
Vilniaus mokinių, kurie bent kartą per dieną valgo vaisius, procentinė dalis

14 pav. Vilniaus 5-ą, 7-ą, 9-ą klasių mokinių, bent kartą per dieną valgančių vaisius, procentinė dalis pagal lytį. Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2016 ir 2020 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

Teigiamai nuteikia padidėjęs daržovių vartojimas tarp berniukų – ši mokinių dalis per ketverius metus išaugo daugiau kaip 8 proc. ir pasiekė 37 proc. visų 5-ų, 7-ų ir 9-ų klasių berniukų. O kasdien daržoves valgančių mergaičių dalis nežymiai sumažėjo iki 44,7 proc. Bendras daržovių vartojimo lygis nėra patenkinamas, nes vos du iš penkių Vilniaus m. mokinių jas valgo kasdien.

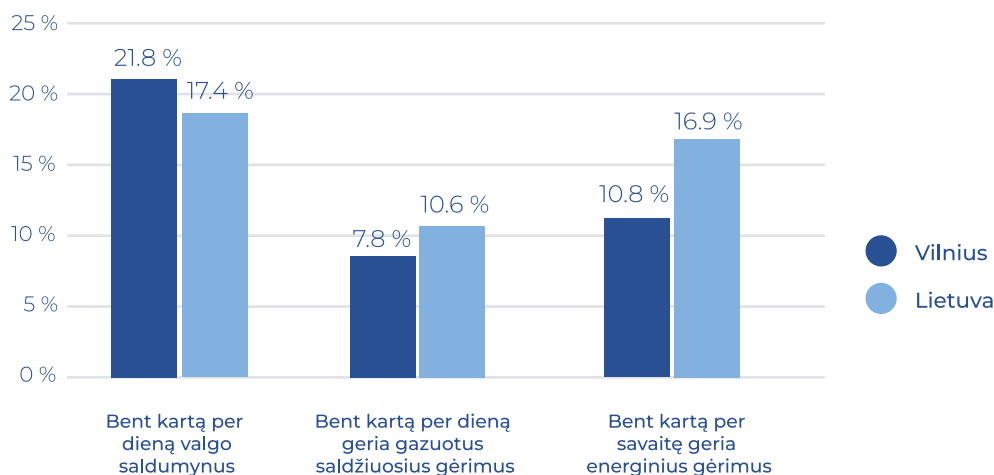
Vilniaus m. mokinių, kurie bent kartą per dieną valgo daržoves, procentinė dalis

15 pav. Vilniaus 5-ų, 7-ų, 9-ų klasių mokinių, bent kartą per dieną valgančių daržoves, procentinė dalis pagal lytį. Duomenų šaltinis: Higienos institutas, 2016 ir 2020 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

2020 m. Vilniuje daugiau nei kas penktas mokinys kasdien valgė saldumynus – pagal šį rodiklį sostinė maždaug 4 proc. pranoko Lietuvos vidurkį. Tačiau mažesnė Vilniaus m. mokinių dalis kasdien gėrė gazuotus saldžiuosius gėrimus (7,8 proc. lyginant su 10,6 proc. Lietuvos mastu) ir bent kartą per savaitę gėrė energinius gėrimus (10,8 proc. lyginant su 16,9 proc. Lietuvos mastu).

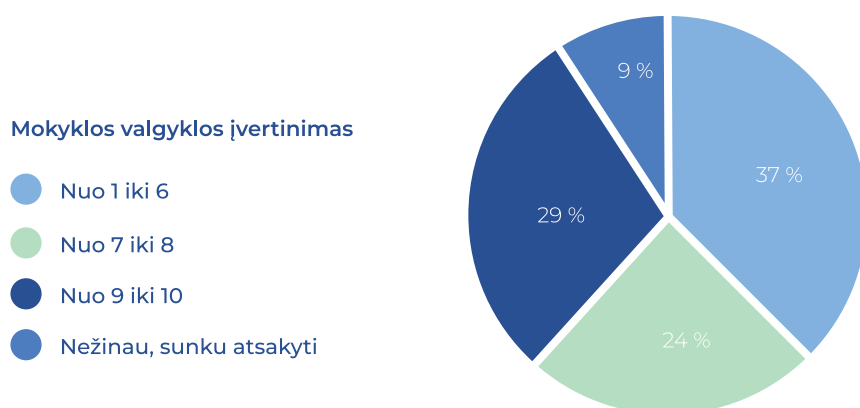
Mokyklinio amžiaus vaikų mitybos įpročiai (2020 m.)

16 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų mitybos rodiklis nurodo 5-tų, 7-tų ir 9-tų klasių mokinių, bent kartą per dieną valgančių saldumynus / geriančių gazuotus gėrimus ir bent kartą per savaitę geriančių energinius gėrimus, procentinę dalį. Duomenų šaltinis: Mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimas: 2020 metų rodiklių suvestinė ataskaita, Higienos institutas. Parengė: „Edu Vilnius“.

4.1.2. Mokyklų aplinkos pritaikymas sveikai gyvensenai

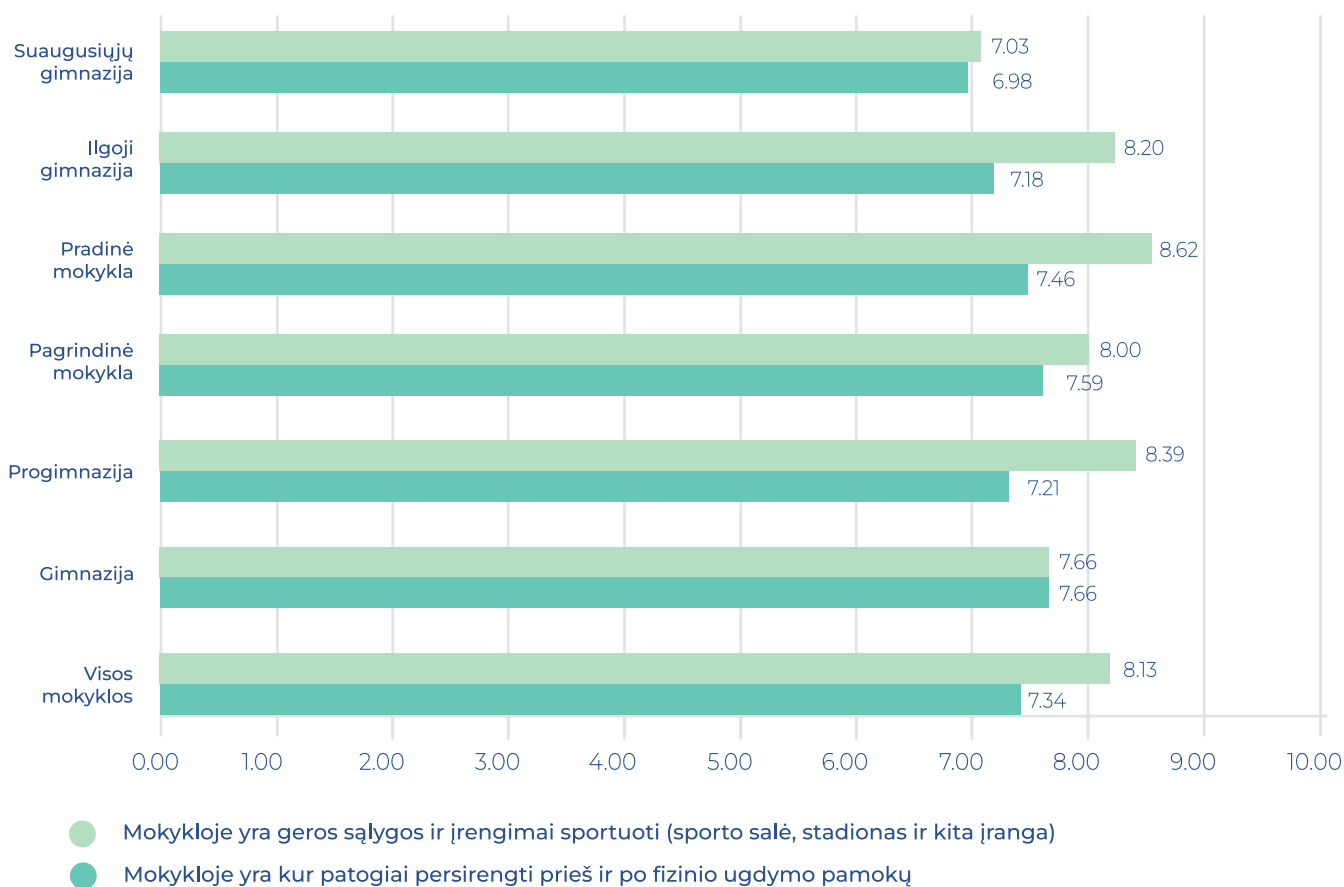
Žvelgiant į Vilniaus švietimo stebėsenos įrankio duomenis, krenta į akis neigiamas mokinių požiūris į mokyklų valgyklas. Net 37 proc. mokinių nesutiko su teiginiu, kad jų mokyklos valgykloje galima patogiai pavalgyti (t.y., nuo 1 iki 6 balų), o apie ketvirtadalį mokinių ją vertino vidutiniškai (7 arba 8 balais). Dažniausiai įvardijamos nepasitenkinimo mokyklos valgykla priežastys buvo didelis valgyklų užimtumas, maisto kokybė ir kaina.

17 pav. Mokyklos valgyklos vertinimo rodiklis nurodo mokinių, įvertinusių teiginį „Mokyklos valgykloje galima patogiai pavalgyti“ skirtingais balais (Likerto skalėje 1–10), procentinę dalį. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos įrankio duomenys, 2024 m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

Kalbant apie mokyklų sporto aplinkos vertinimą, pradinių mokyklų bei progimnazijų mokiniai labiausiai teigiamai atsiliepė apie sporto sąlygas bei įrengimus (atitinkamai 8,59 ir 8,38 balais), o aukščiausiai sąlygas persirengti prieš ir po fizinio ugdymo pamokų įvertino gimnazijų ir pagrindinių mokyklų mokiniai (atitinkamai 7,7 ir 7,59 balais). Labiausiai nepatenkinti abiem mokyklų sporto aplinkos aspektais buvo suaugusiųjų gimnazijų mokiniai (įvertinę sportavimo bei persirengimo sąlygas atitinkamai 6,98 ir 7,03 balais).

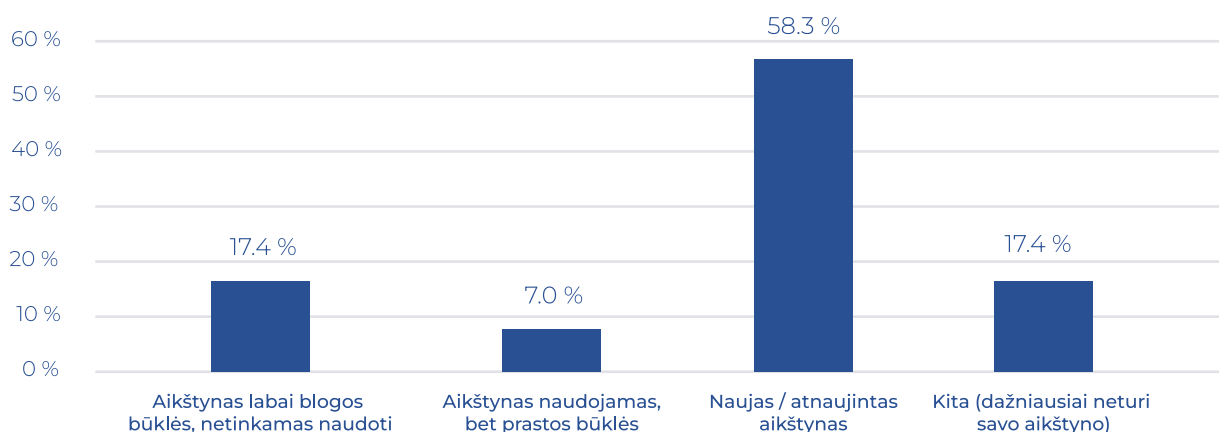
Mokyklų sporto aplinkos vertinimas

18 pav. Vilniaus mokyklų sporto aplinkos vertinimo rodiklis nurodo mokinių atsakymų, vertinant teiginius „Mokykloje yra kur patogiai persirengti prieš ir po fizinio ugdymo pamokų“ ir „Mokykloje yra geros sąlygos ir įrengimai sportuoti“ (sporto salė, stadionas ir kita įranga) (Likerto skalėje 1–10), vidurkį. Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos įrankio duomenys, 2024 m. apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis Vilniaus miesto savivaldybės Sporto ir sveikatingumo skyriaus duomenimis, didžioji dalis (58 proc.) Vilniaus bendrojo ugdymo mokyklų turi naujus arba atnaujintus sporto aikštynus. 17 proc. mokyklų turi aikštynus, kurie netinkami naudoti dėl labai blogos būklės, o dar 7 proc. mokyklų naudojami, nors ir prastos būklės. Vilniaus m. savivaldybė yra numačiusi atnaujinti visų mokyklų, kurios patenka į pastarąsias dvi kategorijas, sporto aikštynus. 17 proc. mokyklų neturi aikštynų arba nėra perdavusios jų tvarkyti Vilniaus savivaldybei.

Vilniaus m. mokyklų sporto aikštynų būklė

19 pav. Vilniaus m. mokyklų sporto aikštynų būklės rodiklis nurodo Vilniaus bendrojo ugdymo mokyklų, turinčių skirtingos būklės aikštynus, procentinę dalį (N=115). Apie mokyklas, patenkančias į kategoriją „kita“, tikslios informacijos nėra, tačiau nemaža jų dalis – suaugusiųjų mokymo centrai, kurie neturi savo aikštyno. Duomenų šaltinis: Vilniaus miesto savivaldybės Sporto ir sveikatingumo skyrius, 2024 m. Parengė: „Edu Vilnius“.

4.2. SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

4.2.1. Uždavinys. Ugdymas, prisidedantis prie vaiko sąmoningo pasirinkimo gyventi sveikai

Siekiant atitolinti bei sumažinti vaikų ir jaunimo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, suvaldyti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo rizikas bei stiprinti apsauginius veiksnius per aplinkai, skirtingoms

tikslinėms grupėms prieinamas, jų poreikius atliepiančias, mokslo ar praktikos duomenimis pagrįstas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos priemonės, 2023 m. gruodžio 13 d. patvirtinta Vilniaus miesto savivaldybės vaikų ir jaunimo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo bei platinimo prevencijos 2024–2028 m. strategija. Nuo 2024 m. Vilniaus miesto savivaldybės administracija pradės įgyvendinti Strategijoje numatytas veiklas 2024 m. iškeltiems rodikliams pasiekti. Veiklų įgyvendinimas bus finansuojamas iš Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto, ES struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos ministerijų skirtų dotacijų lėšų.

Kartu su Vilniaus visuomenės sveikatos biuru „Vilnius sveikiau“ tęsiamas nuo 2020 m. pradėtas įgyvendinti islandiškuoju psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos modeliu paremtas projektas „Planet Youth“, kuriuo siekiama apsaugoti vaikų ir paauglių sveikatą, mokymąsi ir sėkmę gyvenime, apimti visas jų aplinkos sritis (šeimą, bendraamžius, laisvalaikį ir mokymąsi mokykloje), sutelkti ir įgyvendinti tinkamas prevencijos priemones psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo rizikos veiksniams sumažinti ir apsauginiams veiksniams stiprinti vietos bendruomenės lygmeniu. Siekiant diegti ir įgyvendinti efektyvias psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo bei platinimo prevencijos priemones savivaldybėje, 2023 m. gruodžio mėn. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su LR Vidaus reikalų ministerija dėl nepilnamečių narkotikų vartojimo ir platinimo prevencijos mokyklose bandomojo modelio įgyvendinimo. Planuojama šio projekto įgyvendinimo trukmė iki 2024 m. gegužės mėn.

„Vilnius sveikiau“ kartu su Vilniaus miesto savivaldybe įgyvendindamas „Planet Youth“ – jaunimo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos modelį, 2023 m. atliko šias veiklas:

- ◆ 2022 m. mokinių tyrime dalyvavusioms ugdymo įstaigoms, visuomenei ir kitoms suinteresuotoms grupėms pristatė tyrimo rezultatus.
- ◆ Parengė metodines rekomendacijas tėvams „Kaip kalbėti su vaikais apie psichoaktyvias medžiagas?“ ir „Tėvų galia“.

- ◆ Dalyvavo konferencijose ir kituose viešuose renginiuose siekdamas akcentuoti tėvų ir mokyklos aplinkos svarbą jaunuolių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijoje.
- ◆ Organizavo nuotolines paskaitas tėvams, pedagogams ir kitiems su jaunimu dirbantiems specialistams apie efektyvias prevencijos priemones ir ryšio su vaiku stiprinimą.
- ◆ Pravedė 2 mokymus Narkotikų kontrolės komisijos ir „Planet Youth“ modelio koordinavimo grupės nariams apie „Planet Youth“ modelio įgyvendinimą.
- ◆ Pradėjo įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos inicijuotą Nepilnamečių narkotikų vartojimo ir platinimo prevencijos mokyklose bandomąjį modelį.
- ◆ Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos tema suorganizavo 589 sveikatos ugdymo ir mokymo veiklas, kuriose dalyvavo 14101 mokinys.
- ◆ Gyvenimo įgūdžių programą vesiantiems pedagogams parengė 3 pamokų planus apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją (5, 7 ir 9 klasių mokiniams).
- ◆ „Edu Vilnius“, bendradarbiaudami su koalicija „Galiu gyventi“, Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklų atstovams suorganizavo ketverius mokymus tema „Narkotikų vartojimas ir kaip spręsti su juo susijusias problemas“.
- ◆ Per šiuos mokymus buvo pristatytos ir aptartos problemos: „Psichoaktyvios medžiagos – su kuo turime reikalą?“, „Kaip bendrauti su vartojančiu paaugliu, suaugusiu asmeniu, šeima?“, „Vartojimo prevencijos tipai, priemonės ir ribos. Kas yra veiksminga mokslu grįsta prevencija? Ką daryti, kai prevencijos neužtenka?“.
- ◆ Mokymuose dalyvavo 66 psichologai ir socialiniai darbuotojai, 11 mokyklų administracijų atstovų ir mokytojų.

Siekiant sėkmingai įgyvendinti gyvenimo įgūdžių programą Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklose, Vilniaus miesto savivaldybės

Bendrojo ugdymo skyrius iniciatyviai bendradarbiavo su socialiniais partneriais:

- ◆ Su Vilniaus apskr. prokuratūros ir Vilniaus m. PK pareigūnais parengė ir pradėjo vykdyti pamokų ciklą apie nepilnamečių atsakomybes. 27 mokyklose pravedė Gyvenimo įgūdžių pamokas 7 klasių mokiniams (smurto prevencija, atsakingas elgesys). Veiklose dalyvavo apie 600 mokinių.
- ◆ Vilniaus universiteto medicinos fakulteto dėstytojai parengė užsakomąsias sveikos gyvensenos, lytiškumo ugdymo pamokas 5–12 klasių mokiniams.
- ◆ VšĮ Sostinės vaikų ir jaunimo centras parengė akredituotą 40 akad. val. kvalifikacijos kėlimo programą pradinė kl. mokytojams: „Lytiškumo ugdymo tema Gyvenimo įgūdžių programos kontekste (1–4 klasėse)“.
- ◆ Vilniaus pedagoginė psichologinė tarnyba pradėjo vykdyti supervizijų (dalijimosi patirtimi) ciklą, skirtą pedagogams, mokyklose įgyvendinantiems Gyvenimo įgūdžių programą.

Atsižvelgdamas į Vilniaus miesto vaikų dantų éduonies problematiką „Vilnius sveikiau“ įgyvendino dantų éduonies prevenciją ir 2023 m. atliko tokias veiklas:

- ◆ Parengė ir atliko apklausą apie ikimokyklinio amžiaus vaikų dantų priežiūros ypatumus, skirtą tėvams (globėjams, rūpintojams). Apklausoje dalyvavo 4124 tėvai (globėjai, rūpintojai).
- ◆ Įgyvendino burnos higienos projektą „Graži šypsena“, skirtą 5–6 m. ir 7–8 m. vaikams.
- ◆ Organizavo burnos higienos prevencijos renginius bei visuomenės sveikatos specialistų, vykdančių sveikatos priežiūrą mokykloje, veiklas burnos higienos tema. Jose dalyvavo 11571 ikimokyklinio ir 15 971 mokyklinio amžiaus vaikas.
- ◆ Ugdymo įstaigoms parengė 123 informacinius plakatus bei standus burnos higienos tema.

- ◆ Suorganizavo 4 nuotolines paskaitas „Viskas, ką reikia žinoti apie vaikų iki 6 metų dantis“, kuriose dalyvavo 74 tėvai (globėjai, rūpintojai).
- ◆ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Sveikatos apsaugos skyrius kiekvienais metais organizuoja Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių paraiškų finansavimo konkursą. 2023 m. buvo finansuotos 7 nevyriausybinės organizacijos, kurios įgyvendino visuomenės sveikatos priemones Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo srityje. Veiklos buvo susijusios su sveikos gyvensenos ugdymu ir raštingumo didinimu, vaikų, paauglių, jaunimo psichikos sveikatos stiprinimu, psichikos sveikatos raštingumo didinimu bei vaikų ir jaunimo priklausomybių nuo ekranų naudojimosi trukmės, turinio ir poveikio sveikatai prevencija. Šioms priemonėms įgyvendinti buvo skirta 85200 Eur.
- ◆ 2023 m. „Edu Vilnius“ parengė ir įgyvendino ilgalaikę kvalifikacijos tobulinimo programą ikimokyklinio ugdymo įstaigų fizinio ugdymo mokytojams. Siekiant atliepti asmeninius mokytojų tobulėjimo poreikius, programa sudaryta iš 4 modulių, o bendra programos trukmė – 48 val. Bendras modulių pabaigusią dalyvių skaičius – 265 mokytojai.

Mokymų metu pristatytos ir aptartos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programos bei ugdymo planai: apžvelgtos visos ugdymo sritys ir išskirtos jų sąsajos bei integralumo galimybės su sveikatos ir fizinio ugdymo sritimi, aptarti galimi fizinio ugdymo pasiekimai, diskutuota dėl ugdymo planų. Dalintasi patirtimis apie ikimokyklinio ugdymo įstaigų partnerystę ir bendradarbiavimą su kitomis įstaigomis ir organizacijomis, apie bendradarbiavimu kuriamas vertes vaikų fiziniam raštingumui ugdyti. Daug dėmesio mokymuose skirta vaikų fiziniam ugdymui atliepiančiųjų amžiaus tarpsnį, įtraukiamam ugdymui. Praktinių užsiėmimų metu buvo pristatomos ir išbandomos įvairiausios fizinio aktyvumo skatinimo priemonės ir metodai, netradicinis fizinis ugdymas, suteikiantis daug prasmingos žaismės.

◆ Drauge su partneriu VšĮ Humana People to People Baltic „Edu Vilnius“ organizavo programos „Valgyk sveikiau“ įgyvendinimą miesto mokyklose. Programoje dalyvaujančios mokyklos yra skatinamos ugdyti mokinių sveikos gyvensenos įgūdžius, suteikti mokiniams praktinių įgūdžių gaminant maistą iš vietos gamintojų produktų ir žaliavų. Mokykloms skiriamas finansavimas maisto produktams bei gamybos įrankiams ir įrangai įsigyti. Programoje dalyvauja 23 Vilniaus miesto savivaldybės mokyklos.

4.2.2. Uždavinys. Judrumą skatinanti aplinka ir mokiniams patrauklios bei ilgalaikius įpročius diegiančios aktyvaus laisvalaikio veiklos

◆ Tęsimi sporto aikštynų atnaujinimo darbai prie mokyklų ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų. Per 2023 m. buvo atnaujinti 17 mokyklų aikštynai, užbaigti darbai 4 darželių aikštelėse, įrengta 11 universalių sporto aikštelių darželiuose. Per 2024 ir 2025 m. planuojama užbaigti dar 10 mokyklų sporto aikštynų atnaujinimo darbus.

◆ Šiuo metu rekonstruojami sporto aikštynai prie šių Vilniaus m. švietimo įstaigų: Gabijos progimnazija ir gimnazija, Lazdynų mokykla, S. Konarskio gimnazija, Šv. Kristoforo progimnazija, Filaretų pradinė mokykla, Jono Basanavičiaus gimnazija, Pavilnio progimnazija, Mykolo Biržiškės gimnazija, Žirmūnų gimnazija. Įgyvendinant šiuos projektus bus rekonstruoti nusidėvėję aikštynai: įrengti dirbtinės žolės futbolo aikštynai, krepšinio-kvadrato, tinklinio aikštelės, bėgimo takai. Aikštynai bus aptverti tvora ir kamuolių gaudyklėmis, numatomas ir teritorijos apšvietimas.

◆ Siekiant skatinti Vilniaus mokinių fizinį aktyvumą, vykdomas projektas „Vilniaus miesto mokyklų žaidynės“. 2023 m. jose dalyvavo 100 Vilniaus miesto mokyklų. Mokiniai savo jėgas bandė 19-oje skirtingų sporto šakų (kvadratas, tinklinis, lengvoji atletika, futbolas, krepšinis, estafetė „Drąsūs, stiprūs, vikrūs“, plaukimas ir kt.).

◆ 2023 m. sėkmingai tęsiamas antrų klasių mokinių projektas, skirtas mokyti juos saugaus elgesio vandenyje, plaukimo technikos. Per 2023 m., bendradarbiaujant su kitais Vilniuje esančiais baseiniais, projekte dalyvavo 6674 antrokai.

◆ Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras „Vilnius sveikiau“, įgyvendindamas projektą „Vasara sveikiau“, ketvirtus metus iš eilės organizavo renginį, kuriame pasitelkiant įvairias priemones vaikai buvo supažindinami su emocinės ir fizinės gerovės svarba. 2023 m. renginyje vyko aktyvios lauko žaidynės, paremtos stalo žaidimo principu. Vilniaus mieste dalyvavo 168 vaikai.

◆ Atsižvelgdamas į sumažėjusį Vilniaus miesto vaikų laimingumo rodiklį, „Vilnius sveikiau“ 2022 m. įgyvendino šviečiamąją iniciatyvą – socialinę kampaniją „Draugai yra laimė“. 2023 m. pradėjo įgyvendinti kampaniją „Užkalbink laimę“, kurios metu kviesta kurti socialinį ryšį, pradėti pokalbius, klausytis ir būti išgirstam.

Užmegzti socialinį kontaktą diskutuojant šmaikščiais klausimais buvo kviestos visos ugdymo įstaigos, o klausimų pavyzdžius buvo galima išvysti ne tik ugdymo įstaigose, bet ir „Vilnius sveikiau“ bei „Laimės dieta“ socialiniuose tinkluose, Vilniaus viešajame transporte, poliklinikose. Vykdytos sveikatos ugdymo ir mokymo veiklos įtraukiant kampanijos klausimus bei skatinant užmegzti pokalbius su aplinkiniais, artimaisiais ar net pačiu savimi.

4.3 REKOMENDACIJOS

Papildomi duomenys / analizė

Siekiant tiksliau įvertinti mokinių sveikatą ir politikos priemonių veiksmingumą, rekomenduojama Vilniaus mokinių sveikatos tyrimus papildyti:

- ◆ Kokybiniais duomenimis, kurie leistų interpretuoti subjektyvaus sveikatos vertinimo, fizinio aktyvumo, mitybos įpročių bei mokyklų sporto infrastruktūros kiekybinius rodiklius.
- ◆ Dažnesniais nei kas ketverius metus surenkamais mitybos įpročių, fizinio aktyvumo bei subjektyvaus sveikatos vertinimo duomenimis. Kas metus surenkami duomenys leistų tiksliau įvertinti politikos priemonių poveikį minėtųjų rodiklių reikšmėms.

Politikos priemonės

Norint paskatinti sąmoningą sveikos gyvensenos pasirinkimą rekomenduojama:

- ◆ Įgyvendinti politikos priemones, skirtas mokinių sveikatai ir fiziniam aktyvumui gerinti, ypatingą dėmesį skiriant mergaičių sveikatai.
- ◆ Įgyvendinti psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevenciją, plečiant dabartinių prevencinių programų apimtį. Ypatingą dėmesį skirti alkoholio vartojimui, el. cigarečių bei migdomųjų ar raminamųjų vaistų be gydytojo paskyrimo vartojimui mažinti. Prioriteto turėtų sulaukti ankstyva prevencija, nes psichoaktyvių medžiagų vartojimas ankstyvoje paauglystėje padidina vėlesnio vartojimo riziką.
- ◆ Siekti geresnių mokinių svorio rodiklių investuojant į sveikos mitybos bei fizinio aktyvumo skatinimo programas. Planuojant

politikos priemonės svarbu atsižvelgti į mokinių mitybos bei fizinio aktyvumo polinkius priklausomai nuo jų lyties (pvz., berniukai yra labiau linkę į per didelį svorį, o mergaitės – į per mažą svorį).

- ◆ Skatinti sveiką mitybą mokyklose didinant valgyklų patrauklumą mokiniams. Priklausomai nuo mokyklos dėmesį reikėtų skirti mokinių srautams suvaldyti, maisto kokybei kelti ir kainoms mažinti.

- ◆ Tęsti sporto aikštynų atnaujinimo darbus. Ypatingą dėmesį skirti suaugusiųjų gimnazijų sporto infrastruktūrai statyti ar atnaujinti, arba suteikti prieigą prie kitų mokyklų sporto erdvių.

V TIKSLAS:
SUDARYTI SĄLYGAS
KIEKVIENAM VAIKUI
ĮGYTI PAPILDOMŲ
KOMPETENCIJŲ,
VAIKUS ĮTRAUKIANT
Į KOKYBIŠKĄ
IR PRIEINAMĄ
NEFORMALŲJĮ UGDYMĄ

Tikslui įgyvendinti numatyti šie uždaviniai:

1. Patrauklios ir vaikų poreikius atliepiančios neformalaus ugdymo veiklos.
2. Gyva mokykla moksleiviams, tobulėjantiems po pamokų, ir platesnei bendruomenei.
3. Pilietiški ir visuomeninėse veiklose aktyviai dalyvaujantys moksleiviai.
4. Aktyviai įsitraukiantis ir prasmingai dalyvaujantis kultūroje, kūrybiškas moksleivis.

Šių uždavinių įgyvendinimas matuojamas pagal šiuos rodiklius:

Rodiklio pavadinimas	Buvusi reikšmė		Esama reikšmė	Siektina reikšmė		
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.
Neformalaus švietimo lėšas gaunančių vaikų dalis (proc.)* *Pastaba. Rodiklis parodo Vilniaus miesto vaikų, besimokančių pagal bendrojo ugdymo programą ir gaunančių neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) arba formalųjį švietimą papildančio ugdymo (FŠPU) neformalaus ugdymo krepšelį, procentinę dalį nuo visų vaikų, galinčių gauti neformalaus švietimo lėšas.	26	27	29 -	57	62	67
Neformaliojo švietimo veikloje dalyvaujančių mokinių dalis (proc.)	49,4	48	48,5 -	65	70	70

- ◆ Stebimas nuosaikus NVŠ gaunančių Vilniaus m. sav. vaikų dalies bei NVŠ dalyvaujančių mokinių dalies augimas. Atitinkami rodikliai 2023 m. per lėtai artėja prie 2024–2026 m. siektinų reikšmių ir, prognozuotina, nebus pasiekti.

5.1. SITUACIJOS ANALIZĖ

Vilniuje veikia 10 formalų švietimą papildančio ugdymo mokyklų (muzikos, meno, dailės), kurių steigėja yra Vilniaus miesto savivaldybė. Šiose mokyklose 2023–2024 m. m. mokosi 7679 mokiniai (apie 10 proc. visų Vilniaus miesto mokyklinio amžiaus vaikų). FŠPU mokyklose yra įsteigti 657 pedagogų etatai, 98 koncertmeisterių etatai. Įstaigos išlaikomos iš miesto biudžeto. Mokykloms išlaikyti metams skiriama 24 mln. Eur.

2023 m. Vilniaus mieste veikė 120 savivaldybės pavaldumo ir privačių švietimo teikėjų¹⁵ FŠPU programų¹⁶ (iš kurių 5 privačių švietimo teikėjų programos), kurios atitinka nustatytus kriterijus ir gauna valstybės lėšas programoms įgyvendinti.

Iki 2024 m. Vilniaus miesto savivaldybė yra akreditavusi 1047 NVŠ programas, kurias įgyvendina 224 švietimo teikėjai ir laisvieji mokytojai. 2023 m. Vilniaus mieste akreditavimui buvo pateiktos 290 NVŠ programos – 217 paraiškų reikalavimus atitiko, 73 – reikalavimų neatitiko. Lyginant su 2022 m. akredituotų programų ir teikėjų skaičius padidėjo beveik 30 proc. ir išplėtė NVŠ pasiūlą Vilniuje.

Remiantis ŠVIS pateikiamais duomenimis, NVŠ veiklose (vaikų švietimo veiklose mokykloje, neformaliojo vaikų švietimo mokyklose ir kitose neformaliojo vaikų švietimo veiklose už mokyklos ribų) dalyvaujančių vaikų dalis Vilniaus m. sav. nuo praėjusių mokslo metų padidėjo nežymiai – nuo 48 proc. iki 48,5 proc., išlieka nepakankama ir vis dar neartėja prie mokinių įtraukties piko 2019–2020 m., kai NVŠ veiklose dalyvaujančių mokinių dalies rodiklis siekė 60,7 proc. Pažymėtina, kad Vilniaus m. sav. NVŠ rodikliui kelerius metus iš eilės tolygiai mažėjant ir tik 2023–2024 m. nežymiai išaugus, tas pats rodiklis Lietuvoje buvo aukštesnis ir per paskutinius ketverius metus nežymiai augo.

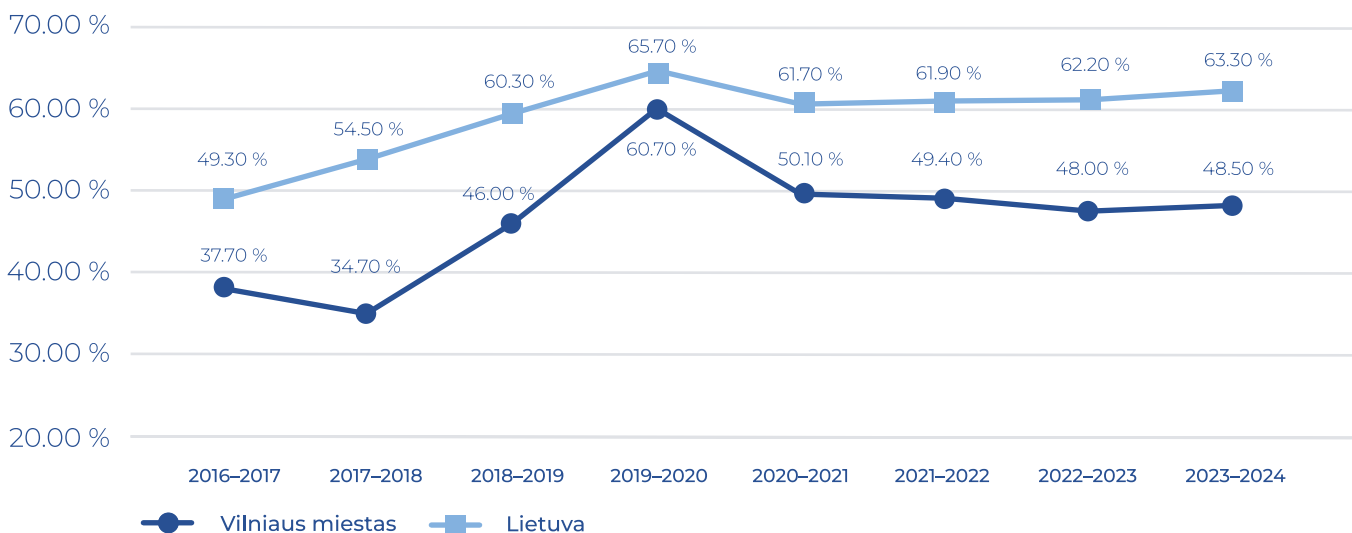
Svarbu paminėti, kad dalis mokinių Vilniaus mieste lanko nevalstybi-

15 FŠPU programų teikėjas – savivaldybės teritorijoje registruotos sporto, muzikos, dailės, kitos menų, mokyklos, Lietuvos aukštosios mokyklos, taip pat pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintą gamtamokslio, technologinio, inžinerinio, matematinio ugdymo atviros prieigos centro veiklos aprašą veiklą vykdančios švietimo įstaigos.

16 FŠPU programos – formalų ugdymą papildančios meninio ar sportinio ugdymo programos.

nius, privačius neformaliojo vaikų švietimo būrelius. Jie nesinaudoja neformaliojo švietimo lėšomis ir moka pilną kainą už paslaugas. Ši mokinių statistika nėra fiksuojama, todėl tikrasis mokinių įtraukties į NVŠ veiklas mastas yra didesnis.

Neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių mokinių dalis (proc.)

1 pav. Neformaliojo švietimo veiklose dalyvaujančių mokinių procentinės dalies dinamika.
Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. mokinių dalyvavimo tendencijos pagal NVŠ pobūdį rodo, kad nuo 2020 m. nuosekliai, nors ir lėtai, daugėja mokinių, dalyvaujančių NVŠ programose, kurių NVŠ finansavimo pobūdis yra NVŠ tikslinis finansavimas. 2023–2024 m. m. šiose už mokyklos ribų vykdomose programose dalyvavo 29,12 proc. mokinių.

Vilniaus miesto savivaldybės duomenimis mokinių, besimokančių pagal bendrojo ugdymo programas, dalyvavimas NVŠ¹⁷ yra išaugęs. 2023 m. NVŠ krepšeliu naudojosi 2457 mokiniais daugiau nei 2022 m. – tai sudaro beveik 3 papildomus proc. nuo bendro mokinių skaičiaus. 2023 m. Vilniaus mieste NVŠ krepšeliu bent vieną kartą pasinaudojo 38517 mokinių – tai sudaro 45,09 proc. nuo bendro mokinių skaičiaus. Manytina, kad bent kartą dalyvavusių NVŠ veikloje mokinių skaičius Vilniaus mieste yra kur kas didesnis nei yra skelbiama ŠVIS (29,12 proc.).

Mokinių, dalyvaujančių NVŠ programose, kurių NVŠ finansavimo pobūdis yra kitas nei NVŠ tikslinis finansavimas (t.y. finansavimo pobū-

17 Bendras NVŠ dalyvaujančių mokinių skaičius susideda iš mokinių, kurie lanko veiklas Bendrojo ugdymo (toliau – BU) mokyklose ir už BU mokyklos ribų.

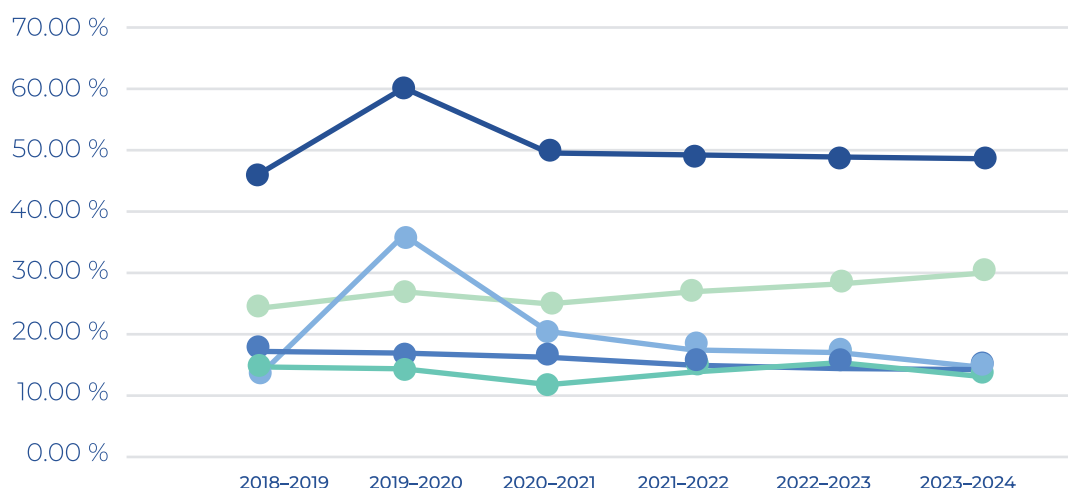
dis nenurodytas, savivaldybės lėšos, valstybės lėšos arba tai yra kitas finansavimas), dalis 2018–2024 m. laikotarpiu buvo svyruojanti, o 2023–2024 m. m. siekė 11,09 proc.

Nuo 2018–2019 m. yra nuosaikiai sumažėję mokinių, dalyvaujančių formalųjį švietimą papildančio ugdymo programose už mokyklos ribų. 2023–2024 m. m. ši dalis sudarė 12,56 proc. Mokinių, lankančių bendrojo ugdymo mokyklų (BUM) būrelius savo mokykloje, nuo 2020 m. mažėjo ir 2023–2024 m. m. ši dalis sudarė 12,67 proc.

Mokinių, dalyvaujančių bent vienoje NVŠ programoje arba lankančių bent vieną BUM būrelį savo mokykloje, dalis¹⁸ nuo 2020 m. nežymiai mažėjo. 2023–2024 m. m. rodiklio reikšmė buvo 48,62 proc.

18 Tai dalyvaujantys NVŠ arba FŠPU programose už BU mokyklos ribų, kurių finansavimo pobūdis bet koks, arba lankantys būrelius toje BU mokykloje, kurioje mokosi.

Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų mokinių dalyvavimas NVŠ veikloje

	2018–2019	2019–2020	2020–2021	2021–2022	2022–2023	2023–2024
Dalyvuoja NVŠ programose, kurių NVŠ finansavimo pobūdis NVŠ tikslinis finansavimas	22.64 %	25.65 %	23.50 %	25.99 %	27.10 %	29.12 %
Dalyvuoja Neformaliojo vaikų švietimo programose, kurių NVŠ Finansavimo pobūdis išskyrus NVŠ tikslinį finansavimą	12.46 %	12.33 %	9.81 %	11.84 %	13.32 %	11.09 %
Dalyvuoja formalųjį švietimą papildančio ugdymo programose	15.39 %	15.10 %	14.38 %	13.25 %	12.35 %	12.56 %
Lanko BUM būrelius	11.05 %	35.36 %	18.96 %	15.48 %	15.00 %	12.67 %
Dalyvuoja NVŠ programose arba lanko BUM būrelius	45.95 %	60.65 %	49.94 %	49.36 %	49.27 %	48.62 %

2 pav. Vilniaus m. sav. bendrojo ugdymo mokyklų mokinių dalyvavimas NVŠ veikloje. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. NVŠ ir FŠPU programose daugiausiai dalyvauja 1–4 klasių mokiniai, kiek mažiau – 5–8 klasių mokiniai ir mažiausiai – gimnazijos klasių mokiniai. Nors minėtose programose dalyvauja kiek daugiau nei pusė 1–4 klasių mokinių, tačiau per paskutinius trejus mokslo metus rodiklio reikšmė beveik neaugo, tokia pati tendencija stebima gimnazijos klasių mokinių grupėje. 5–8 klasių mokinių grupėje NVŠ ir FŠPU programose dalyvaujančių mokinių dalis nuosaikiai ir nuolat augo. Tokios tendencijos rodo, kad siūlomos programos nepilnai tenkina dalies pradinį klasių mokinių poreikius. Nuosaikus 5–8 klasių mokinių dalyvavimo NVŠ ir FŠPU programose dalies didėjimas rodo, kad šios programos pradeda siūlyti labiau šio mokinių segmento poreikius atitinkančias veiklas ir veiklų vykdytojų pajėgumų plėtrą.

Skirtingų Vilniaus m. mokinių grupių pasiskirstymas sutampa ir su pasiskirstymu Lietuvoje. Tačiau svarbu pažymėti, kad pradinį klasių mokinių, dalyvaujančių NVŠ ir FŠPU programose, dalis Vilniaus mieste yra didesnė nei Lietuvoje, o gimnazistų atvirkščiai – dalyvaujančiųjų dalis yra mažesnė nei Lietuvoje. 5–8 klasių mokinių dalis Vilniaus mieste ir Lietuvoje skiriasi nežymiai. Ilgalaikės dalyvavimo pagal klases tendencijos Vilniuje ir Lietuvoje yra panašios.

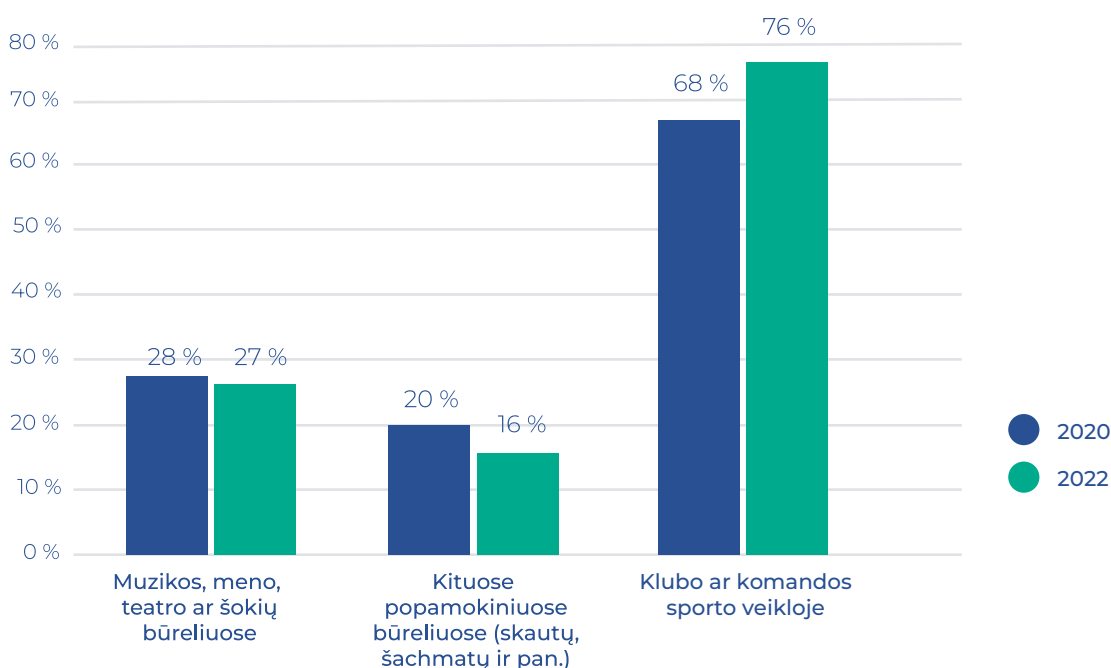
NVŠ ir FŠPU programose dalyvaujančių mokinių dalis

3 pav. NVŠ ir FŠPU programose dalyvaujančių mokinių procentinė dalis einamųjų kalendorinių metų pabaigoje. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis „Planet Youth“ 2022 m. tyrimo rezultatais, Vilniuje daugiau nei kas ketvirtas (27 proc.) 10-tos klasės mokinys bent vieną kartą per savaitę dalyvavo muzikos, meno, šokių ar teatro būreliuose – vienu procentiniu punktu mažiau nei 2020 m. Pažymėtina, kad 2022 m. mergaitės buvo labiau linkusios įsitraukti į šias veiklas (38 proc.) nei berniukai (14 proc.). Lyginant su 2020 m. 4 proc. sumažėjo dalyvaujančių kituose popamokiniuose būreliuose (skautų, šachmatų ir pan.) mokinių dalis ir sudarė 16 proc.

Mokiniai, dalyvavę nurodytose veiklose bent kartą per savaitę

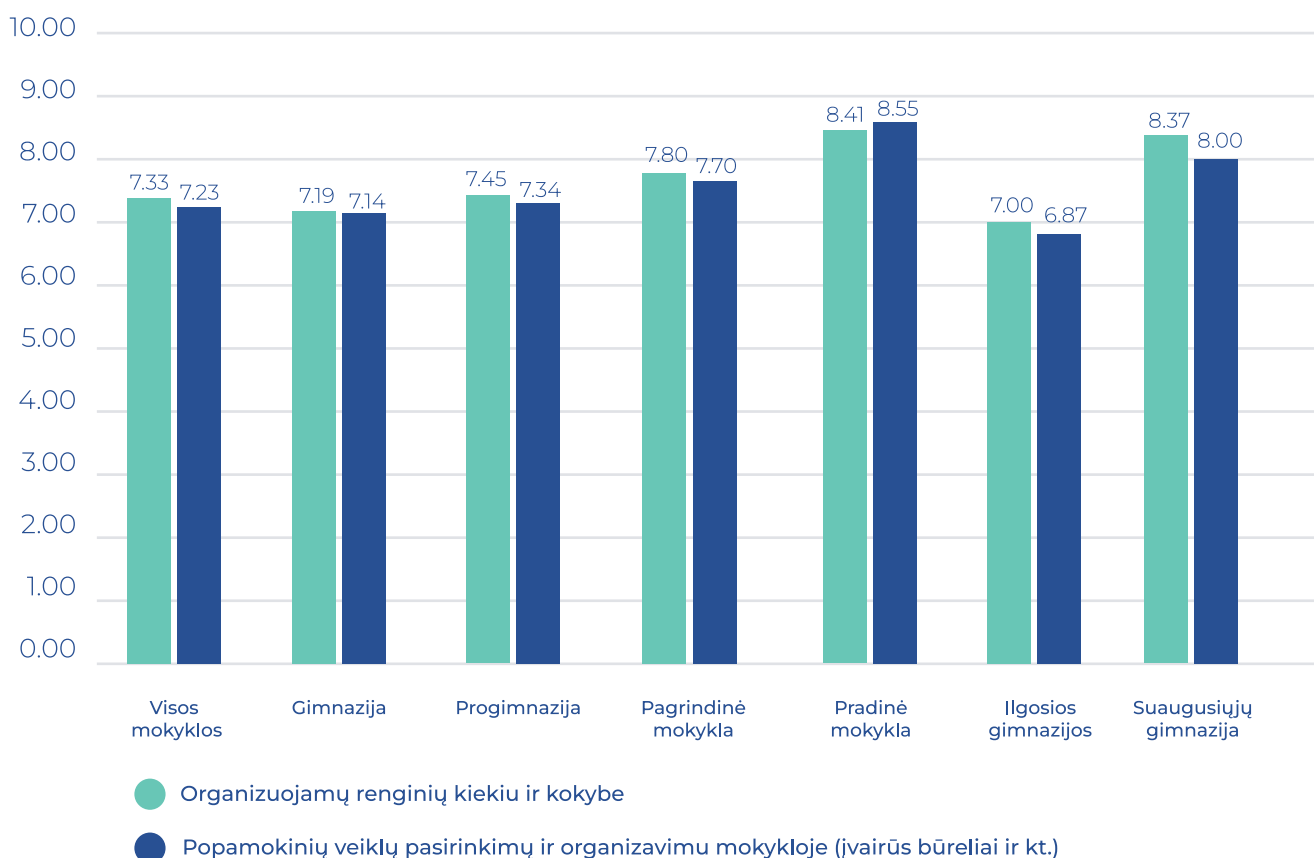
4 pav. 10-tų klasių mokinių, nurodžiusių, kad bent kartą per savaitę dalyvavo nurodytoje popamokinėje veikloje, procentinė dalis. Duomenų šaltinis: „Planet Youth“ tyrimas, 2020 ir 2022 metų apklausa. Parengė: „Edu Vilnius“.

Daugiau nei trys ketvirtadaliai mokinių nurodė, kad dalyvavo klubo ar komandos sporto veikloje bent kartą per savaitę. Berniukai buvo du kartus labiau linkę (42 proc.) būti sporto komandų nariais nei mergaitės (21 proc.). Lyginant su 2020 m. įsitraukusių į klubo ar komandos sporto veiklas mokinių dalis išaugo 8 proc.

Remiantis 2024 m. Vilniaus švietimo stebėsenos įrankio duomenimis,

pozityviausiai apie organizuojamų renginių kiekį ir kokybę atsiliepė pradinė klasių bei suaugusiųjų gimnazijų mokiniai (atitinkamai 8,41 ir 8,37 balais). Prasčiausiai popamokines veiklas vertino ilgujų gimnazijų bei gimnazijų mokiniai (atitinkamai 7,00 ir 7,19 balais). Analo-giška, pradinė mokyklų ir suaugusiųjų gimnazijų mokiniai buvo labiausiai patenkinti popamokinių veiklų pasirinkimu ir organizavimu (atitinkamai 8,55 ir 8,00 balai), o mažiausiai popamokinėmis veiklo-mis patenkinti buvo ilgujų gimnazijų bei gimnazijų mokiniai (atitin-kamai 6,87 ir 7,14 balo). Verta pažymėti, kad šis rodiklis buvo glaudžiai susijęs su mokinių polinkiu rekomenduoti mokyklą.

Vilniaus mokinių pasitenkinimas mokyklos renginiais ir popamokinėmis veiklomis

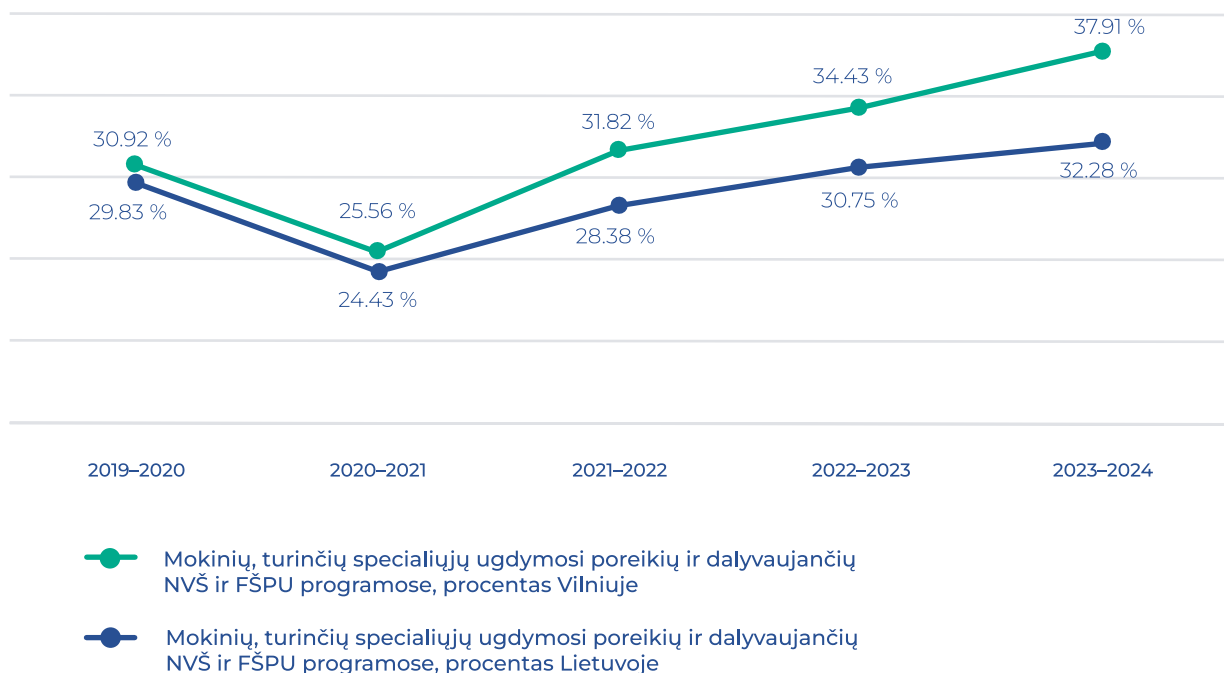

5 pav. Vilniaus mokyklų organizuojamų renginių bei popamokinių veiklų įvertinimo rodikliai nurodo mokinių atsakymų vidurkį vertinant teiginius „Tave tenkina mokyklos organizuojamų renginių kiekis ir kokybė“ bei „Tave tenkina popamokinės veiklos pasirinkimas ir organizavimas mokykloje (įvairūs būreliai, pvz., proto mūšiai, debatai, šachmatai, šokiai, sporto būreliai, programavimas ir kt.)“ (Likerto skalėje 1–10). Duomenų šaltinis: Vilniaus mokyklų stebėsenos duomenys, 2023–2024 m.. Parengė: „Edu Vilnius“.

Vilniaus m. sav. toliau auga SUP mokinių, dalyvaujančių NVŠ ir FŠPU programose, dalis. 2023–2024 m. šiose programose dalyvavo 37,91 proc. SUP mokinių. Tendencija yra palanki, rodo augantį įtraukumą neformaliajame ugdyme bei toliau lenkia augimo tempą Lietuvoje.

SUP mokinių, dalyvaujančių NVŠ ir FŠPU programose, dalis

6 pav. SUP mokinių, dalyvaujančių NVŠ ir FŠPU programose, procentinė dalis einamųjų kalendorinių metų pabaigoje. Duomenų šaltinis: ŠVIS. Parengė: „Edu Vilnius“.

Remiantis Vilniaus miesto savivaldybės pateiktais duomenimis, 2023 m. šiek tiek sumažėjo specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių skaičius: 2022 m. buvo 4887, šįmet fiksuojamas skaičius yra 4666. Gerokai keitėsi ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, besinaudojančių NVŠ krepšeliu, procentinė dalis. 2023 m. ji padidėjo iki 40,22 proc. Manoma, kad šį rodiklį pavyko pasiekti padidinus krepšelį SUP turintiems mokiniams ir padidinus bendrą NVŠ krepšeliui skiriamą finansavimą.

BU mokinių skaičius	Dalyvauja NVŠ veikloje	Dalyvaujančių NVŠ veikloje dalis (už BU mokyklos ribų)	Dalyvauja BU mokyklų NVŠ veikloje dalis (BU mokyklos viduje)	Gauna NVŠ tikslinį finansavimą	Gaunančių NVŠ tikslinį finansavimą dalis
85422	41530	48,61 proc.	12,67 proc.	29089	34,05 proc.
BU spec. poreikio lygio grupė	BU mokinių skaičius	Gaunančių NVŠ tikslinį finansavimą	Gaunančių NVŠ tikslinį finansavimą dalis		
II – vidutiniai	2714	1039	38,28 proc.		
III – dideli	1651	720	43,60 proc.		
IV – labai dideli	301	118	39,20 proc.		
Bendras	4666	1877	40,22 proc.		

Nuo 2018 m. Vilniuje pradėta vykdyti visos dienos mokyklos (VDM) grupių veikla. VDM grupių veikla finansuojama iš savivaldybės biudžeto (ne daugiau kaip 50 proc. mokyklos pradinio ugdymo klasių komplektų, patvirtintų savivaldybės tarybos mokslo metams). 2023–2024 m. m. visos dienos mokykloms organizuoti buvo skirta 10416 400 Eur. Šiuo metu VDM veiklą vykdo 83 mokyklos, jose suformuotos 862 grupės. 2023–2024 m. m. VDM grupes lanko 20713 mokinių. Lyginant su 2022–2023 m. m. mokinių dalis sumažėjo 13 proc., bet buvo 5 proc. didesnė nei 2021–2022 m. m.

2023 m. Vilniuje veikė 3 atvirieji jaunimo centrai, 18 atvirųjų jaunimo erdvių. Tiesiogiai su jaunimu dirbančių jaunimo darbuotojų buvo 23 etatai. Bendras šių centrų lankytojų skaičius per 2023 m. siekė 34740, iš jų unikalūs – 6443. Nuosekliai finansuojamų darbuotojų, vykdančių mobilųjį ar darbą su jaunimu gatvėje, 2023 m. buvo 4 etatai. Mobilųjį ar darbą su jaunimu gatvėje vykdė 4 komandos, sudarytos iš ne mažiau kaip 2 jaunimo darbuotojų. Komandos veiklą vykdė 5 vietose. Vykdamt mobilųjį ar darbą su jaunimu gatvėje fiksuotas bendras 1922 jaunų žmonių, su kuriais palaikomas reguliarus kontaktas, skaičius (iš jų unikalūs – 846).

5.2. SAVIVALDYBĖS VEIKSMAI TIKSLUI PASIEKTI

5.2.1. Uždavinys. Patrauklios ir vaikų poreikius atliepiančios neformalaus ugdymo veiklos

5.2.2. Uždavinys. Gyva mokykla moksleiviams, tobulėjantiems po pamokų, ir platesnei bendruomenei

- ◆ 2023 m. Vilniaus jaunimo informacijos ir savanorystės centras (VJISC) oficialiai tapo „22 bendrą būtis“, pradėjo naują etapą kaip kompleksinių paslaugų centras jaunimui ir po vienu stogu sujungė daugiau nei 20 organizacijų ir kitus su jaunimu dirbančius specialistus. „22 bendra būtis“ išsiskiria iš kitų jaunimo centrų ne tik savo mastu, bet ir struktūra. Tai didelė bendruomenė, jungianti skirtingas su jaunimu dirbančias organizacijas ir specialistus. Jie teikia daug paslaugų: dirbtuvės, teminiai vakarai, diskusijos, judesio praktikos, muzikos terapija, konsultacijos, renginiai, erdvių nuoma dirbantiems su jaunimu specialistams ir t.t.
- ◆ 2023 m. Sostinės vaikų ir jaunimo centras atsinaujino ir tapo „Hobiverse“ (hobių veikla ar visata). Su naujuoju vardu susiję ir paties centro erdvių pasikeitimai: centre įsikūrė „Atvira jaunimo erdvė“ ir jaunimo „Informavimo ir konsultavimo taškas“, atnaujintas didysis ir mažasis baseinai, sveikatingumo zona. Atsinaujinęs „Hobiverse“ pasipildė 12 naujų būrelių.
- ◆ 2023 m. vėl buvo didinamas finansavimas vaikų vasaros poilsio programoms įgyvendinti. Iš viso vaikų vasaros poilsio programoms įgyvendinti buvo skirta 797 000 Eur. Savivaldybės lėšomis pilnai ar iš dalies buvo finansuota 221 vaikų vasaros poilsio programa, kuriose dalyvavo beveik 16 000 vaikų, iš jų 2727 vaikai

iš jautresnės socialinės aplinkos, 1087 vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių. Dar 109 000 Eur buvo skirta specialiosiose mokyklose besimokančių didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų vasaros dienos užimtumui visą vasarą. Iš viso visą vasarą buvo užimti 102 vaikai.

- ◆ NVŠ programoms finansuoti Vilniaus miesto savivaldybė 2023 m. papildomai skyrė 1,841 mln. Eur. Be to, Vilniaus miesto savivaldybė skiria du NVŠ krepšelius mokiniams, gaunantiems socialinę paramą arba turintiems teisę į socialinę paramą. Tokių mokinių 2023 m. buvo apie 3 proc. nuo bendro visų tikslinį finansavimą gaunančių mokinių skaičiaus.

5.2.3. Pilietiški ir visuomeninėse veiklose aktyviai dalyvaujantys moksleiviai

- ◆ 2023 m. dalyvaujamas biudžetas buvo įgyvendintas 33 Vilniaus mokyklose. 12 mokyklų jau tęsė šią pernai arba dar anksčiau pradėtą veiklą, 21 mokykla pirmą kartą išbandė dalyvujamąjį biudžetą. Naujoms mokykloms kokybiškai ir sklandžiai įgyvendinti dalyvujamuosius biudžetus padėjo paruošti 5 dalyvujamojo biudžeto mentorai – mokytojai ir mokyklų vadovai, sėkmingai įgyvendinę šią iniciatyvą savo mokyklose. Prie šios veiklos naujai prisijungusioms mokykloms „Edu Vilnius“ skyrė po 1000 Eur, tęsiančioms šią veiklą – po 500 Eur. Beveik visos mokyklos mokinių iniciatyvoms įgyvendinti skyrė papildomų lėšų.

- ◆ Dalyvujamąjį biudžetą mokyklose įgyvendinantys mokytojai teigia, kad iniciatyva ugdo mokinių finansinį raštingumą, padeda mokiniams gilintis į mokyklos poreikių finansinius sprendimus, mokiniai daugiau sužino apie mokyklos biudžetą, o pati veikla suvienija ir įtraukia visą mokyklos bendruomenę. Dalyvujamas biudžetas yra konkretus praktinis demokratijos ir pilietiškumo ugdymo mokyklos bendruomenėje būdas.

- ◆ 2023 m. baigtas įgyvendinti Europos Sąjungos mokslinių tyri-

mų ir inovacijų finansavimo programos „Horizontas 2020“ lėšomis finansuotas tarptautinis projektas „MOST (Prasmingas atvirasis mokymas: mokyklos ir bendruomenės sąveika)“, siekiantis sujungti mokyklas ir bendruomenes (šeimas, mokslininkus, piliečius, verslininkus ir kt.) sprendžiant aplinkosaugos problemas. Projektą įgyvendino 23 institucijų iš 10 Europos šalių konsorciumas. Lietuvoje projektą įgyvendino Vilniaus universitetas kartu su Vilniaus miesto savivaldybe (įgyvendintojas – „Edu Vilnius“). Dalyvaujančios mokyklos pristatė idėjas, kaip savo bendruomenėje taupyti energijos išteklius, į pagalbą buvo pasitelkti srities ekspertai ir mokytojai. Lietuvoje buvo įgyvendintos 46 mokyklų bendruomenių projektinės veiklos, į jas įsitraukė 1 936 mokiniai, mokytojai, mokyklų administracijos atstovai, bendruomenės nariai.

- ◆ Jaunimo reikalų ir neformalaus užimtumo skyrius 2023 m. parengė Vilniaus miesto savivaldybės jaunimo politikos strategiją 2024–2026 m.

- ◆ 2023 m. atvirajam darbui su jaunimu savivaldybėje įgyvendinti (AJC ir AJE jaunimo darbuotojų etatams, patalpoms, veikloms jaunimui) iš savivaldybės biudžeto lėšų skirtas 874 040 Eur finansavimas. Mobiliajam ar darbui su jaunimu gatvėje savivaldybėje įgyvendinti (jaunimo darbuotojų etatams, patalpoms, veikloms jaunimui) skirtas 140 000 Eur finansavimas.

- ◆ 2023 m. Vilniaus jaunimo programų konkurso finansavimas skirtas 23 NVO iniciatyvoms. Jose dalyvavo 3518 jaunų žmonių (14–29 m.). Iš viso jaunimo iniciatyvoms ir projektams įgyvendinti iš savivaldybės biudžeto lėšų buvo skirta 118 349,01 Eur. Jaunimo savanoriškos tarnybos modeliui įgyvendinti buvo skirtas 20 000 Eur finansavimas.

5.2.4. Aktyviai įsitraukiantis ir prasmingai dalyvaujantis kultūroje, kūrybiškas moksleivis

- ◆ 2022 m. „Edu Vilnius“ komanda kartu su Nacionalinės Marty-

no Mažvydo bibliotekos darbuotojais sukūrė ir šalies mokytojams pristatė „Kultūrinės edukacijos gidą“ – metodinį leidinį mokytojams bei mokyklų darbuotojams. Nuo 2023 m. rugsėjo projekto „Mokytojai, atrakinkite kultūrą Vilniuje!“ kontekste Vilniaus miesto mokiniai ir mokytojai kviečiami naudotis Kultūrinės edukacijos sistemoje įdiegta skaitmeninių ženkliukų sistema, kuri padeda ne tik mokytojams nuosekliai planuoti pasirenkamas kultūrinės edukacijos veiklas ir siekti jų įvairovės, bet ir mokiniams stebėti savo asmeninę pažangą, kaupti ir matyti kultūrinės kompetencijos augimo kelionę.

- ◆ Kas mėnesį dėmesys skiriamas vienam iš devynių skirtingas kompetencijas atliepiančiam ženkliukų-raktų, plačiau pristatomos nemokamos veiklos Vilniaus mieste bei www.vilniusyramokykla.lt platformoje.

- ◆ Kiekvieną mėnesį už kultūrinį aktyvumą 5 klasėms yra skiriami kultūriniai-edukaciniai prizai. Nuo rugsėjo daugiau nei 150 mokinių jau apsilankė Lietuvos nacionalinio muziejaus, Mo muziejaus, „Mokausi iš kino“ edukacijose.

- ◆ Mokslo metų pabaigoje planuojamas kultūriškai aktyviausių klasių apdovanojimas Vilniaus mastu, kitais mokslo metais – didesnis iniciatyvos matomumas ir žinomumas, daugiau besinaudojančių skaitmeninių ženkliukų skyrimo sistema.

5.3 REKOMENDACIJOS

Papildomi duomenys / analizė

Siekiant tiksliau įvertinti mokinių įtraukties į neformaliojo švietimo veiklas apimčių pažangą bei politikos priemonių veiksmingumą rekomenduojama:

- ◆ Įvertinti 5–8 klasių ir 9–12 klasių mokinių neformalaus švietimo ir veiklų poreikius, papildyti mokinių pasitenkinimo neformaliu švietimu rodiklius kokybiniais duomenimis apie dominančių neformalių veiklų tipus ar pobūdį.
- ◆ ŠVIS skelbiamiems duomenims apie mokinių dalyvavimą NVŠ atspindint nepilną situaciją ir dalyvavimo apimtį, inicijuoti dalyvavimo NVŠ veiklose tyrimą, svarstyti apie papildomų rodiklių fiksavimą bent jau savivaldybės lygmeniu, taip pat atskirai išskirti visos dienos mokyklos veiklose dalyvaujančių mokinių apimtį.

Politikos priemonės

Siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui įgyti papildomų kompetencijų, vaikus įtraukti į kokybišką ir prieinamą neformalųjį ugdymą rekomenduojama:

- ◆ Skatinti formalaus ir neformalaus ugdymo integraciją, tokiu būdu didinti mokinių motyvaciją įsitraukti tiek į formalųjį, tiek į neformalųjį ugdymą. Plėsti visos dienos mokyklos modelio projektą, kuriame būtų integruotas formalaus ir neformalaus ugdymo turinys.
- ◆ Remiantis mokinių neformalaus švietimo poreikių vertinimu, peržiūrėti, inicijuoti ir remti jų poreikius atitinkančių neformalaus švietimo veiklų plėtojimą, ypatingą dėmesį skiriant gimnazijų ir ilgujų gimnazijų mokiniams.
- ◆ Identifikuoti ir plėtoti gerąsias SUP mokinių įtraukimo į NVŠ ir FŠPU programas praktikas.
- ◆ Skirti papildomą finansavimą neformaliojo vaikų švietimo plėtrai Vilniaus mieste.
- ◆ Siūlytina persvarstyti strateginiame plane numatytų rodiklių siekiamas reikšmes įvertinant jų pasiekimo realistiškumą.

Vilniaus miesto švietimo pažangos 2023 m. duomenis ir informaciją analizavo bei ataskaitą parengė „Edu Vilnius“: Dr. Pranas Gudynas, Unė Kaunaitė, Rūta Mazgelytė, Mykolas Steponavičius.

Ataskaitai informaciją teikė: Vilniaus miesto savivaldybės Bendrojo ugdymo, Ikimokyklinio ugdymo, Švietimo aplinkos, Sporto ir sveikatingumo, Jaunimo skyriai, „Edu Vilnius“, Vilniaus pedagoginė psichologinė tarnyba, „Vilnius sveikiau“.

Ataskaitos rengėjai dėkoja kolegoms už bendradarbiavimą.

